

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha čisto
79 190; Wien št. 105 241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,

za tuzemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Zaključitev zasedanja Društva narodov

Izenačenje pogodbe DN s Kelloggovim paktom odgo- dno na prihodnje leto

Ženeva, 4. oktobra s. Na današnji zaključ-
ni seji je skupščina DN razpravljala o iz-
enačenju pakta DN in določb Kelloggove po-
godbe.

V imenu pravniške komisije sta predložila
delegata Cachin (Francija) in Vu (Kitajska)
poročilo, ki predlaga, naj se to vprašanje
odgodi na zasedanje DN v prihodnjem letu,
ker so nasprotstva tako velika, da ni bilo
mogoče doseči sporazuma, in je treba celo-
kupno vprašanje ponovno proučiti, zaradi
česar bodo vse države članice ponovno
vprašane za mnenje.

Lord Robert Cecil je obžaloval, da se na
letašnjem zasedanju DN ni posrečilo rešiti
tega važnega vprašanja, ter je naglašal po-
trebo uporabe vseh sredstev, da se uresni-
či ideje Kelloggove pogodbe ter končno
veljavno in popolnoma odpravi napadalna
vojna iz mednarodnega življenja. Delati je
treba za to, da bodo po možnosti vse države

sodelovale pri mirnem poravnavanju med-
narodnih sporov.

Po sprejetju tega poročila in resolucij je
predsednik Titulescu zaključil 11. zasedanje
Društva narodov z govorom, v katerem je
podal pregled vseh problemov, ki so se ob-
ravnavali na letošnjem zasedanju DN. Ome-
njajoče vprašanje manjšin je izjavil, da bo
najboljša solucija tega vprašanja v sodelo-
vanju in odkriti lojalnosti med manjšino in
vlado, od katere je manjšina odvisna. Na-
glašal je, da mora biti skupščina DN pri-
pravi za novo dobro, v kateri bo reševala
velike gospodarske in politične probleme.
Titulescu je zaključil svoj govor s ponov-
nim priznanjem ideje DN in končal: Kdor
dvomi nad Društvom narodov, dvomi nad
človeštvom samim.

Predsednikove besede so sprejeli delegati
z burnim odobravanjem.

Zaroka kralja Borisa z italijansko princeso

Objava službenega komunikeja o zaroki bolgarskega kralja — Papež pristal na poroko

Rim, 4. oktobra. d. Agenzia Stefani poro-
ča: Nj. Vel. kralj in kraljica sta bila sre-
čana, ko sta mogla priti do zaroki s svojo
ljubo Nj. Vis. princeso Giovanno z Nj. Vel.
Borisom III., kraljem Bolgarije.

Princesa Giovanna Elizabeta Antonija
Tomana Marija je bila rojena 13. novembra
1907 v Rimu in je torej stara 23 let. Prince-
sa je četrti otrok italijanskega kraljevskega
para. Kralj Boris je bil rojen 30. janua-
rja 1894. v Sofiji.

Ze dve leti je bilo znano, da snubi kralj
Boris italijansko princeso Giovanno, obsto-
jale pa so težkoče za poroko, ker je kralj
Boris pravoslavne vere, italijanska princesa
pa katoliške. Vatikan je postavil za poroko
pogoje, o katerih so bili v Bolgariji mne-
nja, da jih ne morejo izpolniti. Tako je za-
hlevjal papež, da se morajo vsi otroci iz
sklenjenega zakona krstiti kot katoličani.
Na bolgarski strani so končno pristali na ta
pogoje, izvedenji so zahtevali, da mora
biti pravoslavne vere. Zdi se, da je bila
sedaj tudi ta poslednja zapreka odstra-
njena.

Rim, 4. oktobra. AA. Listi pozdravljajo
vest o zaroki kralja Borisa in princese Gio-
vanne ter naglašajo, da bo ta dogodek še
bolj učvrstil že obstoječe prišne stike med
Italijo in Bolgarijo. Po poročilih listov, je
papež že dovolil potrebni dispens za veri-
ski zakon, ker je kralj Boris pravoslavne
veroizpovedi.

Rim, 4. oktobra. s. »Messagero« in »Stam-
pa« zagotavljata danes, da je zaroka med
bolgarskim kraljem Borisom in italijansko
princeso Giovanno nastala iz ljubezni, po-
meri pa istočasno zblizanje med Bolgarijo
in Italijo, ker imata obe skupne politične
interese. Bolgarija in Italija bi lahko še
dolgo hodili skupna pota.

Popuščanje nemških socialnih demokratov?

Socialni demokrati za politiko strpljivosti proti Brüningovi vladi — Položaj še vedno nejasen — Dr. Schachtove izjave v Ameriki

Berlin, 4. okt. d. Izmed opozicijskih
strank so socialni demokrati zavzeli jav-
no prvi stališče o svojem bodočem postop-
anju v državnem zboru. V svojem sklepu,
ki ga je večeraj sprejela socialno-demokrati-
ska državnozborna frakcija, ne napadajo
več tako ostro Brüningovo vlado kakor v
volilnem boju. Socialni demokrati ne za-
hlevajo več ukinjenja zaslišnih odredb dr-
žavnega predsednika, temveč govorijo samo
še o izpremembah. Še važnejše je dejstvo,
da izražajo glede na vsa posamezna vpra-
šanja pripravljenost, podpirati vse ukrepe,
ki bi služili zavarovanju ustavnega siste-
ma. Značilno je tudi, da socialni demo-
krati ne kritizirajo naravnost sanacijskega
programa Brüningove vlade ali pa odkla-
njajo v posameznih točkah, temveč le pri-
krito, kar omogoča prehod k pogajanjem.
V političnih krogih tomlačijo to stališče
socialnih demokratov, da hočejo pripraviti
svoje volilce na politiko strpljivosti proti
Brüningovi vladi. Seveda bi bila taka po-
litika odvisna od raznih stvarnih zahtev in
sričo dosedanjega stališča meščanskih
srednjih strank je še dvomljivo, ali bi bile
pripravljene glede na vladni program pri-

znati socialnim demokratom kake konces-
ije. Zato se socialno-demokrati izjave
še ne morejo smatrati kot rešitev parla-
mentarnih težkoč, ker je njihova praktič-
na vrednost odvisna od tega, v koliko bo-
do mogoči kompromisi med stvarnimi za-
hlevami meščanskih strank in še ne for-
muliranimi zahtevami socialnih demo-
kratov, izmed katerih odklanjajo meščanske
stranke že v naprej željo po sklenjenju de-
lovnega časa zaradi zmanjšanja brezposel-
nosti.

Newyork, 4. oktobra. s. Bivši predsednik
nemške državne banke Dr. Schacht je go-
voril v nizu predavanj tudi na svečanem
banketu nemško-ameriških trgovskih
zbornic o vprašanju kaj je prinesla ver-
sailleska pogodba Nemčiji. Smešno bi bilo
domnevati, je izjavil Dr. Schacht, da bi
mogla Nemčija kdaj poravnati reparacije
v celoti. Tudi nemškemu delavstvu so do-
slej vedno pripovedovali, da bo le politika
izpolnjevanja prinesla mir in delo. Polaga-
ma pa pričeanja spoznavati tudi to, da bo-
do morali plačati reparacije iz lastnih
mezd. Izolirani volitev je plačilo za revizijsko
politiko.

Francija proti ruskemu izvozu

Uvedba kontrole nad ruskim uvozom v Francijo — Izjava trgovin- skega ministra Flaudina

Pariz, 4. oktobra. o. Ministrski svet je
ratificiral odlok, ki daje francoski vladi
pravico, da prepove ali pa omeji uvoz ru-
skega blaga. Francoska vlada hoče tako
preprečiti, da bi sovjetski dumping preveč
oskodoval francosko trgovino.

O tem odloku francoske vlade, ki odreja
kontrolno nad uvozom sovjetskega blaga, je
minister Flaudin izjavil, da ta ni v ničemer
naprjen proti sovjetski trgovini, temveč
ima namen preprečiti, da bi Rusija izrab-
ljala zunanjo trgovino v propagandne svr-
he. Glede na vprašanje dumpinga je Flau-
din izjavil, da je dumping zelo škodljiv
francoskim poljedelcem, ki se morajo bo-
riti z velikimi gospodarskimi težkočami.
ni pa povoda za zavračanje ruskega blaga,
dokler se bo držala Rusija v mejah trgovine

in se vzdržala vsake komunistične propa-
gande.

Pariz, 4. oktobra. AA. »Tempo« čestita
francoski vladi, da je napravila potrebne
ukrepe proti sovjetskemu dumpingu. Na-
glašal je, da je na ta način ubranila pošteno
trgovino pred nelojalno konkurenco, ki ni-
kakor ne odgovarja principom, na katere
gradi zveza narodov svojo gospodarsko
akcijo.

Vezuv še vedno bruha

Napoli, 4. oktobra s. Observatorij na
Vezuvu sporoča, da se lava iz žrela še
vedno premika v smeri proti dolini Infer-
na. Zrelo je deloma zamašeno. Nove eks-
plozije so vrgle iz stožca zopet velike mno-
žine žareče lave.

FAŠISTI ZAPIRAJO SLOVENSKE TRGOVINE V PRIMORJU

Za poostrenim političnim še poostren gospodarski pritisk - Odpor proti fašizmu se širi tudi med italijanskimi trgovci in obrtniki

Dunaj, 4. oktobra. M. »Die Rote Fah-
ne« objavlja daljši dopis svojega itali-
janskega poročevalca pod naslovom
»Strahovita beda v Italiji«. V članku
pravi med drugim:

»Po popolnem uničenju in zatrtju
vseh pravic narodnih manjšin hoče se-
daj Mussolini iztrebiti tujerodne držav-
ljane še z gospodarskim uničenjem. Te
dni so začele fašistične kazenske eks-
pedicije zapirati trgovine in obratova-
lišča vsem onim, ki so se kakorkoli
zamerili fašizmu. Ti fašistični janičarji
prihajajo v trgovine Slovencev, trgo-
vine kratkoma zapro, blago zaplenijo,
dosedanje lastnike pa vržejo na cesto.
V zadnjih dneh se je zgodilo v Juljski
Krajini že okroglo 10 takih primerov,
vendar pa fašistični tisk o vsem tem iz-
razumljivih razlogov molči. Na zunanji
motivirajo fašisti svoje počette s tem,
da dotični trgovci niso plačali davkov.

Kdor pozna strogost fašističnih davč-
nih eksekutorjev, ta ve, da so ti izgo-
vori jalovi. Noben trgovec ali obrtnik
ne bi mogel obstojati, če bi do zadnje
lire ne plačal davka. Finančna kriza,
v kateri se nahaja fašistični režim, ne
trpi davčnih zaostankov. Ta izgovor
naj le prikrije na zunanji pravi namen
tega početja.

Razumljivo je, da se vedno bolj širi
odpor proti fašističnemu režimu. Ne
samo Slovenci in Hrvati, tudi rojeni
Italijani so se začeli buniti in v zadnjem
času se je vršilo več prikritih zbora-
vanj obrtnikov in trgovcev, na katerih
so sklenili o ičeti nelegalno borbo pro-
ti fašizmu na ta način, da ne bodo pla-
čevali davkov. Drakonski ukrepi, s ka-
terimi skuša fašizem zatreti vsak upor,
nič več ne koristijo. Odpor je od dne
do dne večji. Kako bo ta borba končala,
si po zadnjih dogodkih v Italiji ni težko

misлити, zlasti če se še upošteva, da
brezposelnost rapidno narašča in da
Mussolini že sam priznava, da se bliža
gospodarska kriza vrhuncu.

© © ©

Pariz, 4. oktobra. M. »Peuple« ob-
javlja proglas »Protifašistične koncen-
tracije« na vse evropske narode; v
razglasu razvija Protifašistična koncen-
tracija svoj program. Glavni cilj proti-
fašističnega pokreta je ustanovitev
svobodne in demokratične Italije, ki bo
stremela za čim tesnejšim sodelova-
njem z vsemi evropskimi državami v
cilju ustanovitve evropske unije. Pro-
glas končuje s pozivom na vso pošte-
no evropsko javnost, naj podpira ta po-
kret v borbi proti fašizmu, da se od-
strani največja nevarnost za evropski
mir in ustvari nova Italija, ki bo trden
stebel v zgradbi mirnega razvoja Ev-
rope.

Organizacija srednjih trgovskih šol

Posebna komisija je sestavila načrt zakona o trgovskih akademijah in trgovskih srednjih šolah

Beograd, 4. okt. p. V ministrstvu za tr-
govino je posebna komisija dokončala se-
stavo zakonskega načrta o srednjih trgo-
vskih šolah. V smislu tega zakonskega na-
črta imajo te šole nalogo prožiti učencem
splošno izobrazbo v duhu narodnega edin-
stva in jugoslovenske narodne kulture ter
jim dati strokovno znanje o gospodarskih
priklakah v naši državi in v inozemstvu. Po-
leg tega morajo trgovske srednje šole
vzgojiti naraščaj za samostojno delo.

Srednje trgovske šole se dele na trgo-
vske šole in trgovske akademije. Trgovske
akademije imajo značaj popolne, trgovske
šole pa značaj nepopolne srednje šole. Tr-
govska akademija mora dati učencu stro-
kovno izobrazbo za samostojni gospodar-
ski poklic ter ga usposobiti za uspešno
delovanje v njegovem bodočem javnem
in privatnem življenju. Končno mora tr-
govska akademija pripraviti dijake stro-

kovno in znanstveno za prehod na trgo-
vske visoke šole. Trgovska šola pa mora
dati učencu strokovno izobrazbo za prak-
tično delo pri gospodarskih podjetjih in
vzgojiti pisarniško osebje, ki je obenem
spodobno za samostojno vodstvo trgovskih
poslov.

Šole so lahko samo moške, samo ženske
ali pa mešane. O tem odloča minister tr-
govine v vsakem posameznem primeru.
Trgovska akademija ima značaj popoldne
srednje šole z višjim tečajnim izpitom,
srednja trgovska šola pa značaj šestih raz-
redov ostalih srednjih šol, vendar pa la-
hko absolutni trgovske srednje šole pre-
idejo v svrhu nadaljevanja študij na tr-
govsko akademijo. Število trgovskih sred-
njih šol bo odločilo ministrstvo za trgo-
vino. Otvorijo se lahko povsod, kjer je za
prvi razred prijavljenih najmanj 30 učen-

Potreba tesnejših gospodarskih stikov z našimi izseljeniškim kolonijami

Zanimivo predavanje o izseljeniškem problemu v beograjski industri- ski zbornici

Beograd, 4. oktobra. V dvorani indus-
trijske zbornice se je vršilo snodi preda-
vanje o naših izseljenih v Južni Ameriki.
O tem problemu je govoril gosp. Vukić, ki
je po nalogu Narodne odbrane posetil razne
jugoslovenske kolonije v Južni Ameriki ter
se na licu mesta poučil o razmerah in pri-
klakah, v katerih živijo naši izseljenci. Preda-
vanje je imelo predvsem namen, opozoriti
naše gospodarske kroge na važnost stikov
z našimi izseljeniškim kolonijami. Preda-
vatelj je poudarjal, da se naša javnost vse
premalom zanima za izseljeniško vprašanje
in da se na tem polju silno veliko greši. Že
samo dejstvo, da pošiljajo naši izseljenci
vsako leto v domovino nad eno milijardo
dolarjev, govori dovolj jasno, kako velike
gospodarske važnosti je izseljeniški pro-
blem. Druge države vzdržujejo z izseljenci
najtesnejše stike, da jih kar najbolje nave-
žejo na staro domovino in da jih po mož-
nosti zopet privedejo domov. Naši izseljenci
so bili vse do zadnjega časa prepuščeni do-
cela sami sebi in zato ni čuda, če se jih je

mного odtujilo. Šele v zadnji dobi se je za-
čela pri nas izvajati sistematična izseljeni-
ška politika, ki pa še ni brezhibna. Minister
za trgovino gosp. Demetrović je že mnogo
ukrepil, da naveže tesnejše stike z izselje-
niškimi kolonijami. Potrebno je, da to ak-
cijo podpro zlasti gospodarski krogi. Ne
sme se več dogajati, da iščejo stikov z iz-
seljenci samo kake skrahirane banke. V
Južni Ameriki zavzemajo naši izseljenci
odlična mesta. Bratje Mihanovići so n. pr.
največji brodalastniki na svetu. Ivan Lero-
vić je največji farmer v Braziliji. Mnogo je
naših ljudi med trgovci in drugimi pridobit-
nitimi sloji. Vsi ti bi lahko ostali važni
odjemalci raznih naših domačih pridelkov.
Potrebna je samo primerna organizacija in
malo več podjetnosti naših pridobitnih kro-
gov. Govornik je nato podrobno popisal pri-
like in razmere v posameznih južnoameri-
ških kolonijah ter je zaključil svoje preda-
vanje z željo, da bi postali odnošaji med
domovino in izseljenci čim bolj tesni in pri-
srčni.

Rumunska vladna kriza

Vzrok demisijske ponudbe Mania težka gospodarska kriza — Kralj Karel proti razpustu parlamenta

Bukarešta, 4. okt. d. Kakor je bilo že
poročano, se nahaja rumunska vlada v kri-
zi. Vzrok je težka kriza, v katero le za-
šlo rumunsko kmetijstvo zaradi katastro-
falnega padca žitnih cen, kakor tudi
ogromni agrarni dolgovi. Ministrski pre-
sednik Mania je namreč izjavil v svoji če-
tvrtkovni javni izjavi, da se umakne in nu-
di tako možnost za sestavo vlade, ki bi
bila pripravljena prevzeti odgovornost gle-
de na obstoječi položaj. Mania bi ne na-
sprotoval morebitni vladi, ki bi jo seste-
vil kmetijski minister in podpredsednik

narodne kmetijske stranke Mihalske, ka-
teremu je kralj zelo naklonjen. Na izrecno
željo Mania je Mihalske sklical večeraj ože-
je prijatelje v svojem rojstnem kraju Topo-
loveni, kjer je razpravljal z njimi o na-
stalem položaju. Ako Mihalske ne bo spre-
jel mandata za sestavo nove vlade, bo
kralj pozval na posvetovanja še druge čla-
ne narodne kmetijske stranke, da bi se mo-
glo delati še nadalje s sedanjim parlamen-
tom. Kralj Karel je namreč izrazil izre-
čno željo, naj se sedanji parlament ne raz-
pusti, ker težavni gospodarski položaj v
tem času ne dopušča novih volitev.

Prihod ogromnega Junkersovega letala v Budimpešto

Budimpešta, 4. oktobra s. Ogromno le-
talo »G 38« se je pojavilo danes ob 4.40
nad Budimpešto, obkrožilo je v pozdrav
državnemu upravitelju enkrat dvor ter
letelo nato dalje v Mathiasföld, kjer je
gladko pristalo ob 4.50 in kjer so letalce
oficijsko sprejeli. Oba bregova Dunava ter
vse večje ceste in trgi so bili polni ob-
činstva, ki je obdudovalo in pozdravljalo
letalo. Veliko Junkersovo letalo bo jutri
nadaljevalo polet v Beograd.

Konferenca pivovarniške industrije

Beograd, 4. oktobra AA. 15. oktobra bo
imela centralna industrijskih korporacij
konferenco o pivovarniški industriji. Na
konferenci bodo razpravljali o splošnih
vprašanjih te industrije. Nato bo na po-
budo pivovarniške industrije širša konfe-
renca zastopnikov te industrije, strokov-
nih organizacij poljedelstva, zastopnikov
velikih posestev in poljedelskih zdru-
g. Na konferenci bo šlo za regeneracijo je-
mena, ki ga rabi pivovarniška industrija.
Ker je to vprašanje zelo važno, bo tudi
ministrstvo za poljedelstvo na konferenci
aktivno sodelovalo.

Prihod naših delegatov v Atene

Atene, 4. oktobra. AA. Danes je dospe-
la v Atene naša delegacija za balkansko
konferenco, kakor tudi rumunska in bol-
garska delegacija ter predstavnik Belgije
senator La Fontaine in zastopnik tajništva
Društva narodov. Vsi listi prinašajo slike
iz jave naših delegatov in spremljajo vse
njihovo kretanje s simpatijami.

Pogajanja za likvidacijo karambola pri Splitu

Split, 4. oktobra. r. Kapitan italijanskega
parnika »Dormia«, ki se je pred par dnevi
zaletel v jugoslovensko jadrnico in jo zna-
no poškodoval, je pri zaslišanju, ki so ga
izvršile naše sodne oblasti, priznal svojo
krivdo. Izjavil je, da zadene krivda za ne-
srečo izključno italijanski parnik, ki ni vo-
zil v predpisani smeri, marveč je krenil
preveč na stran in s tem kršil pot jugo-
slovenske ladije. Obenem je izjavil, da je
pripravljen poravnati nastalo škodo. Last-
niki »Sloge« zahtevajo 75.000 Din odškod-
nine in razen tega 35.000 Din za pokvarje-
no blago, ki je bilo natovorjeno. Italijanski
kapitan pa ponuja skupno 80.000 Din.

Priprave za nove bankovce

Beograd, 4. oktobra. r. V Narodni banki
se bližajo koncu priprave za stilizacijo in
obliko novih jugoslovenskih novčanic po
10, 100 in 1000 dinarjev. Nove novčance
bodo nosile napis »Kraljevina Jugoslavija«
ter bodo stavljene v promet najbrže že do
konca letošnjega leta. Izdelala jih bo nova
novčarica Narodne banke. Definitivno je
že določena oblika bankovcev po 1000 di-
narjev.

Razstava tiska v Zagrebu

Zagreb, 4. okt. n. Danes ob 11.30 je bi-
la otvorjena ob mnogostevilni udeležbi za-
stopnikov civilnih, vojaških in cerkvenih
oblasti na zagrebškem zboru razstava ju-
goslovenskega tiska. Otvoritvi so prisot-
vovali ban Dr. Šilović, mestni načelnik dr.
Srklj, inozemski konzuli ter mnogi pre-
dstavniki industrije, kakor tudi zastopniki
delavskih strokovnih organizacij.

Tarifne olajšave za izvoz

Beograd, 4. oktobra. AA. Generalna di-
rekcija državnih železnic je dovolila po-
sebno olajšavo za prevoz cinka, svineca in
njihovih rud od postaje Kosovski Mitro-
vica do Druedjelije za izvoz v Grčijo.
Generalna direkcija je dalje dovolila
olajšavo direktnih tarif za izvoz naših su-
hih sliv od Siska do vseh večjih tržišč
v Nemčiji. Te direktne tarife veljajo od Si-
ska za to, ker se blago prevaža do Siska
neposredno po vodni poti.

Sprememba na beograjskih gimnazijah

Beograd, 4. oktobra AA. Z ukazom Nj.
Vel. kralja sta imenovana za ravnatelja
na tretji ženski gimnaziji v Beogradu Ni-
kola Polovina, dosedanja načelnik sploš-
nega oddelka v ministrstvu prosvete v
3a/I, in na tretji moški gimnaziji v Beo-
gradu Milan Karić, doslej ravnatelj III.
ženske gimnazije v 3a/I.

Razpust izpraševalnih komisij za glasbene učitelje

Beograd, 4. oktobra AA. Na podstavi
čl. 132 zakona o srednjih šolah je mini-
ster prosvete razveljavil določbe bivše hr-
vatsko-slavonske pokrajinske vlade, od-
delek za bogoslužje in pouk z dne 25. de-
cembra 1912 o izpraševanju kandidatov
za glasbene učitelje. Obenem so razreše-
ni dolžnosti dosedanjih članov izpraševalne
komisije za pevске učitelje in učitelje
glasbe v Zagrebu. Isti odlok se nanaša na
podobno komisijo v Ljubljani.

Izlet šumadinskih seljakov v Banat

Beograd, 4. oktobra p. Na potu v Ve-
liko Kikindjo je prispela danes v Beograd
okrog 600 mož broječa skupina seljakov
iz šumadije, ki potujejo v posete k bana-
škim seljakom. V Pančevu jim je bil pri-
rejen zelo svečan sprejem.

Schober kandidira

Bivši kancelar se je postavil na čelo meščanske opozicije proti vladi — Razdori med heimwehrovci — Konfiskacije listov

Dunaj, 4. oktobra g. Na konferenci z zastopniki srednjih meščanskih strank je bivši kancelar dr. Schober danes popoldne v Pergu pristal na to, da se bo postavil na čelo volilnega bloka in kandidiral kot nosilec liste. »Wiener Neueste Nachrichten« so izdale zvečer posebno izdajo, v kateri objavljajo, da je dr. Schober sprejel kandidaturu v smislu volilnega bloka. Posledna izdaja je bila na mah razprodana in je izzvala povsod živahne komentarje. Kandidatura dr. Schobera bo vsekakor še bolj zapletla celotni položaj, kar pomeni istočasno da bo dr. Schober podal ostavko kot dunajski policijski predsednik, tako da bo dobil notranji minister knez Stahrenberg tudi dunajsko policijsko dolžnost v svoje roke. V političnih krogih računajo s tem, da je za naslednika dr. Schobera na tem kočljivem in važnem mestu izbrana osebnost iz heimwehrovskih krogov.

Kakor se izve, bo dr. Schober kandidiral v 25 volilnih okrožjih. Volilnemu bloku bodo pripadali velenecni, pristaši kmečke zveze in pristaši pravdniki manjših demokratskih strank. Z ozirom na priljubljenost, ki jo uživa dr. Schober v Avstriji, je računati, da bo imela ta stranka pri volitvah precejšnje uspehe. Volilni blok bo imel razen tega za seboj pretežni del meščanske tiska.

Inomest, 4. oktobra. s. Organizacija nacionalističnega dijaštva iz Inomosta je iz-

stopila iz zveze tirolske Heimwehr. Svoj izstop utemeljuje s tem, da je zvezno vodstvo s svojim protinacionalnim nastopom in sodelovanjem s krščanskimi socialisti izgralo zaupanje narodne Heimwehr.

Razen te dijaške organizacije je v kratkem pričakovati tudi izstop znane zveze »Oberlande« iz Heimwehra. V petek se je vršil v St. Johannu razgovor mnogih tirolskih heimwehrovskih voditeljev, ki so obsojili postopanje kneza Stahrenberga in dr. Hueberja.

Dunaj, 4. oktobra. d. Notranje-politični položaj se v Avstriji razvija, kakor se je splošno pričakovalo. Takoj po nastopu nove vlade se je občutil poostren režim. Levičarski listi so skoro vsak dan konfiscirani. Včeraj je bil n. pr. »Abend« konfisciran, ker je objavil v poročilu o notranje-političnem položaju, da je Vaugoinova vlada k Stahrenbergovim prevratnim grožnjam močala, kar dokazuje, da je žnjim istega menja. Konfiscirana je bila tudi »Wiener Allgemeine Zeitung«, ki ima tesne zveze z dr. Schobrom, zaradi razširjanja vznemirljivih vesti.

Avstrijska narodno-socialistična delavska stranka, ki se smatra za posestimo Hitlerjeve stranke, je sklenila, da gre samostojno v volilni boj. Izdala je volilni proglas, v katerem pravi, da je neumerno in nedosledno postopanje vodstva Heimwehra, ki plava v krščansko-socialnih strankarskih vodah in ki je popolnoma pozabilo na lastna načela, oropalo avstrijsko ljudstvo zadnjega upanja, ki ga je imelo v Heimwehru.

Zapleten položaj na Poljskem

Nove aretacije posancev — Senzacionalna izjava državnega pravdnika o pripravah za državni prevrat

Varšava, 4. oktobra g. Oblasti nadaljujejo aretacije bivših poslancev v Vilnu sta bila včeraj aretirana bivša ukrajinska poslanca Sapieł in Adamowicz. V neki vasi v vzhodni Galiciji je bil aretirani bivši ukrajinski poslanec socialnodemokratske delovne stranke odvetnik dr. Cahidni. V političnih krogih je izzvala veliko pozornost izjava, ki jo je podal državni pravdnik Mihalowski v časopisu. Kakor znano je Mihalowskiemu poverjena sestava obtožnice proti aretiranim poslancem in je proti pravnim običajem dal svoj doazniti material listom na razpolago. Državni pravdnik zatrjuje v vidnim zadoščenjem, da ima v rokah listine, iz katerih je jasno razvidno, da je socialnodemokratska stranka, predvsem pa poslanci

Dubois, Liebermann in Prager, pripravljali nasilen prevrat. Vršili so se baje posebni tečaj, v katerih so predavatelji razlagali teorijo pouličnih bojev in uspešne metode meščanske vojne.

K temu intervjuju državnega pravdnika Mihalowskega izjavlja socialnodemokratsko glasilo »Robotnik«, da je Mihalowski očitno pod vplivom Wallaceovih romanov, ker sicer ni razumljivo, kako bi se drznili nudi svojem občinstvu takšne pravilice in otroško detektivske pripovedke. Socialnodemokratska stranka se nikoli ni pripravljala za državni prevrat in o kakšnih tečajih za poulične boje in meščansko vojno ne more biti govo

poljski komisar. Pripada sicer centrumu, ali zanj so se postavile sedaj vse opozicijske stranke s socialisti vred. Malo verjetno je, da bodo uspešne takih represalij poželi pristaši Pilsudskega; ne smemo pri tem prezreti, da se je pojavila v vseh zapadnih poljskih provincih težnja, sestaviti za volitve skupen blok vseh poljskih strank kot odgovor na sovinitvene provokacije Treveranusa. Vlada sama je sedaj onemogočila enoten nastop poljske fronte proti nemškim pretenzijam.

Skratka: prav nič se ne zdi, da ima sedanja poljska vlada, ki predstavlja režim močne roke, dobro taktiko za pridobivanje duhov. Zato si niti največji optimist ne more obetati, da bi pristaši Pilsudskega zbrali pod svojimi zastavami namesto dosedanjih 130 mandatov — še enkrat toliko, to je toliko, kolikor je potrebno za izvedbo ustavne reforme in drugih temeljnih sprememb, ki so si jih zapisali v program. Brez take večine pa volitve nimajo pravega smisla in njihov izid situacije ne bo razčistil, razen ako bi Pilsudski resigniral na svoj stari načrt, kar pa je kaj malo verjetno.

Kolikor se da torej dosedaj pregledati situacija, se zdi, da se notranje politični razvoj na Poljskem še ni približal končni odločitvi.

Izdatki za čsl. letalstvo

Praga, 4. oktobra h. V državnem proračunu za l. 1931. je določenih za vojno letalstvo 90 milijonov Kč, skoro za 30 milijonov več kakor lani. Za civilno letalstvo je proračunanih 50 milijonov Kč, za 14 milijonov več kakor lani.

Potovanje Bethlena v Turčijo

Budimpešta, 4. oktobra s. Ministrski predsednik grof Bethlen bo po sedanjih dispozicijah odpotoval dne 29. t. m. v Ankaru, kjer bo ostal dva dneva gost Mustafa Kemal paše in turške vlade. Istočasno z grofom Bethlenom se bosta mudila v Ankari tudi grški ministrski predsednik Venizelos in grški zunanji minister Mihalokopulos. Obisk grofa Bethlena v Berlinu, kamor ga je v Ženevi povabil državni zunanji minister dr. Curtius, je določen za mesec november.

Angleški propagandni polet

London, 4. oktobra AA. Letalska družba »Westland« bo poslala v inozemstvo letalo »Wapiti«, zgrajeno v vojaške namene, da pokaže svojo kvaliteto pred vladnimi zastopniki in letalskimi častniki držav južne Evrope, južne Amerike in Kitajske. Letalo ostane več mesecev v Hongkongu in bo letelo preko osmih držav. V Evropi bo posetilo Grčijo, Španijo, Portugalsko, Jugoslavijo in druge balkanske države. Pozneje bo letelo tudi v skandinavsko in baltske dežele. V Južni Ameriki se bo letalo produciralo na razstavi britske imperialne trgovine, ki bo prihodnjega aprila, na katero bodo poslale svoja letala tudi druge angleške tvrdke.

Start »R 101« za polet v Indijo

London, 4. oktobra AA. Nocoj bo startal zrakoplov »R 101« za polet v Indijo. Letel bo preko Francije in Sredozemskega morja. Zrakoplov se ustavi v Ismajliji, kjer je stolp za pristajanje povsem podoben onemu v Cardingtonu. Po petih urah bo nadaljeval polet preko Aleppa in Bagdada v Karachi, kjer so stolp za pristajanje, večji hangar in tvornica za hidrodrone. To bo prvi polet zrakoplova v Egipt v Indijo.

Otvoritev slovanskih kongresnih dni v Splitu

Občni zbor Jugoslovenskega zdravniškega udruženja — Za predsednika Udruženja je izvoljen dr. Zalokar iz Ljubljane — Slovanski zdravniki v Pašmanskem prelivu

Split, 4. oktobra. n. Danes ob 15.30 je bil odprt v splitskem gledališču kongres Udruženja jugoslovenskih zdravnikov. Predsednik dr. Blažević iz Zagreba je pozdravil zbrane tovariše. Kongres je z navdušenjem sprejel njegov predlog, da se odpošlje Nj. Vel. kralju pozdravna brzojavka. Zborovalce je pozdravil v imenu splitske občine gosp. Stojanov, nakar je podal tajnik dr. Belić poročilo o delu udruženja, blagajnik dr. Miodragović pa o stanju blagajne. Po odmoru je bil soglasno izvoljen za predsednika Jugoslovenskega udruženja zdravnikov prof. dr. Alojzij Zalokar iz Ljubljane. Zavzemajoč mesto predsednika, se je dr. Zalokar iskreno zahvalil zborovalcem za čast, ki so jo izkazali ne samo njemu, temveč vsem Slovincem. Nato je bil izvoljen izvršni odbor udruženja ter nekoliko članov dopisnikov. Sprejet je bil sklep, da se bo vršil prihodnji kongres v Novem Sadu. Kongres je bil ob 17. zaključen, nakar so vsi udeleženci odšli sprejeti in pozdravljeni prihajajoče goste Čehoslovake in Poljake, ki se bodo udeležili VI. vseslovenskega kongresa zdravnikov.

Šibenik, 4. oktobra. n. Ko so se danes vo-

zili s parnikom »Kumanovo« čehoslovaški in poljski zdravniki s Sušaka proti Splitu, ter prišli na mesto, kjer se je pripetila znana nesreča s »Karadjordjem« in »Morosinijem«, je parnik Kumanovo za nekaj časa ustavil. V počaščenje pokojnih žrtev pomorske nesreče so vsi oficirji in mornarji sneli kape, zastopnik čehoslovaških zdravnikov pa je spustil z ladje v morje venec s steklenico in v njej spominsko pismo. Vsi potniki so zaklicali pokojnim žrtvam trikrat »Slava!«

Ob 10. dopoldne je prispela prva ladja z inozemskimi zdravniki v Šibenik. Tekom popoldneva sta prispeli tudi ostali dve ladjici. Čehoslovake in Poljake je sprejemalo mnogoštevilno občinstvo z županom na čelu. Na pozdrave šibenčanov je odgovoril zdravnik dr. Baxa, brat praškega župana. Dejal je m. dr. »Prihajamo na kongres v solidarnosti in da prepričamo brate, da bomo to morje, kakor doslej tudi v bodoče čuvali in branili kot svoje. Naj živi Jugoslavija, naj živi Šibenik! Nato so odplule vse tri ladje z inozemskimi gosti proti Splitu.

Vzroki praških demonstracij

Zanimivo poročilo odličnega poljskega novinarja o praških demonstracijah in njihovih vzrokih

Varšava, 4. oktobra p. »Poljska Zbrojna« organ oficirskih krogov, ki so izvršili v Poljski takozvani majski prevrat, prinaša pod naslovom »Ulica ima besedo« iz Prage dopis Vladislava Martela, enega najuglednejših poljskih publicistov. Martel pravi med drugim:

»Po ustrelitvi Slovincem v Trstu so izbruhnile tudi v Pragi demonstracije proti fašizmu. Zanimivo je, da so tržaško obdobje obsodili v Pragi celo oni krogi, ki so simpatizirali z italijanskimi fašisti t. j. češki fašisti sami. Slovanska solidarnost je zmaga. Tudi čehoslovaški tisk se je strnil v skupno fronto od skrajne levice do skrajne desnice.

Drugo dejanje se je pričelo v Rimu. Službeni organ fašistov, ki ga ureja Mussolinijev brat, je prinesel članek o trčenju med »Morosinijem« in »Karadjordjem« ter ob tej priliki napadel tudi čehoslovaške in poljske Sokole. Znano je, kako se je odigrala ta scena. Na stotine udeležencev priča je izjavilo, da je priredil italijanski kapetan pravi praveci lov na jugoslovansko ladjo, jo prisilil k obali ter se zaletel v njen bok. Vodstvo čehoslovaškega Sokolstva je zavzelo svoje stališče napram nečloveškim napadom italijanskega organa. Komentarji italijanske tiska, ki so se poslužili izrazov, kakor slovenske stencije in podobno, se morejo pojasniti samo z južnjaškim itali-

janskim temperamentom. Nečuvstvo pa je, da italijanski službeni list žali ne samo poedincev, nego tudi celoten narod. Dobro bi bilo, če bi urednik Mussolinij na kak način pojasnil to postopanje.

Polem pa so zopet novi dogodki vznemirili slovansko Prago. Neki gospod Majer iz Grada se je na svojem potovanju preko Čehoslovaške izrazil v vlaku, da so bili v 28. praškem pešpolku »podli češki psi«. Razumljivo je, da je bil ta »gost« obsojen od čehoslovaškega sodišča na 30 dni zaporu. Kot odgovor na to je ulica v Gradiu razbila okna čehoslovaškega konzulata. Ves nemški tisk je bil ogorčen zbog tega kaznovanja nemškega provokatorja. Čehoslovaška javnost je bila zvezovalna zaradi tega, kakor tudi zaradi vedno novih pojavov germanske ekspanzije.

Tri dni so se vršile manifestacije proti Nemcem in Italiji, ob kateri priliki so množice vzklikale Jugoslaviji. Pri tem pa so se nenadoma pojavili neznani vodje manifestantov ter razbijali okna po nemških kavarnah. a tudi po knjižnicah čehoslovaških narodnih socialistov. Zse te deni je praška ulica neprestano vznemirjena. Mesto nemških filmov se predvajajo ameriški in angleški, manifestacije pa se vršijo še neprestano dalje. Ulica, ki je slabo orijentirana o pravih ciljih, se je podala za neodgovornimi elementi. Ostri poljski koraki so napravili konec tem izgredom.

Smrtni skok iz letala

Na poti v Hanover je neki potnik skočil iz letala v samomorilnem namenu in se ubil

Hanover, 4. oktobra d. Ko je včeraj pristalo potniško letalo, ki vzdržuje promet med Hamburgom in Hanoverom, je izpovedal na letališču potnik Rädler, da je okrog popoldneva sopotnik po imenu Keppler očitno v samomorilnem namenu skočil med vožnjo iz letala. Oba sta sedela skupaj in je Rädler opazoval skozi okno pokrajino, dokler ni začutil prepaha. V tem trenutku je zagledal, kako je Keppler skočil iz letala, ne da bi mogel preprečiti.

Dogodek je videla tudi neka deklica v bližini Sottorfa pri Harbergu, ki je obirala na njeni krompir. Videla je padati iz letala truplo in je v prvem trenutku mislila, da so odvrgli velik zavoj, zaradi

česar je pohitela k robu gozda, kjer je predmet padel na zemljo. Ko je prišla na mesto, je zagledala človeka, ki si je pri padcu polomil vse kosti in ki so mu na ramenih štrlele kosti skozi obleko. Takoj je pohitela v vas in obvestila domače. Na podlagi listin, ki so jih našli pri mrtvecu, so ugotovili, da gre za 34-letnega šoferja Pavla Kepplera iz Schmolitzu v Sleziji, ki je bival v Hamburgu. Keppler je lani meseca maja pri neki tramvajski nesreči izgubil svojo ženo, nakar je malo hčerko izročil sorodnikom ter se izselil v Kanado, odkoder se je vrnil ob binkošnih nazaj v Nemčijo. Pred tremi tedni je izgubil svojo službo in bržkone ga je to tako potrla, da je izvršil samomor.

Aretacija beogradskega davčnega uradnika

Beograd, 4. okt. Beogradska policija je aretirala blagajnika beogradske davčne uprave Henrika Brila, ki je nedavno po neveril nad 100.000 Din državnega denarja ter nato pobegnil. Pri aretaciji je dejanje Bril priznal, ni pa mogel navesti točne vsote, ki si jo je prilastil. Finančna direkcija je določila posebno komisijo, ki bo pregledala vse Brilovo poslovanje, ker ni izključeno, da je poneverjena vsota mnogo višja, saj je znašal dnevni promet pri Brilovi blagajni do 5 milijonov.

Prihod ministra Flandina v Prago

Praga, 4. oktobra h. V ponedeljek pripe v Prago francoski trgovski minister Flandin, ki bo ostal nekaj dni tui ter nato potoval dalje v Budimpešto.

Nova vstaja Kurdiv

Jeruzalem, 4. oktobra d. Po došlih vesteh je v okolici Ararata izbruhnila nova vstaja Kurdiv, ki so jo skušali Turki zatreti z vsemi sredstvi. Zatrjujejo, da so Turki porušili na stotine kurdskih naselbin v okraju Cilanu in da so pomorili 4.500 možkih, žensk in otrok. Več sto Kurdiv je bilo ubitih v njihovih vaseh od letalskih bomb.

Visoka zavorovalnina

London, 4. oktobra o. Grof Hambleton je zavaroval sebe in svojega sina za velikanško vsoto približno 300 milijonov dinarjev. Tako visoko se doslej ni zavaroval v Evropi še nihče. Grof se je zavaroval za 800.000 funtov šterlingov, sina pa za 250.000. Ker je zavarovalna vsota prevelika za eno samo podjetje, je bila razdeljena med tri vodilne angleške zavarovalne družbe. Največja zavarovalna vsota za življenje znaša običajno 20.000 funtov šterlingov. Grof Hambleton je star šele 28 let.

Razpust društva Zoo v Ljubljani

Ker ljubljanski mestni magistrat na svoji zadnji seji ni ugodil želji društva ZOO, da mu odda v popolno uporabo tivolski ribnik, z vsemi objekti, je na snočnem izrednem obnem zboru podal vso odbor društva ostavko. Sklenjen je bil tudi razpust društva, ker se je smatral za živalski vrt v Ljubljani edino primeren prostor tivolski ribnik, ki ga pa društvo ni dobilo. Izbran je bil likvidacijski odbor, ki ima skrbeti, da dobi vse premoženje, in sicer denar, kakor tudi vso izkupnino za inventar ljubljanske univerze, živali pa društva ZOO v državi, in sicer v krajih, kjer znajo bolje ceniti živalske vrtove kakor pa v Ljubljani.

Balkanska olimpijada v Atenah

Atene, 4. okt. AA. Sem je dospela jugoslovanska lahkoatletska reprezentanca, ki bo zastopala na balkanskih tekmah Jugoslavijo. Na kolodvoru je bil prireditelj sveden sprejem. Pozdravili so jo predstavniki grške lahkoatletske zveze in mnogoštevilni novinarji, ki so se živo interesirali za sestavo in jakost jugoslovanskega tima. Dasi so potovali naši atleti dva dni, so bili zelo dobro razpoloženi. Stanovanje jim je bilo pripravljeno v hotelu »Akteone« v novem delu mesta, kjer se nahajajo tudi rumunska, turška in bolgarska reprezentanca, ki so dospole v Atene že predvčerajšnjim. Turčija sodeluje letos prvič pri balkanskih tekmah in to z 10 sportniki. Rumunijo zastopa 20, Bolgarijo pa 18 lahkoatletov. Naše moštvo šteje 24 članov in je po številu za Grčijo najjačje moštvo. Svedena otvoritev tekme se bo vršila jutri ob 3. popoldne.

Iz veterinarske službe

Beograd, 4. oktobra n. Z odlokom ministra kmetijstva, je imenovan za višjega veterinarskega pristava v I/7 pri sreskem načelstvu Ljubljana okolica Viktor Doblel, višji veterinarski pristav v I/7 pri sreskem načelstvu v Kočevju. Za višjega veterinarskega pristava v I/7 pri sreskem načelstvu v Kočevju pa je imenovan Marko Šribar, višji veterinarski pristav pri sreskem načelstvu v Soko Banji.

Velika nesreča v zagrebski slovenski rodbini

Zagreb, 4. oktobra n. Danes se je pripetila v Zagrebu težka nesreča v rodbini Slovencev Nikolaja Černeta. 6-letni sinček Zlatko se je jutraj igral s svojimi tovariši s steklenico bencina, ki so ga otroci vivali v neko svetiljko in potem prižgali. Plameni so zagrabili Zlatka Černeta in ga strahovito opekli, tako da se bori s smrtjo.

Iz novomeške kriminalne kronike

Novo mesto, 4. oktobra. Danes se je zaključila pred novomeškim sodiščem tragedija, ki se je odigrala 16. julija t. l. v Gornji Ločni v hiši posestnika Kosa. Kakor se bodo čitatelji že spominjali, je usodnega dne 47letni Martin Kos napadel svojega 18letnega nečaka Antona z nožem in ga smrtno nevarno ranil. Martin Kos je bil namreč varuh otrok svojega brata. Niso pa se dobro razumeli. Prepripi so bili na dnevnem redu. Kritičnega večera sta Martin Kos in nečak Tone popila pred hišo pol litra vina. Stric Martin je nato odšel v hišo, a že v veži se je začel pripraviti s 16letnim nečakom Lojztom, katerega je začel pretepati. Ko mu je brat Tone priskočil na pomoč, je stric potegnil nož in ga zasadel Tonetu v vrat. Težko ranjenega so prepeljali Toneta v novomeško bolnico, kjer se je nato zdravil več tednov. Le spretosti zdravnikov se ima zahvaliti, da je ostal pri življenju.

Martin Kos se je danes zagovarjal pred sodniki s pianostjo. Priče pa so ta njegov izgovor zanikale. Obsojen je bil na 14 mesecev ječe.

Pred sodniki se je nadalje zagovarjal 34-letni Ivan Gorjan, ki je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvin. Šele nedavno je zapustil mariborsko kaznilnico. Na vest pa je zopet nabral že celo vrsto novih grehov in so mu prisodili zanje zopet 4 leta robije.

V bližini Bircne vasi so našli otroci v gozdu prtič, ki je bil nedavno ukraden iz novomeške frančiškanske cerkve. Orožništvo je pri nadaljnjih preiskavi našlo podstavek ciborija in podstavek monstrance ter še nekatere druge predmete, ki izvirajo od tatvine v frančiškanski cerkvi. Predmeti so bili zakopani globoko v gozdu. Orožništvo vztrajno nadaljuje s poizvedovanji.

Hmelj

Zatec, 4. oktobra h. Tendence med tednom mirna. Nakup po deželi neprekinjeno živahen. Prodaja se letos ne vrši tako mrzlično naglo kakor lani ob istem času. Kljub temu cenijo, da je bilo doslej prodanih 8 do 10 tisoč stotov, za več kot polovico ocenjene zaloge. Predvsem so prodali zate manj, ker ni kupovalo Nemčija. Zanimanje za zateški hmelj v inozemstvu pa je kljub temu znatno, tem bolj, ker so vse zaloge srednjeevropskega hmelja večinoma ali popolnoma razprodane. Kupci za zateški hmelj so bile inozemske pivovarne ter inozemske tvrdke, ki so nakupovale po komisijonarijih. Komisija trgovina krije v večji meri tudi potrebe domačih pivovar. Gijtelji hmelja so precej rezervirani, ker pričakujejo napovedanega posredovanja hmeljskega sindikata v trgovini s hmeljem. Cene so se po barvi in kakovosti gibale med 300 do 550 Kč za 50 kg brez poslovnega davka. V Zatecu je bilo do petka javno žigosanih 21.000 stotov zateškega hmelja letošnje letine.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Precej vedro, spremenljiva oblačnost, topleje. Situacija včerajšnjega dne: Pritisk je v severnih predelih v splošnem padel za 0.1 do 5 mm, samo v južnih predelih je porastel za 0.1 do 2 mm. Giba! se je med 769 in 775 mm. Temperature so v splošnem padle od 1 do 5 stopinj. V Pragi morju so znašale od 8 do 15. Nebo je bilo včeraj pretežno jasno, edino v zapadnih pokrajinah je bila visoka oblačnost.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Oblačno, deloma deževno; bolj toplo, toda vetrovno.

Naši kraji in ljudje

Kraljica Marija v krogu ljubljanske ženske mladine

Nj. Vel. kraljica Marija je včeraj posetila več ljubljanskih dekliških šol in zavodov, povsod navdušeno pozdravljena

Kraljica Marija (na sliki jo kaže puščica) zapuša v spremstvu gospe Šverljugove (X) in adjutanta podpolkovnika Pogačnika (za go. Šverljugovo) internat Mladike, tesno obkoljena in navdušeno pozdravljena od učenk in gojenk.

Ljubljana, 4. oktobra.

Danes dopoldne je prispela v Ljubljano Nj. Vel. kraljica Marija, ki je bila že svoj čas obljubila, da si bo ob priliki ogledala ljubljanske šole. Kraljico sta spremljala dvorna dama go. Šverljugova in adjutant podpolkovnik Pogačnik. Dvorni avto je privozil malo pred pol deseto uro skozi Šiško v mesto ter se ustavil pred Uršulinskim samostanom v Zvezdi. V spremstvu go. Šverljugove je kraljica posetila več razredov uršulinskih notranjih in zunanjih šol. Pri vstopu je bila pozdravljena od učenk in gojenk. V posameznih razredih so visokega gosta pozdravljale učenke deloma s prigodnimi pesmicami in nagovori, deloma tudi s petjem. Kraljica se je zelo interesirala za pouk ter se razgovarjala z učiteljicami, pa tudi z učenkami.

Med tem se je zbrala v Zvezdi pred samostanom velika množica ljudi, ki je priredila živahne ovacije kraljici, ko se je vrnila iz samostana in stopila zopet v svoj avtomobil. Odpeljala se je k mestni ženski realni gimnaziji na Bleiweisovi cesti, kjer je bilo tudi že zbranih mnogo ljudi. Kraljica je prijazno odzdravljala na njihove pozdravljajoče vzklike in odšla v lepo šolsko poslopje. Na hodniku jo je s kratkim nagovorom pozdravil direktor Jug. Tudi na liceju je kraljica obiskala več razredov in nekaj časa prisostvovala pouku. V IV. a. razredu, kjer je bila ravno francoska ura, se je razgovarjala z učenkami in francosčinami. Zanimale so jo tudi slike in ročna dela. Deklice so jo pri tem naprosile, naj sprejme lepo kvačkanega kodrastega kučka kot darilo princu Andreju. Kraljica je prošnjo z veseljem ugodila, nato pa odšla v gosposkiško šolo Mladike, kjer so gojenke ravno pripravljale kosilo. Voditeljica gđ. Zemljanova je ponudila kraljici malo zakusko, ki jo je ta prijazno sprejela. Med oduševljenimi vzklikajočim špalirjem učenk vseh razredov je kraljica zapustila zavod, od katerem se je ob slovesu posebno pohvalno izrazil.

Prihodnji poset Nj. Vel. kraljice je veljal »Dečjemu domu Kraljice Marije« v Lipičevi ulici. Visoko pokroviteljico zavoda je pozdravil šef dr. Dragaš z gojenkami šole za zaščitne sestre. S pravo materinsko ljubeznijo si je kraljica ogledala vse zavodove prostore, ambulanto za revno deco in kuhinjo, kjer dobivajo siromašne matere zdravo mleko za svoje dojenčke. Zanimala se

je za vse razmere v zavodu in se interesirala zlasti za vzgojo prezgodaj rojenih otrok, med katerimi so tehtali nekateri pri rojstvu komaj po poldrugo kilo, a se vendar krepko držijo pri življenju, ker se jim izkazuje posebna nega. Živahno se je zabavala tudi z nekaterimi že bolj razvitim otročki in si naposled ogledala internat šole za zaščitne sestre. Ob pol 12. je vidno zadovoljna zapustila zavod.

Kraljičin avto je počasi odpeljal nazaj v mesto in se ustavil v Prečni ulici pred kuhinjo, ki jo je iz izdatno podporo kraljice uredila »Atena« za dija-

kinje ljubljanskih srednjih šol. V kuhinji so jo poleg odbora z go. Tavčarjevo na čelu pozdravili župan dr. Puc in šef Higienškega zavoda dr. Pirč. Ko se je med tem ravno začelo skupno kosilo za dijakinje, je juho in meso pokosila tudi kraljica, ki si je na to ogledala še kuhinjo. Pohvalila je snago in vzorni red ter okusno pripravljeno hrano. Navdušeno pozdravljena od zbranih dijakinj se je kraljica okrog pol 1. poslovlila in se odpeljala nazaj na Bled. Povsod po mestnih ulicah, kjer so jo spoznali, so prebivalci vladarico pozdravljali s prisrčnimi ovacijami.

Železniška direkcija o izpremembi voznih redov

Ljubljana, 4. oktobra.

Direkcija državnih železnic v Ljubljani stalno dobiva razne predloge za spremembo veljavne voznega reda bodisi posredno, bodisi neposredno po novinah. Od teh mnogostevnih predlogov direkcija lahko upošteva le stvarne in utemeljene predloge, ki zasledujejo splošno korist in ki so glede na zveze na priključke ostalega voznega reda in glede rentabilnosti izvedljivi. Predlogi pa, ki zasledujejo koristi posameznikov in se ne ozirajo na obstoječe »lakovne zveze ali ki imajo namen pospeševati konkurenco privatnih podjetij na škodo državnih dohodkov, se sploh ne upoštevajo. Prav tako se ne upoštevajo predlogi glede prevoza šolske mladine, ker zastopa železniška uprava stališče, da voznica, zlasti na večje razdalje, za šolsko mladino ni primerna in v marsičem neugodno vpliva nanjo. Sploh pa direkcija opozarja, da se med veljavnim voznim redom načeloma ne vršijo nikake spremembe.

Po obmejnem taboru

G. Cmurek, 4. oktobra.

Narodni tabor, ki se je vršil nedavno nedeljo v Gornjem Cmureku, je kljub slabemu vremenu prav dobro uspel. Zunanji povabljeni gostje so sicer izostali, zato pa se je udeležilo prireditve med drugimi okrog 300 zaveznih kmetov, katerim je bila prireditev v glavnem namenjena. Ti so glasno manifestirali za jugoslovensko idejo in navdušeno vzklikali kralju, vladar in generalu Maistru.

Raz tribuno, ki je bila okrašena z državnimi zastavami in s sliko našega kralja, je pozdravil navzoče predsednik časovne odbora N. O. Mirko Čujnik, ki je v svojem govoru poudaril veliki pomen manifestacije Nj. Vel. kralja in vladne deklaracije za kulturni in gospodarski napredek naše države. Prečital je pozdravno brzojavko generala Maistra, ki so jo na-

zvoči z navdušenjem sprejeli. Govoril je burno pozdravljen tudi župnik od Marije Snežne g. Vrščič, ki je pozval navzoče k zvestemu izpolnjevanju državljskih dolžnosti. Kot zadnji govornik se je oglasil zastopnik občinskega odbora N. O. g. dr. Vauhnik iz Maribora, ki je žel za svoj navdušujoči govor obilo pritrdjevanja.

Po oficijelnem delu se je vršila v gradu narodna veselica, ki je istotako prav lepo uspela. Prireditve je pokazala, da biva med našim obmejnim ljudstvom mnogo zavednih kmetov, ki so voljni sodelovati in ki so se javno postavili na stran naše vlade. Sicer pa je bilo zanimanje za to prireditev tako veliko, da bi bila udeležba ob lepem vremenu prav ogromna. Da je tabor tako lepo uspel, je predvsem zasloga upravitelja gradu g. Maljve in njegove go. so. proge, ki sta dala prostor in ves material brezplačno na razpolago. Ob tej priliki se je zopet odlikovala tovarna za lepenco iz Sladkega vrha, ki je že opetovano pripomogla krajevemu odboru do lepih uspehov in ki izkazuje temu pokretu svojo naklonjenost. Tudi uradništvo tovarne se je skoraj polnoštevilno udeležilo tabora. Posebno zaslugu za krasni uspeh tabora pa ima naše učiteljstvo od Marije Snežne, Sv. Ane in Lokovca, ki je požrtvovalno sodelovalo. Gđ. Bečelova od Marije Snežne je s pomočjo skrajno marljivih hčerk našega narodnega kmeta g. Vandurja, ki sta bili noč in dan na nogah, pripravila pecivo. V drugih šotorih so stregle gđ. Bizjakova, Cončeva in Selakova. G. Bauman je gostom s pomočjo gđ. Maljve postregel z izbornim vinom. Vsem, ki so pripomogli k tako lepemu uspehu, se krajevni odbor Narodne odbrane v Gor. Cmureku prav iskreno zahvaljuje.

Preprečena požarna katastrofa

Kranj, 4. oktobra.

Gorenja Sava, kakor se imenuje četrt pri kolodvoru, je v zadnjem času zelo zaslovela po dogodkih, ki jih je beležilo tudi časopisje. Danes je ta del mesta domala postal

učna ura. Povsod je še toliko zanimivega — in marsikaj vemo, samo, ko bi vedeli kaj Nj. Vel. najbolj zanima. Saj ona pozna Dubrovnik. Nelepo bi bilo, če bi ga ne poznali mi, ki smo jugoslovenska mladina.

»Ko bi nam vsaj prej povedali, da bi se pripravili.«

»Cemu! Saj Nj. Vel. želi samo prisostvovati pouku, da vas vidi in pozdravi. Pazite za primer, da vas Nj. Vel. kaj vpraša. Odgovarjajte kratko, jasno in razločno.«

In zopet se nadaljuje lekcija... Ves strah je izginil in zdi se nam, da se ta delovni dan izpreminja v prelep praznik.

Naenkrat se odpro vrata in z glasnim »dobro dan« in smehljajočim obrazom stopi kraljica v razred. Trenutek molka. Naša srca bi najraje glasno odzdravila: Zdravo, kraljica! — toda odrejeno je, da ves razred pozdravi kraljico šele pri odhodu. Za kraljico je vstopila dvorna dama go. Šverljugova, adjutant in gospod direktor.

Kraljica je posebej milina. Izgleda še mnogo nežnejše in ljubkejšo nego jo vidimo na slikah. S prijaznim nasmehom poda roko profesorju in vpraša razred: »No, kako učite?«

Vsi bi radi v en glas odgovorili: »Dobro nama, lepo nama, osobito danas.«

Toda gospod profesor ima nalogo, da izprašuje...

pepel. Požar je izbruhnil na žagi industrija Halzirharja iz Škofje Loke. Kupil jo je bil pred nedavnim od firme Schindler Comp. Gorjane.

Davi ob 2. je opazilo delavstvo »Jugočeške«, ki je ravno zapuščalo tovarno, da se na severu, v bližini kolodvora nekam čudno svetlika, rdeči zublji pa so kmalu opozorili, da gori. Medtem pa je po mestu že trobil rog in dramil gasilce in meštinstvo iz sna. Orožništvo in gasilci z molorko pod poveljstvom načelnika g. Rici Mayerja, so bili takoj na mestu. Vsi gasilci so takoj stopili v akcijo in z velikim naporom lokalizirali in tudi kmalu udušili požar, da se ni razširil na bližnje objekte in da ni zadel velikih skladov desk, ki so nakopičene v bližini. Če ne bi bili kranjski gasilci, katerim so se pozneje pridružili tudi tovarniški iz Strazišča, na mestu, bi bile v nevarnosti vse okoliške hiše in tudi sam kolodvor, tako pa je zgorela samo lesena stavba, v kateri so bili stroji in različno orodje.

Kako je nastal požar, ni še določno znano, sumi pa se, da ga je povzročila iskra iz stroja, kakor pred dvema letoma, vendar so požar takrat kmalu pogasili. Škoda je krita z zavarovalnino.

Nepričakovana smrt stare žene v vlaku

Poljčane, 4. septembra.

V sredo zvečer proti 21. uri je pripeljal na postajo mali kmečki lojtrski voz neko žensko. Ze od daleč je bilo čuti z voza pritajeno stokanje, tako da se je sprva mislilo, da gre za kakega ranjenca, ki se je morda kje ponesrečil. Ljudje, čakajoči na vlak, in drugi sprehajalci, so takoj obstopili voz. V njem je ležala na slamnatem ležišču že priletla ženska, ki so jo nato dvignili in prenesli v čakalnico. Oči vidno trpeča hude bolečine je čakala na ljubljanski vlak za prevoz v mariborsko bolnico.

Jagrov fant, ki je ženo pripeljal, je povedal, da je ubožica 65 letna Marija Ogrizkova, vdova po upokojenem železniškem čuvaju iz Cadranske vasi pri Poljčanah. Zmešala so se ji čreva. Ze nekaj časa je bolehal za hudo kilo, vendar navzle temu z dečom ni mirovala, dokler ni prišla katastrofa.

Poklicani zdravnik dr. Hronovskij je odredil takojšnji prevoz v bolnico. Nesrečnica pa na žalost bolnice in operacije ni več dočakala, ker je med potjo, med Hočami in Mariborom, v hudih bolečinah podlegla zavratni bolezni. Namesto v bolnico so jo po prihodu vlaka v Maribor prepeljali v mestno mrtvašnico na Pohorju. Sinova, ki sta jo spremljala, kar nista mogla doumeti, da sta svojo ljubo mater spremljala na zadnji poti. Tudi hčerko, ki jo poleg sinov zapuša pokojnica, je vest o nenadni materini smrti hudo zadela. Ob tej prebriski izgubi vsem prizadetim iskreno sožalje!

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravnega »Franz Josefovce vode«. Strokovnjaki zdravniki za motnje pri prebavi hvalljajo »Franz Josefovce vodo«, ker poživlja delovanje želodca in črevesa, odpravi oteklino jeter, zviša izločevanje žolča, vstopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pretep z usodnimi posledicami

Šoštanj, 4. oktobra.

Prejšnjo nedeljo je popivala v gostilni pri Kržičniku skupina fantov iz Lokovce, med katerimi je bil tudi 23letni posestnik sin Slavko Rogelšek, po domače Venšnikov. Podvečer je prišla v gostilno še druga grupa lokovških fantov, k se je vrščala od tombole pri Šmihelu. Med temi fanti je vladala že dalje časa volika na-

Kraljica sede na stol, ogleduje slike po stenah, razred, učenke... Dolgo pričakovan trenutek je tu. Profesor stavi par vprašanj... Nič težkega in vendar je tako težko odgovarjati pred kraljico... Kaj, ko bi ne bilo kaj prav... Kraljica se smehlja mali tremi in zadregi. Nič hudega. Saj ni prišla zato. Prinesla nam je lep dan. Najrajši bi, da bi se sama razgovarjala z nami. Toda komaj smo se do bro zavedli, da sedi kraljica med nami v razredu, že gleda gosp. adjutant na uro. Kraljici se mudi dalje. Posetiti mora tudi druge zavode. Kraljica vstane in z roko pozdravlja ves razred... »Živela kraljica!« zadoni iz mladih src. Sedaj so šele ona prišla na vrsto, da so izpregovorila. Vse bi hotelo ven iz klopi, da izkaže svojo ljubezen in hvaležnost Nj. Vel. za ta lepi trenutek, ki bo ostal vsem vse življenje v najlepšem spominu.

Toda predpis je predpis. Vrata se zapro in mi gledamo, kakor da premišljamo, ali je bilo res, da je bila pravkar kraljica med nami, v tej vsakdanji šolski sobi, ki se nam zdi sedaj kakor posvečena, kakor da je zasijalo v njo solnce samo za en trenutek.

Polni sreče, radosti in ponosa odhajamo na hodnik, kjer čujemo iz spodnjih hodnikov radostno množico šolske mladine, ki je udrila iz šolskih sob in prireja kraljici prisrčne ovacije:

»Živela naša kraljica!«

Moje gospodinje,

ako želite imeti v svojem stanovanju pozimi prijetno toploto in prihraniti mnogo kuriva, tedaj kupite

ZEPHIR PEČ

10 greje eno sobo 24 greje dve sobi

Večji tipi grejejo 3 do 4 sobe enako. Na zahtevo brezplačni popis:

Zephir tvornica peči d. d., Subotica

Samoprodaja za Ljubljano: BREZNIK & FRITSCH. Samoprodaja za Celje: D. RAKUSCH. 287 Samoprodaja za Maribor: PINTER & LENARD.

Kupujte samo PENKALA BATERIJE

ker goré najdalje! 300

Novorojenčka je usmrtila

Ljubljana, 4. oktobra.

V Selenburgovi ulici št. 4 je nastalo sinoči malo po 18. nenavadno razburjenje. Na dvorišču imenovane hiše pri stranki Justini Gartnerjevi, soprogi pleskarskega »močnika«, se je pojavila 22letna pletilja Marija V., stanujoča v eni izmed mestnih hiš za Bežigradom. Bila je videti precej razburjena. Poprosila je Gartnerjevo, da ji da ključ za stranišče, nakar je zahtevala še pločevinast korec, ki ga je tudi odnesla s seboj. Gartnerjeva, ki je menila, da je dekletu slabo, ji je ustregla, vendar se je začela čuditi, ker Marije še dolgo ni bilo na sprehod. Še bolj čudno se ji je zadelo, ko je čez čas samo za hip začula jok otroka, nakar je spet vse utihnilo. Gartnerjeva je nato sama stopila tja v bližino in ugotovila, da Marija vso blede in slabotno, poleg nje pa v korcu zadušena otroka.

Ne malo razburjena je Gartnerjeva takoj nato obvestila nekega hišnega stanovalca, ki je pozval stražnika. Marija je med tem že tako oslabela, da so morali pozvati rešilni avto, nakar so jo z mrtvim otrokom vred prepeljali v žensko bolnico. Kakor se čuje, je Marija porodila popolnoma zdravo dete, ki ga je pa v trenutni zmedenosti vržila v šolsko stranišče in spustila nanj vodo, da se je zadušilo.

Možicelj iz krompirja

Vsa Litija, kjer je njegov »rojni« kraj, se mu je nasmejala do solz, zato smo ga prinesli še v Ljubljano, da se ona nasmehne tej groteskni prebrani igri narave.

Mali možic je namreč junak prav svoje vrste. Več krompirjev je zrastle v trup in noge, glava je prav značilna, in še marsikaj. Kar sliko pogledjte, ki pove največ! Cudežni krompir nam je izročila mala litijska gosposična Ladi Gorenčeva, izkopala pa ga je na dom. njivi njena mamica. Krompirjev možicelj stoji zdaj v izložbenem oknu Tiskovne zadruge v Selenburgovi ulici in vzbuja splošno radovednost.

petost. Eni so predstavljal zgornjo, drugi spodnjo Lokovico.

Da iz gostilne odhajajoči Rogelšek ni našel svojega klobuka na mestu, kjer ga je pustil, je bil že zadostni povod za pričetek splošnega pretepa. Z Rogelškom se je spril je 19letni mesarski pomočnik Josip Jezovnik. Ko so se fantje nehalno pretepali in se polagoma začeli razhajati, se je napotil proti domu tudi Jezovnik. V bližini gostilne pa sta se nenadoma na samem zopet pojavila z Rogelškom, ki je zadel Jezovniku štiri vbode z nožem, in sicer tri v hrbet in enega v desno stran v bližini jeter. Jezovnika so preneljali v kritičnem stanju v bolnico v Slovenjgradec. Zadevo preiskuje orožništvo.

Ali ste že naročeni na ilustrovano tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«?

Ko pride kraljica...

Po hodnikih vse tiho in mirno. Zdi se, da vse ogromno šolsko poslopje trepe v nemem, nestrpnem pričakanju. In v njem na stotine mladih src. Kraljica pride... Ne vemo natančno, kdaj, obisk je napovedan za poldnesno uro. Vendar se lahko kaj izpremeni. Tudi se ne ve, koliko časa se bo zadržala v kakem razredu. Pa to nič ne ne. Ona pride — in to je glavna stvar. Kakša sreča in radost in čast. Hoteli bi ji pri tem povedati mnogo, mnogo. Toda vsi se zavedamo, da bo poset v razredu kratek, da bo to samo trenutek. In vsi mislimo, kako nam bo tisti trenutek.

Odrejeno je od ravnateljstva, da si Nj. Vel. želi ogledati nekatere razrede brez vsega šuma in hrupa, naj se torej pouk vrši redno in nemoteno brez obzira na visoki obisk. Tretja ura. Po razredih je mir in tišina. Mladina čita, piše, dela — a nad vsem tem plava ona lepa, nemirna misel: morebiti se bodo zdaj zdaj odprla vrata in kraljica bo stopila v šolsko sobo. Tudi ona se je učila, ko je bila v otroških letih. Zato njen poset ni kaka stroga inšpekcija šolskega nadzornika, ampak poset mladini, da jo vidi in pozdravi pri delu. Vsi se tega zavedamo in vendar nam je težko, ker vemo, da v par trenutkih moremo pokazati le malo tega, kar znamo. Sedimo in čakamo. Ponavljamo duhovniško literaturo. Hoteli bi pokazati, da poznamo vse one velike mojstre, ki so

bili ponos starega Dubrovnika, od prvih trubačurjev tja do Gundulića, vse ono živo, jugoslovensko srce, ki se je v rajtežji dobi našega naroda stisnilo v meje edinega svobodnega koščka jugoslovanske zemlje, v meje dubrovniške republike, od koder so segali žarki na dalmatinske otoke in mesta vse tja do Zadra, kjer je pisal Petar Zoranič svoje »Planine« in v njih pokazal »Perivoj od Slave...«

Ne bi hoteli, da bi vzbujali misel, kakor da smo se vse to naučili samo za to uro, ampak bi želeli dokazati, da poznamo »Osmana« in »Dubravko« in »Pavlimira« in še marsikaj, kar nam je postalo duševna svojina. In ne le to: mi vemo, kako je jugoslovanska in slovanska misel odmevala iz teh del, ki so postala močan temelj našega prepoveda. In vendar čutimo, da vsega tega ne bomo mogli povedati in zdi se nam, da bi namestu znaaja mnogo raje pokazali kraljici svoja srca in ji povedali, kako nam je draga in kako smo srečni, da nas je posetila v tej skromni šolski sobi, ki je sicer naša delavnica, a danes bo kakor slavnostni hram, v katerem se vrši praznik ljubezni... Minute minevajo. Vprašanje za vprašanjem rešujemo: trubadurstvo, renesansa, vplivi, letnice, Ah, te letnice!... Kako neprijetno, če bi pred kraljico ne znali kake važne letnice. Profesor vedno pravi, da so to igle ki z njimi pripenjamo dogodke v svoj spomin. Vsaj nekateri morajo trdno držati, sicer se vse zmede. Citamo dalje in se poglabljamo v dobo, kakor da je navadna

Odnosaji med jugoslovanskim in češko-slovaškim študentstvom

V jugoslovansko - češkoslovaškem bratstvu in zblizanju pripada gotovo najpomembnejše mesto odnosu mlade generacije obeh narodov.

Na vseh naših visokih šolah se srečujemo z nemalim številom jugoslovanskih akademikov, ki so nam tudi najmlajši kolegi, ker so predstavniki naroda, s katerim imamo skupne ideale in stremjenja. Baš zato ni brez pomena napraviti od časa do časa potrebne korekture doseženih rezultatov z objektivno analizo preprečitih izvestne nedostatke. Žal, se nam ni posrečilo, kljub iskrenim željam, ustvariti takšno stanje med nami, da bi ga mogli smatrati za sposobno uresničevati naše skupne naloge. A vendar sta naša dva naroda navezana v političnem, kulturnem in gospodarskem življenju drug na drugega in vedno bolj se bomo srečavali s tem problemom v našem praktičnem življenju.

Poleg našega stremjenja za skupnim napredkom moramo imeti v mislih tudi nevarnosti, ki nam skupno groze.

Kolofarova doba je v minulemu stoletju konkretno formulirala ideologijo slovanstva in slovanških narodov, postala je program in tradicija za več poznejših generacij kulturnih delavcev. Danes pa se moramo orientirati, upoštevaje nove razmere in novi položaji, nastali zaradi velikih sprememb v svetu in zaradi naglega tempa današnjega življenja.

Geslo »Zvestoba za zvestobo« ne more biti zgolj fraza, ampak je za nas simbol globoke resnice in poštenega skupnega dela pri naših narodnih in mednarodnih nalogah. Imamo široko polje delovanja in ne smemo zato izgubiti prilike, koristiti svojemu narodu. Gotovo bi bila vsaka zamujena priložnost velik greh nam nam semim in znak nedostajanja narodnega čustvovanja in samozavešnosti.

Vsak del naroda mora izvršiti kos poštenega dela za celoto in baš študentstvo ne sme ostati na zadnjem mestu; javnost gotovo ne bo odbila svoje simpatije, če se študentstvo v svojem idealizmu poudigne nad ozko srčne spore in ustvari močno organizacijo, ki bi si s svojim delovanjem pridobila ugled doma in v tujini.

Naravno je, da se moramo zblíževati in spojit v našem skupnem delu, pogoj za uspeh pa je medsebojno zaupanje, ki ga, žal, od sedaj ni bilo v polni meri. Premagati moramo sedanje predsodke s temeljitostim in številnejšim spoznavanjem med našim študentstvom.

Idealizem, ki polni naša srca v pogledu jugoslovansko-češkoslovaških odnosov, mora postati praktičen in temeljitost; hočemo praktičen idealizem v vsakem pogledu.

Matička Praha je vzgajala v svoji sredi celotno vrsto najboljših in poštenih kulturnih delavcev - Jugoslovenov in mi smo ponosni na to! Bogata tradicija pa je bila prekinjena zaradi dogodkov v svetu. Težko je prenašati današnjo splošno intolerance obeh študentskih generacij, ki rekinjenega dela več ne nadaljujejo in ne poglobljajo. Z ustanovitvijo definitivnega študentskega kolegija v Pragi od strani češkoslovaških, lige pa bo ta postal, kakor trdno upamo, ognjišče najlepših stremljenj in novega dela.

Zalostno poglavlje je padanje števila jugoslovanskih akademikov na čeških univerzah, a v Pragi celo to, da velik del še preostalih jugoslovanskih akademikov odhaja na nemško univerzo. V tem pogledu naravno ne moremo očitati mladišči, da smo Jugoslovenom, kajti gotovo pa krivda tudi na nas. Zato moramo z obojestranskimi prizadevanji odstraniti vse te, po vojni nastale zapreke. Kulturna konvencija, ki je bila letos sklenjena med obeh državama, bo gotovo izpolnila svojo misijo. Ta uspeh je rezultat dela Jugoslovenov, lige v obeh državah. Nujno potrebna je, da tudi mi rešimo naše študentsko vprašanje skupno s temi institucijami in tako premostimo vedno bolj naraščajoči prepad med jugoslovanskimi in našim študentstvom. Po zaslugi te konvencije so gotovo zopet oživelo gibanje za čim večje medsebojno zblížanje. Velika razdrobljenost med jugoslovanskimi akademiki in drugimi študenti v Pragi je ovira za večjo aktivnost. Tudi nezavestni kontakti in učestvovanje akademiki organizacijami v Jugoslaviji zadržuje napredek. Častna izjema je le »Slovenska zadruga« v Pragi, ki ima edine poleg »Jugoslavije« in »Društva tehnikov« smisel za idejo češkoslovaško-jugoslovaškega sodelovanja. Zveza češkoslovaških študentov je izdelala obširen kulturni in socialni program za sodelovanje z jugoslovanskimi organizacijami v CSR; vendar do sistematičnega uresničevanja še ni prišlo.

Pri tem se ne moremo zadovoljiti samo z omejenim številom sodelavcev. Treba je, da smisel za češkoslovaško-jugoslovansko kooperacijo preide v kri in meso najširših plasti akademske omladine. Nujno si želimo ustvariti organizacijo, ki bodo slovele na vsestranski vseštudentski osnovi. Šele po ustvaritvi takih organizacij lahko govorimo o razvoju na nacionalnem in internacionalnem polju. Te dni je že bila na tem mestu omenjena važnost in program take ustvaritve. V okviru mednarodnih akademskih organizacij, kakor CIE (Confédération internationale des Etudiants), študentske Male antante in FUI (Fédération universitaire internationale) se lahko na mednarodnem forumu praktično in teoretično seznanimo z mednarodnimi problemi. Smatram za potrebno, da je ob takih prilikah med našimi in jugoslovanskimi delegati v inozemstvu stalen kontakt in sporazum vsaj v naših vprašanjih. To se sicer že ve ali manj predvideva v študentski mali antanti, vendar je treba stvar večkrat poudariti.

Danes še vedno obstoji kaos med delegati in v veliki meri primanjkuje smisla za skupno stvar. Na letošnjem kongresu CIE je bila velika ataka nekaterih inozemskih delegatov na »Pobratimstvo«; prepričan sem, da bi dobro vodena akcija zaokrenila proti »Pobratimstvu« naperjeno ost v nesporazum, smer.

V češkoslovaški nikakor ne podcenjujemo važnosti študentskih političnih grup, ki pa tudi (razen nekaterih ekstremistov) vsestransko podpirajo svojo centralno strokovno organizacijo. Važno je nadalje, da so pokrajinske organizacije (Praga, Brno, Slovaška in Podkarpatska) v svojem delokrogu popolnoma avtonomne. »Pobratimstvo« je v tekočem letu napravanju in kongresu Študentske Male antante.

vilo prvi korak k medsebojnemu sodelovanju, katerega se je udeležilo okoli 500 jugoslovanskih akademikov, nam bo ostal še dolgo v najlepšem spominu. Na kongresu v Pragi je bil storjen prvi veliki korak in sedaj je naloga jugoslovanskega in našega Svaza, da nadaljujejo započeto delo. Z rumunskim Savezom in »Pobratimstvom« smo izdelali glavne točke delovnega programa.

Propagirati hočemo širjenje naših dveh slovanskih jezikov in literature, dajati impulza za prestopno važnih del, omogočiti študij s skupnim reševanjem socialnih vprašanj, organizirati izmenno študentov v rodbine in podjetja. Nadalje: organizirati poučne ekskurzije akademikom in jim omogočiti ugodnosti na potovanju, prirediti debate o sodobnih kulturnih in ekonomskih problemih, s pomočjo dijaškega in ostalega tiska razširjati aktualne študentske probleme o metodah dela, izdajanje skupne ideološke revije, organiziranje dijaških ferijalnih kolonij z jezikovnimi tečajmi, sportskih mingov itd. Letos smo poslali 160 naših akademikov v kolonije na Cavtat, Novi Vinodol, Rab in Radovljico, za kar so si stekli zasluge g. Devič in Ljubici iz Zagreba ter Burger in Tykac iz Ljubljane. Pri predsedniku »Pobratimstva« tov. Ivkoviću smo našli odziv in dobro voljo za sodelovanje. Ni pa bilo oportuno za stvar, da so se jugoslovanski delegati v študentski Mali antanti preveč menjali, zaradi česar je manjkala kontinuiteta v delu. Uverjen sem, da bo med našo kakor tudi med jugoslovansko omladino ideja medsebojnega zblížanja in sodelovanja naša popoln odziv. V zaupanju v jugoslovanske študente hočemo delovati realizacijo naših skupnih idej in interesov.

inž. Václav Paleček.

Zagorsko pismo

Zagorje, 4. oktobra.

Kmalu nas je letos zasedla jesen z dežjem in mrazom. V petek je med ledeno burjo v višje ležeči vasi Jablani že naletal prvi drobní sneg; čez noč pa se je zjasnilo in napravilo se je dan s tipično jesensko modrino, ki nam obeta tepe čase: kratke zelo solnčne dneve in dolge hladne noči.

Kljub nagajivostim septemberskega vremena se je posrečilo podjetnikom, da so dogradili nove stanovanjske hiše v toliko, da so pod streho; nekatere so na zunanji že vose, v notranjosti pa deloma ometane, da bodo okoli decembra godne za vselitev. S tem bo nekoliko odpomagano stanovanjski krizi. Žal, ne moremo ugotoviti, kje stoji napovedana stanovanjska hiša TPD, istotako ni videti, da bi bilo staro skladišče za steklarstvo toliko preurejeno, da bi se moglo tam nastaniti kakšne stranke. Dela na širokotični progi pa hitro napredujejo. Novi tir je zlezel že do Weinbergerja; bunker na južni strani separacije se je pretegnil visoko tja gor, odkoder strmi v spremenjeno okolico pod seboj napis grudega podjetja Slograd. Na nasprotni strani pa ležejo iz masivnega podnožja železobetonski oporni stebri za drugi bunker. Medija šumota od jezov dalje po novi betonirani strugi, izginili so sledovi prejšnjega razdejavanja in napravili prostor lični pasaji, kjer se bodo spomladaj razbohotili zelenjadni vrtni stanovalci »Pod Skalco«. Kmalu bodo izvršena najpotrebnejša dela na progi in prva širokotična lokomotiva bo približala v Toplice.

V naših »planinah« se začena prava jesenska sezona. Lovci iščejo zasede, ki nikdar ne odrečejo, mladina lazi za gobami, ki jih je letos mnogo, in se ozira v kostarji ter ubiga, kdaj pride vrsta nanj. Sadja ni v nižinah mnogo, v višjih legah ga je več za pod zob. Planinarji so morali zaradi dežja sejo na Sv. Planini »odpovedati«. Ker pa so kljub dežju le prišli v kočjo g. Munihi iz Zagorja in seniorji, nikdar nad vremenom obupana ljubitelja »mater narave« g. Tomazin in sreski načelnik dr. Podboj iz Litije, so sklenili, kaj vse se bo pri koči uredilo za zimsko sezono, da bo smuški tečaj okoli novega leta čim bolj uspel. Prosimo našo agilno podružnico, da v čakalnici kolodvora ali, še bolje, na peronu namesti večjo orientacijsko tabelo za naš predel, in morda kako lepo povečavo skritih biserov, n. pr. Sv. Planino, Sv. Goro, Ostrež, Čemšenik itd. Za turistovski razvoj Zasavja bi imelo velik pomen postajališče v Renkih. Vsa zagorska dolina pozdravlja to misel, ki naj jo občinski odbori prizadetih krajev zares tudi uresničijo. Le na delo!

Tudi združenim igralcem naše doline je pomagala nebeska škroplilnica. Mnogo truda si je dal režiser g. Kalan z bojno igro »Kalvarijo«, a deček je najbrž odnesel marsikak dinarček iz blagajne, in spomnik padlim vojakom naše fars je še nekoliko zadolžen. Igra sama pa je zelo lepo uspela tudi ob repriži in kljub dežju.

Ustanavljanje sportni klub, a nimamo prostora! Kljub temu je navdušenje tako, da se dnevno prijavljajo novi člani za razne sekcije. Gibanje za sport je zavzelo tolik obseg, da morajo pristojni činitelji priti mlademu stremjenju do pol pota nasproti glede stalnega prostora. Danes, ko toliko propagirajo sport tudi industrijska podjetja, menda ni treba utemeljevati te potrebe. Gotovo se z dobro voljo da najti tak prostor, saj ni treba bogve kakšne razsežnosti. Intervencije zadnjih dni ne morejo zadovoljiti. TPD in občina morata ukreniti kaj pozitivnega.

Zaledje naše doline je izključno kmetijsko, redi mnogo živine, a je brez živino-zdravnika v bližini. Letos je bilo to posebno mnogo nesreč pri živini, ki bi jo pa bilo mogoče rešiti s pravočasno pomočjo. Tudi to je ena prevažnih zahtev, ki zahteva rešitve. — S cestami smo sicer malce na boljšem od lani. Bojimo se pa bodočnosti, ker zamera je huda reč in najbrž so se Zagorjani kaj zamerili a svojo enodušno vojno za srez v Trbovljah.

Delovanje v naših društvih je zopet oživelo. Glasbeno društvo vabi pevce in pevke k prvi skupni vaji v sredo ob pol 20. v glasbeno sobo. Šahisti kaj pridno brusijo bridke sablje svoje jesene vojske. Vsak ljubitelj plemenite igre dobrodošel v sobi Ljudske kuhinje, kjer so redni večeri ob četrtkih. — K sokolskemu društvu se stalno prijavljajo novi člani. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da se priporoči za prednajaški tečaj celjske župe br. načelnik Klun in br. šulin ter s. Žitnik. Tečaj bo trajal od 12. do 26. t. m. v Celju. V zim-

ski sezoni se bo bržda vršila plesna šola, zanimanja je dosti. Tudi dramska sezona bo pod vodstvom prosvetarja učitelja br. Košmrlja kaj živahna. Otvoritevna predstava burke »Utopljenec«, ki jo je preteklo sezono odigrala ljubljanska drama v razpodani hiši, obeta mnogo zabave. V naslovni vlogi se predvideva tudi gostovanje odličnega člana ljubljanske drame.

To nedeljo se prične pouk na obrtno-trgovski nadaljevalni šoli v Toplicah. Popoldne ob 15. pa vsi na tombolo sokolskega društva s kolosalnimi dobitki. Pože-

ljenja vredni »jurje« so razstavljeni pri Ahčanu. Kar po njih! Veliko sreče!

Posesniki naj na občini takoj priglasijo hišno zgradarino za leto 1931. Od 7. do 11. oktobra bo prišel v občino uradni zemljemerec zemljiškega katastra. Ta čas naj se zgledajo na občini vsi tisti posestniki, pri katerih se je izvršila kakšna izprememba posesti. S seboj naj prinesejo tozadevne listine, če pa teh nimajo, morata priti oba: sedanj in prejšnji lastnik, da podata svoje izjave.

Aml.

Izvedba naše notranje kolonizacije

Beograd, 3. oktobra.

Izseljevanje naših delovnih moči v inozemstvo se da zavreli edino le s pomočjo kar najintenzivnejšega pospeševanja notranje kolonizacije. Seveda pripada v tem prizadevanju glavna naloga državi sami, njenim v to poklicanim organom, vladi. Ker pa vprašanje notranje kolonizacije posega v delokrog različnih vladnih resorov, je razumljivo samo po sebi, da morajo to sodelovati vsa narodno - gospodarska ministrstva: pred vsemi poljedelsko, potem ministrstvo za šume in rudnike, finančno, ministrstvo za javne gradnje in ministrstvo za trgovino in industrijo. Ker imata ministrstvo notranjih stvari in vojno ministrstvo svoje interese, je vsekakor potrebno tudi njuno sodelovanje: torej medministrski odbor za narodno kolonizacijo. Toda kakor je treba organizacije z vladne strani, je prav tako treba tudi organizacije s strani interesentov samih, tistih, ki naj se naselijo v onih predelih naše države, ki so prikladni za notranjo kolonizacijo. V ta namen bi bilo pač treba, da se v onih pasivnih delih naše države, kjer zemlja v resnici ne more živeti človeka, ki jo obdeluje, kakor tudi, da se v tistih krajih, kjer običajno kakršnekoli krize odtegujejo zaslužek in kruh domačemu delavstvu, ustanove odbori kolonizacijskih interesentov, ki bi ali direktno ali po pristojnih banovinskih uradah stali medministrskemu odboru ob strani kot informativni in posvetovalni organ, v podanem primeru pa morda tudi vodili kolonizacijsko delo po svojih predstavnikih ali zastopnikih. Pri banovinskih uradah itak že obstoje izseljeniški uradi, s katerimi naj bi bili odbori kolonizacijskih interesentov v stalnih stikih.

Postopek naj bi bil morda takle: Medministrski odbor določi one poljedelske in rudniške predele, ki naj bi služili za kolonizacijo. Takih predelov je v obilju: vrbska, drinska in vardska banovina imajo prostora ne za dva milijona, temveč za trikrat toliko novih naselencev, in če se upošteva, da bo naše poljedelstvo v Podunavju prej ali slej moralo vsaj deloma preiti od enkratne letne žitne kulture, ki se čim dalje manj izplačuje, k drugim, intenzivnejšim načinom izkoriščanja zemlje, bo tudi tu ogromnega prostora za pridne, dela vajene roke.

Da se poleg poljedelske zemlje omenjajo tudi rudniški predeli, je vendar razumljivo samo po sebi, ob ogromnem neprecenljivem bogastvu rud, ki ga ima naša država. Cela vrsta rudnikov se nahaja v zasebni, celo tuji inozemski eksploataciji, a doberšen del jih je v državni upravi. Ali ni res ob vsem tem naravnost nerazumljivo, da bi tu ne našlo kruha tistih par sto in tudi več rudarjev, ki morajo za zaslužek v inozemstvu, če n. pr. Trboveljska premogokopna družba skrbi delo, ker ne more razpečati svojega premoga? Medministrski odbor naj bi imel za take primere pripravljeno rud-

niško področje, kjer bi našli naši ljudje kruha in bi se jim ne bilo treba izseljevati. Z njimi ostane v državi tudi ves njihov potrošek, državni blagajni pa njihovi direktni in indirektni davčni prisilosi.

Potni listi za izseljevanje naj se nikakor ne izdajajo brez predloženega poizkusa, da se prosilec pridobi za notranjo kolonizacijo. Tu naj nastopa odbor kolonizacijskih interesentov in izseljeniški urad. Za potovanja v Južno Ameriko je n. pr. treba najmanj 6000 Din, a ko pride izseljenec tjakaj, najde le z največjo težavo delo in za služek, ali pa tudi ne. Povratek v domovino stane ravno toliko, pa naj ga plača izseljenec sam ali pa država, ki ne more trpeti, da bi njeni državljani umirali za lakoto v tujini. Znesek 12.000 Din, umno porabljen za nastanitev v domači državi, kjer še ne dotaknjena zemlja naravnost kliče po rokah, ki bi jo hotele obdelovati, pa pomeni za delavljeno človeka resničen vir blagostanja. Sele tedaj, ako bi vsi taki poizkusi, da se privede človek na domačo grudo, čeprav ravno v senci zvonika, pod čigar zvonom se je rodil, ne mogli doseči njegovega sklepa, naj se mu izda potni list, in pojdi z bogom!

Posebne važnosti pa je naša notranja kolonizacija zlasti še za one ljudi našega rodu in jezika, ki v naši državi iščejo zavetja pred preganjanjem v inozemstvu. Službeni in neslužbeni činitelji v inozemstvu naravnost silijo naš narod k izselitvi, toda ne v našo državo, temveč najraje v Južno Ameriko. Onim, ki se hočejo izseliti v našo državo, delajo največje težave in ovire, tako da je našim tamošnjim rojakom začasna izselitev v našo državo takorekto onemogočena. Mogoča je edino stalna izselitev, ki pa ji je seveda neizogibni pogoj, da naši tamošnji rojaki prodajo svoja posestva in se z družinami in vsem svojim imetjem preselijo v našo državo. Za take priseljence je seveda stalna nastanitev v naši državi z ustvaritvijo novega gospodarstva življensko vprašanje in tu prihaja do posebnega upoštevanja naša notranja kolonizacija.

Tu čaka odbore kolonizacijskih interesentov, ravno tako pa našo vladno, mnogo dela, toda dela, ki more imeti za vso našo notranjo kolonizacijo največji koristi. Ti priseljenci so ljudje, ki so na siromahni zemlji, uporabljajo vse moderne pomočke poljedelstva, znali takorekto pretvarjati kamne v kruh, in bi bili povsod, kjer se naselijo, res vzor bližnjemu in daljnemu okolju. Seveda pa je treba vsaj za začetek primerne pomoči vseh merodajnih činiteljev, da se ti priseljenci udomačijo na naših tleh. Na drugi strani pa je seveda tudi treba skrbeti za to, da se taki priseljenci res oprijejo svojega stanovskega dela in se ne poizgube v poklicih, ki niso zanje, in končno postanejo nadležni in neprijetni vsej svoji okolici in državi.

Stvar je zelo važna in zelo resna in se je je treba lotiti z največjo preudarnostjo.

Vprašanje borovških planinskih pašnikov

Kranjska gora, 3. oktobra.

Stoletja je vladalo po kranjskogorskih planinah ono živahno življenje, katerega sledove najdemo še danes v ljudskih pesmih in pripovedkah. Življenje je bilo polno skrivne romantike. Planine so redile vse gorsko prebivalstvo in so bile obnemem zklad, ki ga ljudstvo ni moglo izčrpati vsa dolga stoletja. Življenje je cvetelo že v začetku prejšnjega stoletja. Lepo urejene in skrbno negovane planine so se razprostirale posebno v Priskovskem področju tostran in osonstran Vršiča. Zlasti znana je bila borovška planina na južno-zapadnem pobočju Prisanke in planina za Šitom na pobočju Travnika. Tod se je paslo nebroj živine, goveda in ovac, izdelovali so čez poletje vse mogoče mlečne izdelke, ki so jih prodajali v bližnje kraje, osobito na Korosko, ki je živela v onih časih v najožjih stikih z zgornjo savsko dolino. Najožje bile komunikacijske prilike med vasjo in planinami veliko slabše nego dandanes, je vendar vladal najvišja promet na teh gorskih višinah, ki so v današnjih dneh popolnoma mrtve. Če pomislimo, da je v oia dala pot z borovške planine naravnost skozi Priskovo Okno in se je po bližnjici dalo priti na Vršič samo na ta način, da so plezali ljudje v prepado po smreki, ki je z vrhom dosegala stezo in je rastla iz dna prepada, si lahko predstavljamo, po kakšnih potih so morali hoditi ljudje, a so vendar z vso ljubeznijo in skrbjo negovali živinorejo.

A že sredi preteklega stoletja so pričele naše planine ptiati. Živine je bilo vedno manj, kmetje so redili le toliko krav in ovac, kolikor so jih potrebovali za potrebe lastnega življenja. A proti koncu stoletja je naša živinoreja tam gori propadla. Zgradbe na planinah so razpadle in danes najdeš tam samo še komaj vidne razvaline. Interes vsega prebivalstva se je obrnil k tujskemu prometu; živine je le še prav malo, tako da Borovci domala ne morejo z mlekom oskrbovati niti lastnega letovišča. Razmejite jih je ločila od planin, ki leže danes onkraj meje. Čez poletje se pase po zaraščanih krajih tostran Vršiča prav majhno število goveje živine in še to so samo mladoletne junice ter terci in jalove krave. O ovcah pa ni duha ne sluha.

Nedavno se je pri nas izprožila misel, naj se vse ozemlje, koder se nahajajo bivši borovski pašniki, proda in odstopi Italijanom, ker ne donajajo nobenih koristi, temveč samo stroške. Na ta način bi prešel v italijanske roke tudi naš Dom na Vršiču, zaradi katerega je bil pred leti nastal velik prepri. Ta naklep ni bil samoten samo iz nacionalnih ozirov, temveč je bil tudi žalosten znak malodušnosti in neupredanosti. Sprico naloga napredovanja vsega okraja bi bilo pač edino umestno, da bi prebivalstvo resno razmišljalo, kako naj obnovi svoje planine, jih uredi času in napredku primerno, ker ne bo imelo od vsega tega samo stroškov, temveč tudi nepregledne koristi. Dasi se je ves

kraj usmeril samo v letoviško plat, kar je sicer naravno, vendar z gospodarskega stališča ni pametno, da zametujemo ono, kar se nam samo ponuja.

Tudi Bohinj je letoviški kraj, a kljub temu mu še ni prišlo na misel, da bi opustil svojo živinorejo, temveč se trudi na vse načine, da jo času primerno izboljša in poveča, ker si je svest velikih koristi planin in živine, ki mu jo rede pašniki. Dejstvo, da se nahaja zdaj velik del kranjskogorskih planinskih pašnikov onkraj meje in je prestop živine preko meje združen z nerodnimi konvencionalnostmi, vendar še ni nikaka zapreka, da ne bi mogli izkoristiti svojih pašnikov in jih restavrirati, kolikor le hočemo; saj ima Italija po raznih konvencijah iste obveznosti.

Nekaj pametnih ljudi med našimi gospodarskimi krogi uvideva nujno potrebo, da se čimprej reši vprašanje naših planinskih pašnikov in se spet uredi planine. Da se izvrši vse to v redu, pač ni treba dosti truda in gmotnih žrtv, ker stroški bi nikakor ne šli v milijone in je tudi država pripravljena, da podpira od svoje strani to akcijo. Sosedni Korenci, ki so tudi člani naše občine, delujejo v tem pogledu samostojno in nam že več let služijo v zgled. Treba je le, da se gospodarski krogi nekoliko organizirajo, pa bo šlo vse samo od sebe.

Koncert violinista Rupla v Ljubljani

Po dveletni odsotnosti iz Ljubljane se je naš violinski virtuos, ki je že doma vzbujal najupravičenejšo nade, oglašil zopet ter se predstavil kot koncertni virtuos velikega formata. To je naš prvi in menda edini slovenski violinski virtuos, ki je začel svoj študij pri sedanjem ravnatelju celjske Glasbene Maticе, g. K. Sancinu ter jih na daljval in dokončal na tukajšnjem drž. konservatoriju pri prof. Šlajsu, ki si lahko šteje v veliko zaslugu, da je v kratkem času obstoja našega najvišjega glasbenega zavoda vzgojil poleg tega odličnega reprezentanta tudi še celotno vrsto nadobudnih mladih glasolcev. Po enoletnem študiju pri mojstru Ševčiku v Pisku in po nadaljnjem letu plodonosnega dela pri Thibaudu v Parizu je svojo izvrstno tehnično podlago izpopolnil v virtuoznosti. Po premaganju nekaterih ovir pri koncertnem nastopanju bomo imeli v njem svojega prvega, nadpovprečnega violinista, ki bo lahko svoj korak zastavljal tudi na internacionalni koncertni oder.

Uvodno točko sporeda je tvorila Tartinijeva sonata v g-molu, naslednje Mozartov slovit Ddur koncert v Joachimovi predelavi in tretja Bachova grandiozna Ciacciona, preizkusni kamen vsakega virtuoza. Stojnja popolnost, s katero je mladi umetnik prednašal ta klasična dela, je bila jako visoka. Ne le v obvladovanju tehnike, kar je sedaj zanj že samonosebi umetno, temveč tudi v interpretaciji, ki je očitovala poglobitev in individualno razumevanje skladateljevih neizražanih želj. Finesa francoskega pojmovanja, katero je imel umetnik priliko pobje spoznati, je napravila ta

mnogokrat slišna dela znova zanimiva, kar je vsekakor velik uspeh. Publiku, ki se sicer pri izvajanju klasičnih del kaj rada dolgočasi (seveda, ako so izvajana na šablonski, vajeni način), je to pot z vernostjo sprejemala vase klasični evangelij Bachove ciaccione.

Druga polovica sporeda je bila posvečena modernejšim skladbam, deloma znanim s soreda drugih violinskih virtuofov. Subtilna, od gorkih pomladnih vetričkov prisluskovana Milhaudjeva skladba »Le Printemps« je bila prednašana z delu adekvatno fineso. Dvofak-Kreislerjev slovanski ples v emolu je vsakemu violinistu dober znanec, prav kakor Riesov perpetuum mobile. Elgarjeva salonska skladba »La Capricieuse« zahteva eleganten lok, ki je pri Ruplu do popolnosti izvečan. Ostala dela sporeda so obsegala skladbe španskega značaja, (ki »a« posebno radi goje v Parizu, rojstne kraju Carmen) skladateljev Albeniza, Nina in de Falle. Deloma melanholične, nato nenadoma spet živahne, vedno z žarom južnega solnca prežete skladbe so žele za naše razmere ogromen aplavz. Umetnik je moral dodati tri skladbe (Brahms, Valček v as-duru, Kreisler, Lepi rožmarin, in Mozart, Menuet iz Ddur divertimenta), ki so ponovno izzvale viharje odobravanja. Umetnik je prejel tudi venec in šopek cvetja.

Pri klavirju je ne le spremljal, temveč do celga adekvatno sodeloval kons. Marjan Lipovšek z vedno pozornim sluhom. To spremljevanje je bilo do kraja vzorno. Koncert je bil sicer dobro obiskan, vendar ne tako, kot bi bila koncertna zaslужila. Kot prvi koncert letošnje sezone je uvedel z velikimi zahtevami. Upajamo, da bodo naslednji koncerti obdržali nivo prvega, ki bi že zbog svojega sporeda in osebnosti umetnika zaslužil več pozornosti.

L. M. S.

Iz mariborskega gledališča

»Sen kresne noči«.

Močni dojm, ki ga je v nas ostavila premiera »Sena kresne noči«, živo izpričuje, da se za dolgo ne bo izven poslednji stih — sladkega labuda avonskega — Shakespeareja, in da tudi nas še ogreva veličina jorškega solnca.

Ta poduhovljena, priložnostna komedija z bojažjo persilajo političnih razmer Anglije ob koncu 16. stoletja, je bila namenjena ublažitvi premočnega vtisa silne tragedije Ramea in Julije; kajti njuno bridko usodo je prenašala takratna angleška javnost le z mučnim protestom naivne zamaknenosti v resnice umetniških manifestacij. Čarobna cvetka te pesnitve je preoblikovala težke boleti trpečih src v čudodelne sanje.

Iz tega vidika je naš režiser, g. Jože Kovič, ustvaril svojstveno zanimivo scenerijo. Iluzijo gozda bi si pa želeli bolj naravno izoblikovano.

Tajinstveni tokovi Mendelssohnove opojne melodike so spremljevali in na svoj način tolmačili in dopolnjevali potek enovite in pester fabule. Kapelnik g. Herzog je v izdelani formuli vodil svoj orkester za odrom.

Atenskem vojvodi Tezeju je dal gosp. Blaž tehtnost in ugled, Hipoliti, kraljici amazonki, pa gđc. P. Udovičeva preudarino milino. Lisander novega člana našega obojca, g. Tomašiča, nam je zelo ugajal. Tudi Demetrij g. Nakrsta je bil dobro podan. Smiselni kontrast je nudila igra gđc. Kraljeve kot Hermije in ugodno napredujoče gđc. Starčeve kot Helene.

V svoji prvotnosti srečni atenski - angleški rokodelci so bili nositelji zamislit te komedije. Posebnost zase sta bili prikazni tesarja Dunje g. Pavla Koviča in neodoljiva humoristi mehokrpe Piska g. Vl. Skrbinka. Režiser g. Jože Kovič je sam igral vlogo tkalca Klobučiča nam vsem v zabavo. Smuk g. Gorinška, Nosan g. Rasbergerja, Trlica g. Tovernika so srečno soglašali v robati smešnosti. Egej g. Furijana je dobro kazal užaljeno očetovalno oblast. Svet blagovoljnih čarovnij sta v lepi soglasnosti vladala g. Grom kot Oberov in gđc. Fratrikova kot Titanija, ki bi ji pa želeli več barvitosti in prepričevalnega izraza. Spak g. Savinova je srečno izvedel izvrševala vsija povelja in neutrudljivo izravnaval že usodno smer ljubimске zadeve.

Gđc. Erna Kovačeva je pokazala svojo velike sposobnosti kot solopisalka in aranžerka plesnih točk, ki bi pa morale biti bolj utrjene in dovršene v formi in izvedbi. Večja in smotrna vaja bo morala tu marsikaj izgladiti. Vsako omalovaževanje bi se morda nekdaž zelo neljubilo očitovalo.

Posebna pozornost pa se bo morala posvečati enotni izgovarjavi in tehniški govoru, ki je pustila marsikatero željo neizpolnjeno.

Dovršena beseda župančičevega prevoda zahteva noko kulturo govornega izraza. A-c.

Nušičeva »Gospa ministrovka«.

Pikra šaloigra, polna življenske sile predvojnne Srbije, sestavljena v močnem naslonu na preizkušene vzore (Revizor, Morala gospe Duiske), je tudi ob mariborski premijeri »upallala«, ker izpoveduje življensko resnico, razumljivo in žal uresničeno le v umetniškem ognju prečiščenja.

Ob iztoku umetniškega udejstvovanja je ga. Dragutinovičeva postavila na oder svojo najbolj učinkovito vlogo gospe ministrovke in jo odigrala v veliko razigranost in priznanje občinstva. G. Jože Kovič, ki je igro režiral vse preveč brutalno podčrtano, je sam podal zanimivi lik ministra Popoviča. Gđc. Kraljeva je bila verna Dana, g. Skrbinek pa v zelo dobri zamisljeni njeni soprogi Čedo. Ugajal je g. Tomašič kot dr. Ninkovič, posebno pa g. Furijan kot Rista Todorovič in g. Pavle Kovič kot Petra Kalenčič. G. Groma smo videli v vlogi strica Vase. Mladi »

Danes zadnjikrat

ob 3., 5., 7. in 9. zvečer!

v svojem najnovejšem prekrasnem filmu petja in božanskih popevk

POT K SLAVI

Ne zamudite zadnje priložnosti!

RICHARD TAUBER

Predprodaja vstopnic od 10. ure dalje

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Z avtom med ostanke stare slave in moči

Celje, v oktobru. Vedno višje in višje se vzpenja človek s pomočjo modernih prometnih sredstev. Ne zadostujejo mu več srednje visoki vrhovi, ki so bili svojčasno najpriljubljenejši nedeljske izletne točke. Vedno višje, le višje...

Cemeran dan je bil onokrat, ko nas je povabil veteran s Starega gradu Lojze Drogenik na skrivnostno vožnjo na neki z avtomobilom še nedoseženi vrh v oddaljeni celjski okolici. V mestu je deževalo, kakor po naročilu. Nekaj skokov čez mlače na vegastih in vseprek vrhlih celjskih trotoarjih in že smo sedli v avto. Prav pisana družba se nas je zbrala: »krava riba« po zastopniku Dolfetu, upodablajoča umetnost po fotografskem mojstru Kunškju, poleg tega pa še mojstra dveh nevarnih poklicev, Ivan in Francelj, prvi iz brivske, drugi pa iz mesarske stroke. Ljudje so začudeni gledali na ekspedicijo, ki je drvela z blatnim »Chevroletom« proti Zg. Hudičji. »Nekaj hudega se je moralo zgoditi,« so govorile začudene oči mimo hodilnih znancev. »Kar cela komisija sedi v vozu.«

Blato in deževnica sta brizgala izpod koles, z neba je še po malem rosilo, ko je izginjalo Celje za našim hrbtom v oblaci mraha. Takoj za Smarjeto pa je postala cesta suha in je bilo jedva mogoče opaziti, da se je dež mogoče dotaknil tudi vojniške ceste. Nismo se mogli preveč ozirati po divni pokrajini, že smo bili na Frankolovem. Tu baje spe v cerkveni kripti svoje poslednje spanje grajski gosposje Lindeški, katerih starega gradu si ve razvaline silijo iz gostega gozdnega drevja na slikovitem, siljastem vrhu v pohorskem predgorju.

Takoj na mje postalo jasno, kam nas hoče popeljati podjetni Drogenik s svojim avtom, ki je napravil po ljubem božjem svetu že nekaj manj kakor stotisoč kilometrov. Na Lindek torej, po cesti, podobni kozji stezi. Kmalu za Frankolovim je krenil avtomobil na levo in po kratkem ovinku takoj strmo v breg. Motor je deloval na vse pretege, močna kolesa, ki imajo silno širok medsebojni razmah, pa so odrezavala levo in desno cele kuple ilovice in peska z obeh bregov in razgaljala močnejše korenine dorelega drevja.

Ze nekaj deset metrov v hribu smo morali ustaviti ropotajočo zver. Iz hladilnika je puhtela para in gazda Franjo se je spomnil, da smo storili nepopravljivo napako, ker nismo vzeli s seboj hrenovk, ki bi jih kuhali lahko kar mimogrede. Kmalu se je vožnja nadaljevala, ko nam je prijazna deklina prinesla čebriček studenčnice z bližnje rebi. Divje je odmevala med hribovjem ropotajoča melodija in vtoilo zavijanje trpečega motorja. Vedno višje, mestoma skoro navpič, smo se vpenjali in nestrno čakali, kdaj se prikažejo pred nami od dežja in zoba časa izglodane lindeške razvaline. Parkrat je bilo treba izstopiti in upreti močna pleča v avtomobilov zadek, da smo ga potisnili čez neprevozne, gladke apnenčeve skale. Nebo se je medtem pooblačilo in pričelo je živahno rositi, ko smo dospeli do naselja Lindek. Kmetje in kmetice so nas začudeno ogledovali in zmagjevali z glavami. Najbližji posestnik Jure Kolar, po domače Poljek, je pristopil k avtu in z vso resnostjo poudaril, da do gradu nikoli ne pridemo, pa če se vsi z avtom vred postavimo na glavo.

Da bi bili videli »zmagovalca hribov in gor« Drogenika, kako divje so se mu zasleščale oči. Brez besede je na tesni poti obrnil avtomobil in zapeljal na travnato pot, vodečo k grajskim razvalinam. Cesta se je tako zožila, da je avto moral voziti z levimi kolesi po strmeh bregu, da je mogel naprej. Tik pod njim na desni strani pa več sto metrov globok prepad. Se par korakov skozi mlad, borovčev gozd in že smo stali pod vitkami bukvami poleg razvalin. Z zadnjih ostankov posvetne slave in moči gospodov Lindeških se nam je kljub oblacenemu, deževnemu vremenu odprl krasen razgled po vsej spodnji Stajerski. Doli na jugu je rinil iz megle visoki Kum, pred njim na levo Tovst, pa še bližje je Konjska gora, tik katere se je iz ostre zaseke zasvetilo svetlo zeleno, mestoma izpreminjajoče se gornje Dravsko ali Ptujsko polje s slikovitim Vurberkom v svojem plodnem sru. Desno pa je onstran doline počival resni Kozjak in daleč za njim v modrikasti sivini Kocbekovo kraljestvo — prelepe Savinjske planine. Razgled na vse strani, kakor jih je le malo v bližnji celjski okolici.

Od zgodovnega Poljeka, ki nas je zvesto spremljal, smo izvedeli, da je kupil ves lindeški vrh z razvalinami vred za 5 »jurjev« mariborski učitelj g. Ramsak, ki namerava s pomočjo prijateljev postaviti tik pod gradom planinsko izletniško kočjo. Mislil ni slaba. Kako bo z razvalinami, se še ne ve. Če ne bodo kaj kmalu podzidane, kakor je to storilo Muzejsko društvo s celjskim Starim gradom, bodo popolnoma razpadle. Dosedanji lastnik Urban Oberkal jih je puščal popolnoma v miru.

Mračiti se je že začelo, ko smo pomislili na povratek. Mojster Kunšek nas je poprej še trikrat »pritisnil na plato«, razbrskali smo v naglici ogledano okostje divjega zajca, ki ga je imel prijatelj Ivan za divjega prešiča, Francelj pa za srno. — Dolf je celo nekaj brundal o pračloveku in mamutih, pa dosti ni bilo razumeti — nato pa smo jo kar peš mahnil po bližnji preko strmega južnega pobočja — dolino. Zvesti Poljek nas je spremil prav do »cesarske« ceste. Drogenik in Ivan sta pa sedla v avto in po razdrapani cesti — Bog

mi odpusti lepi izraz — oddrčala v globel. Komaj pa smo peši stopili na belo cesto, nam je za hrbtom zatrobental odlični avto svoj »Trieta«. Brez nezgode, veseli in po-

šteno pretreseni, smo zavili pod noč pod gostoljubno streho župana Zerovnika, po kratkem okrepčilu pa nazaj v belo Celje. Kakor je bilo te dni slisati, snuje hudo mušni Lojze novo zaroto, menda namerava z avtom nekam visoko nad Mozirje. Dobrejša konca mu ljudje ne pripisujejo, sam pa pravi, da v postelji ne bo pričakal zadnje, bele ljubice...

Kaj je novega v Metliki in okolici

Metlika, 4. oktobra.

Skozi vse poletje smo imeli bore malo dežja, le tupatam kako rosico, ki ni nikakor mogla vsaj malo ohladiti vročega ozračja. Zaradi tega smo še pred kratkim imeli še prav soparno vreme, toda zadnje deževje je zrak že precej ohladilo in kar na lepem smo prešli v jesen.

Poljski pridelek so razen zelja in repe, ki nista dobila pravočasno dovolj mokrote, dobri, skorajda prav dobri. Krompir je bolj droben, toda zdrav in dovolj ga je. Jesenskega sadja je malo videti. Naš kmet se je prav do zadnjega časa veselil vsaj sadu vinske trte, ki je letos bogato obetala. Pričakovalo se je, da si bo naš kmet odpomogel iz splošne gospodarske krize. Toda tudi to upanje se je izjalovilo. Po zadnjem deževju je pričelo grozde gniti, osobito v nižjih legah in zlasti nekatere vrste vinske trte. To se seveda povzročilo pravi alarm pri vinogradnikih in so nekateri začeli z izgovorom, da samo podbirajo gnilo, kar vse trgtati. Seveda so bili to samo taki vinogradniki, ki nimajo dosti in ki uporabijo ves pridelek samo za dom, toraj tak pridelek, ki sploh ne pride na trg. Morda se bo našel tudi med temi kak tak vinogradnik, ki nima prave vesti in je že zdavnaj potrgal, da bi s svojim mostom prišel prvi na vrsto in vsaj tako nekako do denarja. Toda k sreči je večina vinogradnikov čakala, da se bo vreme izboljšalo. Tako je glavna trgatve zdaj že v polnem teku. Dosti je takih, ki rajši kvantitativno manj pridelajo in hočejo dobiti kvalitativno dober pridelek.

V neugodnih okoliščinah, kakor jih ravno omenjamo, pričena poslovanja letos naša nova vinarska zadruga, ki si je zgradila pri kolodvoru v Metliki prav lično vinski klet in bo zbirala najboljši letošnji pridelek ter ga prodajala kot tipičnega »belokrajčanca«. Zmisel za zadrugništvo se je pričel razširjati pri nas, zlasti pri vinogradnikih. Prepričani smo, da bo to rodilo preokret v narodnem gospodarstvu v Beli Krajini ter privedlo k splošnem izboljšanju narodnega gospodarstva. Seveda je še konservativnih elementov med našimi kmeti, a tudi ti bodo klonili pred napredujočo zadrugno mislijo, zlasti ko bodo videli prve uspehe zadrugništva. Pred novo zgrajeno stavbo kleti je zadnje dni prav živahno. Tam se vrstijo ves dan vozovi drug za drugim, natovoreni z grozdem, ki se takoj tehta, izpreša ter odhaja v sode. Istočasno se meri količina sladkorja v moštu in se tako zaračunava. Kologram čuje zadruga po 3 Din. Vsak celi od totek vsebovanega sladkorja se plačuje po 25 par več. Vodstvo zadruga je pokazalo veliko dobre volje pomagati vinogradnikom, da pridejo do denarja. Zadruga se je takoj drugi dan sicer pripetila prva nezgoda, da ji je počila hidravlična stiskalnica, ki je bila kupljena kot nova v Mariboru, a delo gre naprej, seveda pa z navadnimi stiskalnicami precej počasneje. Odjemalci našega vina se lahko odslej

obračajo naravnost na vinarsko zadrugo, ni jim več treba tavati od zidanice do zidanice.

Druga aktualna zadeva za Metliko je elektrifikacija mesta in okolice, ki jo bo izvedla karlovska elektrarna v Ozlju. Proga daljnovidna je že iztrasirana in sicer v dolžini skoraj 14 km. Pogodba je bila sklenjena že pred par meseci, toda do sedaj ni bilo odobrenja kr. banske uprave. Ker so sedaj pojasnjene vse podrobnosti, se bo z graditvijo daljnovidne tako pričelo. Računamo, da bomo že v začetku decembra imeli električno razsvetljavo.

Naš najstarejši in najboljši domači demarni zavod »Prva dolenska posojilnica« v Metliki je kupil od g. Milana Guština vse štiri njegove hiše za 1 milijon dinarjev. G. Guštin se namerava naseliti v Ljubljani.

Na šolah v Beli Krajini so učiteljske moči ostale vse stare. V zadnjem času pa je prišlo par novih učiteljskih moči, zaradi česar je pričakovati nekaj izprememb. Danes se je vršilo prvo zborovanje belokrajinskega učiteljskega združenja, kjer je obenem sprejeto na zadnji poti pokojno učiteljico Mici Fabjanovo. Na zborovanju je zelo zanimivo predaval o zadrugstvu g. dr. Miran Kajin, banski referent za zadrugništvo v Zagrebu, v čisti slovenščini. Tako se je vse naše učiteljsko upoznalo s potrebo zadrugstva in bo postalo pravi propagator zadrugnega pokreta.

Dosedanji okrajni cestni odbor za sodni okraj metliški je bil nedavno izmenjan ter imenovan naslednji novi odbor: predsednik Goli Ivan, župan iz Metlike, podpredsednik Mazelle Julij, župan iz Gradca, blagajnik Guštin Milan, trgovec iz Metlike, odborniki: Pečarič Ivan, župan iz Božakova, Simončič Anton, župan iz Semeča, Konda Ivan, posestnik iz Praproč ter Kramarič Josip, župan iz Radovice. Novi odbor nam je porok, da bodo naše banovinske ceste izboljšane in urejene, kakor zahteva sodobni promet. Na državni cesti postavljajo znamenja za ostre ovinke in križanja, da se preprečijo eventualne nesreče naraščajočega avtomobilskega prometa. V najkrajšem času se prične avtobusna zveza Novo mesto-Karlovac.

Otvoritev ljubenske obrtne nadaljevalne šole

Ljubno na Gorenjskem, oktobra.

V sredo 1. t. m. se je vršilo pri nas za občni napredek vasi zelo važno domače slavlje, namreč otvoritev obrtne nadaljevalne šole, katero si je večina obrtništva že davno želela in jo je na prošnjo vseh v vasi zastopanih obrtnih organizacij dovolila banska uprava. Pripravljalni odbor z uglednim agilnim predsednikom, mizarskim mojstrom g. Silvestrom Golmajerjem na čelu je prijel za delo, da je bilo mogoče otvoriti to šolo že letos.

Na povabilo pripravljalnega odbora se je zbralo omenjenega dne ob 7. zvečer precej vaščanov obrtnikov z občinskimi odborniki in šolskimi odborniki na čelu k slavnostni otvoritvi. Otvoril je slavlje predsednik pripravljalnega odbora g. Golmajer, ki se je po pozdravu zahvalil občinskemu in šolskemu odboru ter vsem, ki so pripomogli, da je otvoritev obrtne nadaljevalne šole mogoča že sedaj.

Kot prvi se je priglasil k besedi župan g. Ivan Marčun, ki je želel šoli procvit in napredek ter obljubil nadaljnjo pomoč. Nato je govoril upravitelj šole in učitelj obrtne nadaljevalne šole g. Peterca, ki je naglašal, da hoče posvetiti vse svoje moči tej šoli. Župnik g. Franc Juvan je poudaril namen šole v verskem smislu. Za Obrtno društvo je govoril g. Josip Ambrožič, ki je orisal obrtniški značaj vasi Ljubno ter iz zapiskov župnijskih arhivov ugotovil, da so imeli že pred kakimi 350 leti takratni lončarski, pečarski in opekarski mojstri svojo zadrugo ter so si po tej zadrugi dobili velike uglednosti za svoje izdelke, ki so jih smeli prodajati po vseh trgih in mestih takratne avstro-ogrske monarhije. Skozi stoljetja so uvažali ti pridni lončarji v domačo vas denar, katerega so sprejemali za svoje dobre izdelke, in so tako povečali blagostanje sebi in drugim vaščanom. Zadnjih 50 let je ta obrt počasi izginjala, in to zaradi breztržnosti za naraščajoč. Danes imamo le še ostanke te nekdanje cvetoč obrti. V interesu vasi bi bilo, da se gospodarji pobrigajo za obnovo te obrtne pavnoge glede na dobro ilovico, porabno za te izdelke. Nadalje je omenil, da se je v zadnjih 30 letih polagoma uvedla v vas čevljarstva obrt, katere izdelki slovijo po dobri kakovosti daleč preko mej Slovenije. Kakor nekdanji lončarji tako sedaj skrbijo čevljarji s pridnimi rokami za napredek vasi skupno z ostalimi obrtniki. H koncu svojega govora se je dotaknil otvoritve obrtne nadaljevalne šole, ki bo gotovo pokazala uspeh. Razvoj te sedaj otvorene šole je pa odvisen od prihodnjega odbora te šole, katerega bodo imenovali v pošte prihajajoče korporacije.

Kot zastopnik Čevljarstva zadruga je govoril g. Anton Mohorič, ki je opozoril vaje na pokorščino do mojstrov in do gospodov učiteljev, ker le na podlagi tega je mogoč uspeh v korist javencev. Zastopnik banske uprave g. Markošek, upokojeni upravitelj, je obljubil svojo pomoč in želel uspeha šoli. K zaključku je predsednik pozval obrtnike, naj ne bo več nikogar med njimi, ki bi nasprotoval tej potrebni šoli, ki lahko postane za napredek obrtništva v vasi največjega pomena.

Dopisi

DOLENJSKE TOPLICE. Trgatev se je v tukajšnjih okolišnih vinogradih že pričela, ki pa nikakor ni taka, kakor je bilo pričakovati, ker je grozde zaradi prevelike moče pričelo gniti in se tudi jagode precej osipajo. To je tudi vzrok zgodnje trgateve Vinskih pridelek je zelo obilen, zlasti po vinogradih, ki jih ni obiskala tožča. Po kakovosti pa bo vino zaradi pre zgodnje trgateve zastajalo za onim prejšnjim let. — Avtomobilska zveza Toplice — Novo mesto, po kateri progi sta do sedaj redno vsak dan vozila po dva avtobusa, od katerih je eden imel stalno zvezo s prihodom vlakov v Straži, se je 1. t. m. skrčila ter bo razen nedelj in ponedeljkov ter sejmjskih dni vozil en sam avtobus, ki bo za domač promet menda zadostoval. — G. Anton Klinc, župan občine Gor. Polje, je svojo novo hišo z gostilno na Gor. Polju dogradil. Preteklo leto je stara s slamo krita hiša, ki je imela izrazit značaj boljših kmetijskih gostiln, pogorela, zadeta od strele. Nova, lepa, praktično zidana stavba stoji na istem mestu. Na eno zadnjih nedelj je novodogra-

Pazi na Tvoje lepe zobe

ohrani njih zdravje in s tem tudi njih biserni sijaj. Za to kupuj pristno izkušeno sredstvo

Sargov
KALODONT
Lepši zobje

jeno hišo blagoslovil domači župnik iz Soteske, pri kateri priliki se je vršila lepa domača zabava. Otvoritev nove gostilne se je udeležilo mnogo domačinov ter gostov iz bližnjih Toplic, mnogo pa je bilo opaziti tudi Novomeščanov, ki prav radi prihajajo na Gor. Polje na dobro pristno dolensko kapljico ter na obisk poštnjaka g. Klinca.

JEŽICA. Gasilno društvo v Stožicah si je letos v maju nabavilo za 31.200 Din motoriko, katere blagoslovitev bo danes. Nato bo prijetna zabava na Camrovem vrtu. Društvo vodi sedaj posestnik iz Stožic, g. Peršin, z marljivimi, preizkušenimi gasilci, brizgalni pa kumujeta ga. Alojzija in g. Franc Dežman, trgovec in posestnik iz Stožic in znani gasilski delavec. Društvo k tako odličnemu napredku iskreno čestitamo! — Sokol Ježica in vas Tomačevo sta prosila za instalacijo novih obcestnih luči. Svar se rešuje v tem smislu, da se išče finančnih podatkov za to instalacijo. Verjetno je, da bo moč leto dni morda le dobili še kako luč več. Le to ni prav pohvalno, da se morajo prej zginiti privatniki in društva, preden občinski odbor sam kaj vidi. Sploh vidimo tudi tu, kako se v večini našega občinskega zastopa še vedno vleče predjanarski duh. Tipičen primer je poleg drugega baš zadeva Sokola, katerega naša občinska uprava dosledno temeljito ignorira in mu n. pr. na prošnjo glede luči kakor vsem drugim zasmehljivo sporoča: »Če hočete luči, primaknite hišo k njej.« V isti čas pa svetli nekaj korakov od Sokolske ulice javna svetilka v skoro prazno ulico. V tej namreč ne stanujejo Sokoli, ampak gospod s diplomom častnega občana za zasluge na električnem polju! Skrajni čas je, da se na pravi v občinski upravi mesto bolj strpljivim in sedanjemu duhu prijaznejšim osebam.

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU. Te dni je umrl je Alojzij Tomat, znan pod imenom Krača, oziroma Kračman. Po poklicu je bil stolar in je delal v delavnici svojega brata Antona. Bil je zelo marljiv in skrben delavec ves teden, v nedeljo pa je rad poselejal. Igral je tudi dobro na harmoniko in ko je bil še mlajši, je obredel vso Dolenjsko ter igral, pel in zabaval ljudi na ženitovanjih in raznih zabavah. Zato so ga daleč naokoli vsi poznali. Umrl je zaradi notranje golše Blag mu spomin!

BLEJSKA DOBRAVA. Malokdaj se kdo oglasi iz našega kraja, zato bi si marsikdo lahko mislil, da pri nas nikoli ni nič novega. A ni tako. Pred kratkim se je pri nas ustanovilo Sokolsko društvo, ki se lepo razvija in šteje okrog 60 članov in članice ter okrog 60 oboje dece. Dne 21. septembra bi se bil moral vršiti na Dobravi nastop bližnjih sokolskih društev, a ga je preprečil hud dež in mraz ter se je vršil naslednjo nedeljo. A tudi drugi nastop je motil dež, vendar se je javna telovadba vseeno vršila. Nastopili so telovadci in telovadke z Bleda, Bohinja in Javornika v prostih vajah in na orodju ter jih izvedli v splošno zadovoljnost številnih gledalcev. Tudi gradbeno naš kraj zelo napreduje. Tako se je v naši vasi letos zgradilo kar pet novih hiš. V smeri proti Jesenicam si je postavil novo hišo tovarniški delavec Valentin Puc, od železniške postaje proti vasi pa Ivan

Valant, krojaški mojster Ivan Sretina ter tovarniška delavca Stefan Erjavce in Simona Sodja. Lepe, nove, vilam slične hiše napravijo na tujca pri vstopu v našo vas prav dober utis. V splošnem se našemu kraju obeta boljše gospodarske razmere, kajti tukajšnja tovarna elektrode je po večletni krizi začela uspešno obratovati in je bilo v zadnjem času sprejetih v delo nad 40 delavcev. Nemalo zaslug za boljši razvoj tovarne ima novo ravnateljstvo, ki je delo in način proizvodnje popolnoma reorganiziralo.

KONC. ZOBOTEHNIK
MAKS GOLOB
je otvoril svoj zobni atelje
v Domžalah
(nasproti kolodvoru) 13363

ATELJEJ
NOTRANJE
ING. J. OMAHEN
ARH. S. SERAJNIK
ARHITEKTURA
LJUBLJANA
KOLDOVRSKA ULICA 22 II

Po dnevnem naporu zahteva vaše živčevje kakor tudi celo telo osveženja in okrepčila. To vam nudimo
Eau de Cologne
Mon Parfum
odlični proizvod trvrde
Parfumerie Bourjois
Paris
Edino zastopstvo:
Mr. ph. Bela Vary,
Zagreb
Smičklasova ul. 23. Telefon 49-99.

Dame izkoristite priliko!

TEDEN DAMSKIH PLAŠČEV PRI TVRDKI F. LUKIČ V STRITARJEVI ULICI NUDI IZREDNO PRILIKO ZA IZBERO RES LEPIH IN POCENI PLAŠČEV. — VZORCI IN IZDELAVA SO TAKO ELEGANTNI, DA JE NAKUP BLAGA IN DELO PO MERI NE-POTREBNO IN V ŠKODO.

Domače vesti

* **Slovenci v Ameriki proti fašistom.** »Ameriška domovina« piše, da se je na povabilo Jugoslovenskega kluba v Clevelandu v tamkajšnjem Narodnem domu zbralo nedavno lepo število rojakov v svrhu posvetovanja, da se skliče splošen narodni protestni shod zaradi nasilja fašistov v Italiji nad slovenskimi domačini. Izvoljen je bil odbor za sestavo spomenice, oziroma protestne resolucije. Ta odbor bo odredil vse potrebno v svrhu nameravanega protestnega shoda.

* **Premeščen je bil učitelj g. Albin Petelin** iz Cerkelj ob Krki na državno osnovno šolo v Škrilj pri Kočevju. Na njegovo mesto je prišel učitelj g. Mirko Vidmar, znani sportnik in telovadelec Sokola iz Škrilj pri Kočevju.

* **Himen.** Poročila sta se v kapelici Marjanišča v Ljubljani zdravnik g. dr. Josip Furlan, sin pokojnega odvetnika dr. Josipa Furlana, in gđc. Ida Skalarjeva, računsko uradnica pri finančni direkciji v Ljubljani, hčerka višjega računskega svetnika v pokroju g. Josipa Skalarja. Iskrene čestitke.

* **Običajni jesenski manevri Dravske divizije** se bodo vršili ta teden v območju Haloz in Slovenskih goric. Obejato se zanimive operacije, posebno če bo lepo vreme. Vojstvo posameznih garnizij Dravske divizijske oblasti je pri zadnjih vežbah pokazalo odlično izvežbanost. Enodnevna vaje ljubljanske in škofjeloške garnizije za Šmar no goro je pretekli petek uspela posebno dobro, kar je divizionar general Sava Tripkovič tudi pohvalno omenil pri zaključni kritiki.

* **39. občni zbor Učiteljskega društva za litjski okraj** se je vršil včeraj v društveni dvorani hotela Miklič. Otvoril ga je predsednik g. Pelko, ki je prečital okoliščni ljubljanske poverjenosti o položaju v učiteljski organizaciji po beograjskem kongresu. Tudi to učiteljsko društvo stoji trdno na stališču, ki si ga je osvojilo ljubljansko poverjenost. Tajnica gđc. Vrščajeva je podala obširno poročilo o društvenem delovanju. Društvo šteje 106 članov, od katerih so bili skoro vsi na občnem zboru, kar je za članstvo lepo spričevalo (ves litjski okraj ima 135 učiteljev in učiteljic). V preteklem letu je priredilo društvo vrsto zanimivih predavanj in tečaj za cepljenje kostanja in v Jevnici. Blagajnik g. Rostohar je prejel na članarini nad 16.000 Din; po izplačilu vseh društvenih obvez je ostalo v blagajni še nekaj tisočakov. Blagajniku g. Rostoharju je bila izrečena za njegovo vzorno vodstvo blažena pohvala občnega zbora. Delegat pokrajinske skupščine v Novem mestu, g. Samec, je podal osebne vtise, ki jih je dobil v teku skupščinskih razprav. Podčrtal je zlasti vtise, ki mu jih je nudil koncert Učiteljskega pevskega zbora ob priliki skupščine. Izjavil je med drugim naslednje: »Nobena skupščina ne sme biti več brez koncerta našega zbora. Učiteljski pevski zbor je posebno lep dokaz, kako se udeležujejo naši člani izven šole. Da je zbor na veliki višini, ki je učiteljstvu v ponos, je bila soglasna sodba vseh poslušalcev. Ob programu se razblini vsa malenkostnost onih, ki se ne zavedajo važnosti zbora pod okriljem organizacije.« Delegat na beograjskem učiteljskem kongresu g. Weber, je izčrpno poročal o poteku jubilejnega kongresa. Zaključil je, da nesplošno ob zaključku kongresa gotovo ne bo imelo nikakih posledic za UJU. Ko je podal g. Zupančič nekaj osebnih vtisov o beograjskem kongresu, razstavi in obeh učiteljskih domovih, se je prešlo na volitve. Izvoljen je bil stari odbor le namesto iz okraja odšli g. Čučkove je bila izvoljena gđc. Mačuška Leskovecova s Krke. Prihodnje zborovanje bo v Ljubljani ob priliki jesenskega koncert UPZ.

* **Poziv lastnikom Levstikovih pisem ali njemu pisanih pisem.** Slovenska Matica ponovno naproša vse lastnike Levstikovih ali njemu pisanih pisem, da bi jih blagovolili čim prej dati na razpolago. Pisma se bodo prepisala in takoj vrnila lastnikom.

* **Stipendija za istrske emigrante.** Glavni odbor »Prosvete« v Sarajevu je sklenil, da ustanovi posebno stipendijo za siromašnega dijaka srednjih šol izmed emigrantov iz Istre. Stipendist bo imel popolnoma brezplačno mesto v Prosvetnem domu za dijake srednjih šol ali pa stipendijo, ki mu bo omogočila vzdrževanje v kakem drugem kraju.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
3. oktobra 1930.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavine, 9. najvišja in najnižja temperatura.

Ljubljana, 4. oktobra 1930.
Ljubljana 7. 775.9, 2. 90, mirno, megla 10, —, 12.5. 1.7; Maribor 7. 772.9, 4. 85, mirno, 0, —, —, 3. Mostar 7. 773.4, 10. 45, NE, 0, —, —, 8. Zagreb 7. 774.1, 2. 90, mirno, 0, —, —, 2. Beograd 7. 774.3, 4. 90, mirno, 0, —, —, 3. Sarajevo 7. 775.1, 1. 90, mirno, 0, —, —, —0.2, Skopje 7. 774.0, 8. 75, mirno, 0, —, —, 6. Kumbur 7. 769.7, 15. 55, mirno 0, —, —, Split 7. 771.8, 11. 35, NE, 0, —, —, Rab 7. 770.9, 13. 70, NW 2, 0, —, —, Vis 7. 770.5, 10. 65, N 4, 0, —, —, Solnce vzhaja ob 6.3, zahaja ob 17.33. Luna vzhaja ob 17.14 zahaja ob 4.22.

* **Angleške vojne ladje odhajajo.** V petek jutraj so dvignile sidra angleške vojne ladje, ki so se od 25. septembra mudile v splitskem pristanišču ter krenile proti Dubrovniku. Komandanti angleških vojnih ladij so domačinom izkazovali lepo pozornost ter se udeleževali vseh naših nacionalnih slavnosti, ki so se vršile v tem času. Angleški oficirji so izjavili, da so se počutili pri nas kakor med svojimi prijatelji. Očarani so bili tudi nad prirodno lepoto našega Jadrana. Prvi oddelek angleške eskadre je že odplul v Drač na kratek obisk in se potem vrne na Malto.

* **Zračni promet Beograd-Dunaj.** Zračni promet na progi Beograd-Zagreb-Građec-Dunaj se je glede na ugodno vreme podaljšal do 15. t. m. Ob nedeljah in ponedelkih pa se v tem mesecu poleti ne bodo vršili.

* **Smrtna kosa.** V ljubljanski bolnici je umrla ga. Milka Zemanova, roj. Oražmova, soproga trgovskega sodravnika. Pogreb pokojnice se je vršil v petek ob številni udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev pokojnice. — V Framu je preminila ga. Katarina Kranjčeva, rojena Felberjeva, v 53. letu starosti. Pogreb bo v ponedeljek ob 15. — V Celju je umrl g. Jožef Umeč, železničar v pokolu. Pokopali ga bodo v ponedeljek ob 16. — Pokojnikom blag spomin, žalostnim naše sožalje!

KINO IDEAL

Premiera! Novo!
Eddie Polo
v filmu največje napetosti in velesenzacij

Vražji reporter

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer.

* **Naši v Ameriki.** Na univerzi v Barbertonu, Ohio, je dovršil odvetniške študije rojak Vincenc Pristav. Svojo odvetniško pisarno je otvoril v Barbertonu. — V Clevelandu pa so štirje mladi Slovenci napravili odvetniški izpit in je sedaj v tem mestu 19 slovenskih odvetnikov. — V Clevelandu je izvršila samomor pod vlakom Ana Krsnikova, stara 37 let. Vzrok samomora ni znan. — V Pueblu se je smrtno ponesrečil Edvard Rojc, ko se je vozil na motociklu in zadel v neki avtomobil. Star je bil šele 23 let. — Iz Helene v državi Montana poročajo, da je bil izpuščen iz državnih poročov kot pomiloščen rojak Josip Naglič, ki je leta 1923. v samoozbambi ustrelil Fr. Browna, ki ga je napadel v njegovi gostilni. Obsojen je bil na dosmrtno ječo. Naglič se je nahajal v zaporih šest let in 7 mesecev. — Iz Milwaukee poročajo, da se je pri delu dne 3. t. m. ponesrečil rojak Franc Trogar, po rodu iz Mozirja v Savinjski dolini. Zaposlen je bil kot premikač. Nesreča ga je dohitela pri premikanju železniških vozov. Zapuščena žena Ano, dva sina in štiri hčere v starem kraju pa mater in dva brata v Ameriki je bil 29 let. — V Flemingu je umrl Franc Sikošek, doma iz Koprivnice v Dravski banovini. Bil je samec. V Ameriki je živel 25 let. — Nagle smrti sta v Clevelandu umrli Ivan Škufca, star 65 let po rodu iz Rake na Dolenjskem, in Ignac Petan rojen v Podrežju, star 42 let.

* **Rezervni oficirji** kakor tudi oficirji v pokolu se opozarjajo, da morajo vsako izpremembo svojega bivališča takoj po običini, odnosno srezo pisмено javiti komandni vojnega okrožja, kjer prebivajo. Tudi začasno preselitev ali odsotnost (n. pr. dopust) nad 30 dni je treba prijaviti. Opozarjamo, da gre tu zgolj za vojaško zglastevanje, ki nima ničesar skupnega z obče predpisano policijsko zglastevjo, kateri je podvrženo vsako novorojeno dete. Zato izgovor, da je rezervni oficir ali vojaški obveznik itak že policijsko zglasten, ne drži, in mora vsak rezervni oficir in vsak vojaški obveznik sam strogo paziti na to, da vsako izpremembo svojega bivališča takoj proti prijavi tudi pristojnemu vojaškemu evidenčnemu oblastvu. V Ljubljani se izvršuje to zadnje vojaško zglastevanje po mestnem vojaškem uradu na Ambrozevem trgu 7, I. nadstropje. Prestopki se kaznujejo po vojaškem kazenskem zakonu.

* **Koča v Planici pri Tamarju je zaprta.**
* **Sokolski dom kralja Petra.** V Stari Pazovi bo danes na slavnosten način otvorjen dom, ki so ga v spomin in tražno hvaležnost velikemu kralju krstili za Sokolski dom kralja Petra Osvoboditelja. Na slavnost so povabljeni Njeg. Vel. kralji, ministrski predsednik, minister prosvete in poslanik češkoslovaške republike.

* **Velik nacionalni park na Avali.** Kakor javljajo iz Beograda, je ministrstvo za gradbe pričelo te dni s popravom ceste, ki vodi na vrh Avale, kjer je zgrajen hotel. Avala pa bo urejena kot velik nacionalni park, ki se bo prihodnje leto otvoril občinstvu. Na Avali se bo zgradil tudi sanatorij za tuberkulozne, na vznožju pa še en hotel.

* **Podeželskim odrom priporočamo** ilustrirano brošuro Navinška »Lepa maska«, navodila za sminkanje.

* **Podpirajte Ciril Metodovo družbo,** ker je edino slovensko obrambno šolsko društvo v Jugoslaviji.

* **Reševalci ugank.** Tednik »Roman« prinaša v vsaki številki celo stran ugank, križank itd. Cena 2 Din.

* **Utopljenka v Savi.** V bližini izliva Krpine v Savo so našli te dni na prodni ne-

znano utoplenko že v razpadajočem stanju. Navedena je bila v vodi že kakih 14 dni. Utopljenka je bila srednje postave, kostanjevih dolgih las, rjavih oči, okroglega obraza, zdravih zob, oblečena v rdečkasto obleko. Ni prišel še do prvega kozolca, ko so planili iz nje neki fantje ter ga pobili s kolo na tla. Fant je dobil močan udarec po glavi, zaradi katerega je moral iskati zdravniške pomoči v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji. Zadeva je v rokah državnega tožilca.

* **Surovi prepeči.** Pišejo nam: V gostilni pri Činkoletu v Dol. Lankijah je sedel te dni zidarski delavec 22 letni Alojzij Zalezina, doma iz Trščina pri Mokronogu. Zvečer ga je dal nekdo poklicati iz gostilne baš, ko je imel ta že namen zapustiti gostilno. Zalezina je šel mirno proti svojemu domu. Ni prišel še do prvega kozolca, ko so planili iz nje neki fantje ter ga pobili s kolo na tla. Fant je dobil močan udarec po glavi, zaradi katerega je moral iskati zdravniške pomoči v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji. Zadeva je v rokah državnega tožilca.

* **V prepriku ga je udaril.** V Mirno peč je prignal h kovaču posestnik Franc Krevs iz Vrhpeči svojega konja. Med časom, ko je koval konja, je odšel Krevs v Rupenovo gostilno na okrepčilo. Tam se je nahajal tudi lesni trgovec Miha Rupnik, s katerim se je znana. Zaradi malenkostne zadeve sta se pričela prepirati. V prepriku je Rupnik udaril Krevsa z nekim ostrim predmetom po levem očesu. Poškodovanec je moral iskati zdravniško pomoč v kandijski bolnici. Rupnik je prijavljen državnemu tožilcu.

* **Darujte Podpornemu društvu »Lepih, Ljubljana. Pod Tračno 2-III!«**

ITO — zobna pasta najboljša!
* **Obleke in klobuke** kemično čisti, barva in pliša tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

* **Komorni koncert dveh inozemskih umetnikov v Ljubljani.** V petek 10. t. m. bosta koncertirala v Filharmonični dvorani čelist Pavel Grümmer iz Kölna in pianist Aleksander Čerepnin iz Pariza. Pavel Grümmer je v Nemčiji zelo spoštovan virtuoza na čelu, ki prireja stalno samostojne umetniške koncerte, sodeluje pa tudi v velikih simfoničnih orkestrih kot solist-čelist. Aleksander Čerepnin pa je Rus, znan kot izborni pianist, predvsem pa kot skladatelj izrazito moderne smeri. Oba umetnika bosta koncertirala prvič v našem mestu. Vstopnice so že v predprodaji v Matici knjižarni.

* **Iz gledališča.** Danes se bo pela Straussova opereta »Vesela vojna«. Delo je bogato lepih melodij. Predstava bo izven abonmaja. — V torek bo Wagnerjev »Lohengrin« z g. Simencem v naslovni partiji.

Novosti za damske
plašče pravkar došle!

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Najbolj pošteno 281
Vas postreže z zimskimi oblaci
J. Maček
Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

TONE POLJŠAK
Ljubljana, Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne najceneje v drogerijah
KANC. LJUBLJANA
in KANC. (Wolf), Maribor CENIK GRATIS!
Izvršujemo vsa amaterska dela v 12 urah

Pride! Navdušil Vas bo in ganil do solz!

Oboževani pevec Broadwaya v svojem najnovejšem govorečem vefilmu lepih arif, smeja in solz

Al Jolson

Sodeluje tudi mali »Sonny Boy« pod imenom »Little Pal«.

Pride v
ELITNI KINO MATICA

„Smej se in plakaj!“

Predstava bo za abonma E. Shakespearejeva komedija »Sen kresne noči« se ponovi v sredo v ljubljanski dram. Delo je imelo v sredo pri premijeri velik uspeh. — V ponedeljek 6. t. m. bo prva abonmentska predstava nove sezone. Uprižori se izvirna drama »Pravljica o rajski ptici«, katero je napisal dr. Snuderl. Predstava bo za red A.

* **Velika jugoslovenska razstava** je aranžirana v 2000 najrazličnejših delih slikarstva, kiparstva, narodne ornamentike, veziva in keramike v Jakopičevem paviljonu (ob tivolskem sprehajališču). Od 3. do 18. t. m. odprta vsak dan od 9. do 1. in od 3. do 6. ure. Vstopnina 3 Din, za dijače 3 Din.

* **»Trije mušketirji«.** Filmska predstava ZKD, ki se je vršila oba dni ob razprodanih predstavah se na željo občinstva ponovi danes zadnjikrat ob 11. dopoldne v kinu Matici.

* **Orkestralno društvo Glasbene Matice** sporoča članom, da bo prihodnja vaja v ponedeljek 6. t. m. ob 20. Zaradi bližajočega se koncerta udeležba nujna in obvezna.

Slezijski premog
naročajte dokler
traja zaloga, pri
Ilirija Dunajska c. 46
Telefon 28-20 13 84

* **Ženski pokret** bo imel izredno sejo v ponedeljek 6. t. m. ob 20. v damski sobi kavarne »Emona«. Za odbornice je prisotnost obvezna zaradi razgovora o bodočem kongresu Jugoslovenske ženske zveze, ki se bo vršil od 12. do 15. t. m. v Zagrebu.

* **Pala je pala slanica...** Dolgo smo se je že nadejali, včeraj jutraj pa je nobela mnoge kraje v Sloveniji, ljubljano in bližnjo okolico pa je obvarovala zaerkat še staroslavna megla.

* **Citraški krožek »Vešna«.** Redne vaje se zopet vršijo od 6. t. m. vsak ponedeljek z začetkom ob 20. na ženskem učiteljskem Resljeva cesta 10. Istotam se sprejemajo prijavi novih članov. Začetnikom se preskrbi dober učitelj strokovnjak.

* **Društvo ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani** obvešča člane in gg. lovce, da bo 11. t. m. španjelska tekma, tekma vseh vrst ptičarjev pa 12. t. m. Obe tekmi bosta v lovišču Device Marje v Polju. Zbirališče za španjelsko tekmo bo 11. t. m. ob 7.30 na postajališču Device Marje v Polju. Za tekmo vseh vrst ptičarjev se zberejo udeleženci 12. t. m. ob 7.30 na vrtu restavracije glavnega kolodvora v Ljubljani. V petek 10. t. m. ob 20. bo pozdravni večer v hotelu »Unionus«. V nedeljo 12. t. m. ob 20. bo poslovljni večer v gostilni Činkole. Ob tej priliki se razglaši izid obeh tekem in razdele darila.

* **Sokol Moste** priredi v nedeljo 15. t. m. ob 7. otvoritveno predstavo »Sestrin varuh« združeno s pevskimi točkami Pevskega društva Moste. Ker je igra strogo mladinskega značaja, se prav posebno vabijo starši, da s svojimi otroki posetijo prireditve v obilnem številu.

* **»Merkur«, društvo trgovskih in privatnih nameščenecv Jugoslavije** sporoča svojim članicam in članom, da bo imelo od ponedeljka 6. t. m. dalje uradne ure od 8. do pol 1. in od 6. do 7. zvečer v svojih poslovnih prostorih na Dunajski cesti 31 (Zidarijeva hiša) pritičije. Istotam se sprejemajo tudi novi člani in se dajejo vse potrebne informacije.

* **Promenadni koncert** muzike 40. pehotnega polka triglavskega danes ob 11. v Zvezdi. Spored: Čerin: »Naša vojska«, korčnica; Fučik: »Dunavski pripovedke«, valček; Mozart: »Titus«, uvertura; Parma: »Caricine amaconke«; Morena: »Telefonken«; potpuri; Gervais: »Lepa naša domovina«; Kačer: »Podarim ti srce«; Fall: »Magdalena«. Dirigent višji kapelnik dr. J. Čerin.

* **Godbeno društvo »Gradaščica«** priredi danes veliko vinski trgatve v vseh prostorih gostilne »Amerike«, sedaj »Newyorika« na Tržaški cesti 3. Spored: ples, šaljiva pošta itd. Začetek ob 16. Konec ob 2. ponoči. Vljudno vabljeni!

* **Ljubljanski naročniki »Romana«** lahko osebno dobe župančičevo »Našo besedo« v upravi lista, Breg 10-II, vsak delavnik od 17. do 18. Tako si prihranijo znamke in poštino.

* **Zadruga soboslikarjev, pleskarjev in ličarjev v Ljubljani** naznanja, da bodo redne preizkušnje v mesecu oktobru. Nekolkovane prošnje je vložiti do 20. t. m. pri tajniku g. Rožiču, Vegova ulica 8.

* **S koleša je padla.** Na oglu Miklošičeve ceste in Pražakove ulice se je v petek okrog 12. ponesrečila soproga posestnika Roza Erjavčeva, stanujoča na Ježici. Erjavčeva se je peljala na kolesu in pri tem zadela v robnik Izgubila je ravnotežje ter je padla po tleh. Pri padcu si je nalomila desno nogo. Ponesrečenko so odpeljali z avtomobilom na njen dom.

* **Ogenj v delavnici.** V petek po 9. uri je nastala v delavnici krojaškega mojstra Ivana Kreča nevarnost večjega požara. Ob imenovanem času je stonila v delavnici v hiši zaposlena uradnica Ema T. in pričela

z bencinom čistiti rokavice. Stekleničico s tekočino je postavila tik z gorečim ogljem napolnjenega likalnika, kar pa je imelo za posledico, da je naenkrat nastala eksplozija. V trenutku so bili v ognju razni predmeti. Ogenj je vse prisotne nemalo zbehal, a so bili takoj na mestu uslužbenci tvrdke »General Motors«, ki ima svoje prostore v isti hiši. Ti so plamene kmalu pogasili in odstranili vsako nevarnost. Ogenj je napravil dokaj škode, ki pa je bila krita z zavarovalnino.

* **Onemogel na ulici.** V Stritarjevi ulici tik pred Fabianjevo trgovino se je predsončnim zgrudil na tla delavec brez stalnega bivališča Jakob Filej, ki je onemogel obležal na tleh. Ker ni mogel nadaljevati poti, ga je o nesreči obveščena reševalna postaja prepeljala v splošno bolnico. Filej je onemogel zaradi splošnega oslabljenja.

* **V gostilni »Činkole«** se toči prvovrstna portugalska iz znanih goric gospe Severjeve iz Kostanjevice.

* **Pozabljeni predmeti.** V brivnici g. Aleksandra Gjudna na Kongresnem trgu sta bila pozabljena en klobuk in en dežnik. Dotični gospod naj se javi v brivnici.

* **Najboljši in najcenejši čevlji vseh vrst,** moški, ženski in otroški se dobe le v trgovini ŽIBERT, Prešernova ulica.

* **V ponovno informacijo cenjenim damam** naznanjam, da se modni atele M. Šarc ne nahaja več na Miklošičevi cesti, temveč v lastni vili med Tivolijem in Vrtačo, Rutarjeva ulica, vila »Trnovska«, stranski proti Tivoliju obrnjeni vhod. Najenostavnejša pot je od dramskega gledališča naravnost preko Bleiweisove ceste in železnega prelaza. Toliko zaradi pritožb težavnega iskanja. M. Šarc.

* **Smučarske plesne vaje.** Smučarski klub Ljubljana priredi za svoje člane in njih uvedene goste plesno solo. Poučevali se bodo vsi moderni plesi. Pričetek v torek 7. t. m. v verandi hotela »Uniona« točno ob 20.

* **»Oh, koliko sem trpela 15 let zaradi kurjih oči in nepravilnih nohtov, a pred dvema mesecema sem jih dala odstraniti v kopališču Slon. Od tedaj ne čutim več bolečin in sem kakor pomlajena!«**

* **Blagoslovitev motornih brizgalne v Stožicah.** Danes ob 2. popoldne se bo blagoslovila motorna brizgalna prostovoljnega gasilnega društva v Stožicah.

Moč lepote je nadnaravna

Žena vseh 5 kontinentov večno sanja o dovršeni lepoti, saj to je edini cilj žene že od časov faraonov pred tisočimi leti, kakor tudi danes, tako, da ni pod nebeskim svodom ženskega bitja, ki ne bi vse dalo in žrtvovalo za ta cilj. Za razne kozmetike žrtvuje žena velike vsote, a malo je med njimi preparatov, ki bi pridobili zaupanje na prvi mah, kakor »Opera« preparati.

* **»Opera«** krema da licu od prve uporabe presenetljivo hitro lepo — gladko kožo, kakor najčistejši kararski marmor. Lonček z vsebino 50 gr. Din 40.—

* **»Opera«** puder v vseh barvah, otmene dišave, lahke in popolnoma neškodljive, elegantne, večje škatle Din 30.—

* **»Opera«** kolinska voda, najrazkošnejši vonj velikih dvoran in intimnih budoirjev. Steklenica 100 gr. Din 40.—

* **»Opera«** parfum, odlični vonj, katerega rabi najodličnejša, hipermoderna dama. — Steklenica cca. 30 gr. Din 50.—

Naj Vam služi priznanje naše priznane umetnice Mire Danilove kot najboljšje jamstvo za prvovrstnost nedosegljivih »Opera« kozmetičnih preparatov. Grofica Lady Nugent, bivša dvorna dama angleškega in ruskega carskega dvora, tudi znana in čiste na lepota, nam je izrekla veliko pohvalo in priznanje za »Opera« preparate.

Vse zgoraj navedene kozmetične preparate »Opera« prodaja in razpošilja po vsej naši državi kakor tudi v inozemstvo

PARFUMERIJA URAN,
LJUBLJANA, Mestni trg šte. 11.

Priznam da sta ta dva izdelka »Opera« in parfum »Opera« najboljša kar sem jih do sedaj uporabljala. Mire Danilova
članica ljubljanske družine.

Telefon 2730. **Kino Ljubljanski Dvor****Ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer**

Briljantna veseloigra smeja, ljubezni in veselega humorja!

HARRY LIEDTKE
Premiera! Popolnoma novo!
Sodelujejo:**Grof natakak**
Marlene Dietrich, Karl Huszar-Puffy

u— Poroka mladega sokolskega para. V trnovski cerkvi je župnik g. Finžgar poročil avskultanta g. Vlada Krauta, sina bivšega kamniškega župana in odveta dr. Alojzija Krauta, z gđ. Vero Natkovo iz Celja. Mlademu sokolskemu paru želimo obilo sreče!

Iz Maribora

a— V tajni občinski seji v petek zvečer je bilo med drugim sklenjeno, da prevzame mestna občina garancijo za gradbeno posojilo, ki ga najame Zadruga mestnih uslužbencev za zgradbo svojega počitniškega doma na Pohorju.

a— Še o uspehih mariborskih strelcev v Novem Sadu. Ker so bila poročila o strelskih tekmah v Novem Sadu deloma napačno objavljena, glavne uspehe mariborskih strelcev še enkrat objavljamo v celoti: Mariborčani so odnesli 15 nagrad. Na meddržavni tarči, kjer je tekmovalo 7 tekmovalcev najboljših društev Jugoslavije, si je priborila mariborska ekipa 3 mesta. Naj te tarči je dobil prvo nagrado v stoječem položaju profesor Pero Cestnik, pri ležečem položaju pa prvo nagrado primarij dr. Hugon Robič. Na splošni tarči, kjer je tekmovalo 600 strelcev za 50 nagrad, so bili nagrajeni vsi mariborski tekmovalci. Četrto mesto je zasedel dr. Robič z 280 od 300 možnih točk, 7. profesor Cestnik z 275, 21. Dušan Hinič z 261, 28. Slavko Reja z 267, 34. Milan Matejčič z 251 in 40. mesto Josip Golob z 251 točkami. Na zmagoviti tarči je zavzel dr. Robič 4. mesto, profesor Cestnik 7., Dušan Hinič 21., Milan Matejčič 28. in Josip Golob 39. mesto. Na prestolonasledni-kovi tarči si je priboril dijak mariborske realke Anton Majer 3. mesto. Na tarči Novi Sad je zavzel mariborski profesor Cestnik 7. mesto. Mariborski strelci so se držali do zadnjega prav dobro. Beograjska »Politika« piše o njih, da so imeli strelci iz Sumadije največje tekmece v Mariborčanih. Darila bodo razstavljena v prihodnjih dneh v izložbi Zlate Brinškove.

a— Jadranska straža priredi danes »jadranski dan«. Upamo, da bo posegalo občinstvo z veseljem po znakih, ki jih bodo prodajali naši vrli skavti po 1 Din.

a— Ljudska knjižnica na Teznu se zopet odprla v torek 7. t. m. in bo poslovala redno vsak torek in petek od 7. do 8. zvečer. Knjižnica se je v teku poletja po prijedavanju šol. upravitelja g. Rada Tušaka pomnožila za okrog 150 knjig, tako da šteje sedaj že blizu 300 knjig.

a— Izobraževalni tečaj priredi mariborska podružnica SLD v svrhu vzgoje novega kadra sposobnih lovskih paznikov in v svrhu informacije članstva o novih pridobitvah na polju lovstva. Niz predavanj bo odprt v soboto 11. t. m.

a— Smrtna kosa. V Framu je včeraj jutraj umrla ga. Katarina Kranjc, soproga tovarnarja, stara 53 let, v Selnici pa je umrla veleposelstnik, industrijec in gostilničar Simon Namestnik-Jurko. — V Stritarjevi ulici je umrla 47 ga. Helena Siničeva, stara 82 let. Pogreb bo v ponedeljek ob 15. na Pobrežju. Blag jim spomin!

a— Konkurz. V konkurzu je od 29. sept. Onkar Levak, trg. v Mariboru, Gosposka ul. št. 15.

a— Posestna sprememba. Hišo gospe Eme Zalokar por. Desnica v Trubarjevi ul. 7. je kupila gospa Berta Zeilhofer, soproga kapetana v Mariboru, za 250.000 Din.

a— Obrtno gibanje v Mariboru. V mesecu septembru je bilo v Mariboru na novo izdanih 27 obrtnih pravic, izbranih pa 14.

a— Novi avtobusni progri namerava vpletati mariborsko mestno avtobusno podjetje in sicer Maribor-Slivnica-Rače-Cirkovce-Sv. Lovrenca na Dravskem polju-Ptuj in nazaj ter Maribor-Duplek-Sv. Martin in nazaj.

a— Nova motorna brizgalna na Dravskem polju. V nedeljo 12. t. m. bo v Št. Janžu na

Dravskem polju slovesna blagoslovitev nove motorne brizgalne tamošnjega gasilnega društva. Na predvečer slavnosti priredi društvo bakljado. Motorna brizgalna je bila dobavljena od Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani. Večkrat so jo že preizkusili in pokazalo se je, da je prvovrsten izdelek.

a— Preselitev kolonije brezstanovancev pod državnim mostom. Te dni so se zadnji deložiranci v Ulici kraljeviča Marka. Kakor državnega mostu, vselili v barake za deložirance v ulici kraljeviča Marka. Kakor znano, so se prvotno v smislu tozidevnega sklepa mestnega občinskega sveta vselili v to barako samo v Maribor pristojni deložiranci. Na predlog socialno-političnega urada pa je mestni upravni odbor dovolil vselitev tudi vsem ostalim deložirancem. Prostor pod mostom pa se bo zagrajil tako, da bo vsaka nadaljna naselitev na tem kraju nemogoča. Seveda je bila zaradi tega baraka za deložirance skoro napolnjena. Baraka je preprosto zgrajena, prostori niso oddeljeni drug od drugega, poda in okent ni. — namesto okent so navadne odprtine. Baraka v takem stanju za bivanje čez zimo na noben način ni primerna. Toda še vedno prihajajo novi prosilci, katerim so stanovanja odpovedana in stoje pred deložacijami ter preloso s povzdignjenimi rokami, da jih sprejmejo v barako. Pač tokaz, v kakšne razmere smo v Mariboru prišli po ukinitvi stanovanjske zaščite.

a— Kolo v Dravi je zapazil v petek tkalec Rihard Menard, ki je hodil ob levem bregu Drave pod Koroško cesto pri Smiderjevem posestvu. Opozorjeni stražnik je šel z njim na lice mesta in potegnili sta iz vode kolo, na katerega zadnji polovici je manjkala pnevmatika. Domnevajo, da je tat ki je kolo ukradel, snel raz njega pnevmatiko in kolo nato pognal v Dravo.

a— Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon 2358. Najmoderneje urejen za operacije in zdravljenje z zdravilnimi aparati (višinsko solnce, diatermija, tonizator, žarnica »Hala«). Lastnik primarij dr. Mirko Černič, specialist za kirurgijo.

a— Požar v Rušah. V noči od 3. na 4. t. m. je na Bezenih med Bistrico in Rušami izbruhnil ogenj v hiši posestnika Frana Kramerja. Gasilci iz Bistrice so bili takoj na mestu in so storili vse, kar so mogli za omejitev požara. Poslopje je deloma pogorelo.

Iz Celja

a— Plačilo samostojnih občinskih naklad. S 1. t. m. je zapadel v plačilo zadnji letošnji obrok samostojnih občinskih naklad (gostajčina, kanalska pristojbina in vodarina). Mestno načelstvo poziva prizadete, da plačajo zapadle obroke pri celjski mestni blagajni najpozneje do 15. t. m.

ABRIA

za rimo smučanje in alpsko

Celje Narodni dom

Reprezentanca radio tovarne „INGELEN“ Ljubljana
Telefon 3198 — Poštni predal 281 — Brzjavke Gleichrichter, Ljubljana**INGELEN**
U3
U6
TRIELEKTRONSKI APARAT
s priključkom na izmenični tok obsega valovne dolžine 20—2000 m
Največja selektivnost pri zelo glasnem sprejemanju
ŠESTCEVNI SUPERHETERODYNSKI
aparati s priključkom na izmenični tok. Sprejem valov od 12—2000 m brez izmenjave tuljav
Največja selektivnost, elegantna vnanost, dveletna garancija**AMERIKA — AVSTRALIJA — EVROPA**
NA KRATKIH, NORMALNIH IN DOLGIH VALOVIH
V ZVOČNIKU
Zahtevajte specialne brošure — Pustite si aparat predvajati pri Vašem trgovcu!

e— Obrtnim krogom na znanje. Celjska obrtna nadaljevalna šola bo pričela s poukom današnje nedelje. Ob 8. naj se zberejo vsi lanski gojenci in pa novinci v poslopju mestne osnovne šole. Po skupnem nagovoru in telovadnici se ranžira mladina v dvanaest razredov in se začnejo sprejemni izpiti za novince. Letos bodo plačevali po 20 Din mesečno, s tem pa je tudi poravnano prav vse, kar rabijo vse leto na šoli. Sprejemali se bodo v šolo tudi pomočniki, vendar so ti dolžni takoj poravnati celotno letno ukovino 140 Din.

e— Tujski promet v septembru. Celje je obiskalo in v tukajšnjih javnih prenočiščih prenočilo v preteklem mesecu skupno 1151 tujecev, ki se dele po narodnosti na: 847 Jugoslovenov, 164 Avstrijcev, 47 Čehoslovakov, 39 Nemcev, 26 Italijanov, 13 Madžarov, 5 Rumunov, 4 Svcarije, 3 Poljake in po enega Rusa, Šveda in Kitajca. Po poklicu so bili: 383 trgovskih potnikov, 227 delavcev, 106 uradnikov, 61 obrtnikov, 38 dijakov, 23 zdravnikov, 12 industrijcev, 9 odvetnikov, dočim je bilo 292 tujecev brez poklica.

e— Smrtna kosa. V celjski javni bolnici je umrl 23 letni brezposelni žični delavec Martin Teržan iz Griž pri Zalcu.

e— Tužina ga je vrnila izčrpanega... V petek je bil na celjskem kolodvoru najden v popolnoma onemoglem stanju 60 letni delavec France Pintar, doma iz Vojnika, ki se je istega dne vrnil iz Avstrije. Z reševalnim vozilom je bil prepeljan v bolnico. Ko si je nekoliko opomogel, je povedal, da je vse svoje življenje preživel v tužini, kateri

e— Himen. Včeraj sta se poročila v Petrovčah rudniški inženjer g. Franjo Malovrh in gđ. Olka Drukarjeva, hči pokojnega notarja g. Avgusta Drukarja iz Celja. Mlademu paru želimo obilo sreče!

e— Mestna policija dobi prostore v Vrvarski ulici. Precelj govorenja je bilo zaradi namestitve mestne policije v novih primernih prostorih, ker se mora stražnica na magistratu izprazniti zaradi ureditve reševalnega oddelka, predstojništvo mestne policije pa prebiva kot gost na celjskem sreskem načelstvu. Naposled je bilo vprašanje namestitve rešeno. Ves aparat mestne policije bo nameščen v pritličnih lokalih stanovanjske hiše Mečansko-oskrbovalnega sklada v Vrvarski ulici.

e— Občuten mrav v Celju. V zadnjih dneh se je zrak v Celju in okolici zelo ohladil. Toplomer je beležil v petek ponoči ob 23. 6 stopinj C, ob 3. jutraj pa le 3.5 stopinj nad ničlo. Zimske suknje so se kar čez noč pojavile na ulicah, pa tudi vozovi s premogom in drvi se vedno pogosteje ustavljajo pred hišami. Kakor kaže, bo zima huda.

Prijetno britje s pomočjo**NIVEA-CREME**

Preden se namilite, se morate z njo namazati, a ne preveč, da ne oškodite milnate pene. Videli boste, da tudi vsakodnevno britje ne rani kože niti najmanj. — Vaša koža ne bo postala rdeča in tudi ne razpokana. Obenem boste videli, da je izraz Vašega lica mlajši, lepši in bolj negovan. NIVEA-CREME ne morete nadomestiti, ker samo ona vsebuje Eucerit, ki neguje kožo. In v tem ravno obstoja njena posebna učinkovitost.

Dose po: 5, 10 in 22 Din, tube po: 9 in 14 Din.

Proizvajalec v Jugoslaviji:

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. s. j., Maribor, Meljska cesta št. 56.

je posvetil vse svoje moči. Ko ni bil več sposoben za delo, ga je tužina vrnila po odgonu domov umreti. Vedno ista stara, žalostna pesem...

e— Sumljiva zgodba s podpis. Svoječasno smo poročali, da se je v občinskem uradu v Petrovčah zgledil neki okrog 30 letni mož, ki je predložil občinskemu tajniku v overitev garancijsko pismo, glaseče se na ime Franca Kagerja za Hranično in posojilno društvo v Celju. Zaradi tega je bil g. Kager sicer aretiran, vendar pa pozneje na predlog državnega tožilstva izpuščen. Po obširnih poizvedbah tukajšnjega okrožnega sodišča se je izkazala nekrivda g. Kagerja in je bilo kazensko postopanje državnega tožilstva na tej podlagi ustavljeno.

e— Sokolska plesna šola v Celju se odprla v nedeljo 12. t. m. ob 20. Vpisovanje 1 uro poprej v društveni posvetovalnici Pleše bo poučeval znani mojster g. Černe iz Ljubljane.

e— Svoboda v Celju bo imela tudi letos svojo običajno plesno šolo v mali dvorani »Uniona« v Celju. Pričetek v nedeljo 12. t. m. ob 20. Ljubitelji plesne umetnosti vabljeni.

Iz Kranja

r— Strelska družina v Kranju odprla v nedeljo, danes ob 10. dopoldne svoje novoizgrajeno strelišče v Srževem pri Kranju. K otvoritvi, ki se izvrši pod častnim predstvom g. Josipa Pogačnika, so vabljeni predstavniki vojaških in civilnih oblastev. Po slovesni otvoritvi in blagoslovitvi strelišča se takoj prične nagradno tekmovalno streljanje z naslednjim programom: 1.) vojaško streljanje na 200 m, 3. stojišča, 3. darila, 3. priznanice; s prvim darilom je zvezana čast vojaškega mojstrskega strelca (Gorenjske); 2.) lovsko streljanje na 100 korakov, 1. stojišče, 1. darilo, 2. priznanice; 3.) lovsko streljanje na 100 korakov (»srnjak«) 1. stojišče, 2. darila, 3. priznanice; 4.) mojstrska tarča na 150 korakov, 2. stojišče, 1. darilo in naslov mojstrskega strelca Gorenjske; 5.) streljanje na golobe, serija 10 golobov, 3. darila; 6.) malokalibersko streljanje, 2. stojišči za dame in gospode, po 3. darila in dve priznanici za vsako skupino. Vabljeni vsi lovi in strelci!

r— Ustanovitev posebnega odbora za podpiranje naših beguncev. Te dni se je ustanovil poseben odsek za zaščito naših beguncev pri borbi dela v Kranju. Sestali so se zastopniki društev, ki poleg svojega kulturnega dela zasledujejo humanitarne cilje kakor: Rdeči križ, Kolo jugoslov. sester, Vincencijeva družba, podružnica CMD podružnica Jugoslov. Matice, zastopniki be-

in okrepitev bratske zveze s Čehi.

r— Licitacija poštno vožnje. V Kranju se je vršila v pisarni mestne občine ponovna licitacija poštno vožnje Kranj — Jezersko in Kranj — kolodvor. Izlicitirana je bila samo prva vožnja od prometne družbe Paar in Stravs za vsoto 24.000 Din. Bil je tudi predlog, naj se razpiše ponovna licitacija za obe vožnji skupaj.

Iz Tržiča

e— Na obrtni nadaljevalni šoli se je pričel pouk te dni. Šola ima tri postopne razrede in je pouk v risanju strokoven. Pouk se vrši vsako nedeljo od 9. do 13. in vsak ponedeljek od 2. do 8. Poučujejo učitelji mešanske in osnovne šole. Hvale vredna posebnost tržiške obrtne nadaljevalne šole je, da se poučuje poleg vseh drugih predmetov tudi petje po eno uro na teden. Prav tako se je pričel pouk na trgovski nadaljevalni šoli. Poučuje se vsako nedeljo od 8. do 13. in vsak četrtek od 2. do 8. Obe šoli vodi ravnatelj mešanske šole.

e— Novo gasilno društvo. Tržiška gasilna župa razvija vedno bolj svojo delavnost. Preteklo nedeljo je ustanovila 8. gasilno društvo v svojem okrožju. Vas Bistrica, komaj 10 minut oddaljena od Tržiča, si je ustanovila novo gasilno društvo in si izbrala za načelnika g. Alfonza Alijančiča, posestnika in trgovca iz Bistrice. Mlademu društvu bo poveljeval g. Mokorel. Komaj ustanovljeno društvo ima že svojo ročno brizgalno, katero mu je dala tržiška bombažna predilnica na razpolago. V imenu tržiške gasilne župe je vodil prvi občini zbor njen blagajnik g. Franc Grobočnik iz Tržiča.

Iz Novega mesta

n— Francoski krožek v Novem mestu odprl v okt. dva ali po potrebi tudi tri tečaje francoskega jezika za odrasle. Vsak tečaj po 2 uri na teden. Mesečni prispevek za tečaj in osebo 20 Din. Dan otvoritve se

PERJE

kokoške, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavljiva v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon številka 59, 4, 3, 60.

*Ce lasje
divno dišijo*

guncevi in borze dela ter si izbrali za predsednika duhovnega svetnika g. Škerbca kakor tudi tajnika in blagajnika.

r— Ustanavljanje novega društva. Poziv v naših listih za vpis v JČ ligo je našel v Kranju izredno prijazen odmev. Ustanavlja se nova taka liga v Kranju samem. Vprašanje »Čemu pa je tebe treba bilo?« je zaradi zadnjih znanih dogodkov, ki so v Kranju zapustili neizbrisen spomin, popolnoma odveč. Ne gre za malenkostno pobiranje male članarine, gre za višje cilje: ohranitev

naznani, čim bo rešeno vprašanje društvenega lokala in učnih moči. Prijave za tečaje v trgovini g. Ogrina na Glavnem trgu.

n— Z oreha je padel. Poleg trgatve imajo ljudje posla tudi z obiranjem drugega sadja. Tako je »slezel« 44 letni orožniški upokojenec v Semiču Hafnar na oreh, s katerega je tako nesrečno padel, da si je nalomil levo nogo. Prišel je na zdravljenje v bolnico.

n— Nesreča v rudniku. Krmeljska premogokopna družba ima svoj premogokop tudi pri Črnomlju. V tem premogokopu je bil zaposlen rudar Gosenar Franc, katerega mu je padla pri kopanju premoška velika kopa na pleče ter ga tako poškodovala, da je moral v bolnico.

n— S sekuro se je vsekala. 22 letni Franc Krasevec iz Dolnje Maharovca je sekal pred tedni late, ki jih je potreboval za svinjski hlevček. Pri delu mu je sekira spodletela v stran ter ga vsekala v desno koleno. Nastalo je vnetje in fant bo moral mnogo pretrpeti, preden bo ozdravel. Zdravi se v tukajšnji bolnici.

n— Danes vsi na vinsko trgatvev POOD, ki bo v Košakovi gostilni. Za razvedrilo je dobro preskrbljeno.

Iz Kočevja

kč— Razpust Akademskoga društva. Predzadnjo soboto je bilo razpuščeno Akademsko društvo. Obstajalo je nekaj nad leto dni. V tem kratkem času — glavno delo se je vršilo med velikimi počitnicami, ko je največ akademikov doma — je vzporedno društvo Tolstojevu dramo »Življenje mrtve«, Nestrojevo komedijo »Utopljena« in Gogoljevo komedijo »Ženitev«. Poleg tega je priredilo še lani lepo uspešno akademijo, letos v februarju pa družaben večer s plesom in drugimi zabavnimi točkami. Sedaj pa sredi priprav za vzhoditev Finžgarjeve »Verige« so se prilike tako izpremenile, da so člani sami predlagali razid društva.

kč— Tekstilna industrija, d. z. o. z., namerava zgraditi kanal, od tovarne do Rinske, po katerem bi se črpala voda za tovarno. Zato je odredil sreski načelnik za ponedeljek 13. t. m. ob 11. komisijalen ogled, ki se ga naj udeležijo vsi oni, ki bi bili prizadeti, če se zgradi kanal preko njhovega zemljišča. Na tem ogledu bodo lahko izrekli svoje pomisleke proti zgradbi kanala.

kč— Samomorilni poskus. Delavca L. J. iz okolice Kočevja je na upanje vzel nekaj blaga pri neki kočevski tržnici. Lastnica trgovine pa ji je to očitala pri neki priložnosti vprico drugih ljudi. Ta sramota je pripravila dekle v obup in je nesrečnica sklenila, da si vzame življenje. Zasvžila je večjo količino joda. Kljub vsestranski pomoči dekle še ni izven nevarnosti.

Iz Škofje Loke

sl— Uradne ure pri okrajnem sodišču v Škofji Loki so od 1. t. m. dalje ob delavnih razen sobote od 8. do 12.30 in od 14.30 do 18.; ob sobotah od 8. do 14.; ob nedeljah od 9. do 11. Vložnice je odprto do pol, oziroma ene ure pred zaključkom uradnih ur.

Iz Kamnika

ka— Predavanje o Gorški. Te dni je bilo v Kamniškem domu predavanje o Gorški in življenju tamošnjih Slovencev. Predaval je g. Doktorič, primorski duhovnik. Skioptične slike, ki so jih predvajali, žal, niso bile dovolj čiste. Govornik je povedal s primernim komentarjem poslušalce po vsej Gorški. Moški zbor je uvodoma zapel »Buči, buči, morje adrijansko«, nato pa »Oj Doberdob«. G. Doktorič je žel za vsa svoja izvajanja živahno odobravanje.

ka—Himen. Danes se bosta vzela v nad-
župni cerkvi gđ. Justa Skokova, blagin-
čarka pri »Titanu« in g. Tone Žmuc, dav-
ni uradnik v Celju. Mlademu paru naše
iskrene čestitke!

ka—V čitalnici se tudi pripravljajo za
zimsko sezono. Začeli bodo z »Legionari-
ka«.

ka—Sokolska obveznost. Sokol v
Kamniku bo te dni pozval vse članstvo iz-
pod 26 let starosti, da se mora udeleževati
televadnih ur. Kdor ne bo televadil, ne bo
mogel biti član društva.

ka—Plaz. V Črni pri Kamniku se je v
petek okrog dveh popoldne vdrl s hriba
plaz, ki je zaprl vso cesto, tako da je bil
promet za nekaj časa ustavljen. Prav na
istem kraju je bil plaz že lansko leto.

ka—Bankovec je popravil. Pred nekaj
tedni so prijeli mladeniča H. D. iz Most, ki
je imel polovico 100 dinarskega bankovca.
Ker si pa s polovičnim denarjem ni mogel
pomagati, je »pristukal« polovico ponare-
jenega bankovca. To je bilo zanj usodno,
kajti obtožen je bil zaradi sleparstva in bo
sedel 12 mesecev in 5 dni v hranilnici, je
imel H. D. okrog 12.000 Din. Preden je šel
v zapor, je dvignil 2000 Din. domov gre-
du je pa hranilna knjižnica na nepojasnjen
način izginila. Drugo jutro je zopet prišel
v Kamnik v hranilnico, kjer so ukrenili
vse potrebno, da nepravni lastnik ne bo
dobil na knjižico nič izplačila.

Z Jesenice

—Vale radovljske gasilske župe na Je-
senicah. V nedeljo 28. septembra se je vr-
šila župna gasilska vaja na Jesenicah, ka-
tere se je udeležilo 6 gasilskih društev z
dvema motorinima in štirimi sušalnimi
brizgalnicami ter 161 gasilci v delovnih kro-
jih. Vaja je kljub deževnemu vremenu po-
tekla povsem zadovoljivo in brez vsake
najmanjše nezgode, tako da sanitetnim od-
delkom ni bilo potreba v nobenem primeru
stopiti v akcijo. Nekaj nezgod se je fingir-
alo, kar je med številnimi gledalci povzročilo
posebno pozornost. Folialno je treba
omeniti gasilni društvi Kranjske industrijske
društve z Save in Javornika, ki sta se
polnoštevilno udeležili vabi lu k župni vaji ter
z vsemi tehničnimi napravami in polno dis-
ciplino vršili težke vaje pod vodstvom
svojega vodje g. Karla Luckmanna. Celo-
kupno vodstvo nad temi zanimivimi in te-
hnično vajami je imel jeseniški načelnik g.
Karl Neuman, ki se je ob koncu vaji vsem
članom za njih udeležbo in požrtvovalnost
iskreno zahvalil.

Iz Krškega

kr—Slovo dveh odličnih vzgojiteljev.
Krško sta zapustila strokovni učitelj go-
spod Ivan Verbič in učiteljica gđ. Marija
Tavcarjeva, ki sta se v teku devetletne
dobe službovanja zelo priljubila v krogih
tovariš, in med meščani. G. Verbič se je
posebno pridno udeleževal v sokolskem
društvu, življenju, bil skozi vsa leta
odličen voditelj in neumoren odriki mo-
jster Sokola. Poleg vsega tega se je odli-
koval kot spreten vrtnar in priznan goji-
telj cvetja. Enako se je z vso vmeno udele-
ževal v Sokolu tudi odhajajoča gđ.
T. Tavcarjeva, ki je poleg drugega odlično
skrbela za garderobo otroškega odra in bi-
la vselej pripravljena pomagati. Od bratov
Sokofov in sester Sokolice sta se poslovila
priljubljena vzgojitelja na poslovinem ve-
čeru, ki jima je bil prirejen v gostilni
Jerma. V imenu Sokola je govoril staro-
sta g. inž. Cerjak, v imenu njegovih oči-
jih prijateljev pa g. Soberl. Obema želimo
na novih mestih v Ljubljani vso srečo.
kr—Vpisovanje v obrtno in trgovsko
nadaljevalno šolo bo 12. t. m. od 10. do 12.
Redni pouk se prične na obrtni 15. t. m. ob
13., na trgovski nadaljevalni šoli pa istega
dne ob 17.

kr—Lutkovna predstava. Prejšnjo nede-
ljo se je vršila v Leskovcu pri Krškem za-
nimiva lutkovna predstava. Podjetje Wert-
heim je uprizorilo z lutkami »Življenje in
trpljenje sv. grofice Genevieve«. Gledalci so
bili prav zadovoljni, motil pa jih je jezik,
ki je bil preveč spakadan.

Iz Črnomlja

čr—Ustanovni občni zbor Ribarske za-
druge se je vršil te dni v hotelu Lackner
ob dobri udeležbi. Odbor sestavljajo gđ.
predsednik Josip Fabjan, namestnik Dore
Šetina, tajnik Marič, blaginjak Turk; od-
borniki: dr. Petsche, Pavlin in Dolter. Za-
druge se udeležijo licitacije črnomljskega
ribolova, ki bo priredjen teden, in ima na-
log, da setavi do 1. januarja 1931. pravil-
nik.

čr—Grozdlje je potrgano. Vinogradniki
bi se ne trgali, ali zaradi trajnih naivov je
začelo grozdlje gniti. Kvantitativno je
vina več kakor lani, pa tudi sicer bo pri-
delek dober.

čr—Dramski odsek sokolskega društva
študira Komanove »Prisega ob polnoči«.
čr—Prva kinematografska predstava bo
v Sokolskem domu danes ob 20.

Iz Zagorja

DANES OB 2. URI POPOLDNE

TOMBOLA

V SOKOLSKEM DOMU
V ZAGORJU OB SAVI
Z BOGATIMI DOBITKI

13449

VRŠI SE OB VSAKEM VREMENU!

Iz Trbovelj

t—Se drugi zvočni kino. Kino »Delavski
dam« si je nabavil aparat za zvočni film in
namerava pričeti že v najkrajšem času s
predvajanjem zvočnih filmov. Ker so stro-
ški za predvajanje takih filmov zelo viso-
ki, dvomimo, da bosta mogla uspevati dva
zvočna filma posebno v teh slabih časih.

Ali se je hotelo z upeljavo še enega zvoč-
nega filma napraviti konkurenco Sokolu?

t—Drevi vsi na »vinsko trgatve«. SK Tr-
bovlje k Fortelju.

t—Danijela Kajtna odpre v nedeljo tr-
govino z vinom v novi hiši

Iz Hrastnika

h—Gradba vodovoda je že zopet en
korak bliže uresničenju. V petek sta se
vršila na licu mesta komisijoneli ogled in
tozadevna razprava. Posestniki, ki trpe na
ta ali oni način zaradi gradbe vodovoda
kako škod, dobe za to primerno odškod-
nino. Naši industrijski podjetji in TPD ni-
majo v principu ničesar proti gradbi vo-
dovoda, pač pa zahtevajo, naj se voda iz
studena posestnika Potrate še večkrat v
gotovih presledkih in ob gotovih vremen-
skih prilikah meri in se tako ugotovi, ako
niso med posameznimi merjenimi količina-
mi nastale prevelike razlike. To je treba
ugotoviti, da ne bi kdaj primanjkovalo
vode za 3500 oseb, katero število oseb bi
danes uporabljalo vodo iz projektiranega
vodovoda. Vodovodni odbor je nato iz-
javil, da hoče v teku zimskega časa me-
sečno dvakrat meriti vodo in točno opaz-
ovati stanje vode. Razveselilo je tudi
dejstvo, da se je zastopnik steklarne iz-
javil, da hoče to podjetje prispevati večjo
voto k gradbi prepotrebne vodovoda. Tudi
občina je pripravljena storiti vse ko-
rake, da se naš vodovod čimprej uresniči.
Tako imamo lahko uverjevanje, da se bo, če
bo slo vse po sreči, začel graditi prihodnji
pomlad vodovod, po katerem že toliko ča-
sa hrenimo.

h—Gasilno društvo Hrastnik si je pred
leti postavilo ličen Gasilski dom, na kate-
rem ima pa žal še precej dolga. Zaradi
gospodarske krize ni letos priredilo še no-
bene veselice. Da se na vsaj malo gmo-
tano, se je namenilo odločiti, prirediti
danes popoldne ob 3. v gostini g. Dolinskega
trgatega grozdlja. Po tej bo zabava s
plesom. Prijatelji gasilstva vabljani!

h—Prodajno lopo namerava postaviti
trgovska občina na našem tržnem pro-
storu. Proračun ki znaša 16.000 Din, in
načrti so že gotovi. Tudi steklarne je že
dovolila, da se sme ta čedni paviljon, ki
bo prenosljiv postaviti na njenem svetu,
Tloris lope ima obliko kvadrata. Odprtina
bo imela na vse štiri strani. Zelti je samo,
da se lona postavi na primerno mesto, kjer
bo prišla do veljave. Ali bi se morda ne
dale sedaj na tržnem prostoru že stoječe
barake poriniti bolj v ozadje, v osrednje
pa bi se postavil novi paviljon? O tem naj
odloča občina sporazumno s steklarno.

Iz Laškega

l—Savinja. V »Neue Freie Presse« od
26. septembra je priobčil g. Richard Sen-
neck simpatično pisan članek o našem
kraju, kopalšču, krajevnih krasotah in
zlasti o naši mični Savinji. Bog ne daj, da
bi g. Sannack prišel zadnje čase v Laško.
Že na postaji bi se prijel za nos in takoj
počakal vlak, ki ga bi potegnil preko Ce-
lja, da bi ušel sniradu po katranu, ki ga
prinaša Savinja iz Westnove tovarne. La-
ščani ponovno protestiramo proti onesna-
ževanju in zahtevamo od oblasti takoj-
šnje odprave. Nain je kopalšču več ka-
kor vsaka tovarna.

Klobuke

jesenske novosti v zadnjih modnih oblikah
in barvah, ter razne spornе klobuke in
čepice nudi v veliki izbiri raznih kakovosti
specijalna trgovina klobukov

MIRKO BOGATAJ (prej Pok), Ljubljana
Stari trg 14.

Cene zmerne. Sprejemajo se popravila.
Solidna postrežba. 13477

l—Smihelski berači. V nedeljo je bilo
žegnanje v Smihelu nad Laskim, kamor so
se kljub kislemu vremenu strnile velike
množice veselih in pobožnih romarjev. Ta
dan je tudi »žegnanje« za berače ob blizu
in daleč. Tudi ti se ločijo v vsele in za-
lostne, v potrebne in nepotrebne. Zaklju-
ček pa je vedno skupen in hrupen, kajti
priredijo berači, ki se jih nabere do 20,
domačo veselico v neki gostilni, kjer se
napijejo in naplešejo. Običajen konec je
splošen pretep in zmerjanje, če je zaslu-
šek boljši, malo glasneje, če je manjši, pa
ponižneje. Letos je bila prireditev prav
glasna, ker so zaslužili 60 do 150 Din.

l—Invalid z nožem. Znan pojav na naš-
jih sprehajališčih je invalid (ne vojni), ki
se prevaža na ročnem vozičku in prosi mi-
lodarov. Kdor ga vidi, bi mislil, da je mož
miren in ponižen, zadnji nedeljo pa je po-
kazal, da ima prav vročo kri. V gostilni
v Debrnem se je sporekel z nekim železni-
čarjem, potegnil nož in mu prerezal žile
in kite nad desnimi zapestjem. Prihitelj je
tako zdravnik ter železničarju zašil rano.

Iz Konjic

nj—Obrtno gibanje. V Konjicah se je
naselil krojaški mojster g. Brglez, ki izvr-
šuje krojaško obrt v hiši trgovca gospo-
da Petka.

nj—Izprememba posesti. Hojasovo hišo
v konjiškem trgu je kupil pekovski mo-
jster in lastnik parne pekarnе g. Blažević
Franc.

Iz Braslovč

br—Pričetek obrtne šole bo v nedeljo v
osnovni šoli. Vsi mojstri naj pošljejo svoje
vajence k vpisovanju, kjer bo plačati ob-
nemo tudi vpisnino in za šolske potrebšči-
ne za vse leto. Novi vajenci naj prinese s
seboj krstni list, domovnico in zadnje šol-
sko izpričevalo.

br—Polh na jablani. K nekemu pose-
stniku na Dobrovijah je hodil redno po ja-
bolka polh, včasih sam, včasih pa v družbi.
Vsako jutro je bilo po tleh mnogo obgriz-
enih sadov brez pešk, ki jih je žival po-
jedla. Te dni se je na sladka jabolka spravi-
l kar popoldne lep star polh. Zapazil ga
je 13letni domači sin. Splezal je na drevo
ter ujel debelo žival na osamljeni veji. Ko
ga je deček zgrabil, ga je polh močno
ugriznil v prst, hoteč se rešiti iz pasti, kar
se mu pa ni posrečilo.

br—Berači hodijo pri nas od hiše do
hiše. Komaj odpravijo enega, že prosijo dru-
gi za dar. Neki še precej krepki berač si

je te dni v trgu privoščil v gostilni nekaj
boljšega, a je pojedino tudi zalil z višmom.
Postal je prav zgorel. Pravil je, da je
sedaj slab »škef«, ker dobiva namesto ene-
ga ali pol dinarja, skoro povsod samo no-
vi denar »kronce«. Postal je tako predrzen
ta nadležne, da je moral pokazati g. oro-
žniku »knjižico« in glej, v njej je imel 1 ti-
soček, 1 stotak in še nekaj desetakov, v re-
čici pa mnogo kovanega drobiža, vsega
skupaj preko 1200 Din. Na vprašanje, od-
kod toliko denarja, je berač odgovoril, da
je vse praberačil. Torej ta »škef« le nese.
Zal le, da so paragrafi proti takim pličem
zelo sitni.

Iz Šoštanj

št—Komisija banske uprave se je mu-
dila pretekli teden pri direkciji državne-
ga premogovnika v Velenju. Sklepa se je
o trasi daljnovež, po katerem bo Ljub-
ljana dobivala tok iz kalorične elektrarne
v Velenju. Komisija je odobrila še projek-
tirano traso, ki bo šla preko Zabrdega,
št. Ilja in Savinjske doline. Daljnovež bo
dogotovljen do aprila prihodnjega leta.

št—Osebnost. Na tukajšnje deško
meščansko šolo je premeščen učitelj gos-
pod Ivan Theuerschub.

št—Pouk na obrtni in nadaljevalni šoli
v Šoštanju se prične v sredo 8. t. m. ob
17. Obiskovanje te šole je obvezno tudi za
one vajence in vajenke, ki so morda samo
še le na poizkušnji v uku.

št—Letošnji smihelski sedem, ki se je
vršil 29. septembra, je bil srednje obiskan.
Kakor povsod, se je tudi tukaj poznalo,
da primanjkuje denarja, odkar imamo
hmeljsko krizo. Zelo številni je bil tokrat
dagon živine, vendar si ni dosti prodajala,
ker ni bilo zunanji kupcev, ki bi kupovali
klavno živino. Po porastu prignane
živine je soditi, da se je začela v našem
okraju živahnejša živinoreja.

Iz Gornjega grada

gg—Poročil se je g. Anton Mermal, kro-
jaški mojster v Gornjem gradu z gđ. An-
čko Stiglic. Čestitamo!

gg—Narodna čitalnica priredi danes v
nedeljo ob 19. v prostorih gostilne gospe
Trobejeve trgatega grozdlja. Muzicirali in
škrpali bodo domači čirčki. Prireditve ob-
ta mnogo zabave.

gg—Mostiček na banski cesti, ležeč med
Rupovo in Veršnikovo hišo so vendar en-
krat obnovili na ta način, da so namesto
trih hlobov napravili betonski obok kar
pomeni ne samo oplešanje ampak tudi po-
višek varnosti ravno na tem kraju zelo ži-
vahnega cestnega prometa.

Iz Slovenjgradca

sg—Slovenjgraške občinske zadeve.
Občinsko sejo je v torek otvoril župan dr.
Bratkovič in takoj prešel na dnevni red.
Prvo točko je tvorila izjava občinskega
odborja glede krajevnih potreb za restav-
racijo v novozgrajenem sokolskem domu.
Župan predlaga, da se občinski odbor iz-
razi za podelitev koncesije, ker je glede na
gmočno položaj društva, ki bi si s tem pri-
dobil gmočno sredstva, res potrebno, nakar
je bil predlog soglasno sprejet. Nadalje se
odbori prošnja stavebnika Alojzija Kaš-
nika iz Celja, ki je zaprosil za podelitev
stavbene podružnice, ker je v našem mestu
tudi stavbena konkurenca potrebna, a je
do sedaj še nismo imeli. Po cestno policijs-
kem redu se bodo odslej kaznovali na-
slednji prestopki: nepotrebna vožnja mo-
tornih vozil po mestnih ulicah, vožnja s
težimi vozili po občinski cesti od Trške
proti Potočnikovim tovarni, vožnja tujih ob-
čanov po cesti iz glavnega trga mimo žup-
ne cerkve, bolnice proti Trški na banovins-
sko cesto, vsaka vožnja po občinski poti
proti postaji. Kazen za prve tri prestopke
se določi na 100 Din, za četrty prestopke
pa 10 Din in jih mora plačati vsak na licu
mesta; občinski redar bo opremljen z za-
devnimi bloki. Kdor ne bi hotel plačati se
vede proti njemu redno kazensko postop-
panje. V domovinsko zvezo se sprejmeta
trgovca Ivan Rojnik in mizar Peter Zdvoc.
Nabava novih krajevnih napisov, hišnih
števil in eventualna razdelitev mesta na
ulice se izloči stanovanjskemu odseku, ki
mora zadevni predlog staviti na prihodnji
seji. O prošnji gasilskega društva, da naj
prevzame občina njegovo vzdrževanje, se
ni moglo sklepati, ker društvo ni predložilo
svojih pravil in zadnje bilance, zato se
je zadeva za enkrat odstopila finančnemu
in stavbnemu odseku. Antonu Krajcu in
Ivanu Kristanu se dovoli napeljava elek-
tričnega toka. Za podelitev področne prosi-
je: oblastni odbor Jadranske straže v Ma-
riboru, društvo za zgradbo katoliške kate-
dralne v Brogradu in odbor za Puncerjev
spomenik. Prvi dve prošnji se preloži za
drugo leto. Odboru za Puncerjev spomenik
se dovoli 50 Din. Popravila klavnice se bo-
do izvršila drugo leto. S tem je bil dnevni
red izčrpan.

Iz Slov. Bistrice

sb—Občni zbor podružnice CMD v
Slov. Bistrici se je po petih letih vendarle
vršil dne 1. t. m. Navzočih je bilo 21 čla-
nov. Po obligatnih poročilih predsednika
dr. B. Schaubacha, blaginje gospe Anke
dr. Pučnikove in tajnice g. Feiglve o delu
odnosno počivanju podružnice je stari od-
bor odstopil z motivacijo, da je treba pre-
dati vodstvo v mlajše roke. Soglasno je
bil nato izvoljen za predsednika zdravnik
g. dr. Ljudevit Černej, v odbor pa gđ.
Lelovna in gg. Gril, dr. Schaubach, dr.
Pučnik, lekarnar Mondini in M. Saiko.
Med slučajnostmi se je novemu odboru
nasvetovalo poživiti delovanje podružnice
s tem, da v tekočem letu priredi predava-
vanje o manjšinskem problemu in Marti-
nu večer.

sb—Prireditve. 26. t. m. priredi Gasilno
društvo tombolo, za 28. t. m. pa pripravila
sokolsko društvo Češki večer. Mestni ki-
nopodjetnik je nedavno pričel z rednimi
predstavami ob sobotah in nedeljah, želi-
mo pa na nekaj res dobrih filmov.

sb—Iz Lovskega društva v Sl. Bistrici.
Na odborovi seji te dni se je najprej po-
čital zapisnik 11. redne seje, ki navaja po-
ročila funkcionarjev, obračun lovskega
plesa, sklep o pristopu k čekovnemu za-
vodu in o postopku pri lovskih škodah,
poročilo o reorganizaciji SLD in o novih
banovinskih dokladah, nato pa so podali
svoja poročila tajnik, blaginjak in gospo-
dar. Odbor je usvojil več važnih sklepov,
izmed katerih navajamo naslednje: Zaradi
zbojžanja stanja vseh desetih društvenih
lovčev, ki jih društvo že dve leti uspešno
nagruje, se v tekoči sezoni dovolijo čla-
nom tudi posamezni lovski pohodi v ne-
katere revirje. Vsak tako pohod in pa od-
strel se mora takoj javiti tajniku g. Peče-
tu. Gospodar g. inž. Miklav bo sestavil
točni razpored nameranih skupnih lo-

vov ob nedeljah, ki se bo pismeno do-
stavil vsem članom v vsakem lovčevu se
sme loviti največ po enkrat v letu. Lovski
plen, oziroma užitna divjačina bo po dne-
vni cenah naprodaj pri članu g. Wallandu,
ki bo to v vsakem primeru objavil na po-
sebni deski. Člani se opozarjajo na točno
izpolnjevanje lovskega reda, ki jim bo pri-
občen. Gostje je dovoljeno vabiti le na
skupne love, nikakor pa ne na posamezne
pohode. Na skupnih lovih je zabranjeno
paznikom streljati koristno divjad.

Iz Pragerskega

pr—Stavbeno gibanje. Stavbišče poleg
kolodvora in trgovine g. Repnika je kupil
od bratov Steinklauberjev tukajšnji zava-
rovalni nadzornik g. Gospodarič. Kakor
čujemo, si bo tudi on na Pragerskem ustva-
ril svoj lastni dom ter mu želimo med na-
mi kar najprijetnejše bivanje!

pr—Snaženje in čiščenje parkov. Kakor
vsako leto se je tudi letos bati pri nas je-
senskih naivov in poplav. Zato je želez-
niška uprava že pričela s čiščenjem jarkov
vzdolž železniške proge. Niuna potreba pa
je, da očistijo jarke tudi posestniki, ker le
tako bo poskrbljeno za hitri odtok preobil-
ne vode. Sicer je že občina izdala naredbo,
da se morajo vsi jarki zadostno očistiti, a
kaj, ko se na teh predpisov le malokateri
drži, drugi jih pa le površno upoštevajo.

pr—Prireditve za šolarje. Danes v ne-
deljo priredi piparski klub v gostilni Ber-
gulez vinski prireditve. Čisti dobček je na-
menjen našim ubogim šolarčkom. Pridite!

Iz Polčana

po—Trgatega grozdlja priredi danes naše
gasilno društvo v prostorih gostilničarja g.
Gaiška v Sp. Polčanah z začetkom ob 10.
in brez vstopnine. Godba iz Trbovelj. Pri-
dite!

Iz Ljutomer

lj—Pričetek trgatve ne bo, kakor smo
objavili, 15. t. m., ampak, kakor je sresko
načelstvo zdaj odredilo, že 8. t. m. Seveda
bodo nekateri vinogradniki, ki hočejo do-
seči več stopinj sladkorja, počakali, če bo
vreme ugodnejše kakor dosedaj. Skoro po-
vsod podbirajo gnilo grozdlje, ki ga je pri
nekaterih vrstah precej.

lj—Izvoz sadja je iz našega sreza pre-
cej živahen. Letos ima Ščavnjska dolina
mnogo lepih jabolč, ki jih nakladajo v Kri-
ževih, še več pa v Bučevčevih in Gornji
Radgoni. Mešane vrste plačujejo prekupe-
valci po 2 Din do 2.50 Din, boljše vrste po
3 Din, bobovec, mošanci in kanadke pa
tudi po 4 Din za kg. Skoro vse sadje se iz-
važa letos na Nizozemsko. Za mnoge kme-
tovalce je obilna sadna letina prava rešitev
iz nadlog splošne denarne krize.

lj—Obrtna nadaljevalna šola. Vpisova-
nje v oba razreda obrtne nadaljevalne šole
bo v sredo 15. t. m. ob 4. popoldne v me-
ščanski šoli. Prijavit se morajo vsi obrtni
in trgovski vajenci, oziroma vajenke, ki se
uče v Ljutomeru, na Spodnjem Kamensku
»Radomerju, Radomerskaku in Čubru,
pri Zeleznihih docih, v Kumerski grabi, na
Podgradju in Slamnaku, v Rincetovi in
Nuski grabi, v Stročji vasi, Pristavi, Nor-
šincih, Babincih, v Salincih in Kristincih.
Odločilno je bivališče mostra in ne va-
jenca. Vsak vajenec(ka) plača 20 Din pri-
spevka za učila. Pri vpisovanju se razglasi
tudi urnik.

lj—Biciklisti med seboj. Posestnik Pe-
vec iz Radomenja se je te dni zvečer
peljal na kolesu proti Noršincem. Imel je
svetilko, toda naproti se mu je pripeljal
na kolesu brez luči mesar Makovec iz Lu-
kavcev. Tretila sta skupaj, se posteno us-
kalela, nakar je Makovec se pograbil ka-
me, ter ga zagnal v štiri zobe. Kajpada bo
usta ter mu polomil štiri zobe. Kajpada bo
plačal nove, zlate zobe. Sploh opažamo, da
dirjajo v temi številni kolesarji po naših
cestah običajno brez luči in po pešpoti.
Trebalo bi jih nekateri naznaniti in kaz-
novati, ker so pešci v vedni nevarnosti, da
jih podre tak nerazsvetljen dirkač.

Iz Ptuj

l—Francoski tečaj. V ponedeljek 13. t.
m. ob 18. bo vpisovanje za začetni, nade-
ljalni in konverzacijski tečaj francoskega
jezika v krožkovski sobi

Iz Dolnje Lendave

dl—Silna občutljivost. Zadnji čas se v
Prekmurju silno pazi na vsako besedo, ki
zadeva nacionalizem posameznikov. Niso
še pozabljeni nacionalni boji iz dobe pred
6. januarjem 1929, iz katerih so dokazi, ka-
ko so nekateri ljudje pojmovali nacionali-
zem in se obnašali napram resničnim na-
cionalnim delavcem. Danes taisti ljudje za-
ječe in se silno razburijo, če se reče, da v
Prekmurju v nacionalnem pogledu še ni
vse v redu. V ospredju so seveda »Novi-
ne«, ki so ob priliki pomazanja napisnih
tabel v Lendavi pavšalno obdžile »pri-
šleke« in jim pokazale pot čez Muro. Ko
je neki nacionalen »domačinec« dokazoval v
Ljubljanskim novinah, da se nacionalni na-
predek ovira, da se v Prekmurju goji se-
paratišna miselnost domačinstva, so se
zopet čutili prizadeti pri »Novinah.« Gro-
zili so in naznanjali ter pozivali na pro-

Ako res cenite dobro kakovost

pri milu, tedaj Vas ne bo mogla premotiti
nobena druga še toliko hvalisana stvar. Vi
boste prali vedno le z milom in to izrecno
s pravim

terpentinovim milom

testne sestanke, kjer bi se protestiralo
»proti blatenju Slovenske Krajine.« Zadnje
»Novine« zopet pošiljajo »nekega gospoda
učitelja, ki je k nam pribežal iz Italije,
naj gre v drugi kraj iskat kruh.« In zopet
grozja: »Če ne henjajo tej špiti, vas v
javnosti naznanimo tudi šolskoj oblasti
kak puntara miru.« Nikoli nismo za prena-
pet šovinizem, vendar bo enkrat dovolj
sumničev in groženj v »Novinah.« Prišli
smo tako daleč, da so »Novine« osumile
nekatero »domačinec«, ki niso v njihovem
taboru, špijonaže in volunstro v korist ne-
ke nam sovražne države. Vendar pa upa-
mo, da bomo imeli kmalu priliko videti,
kako bodo »Novine« svoje trditve doka-
zale. Obeta se nam zanimiv proces, ki bo
razjasnil marsikaj iz prekmurskih nacio-
nalnih razmer.

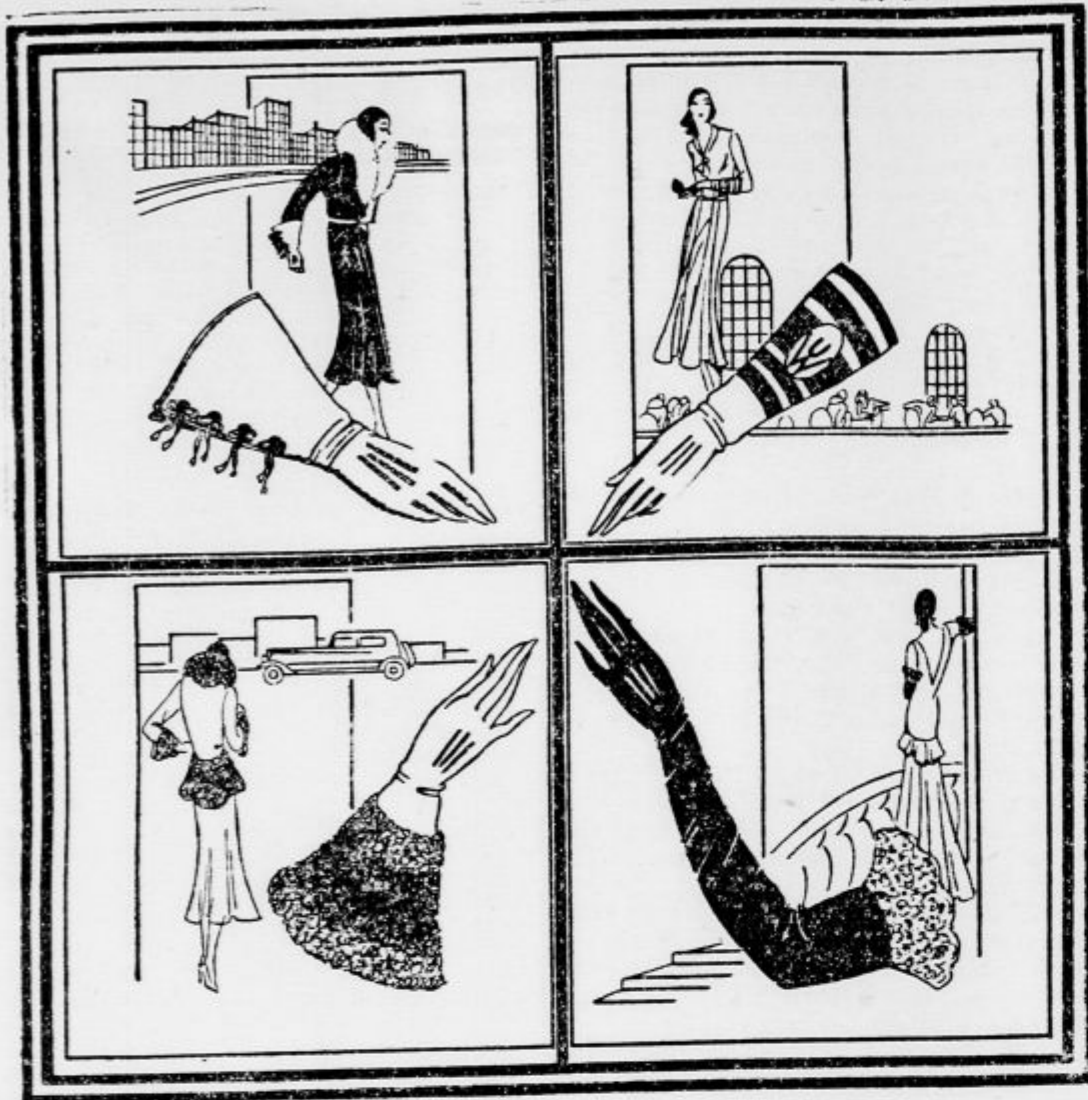
Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20

Nedelja,

KRALJESTVO MODE

Rokavice

Zenska moda, ki si vedno prizadeva, da koraka vsaj z duhom časa, če ne pred njim, je letos na jesen našla žrtev posebno v rokavicah. Ni še dolgo, ko so ljudje nanje gledali pomilovalno, da ne rečemo naravnost zaničljivo. Zdaj prihaja maščevanje. Elegančna dama brez rokavic bo nemogoč pojav na plesih, na soarejah, sploh v družbi.

Spričo tega, kar se pripravlja, se torej razume, da se je silno razmahnila fasci- nujoča modna subtilnost v izdelovanju te- ga predmeta. Rokavičarji se poslužujejo vseh zadnjih pridobitev, bodisi v načinu izdelave, v kroju in barvah, samo da do- kažejo ženskenemu svetu, da se da tudi iz rokavice napraviti nekaj, kar lahko zbija pozornost in občudovanje.

Kakor smo že rekli, se poslužuje moda treh načinov, da se čimbolj mogoče uve- ljavi. Prvi učinkovitega kroja, drugi modnih barv, tretji apartnega garniranja. Vse troje ustvarja posamič ali skupno mogočne učinke.

Modeli, ki jih prikazuje naša današnja slika, nazorno tolmačijo te tendence kakor sledi:

Skica levo zgoraj kaže sportno rokavico. Kakor vidimo, ni obvezno, da bi imela rokavica doseženo obliko. Nešteto je va- riant, posebno glede okrajkov, ki so pač najbolj poudarjen prilastek nove rokavič- ne mode. V našem primeru vidimo, da se okrajki vežejo s trakci iz usnja. Rokavi- ce te vrste se nosijo v barvi sportne oble- ke. Prevladujejo sivi in rjavi odtenki.

Nekateri modni rokavičarji so si pri- svojili navado, da obšijejo okrajke s kožu- hovino (skica levo spodaj). Izkazalo se je, da ta način učinkuje posebno originalno, a tudi gospodsko. V danem primeru je roka- vica obšita s perzijanercem, obrobi pa se

lahko tudi s kakšno drugo kožuho, ki obeta dovolj efekta.

Rokavico za popoldne vidimo na prvi skici desno zgoraj. Te vrste rokavice so dokaj ožje od prvih dveh, zato pa tudi elegantnejše. Njih okrajki so lahko obšiti z raznobirnimi pasovi iz usnja. Odlična dama lahko da mednje vštiti še monogram. Poudarek teh rokavic je zgrajen na barv- nih efekti. Kombinirajo se običajno belo- črno-zlata, vinsko rdeča — bež — kositr- na itd. Za popoldne so v modi tudi veze- ne rokavice z najrazličnejšimi inkrustaci- jami. Med njimi najdemo celo čipkaste vzorce.

Za zvečer se uvaža rokavica v črni in beli barvi ter — to velja kot znak posebne elegancije in okusa ter modne orientacije — v barvi večerne obleke. Te rokavice se zaključujejo z okrajkom v podobi keliha. Ta moda približuje rokavico drugemu em- pireu, ki sihi na dan in skuša premagati nasprotno tekmece v bližnji prihodnosti.

Elegantna dama ne bo ne smela ne mogla ostati napram vsem tem novostim ravnodušna in bo morala pridružiti svoji garderobi tudi rokavične izdelke najnovej- še mode.

Ovratniki novih kostumov in plašče

so neizčrpni v svoji bogati fantaziji. Med številnimi tipi, ki jih je vrgla na trg je- senska moda, prihajajo do veljave poseb-

no pentjasti efekti. Zdijo se nekaj čisto popolnoma novega. Kožuhovalnaste pentje seveda niso »originalno« vzorne, temveč so samo na strani zaprte z nevidnimi

Persil

v pravi količini!

Persil je Persil

Vzemite na vsake 2½ do 3 vedra vode en paket Persila. To vpoštevajte vedno pri pranju! Raztopite Persil v mrzli vodi!

sponkami. Pripominjamo, da so ti vzorci mogoči samo iz kratkodlake kožuhovalne, ki je lahko pristna ali imitirana.

Črno-beli klobuk

voja za najnovejšo v letošnji jesenski modi. Seveda to ni praviloma štrpaci klobuk, poprej nekakšne vrste klobuk za popoldansko uporabo. Izdelava je zelo le- pa, material pa dober, mogoče žamet ali pa poletna klobučina. Skoro vedno so po-

poldanski klobuki le napol široki, ker pri- haja kontrast v barvi na ta način najbolj- še do veljave. Naša skica prikazuje dva vzorca te vrste. Smatramo ju lahko za predhodnika nove mode črno-belih pokri- val za dame.

Zdravniška posvetovalnica

G. K. F. v Lj. Ad 1.) Takratno močno vnetje nosne sluznice v vrhnjem predelu nosne dupline je okvarilo v vonjalni sluz- nici končice vonjalnih živec. Posledica je trajna in ni pomoči. Ali kadite? V tem pri- meru bi vam svetovali popolno vzdržnost glede nikotina. — Ad 2.) Kakor sami pravi- te, nimate sedaj nikakih težkoč od svoje- časnega katarja. Zaradi tega tudi ne bi bilo umestno z medikamenti zdržati pomirjeno sluznico. Ona podpluta je najbrže žila- dovodnica ali cel preplet takšnih ven, ki jih vidimo modrikaste skozi kožo. Zatrde- lo mesto je pripisati kroničnemu vnetju, ki se je pa, ker ni več bolečin, poleglo. Edinot- preiskavo onih izločkov bi eventualno pri- poročali, če se dajo ugotoviti kakšne bak- terije. Poznejših posledic se vam ni treba bati, ne za vas in nikogar drugega. Takšna obolenja niso dedna. Operacija je čisto ne- potrebna. — Martin, Zagreb, Ad 1.) Zaradi žleznih bolezni ni bi svetovali operacije, ker se za to odločimo le v skrajni sili, če

so vsi drugi načini zdravljenja brezuspešni. Skušajte težave odpraviti s primerno dije- to, kakršno smo že večkrat opisali v Po- svetovalnici. Tudi ako ponehajo po takem dietičnem zdravljenju bolečine v želodcu, se boste morali leta in leta držati svojega posebnega jedilnega lista. Takšni dolgo- trajni žleznih čiri pa zabtevajo, da se jih redno preišče, če se ne pridruži prvotni bolezni želodca še kakšna druga. Brez rūt- genskega presvetljenja torej ne boste izha- jali. Ad 2.) Tudi težave s strani živčevja bo kazalo ublažiti z dietičnimi meraan- ti in rednim življenjem. Alkohol in nikotin sta v tem primeru močna strupa. Zdravila priporočamo, če ni z drugimi sredstvi re- šitve. Tu pridejo zlasti bromske soli v po- šte. Ad 3.) Omenjeno sredstvo dobite v lekarni tudi brez recepta. — »Devon«. V vaših mladih letih je to nekaj čisto navad- nega, ker se vsrjšo tedaj v telesu zelo va- žne in komplicirane spremembe, ki so po- vsem fiziološke. Tudi živi so tedaj za mnoge dražljaje bolj občutljivi in vobče se pokaže zvišana razdražljivost žilam nane- njenih živec. Če šine človeku kri v glavo ali če koža poblede, se vse to vrši pod živ- čnim vplivom. Tudi ti subjektivno včasih zelo neprijetni občutki so začasnini in kakor so prišli, bodo izginili. Tozadevno bodite to- rej brez skrbi. K večjemu bi lahko jemali malo broma, če je zadeva zelo mučna. — Diferija. Zdravilni serum vbrizgamo, če se je javilo simptom bolezni. Dandanes pa ni treba, da čakamo toliko časa, ker si otro- ka že preje imuniziramo, bodisi z injekci- jo (toksini - antitoksini) ali pa popolnoma brez vseh bolečin, tako da je tudi otroku prijet- no, s takozvano zaščitno maslo proti difte- rij. Mazilo, se prodaja v tubah, se kratko- malo vmasira v kožo in je ta način izvedljiv pri boječih otrocih. — Gena I. R. Z. M. Proti ozeblinam se zapisuje jod, kakor su- mi navajate. Kožo namažemo po vroči ko- peli z jodovo tinkturo, na to pa še z ihtio- lom. Paziti pa moramo na prehrano, da bo izdatna in čisto ne bomo mogli pogrešati železovih ali jodoželozovih preparatov za notranjo uporabo. Operacije ni treba, ker tudi ne bi koristila. — G. L. S. Sušak. Pri izpadanju las je treba najprej pogledati, če ni vzrok temu kakšna kloroza (bledost) ali motnja v delovanju črevesja. Nasvetuje- mo principijelno serološko preiskavo krvi itd. Bolnik naj ima svoje lastne kriče in glavnik. Luskine odstranimo z maznim mil- om in toplo vodo, tem lažje, če smo prej omečili s kakšnim salicilnim oljem ali navadno čisto maslo. Priporočajo se nato razne alkoholne raztopine, s katerimi naj se namaže lasišče (n. pr.: Rezorcin 3, gli- cerin 2, špirta 100). Če so lasje zelo suhi, jim moramo mazati s pomado (briljantno itd.). Mnogo tudi dandanes obsevajo s kre- mensko lučjo. To so le splošna navodila, da bi se preprečilo nadaljnje izpadanje. Priporočali pa bi vam konzultacijo kozmetika v Zagrebu ali Ljubljani, ker je zdravljenje v marsikateri odvisno od osebne preiskave. Event. bi se morali las- je še mikroskopsko pregledati, da se naj- de povzročitelj izpadanja. — »Rak«. Ra- zumljivo je, da so poskušali in še preisku-

šajo najrazličnejša sredstva, ki se izkažejo v živalskem poskusu. Vendar niso dose- dani uspehi takšni, da bi priporočili splošno lečenje s temi sredstvi. Učinkoviti so bili med drugimi: Trypaflavin skupno s sre- brom, vsaj kar se tiče splošnega stanja. Tu- di jod sam se je izkazal. Neko modro (izaminsko modro) je doseglo nekaj uspe- hov. Tudi po injekcijah koloidnega sve- ca se je vsaj v poskusu vseh izboljšalo stanje, drugi poskusi z natančno kemijsko analizo pa so ugotovili, da svinec sploh ne vdira v rakasto tkivo. Kakor vidite, je ko- miksno lečenje šele v povojih in nismo pri- šli preko prvih poskusov. — G. J. R. v Lj. Mineralna voda v steklenici se ne izpre- meni, če je vodotestno zamašena in v pri- meri legi shranjena. To so dokazali z mi- neralno vodo, ki so jo več kot 10 let hranili. Nasprotno, v steklenici skoraj redno podvrže- ni majhnim, četudi malenkostnim spre- membam kem. sestave.

NE POZABI

si ogledati bogato zalogo razne kuhin- ske posode, katero ti nudi najugodnejše tverka z železino

STANKO FLORJANČIČ
LJUBLJANA.

SV. PETRA CESTA STEV. 35.

DAMSKÉ PLAŠČE

ZA JESEN IN ZIMO

zelo trpečne, od Din 290.—, nudi

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA, Sv. Petra
cesta št. 29.

Poslano

Na številna vprašanja pojasnjuje- va, da nimava nikakih stikov s seda- njo tverko J. Gorec nasl. Auerham- mer - Ogrin družba z o. z. (lastnik Ivan Auerhammer), ki ima svoje po- slovne prostore na Miklošičevi cesti 30. Za sedaj poslujeva na Gosposvet- ski cesti 14 (delavnica, telefon 2662), z novembrom pa zopet v trgovskih prostorih v palači Ljubljanske kre- ditne banke na Dunajski cesti 1, ki se bodo renovirali.

JOSO GOREC FRANCE OGRIN

Kaj osrečuje človeka?

Perzijska pripovedka.

V bližini nekega velikega mesta sta se srečali v starih časih na prašni cesti Resnica in Laž.

»Dober dan, Resnica!« je prva po- zdravila Laž.

»Bog daj, Laž!« je odvrnila Resnica.

»Zakaj me tako imenuješ?« je vpra- šala prva.

»Ker vedno lažeš,« je odgovorila druga.

»Budalo! Kakšna umetnost pa je, go- voriti resnico! Priznati pa moraš, da je velika umetnost lagati. Pogledj na pri- mer tisto drevo tam-le! Ti pogledaš tja in rečeš: »To je drevo!« Vsak tepec zna povedati to, kar ti. Kdor pa laže, mora biti bistre glave, imeti mora mo- žgane in pamet ter pokazati, kaj zna.

»Laž, ime svojega imena!« se je raz- srdila Resnica. »Ali ne veš, da je Resni- ca vse, da je Resnica najlepši okras življenja?«

Laž se nasmehne in pravi:

»Veš kaj, pojdiva v mesto in posku- siva. Rada bi videla, katera izmed naju bo osrečila več ljudi: ti ali jaz.«

Resnica je pristala na predlog in ta- ko sta se obe napotili v mesto. Bil pa je vroč dan in bližala se je že poldan-

ska ura. Žive duše ni bilo na cesti. Laž in Resnica sta šli v gostilno in ljudje, ki so sedeli za mizami, so ju takoj za- čeli izpraševati, kaj sta videli na svoji poti.

Resnica je bila poštena kakor vedno in je dejala:

»Priznati moram, da nisem videla nič posebnega.«

Laž pa, ki si je rada izmišljala stvari, je rekla:

»Na poti v mesto sem videla tigra, ki je šel mirno svojo pot.«

»Takooo?« so zazijali pivci.

»Da, tako!« je potrdila Laž in prista- vna:

»Bil je silno razdražen. Kazal je zobe in ne vem, kakšnemu naključju se imam zahvaliti, da me ni opazil. Kajti če bi me bil opazil, bi zdaj gotovo ne sedela tukaj med vami.«

Ni dolgo trajalo, pa je vse mesto go- vorilo o tigru. Vest so celo razširili in dopolnili v toliko, da se sprehaja grozni tigr po mestnih ulicah. Našlo se je sto in sto ljudi, ki so celo potrdili, da so videli zver.

Isti dan so emirjevi služabniki prišli na cesti nepridiprava. ki so ga tako pretolkli, da je izdihnil. Ko je prišel glas o tem umoru emirju na ušesa, pa so zločinci padli pred njim na kolena in vpili na ves glas:

»O gospod, velika nesreča se je zgo-

dila! V mesto je vdril tigr, mi pa smo ujeli nepridiprava. Ravno ko smo ga prijeli, pa tigr hop po njem — in bil je mrtel!«

Emir je odvrnil:

»Slišal sem že o tej nesreči. Če je ti- ger vdril v mesto in raztrgal nepridi- prava, ni storil nikake škode. Če je že tako, da mora tigr nekoga požreti, je boljše, da požre nepridiprava kakor po- štenjaka.«

Tako je šlo življenje naprej. Vsak zlo- čin, ki se je zgodil, so ga zvalili na ti- gra-krvoloka. Za tatove in podobne ti- če je napočila zlata doba. Vsem se je godilo, kakor še nikoli dotlej. Državlja- nom je šlo tako sijajno, da jim je za- čel sam emir zavidati življenje. Dolgo je razmišljal, kaj bi storil, naposled je poklical sla in ga poslal v Teheran k šahu s pisanjem:

»Bolest in radost se menjavata ka- kor dan in noč. Noč, ki je zagrinjala naše mesto, se je nenadoma pretvorila v velik solnčen dan. A v našem mestu, o vladar, se je naselil krvoloki tigr. Nihče mu ne more v okom. Ves božji dan skače čez ograje in napada ljudi. Zato sem sklenil, da rešim tvoje in moje državljane ter zapovem pogon na zve- rino. In slučaj je nanesel, da sem v neki tesni ulici res naletel na tigra. Zverina

me je že hotela požreti, jaz pa sem pri- jel za orožje in mu prekal glavo. Vesel sem, da ti lahko sporočim to vest. Ti- grova koža se je suši, poslati ti je pa še ne moremo, ker je vročina taka, da bi se utegnili pokvariti, preden pride do tebe.«

In res, iz Teherana je prišla pohvala za emirja in zraven še zlata obleka za vernega in požrtvovalnega šahovega služabnika. Vse mesto je govorilo samo o tem, kako je emir ubil tigra.

Resnici pa je ta laž jela presedati, za- to je začela govoriti:

»Kako morete tako lagati, ljudje bo- žji? Saj vendar ni prišel tigr med vas, to je bajka, ki si jo je izmislila Laž.«

Zdaj je vse mesto obrnilo plašč po vetru in je govorilo ravno narobe. Tu- di te govorice so prišle emirju na uho. Ukazal je torej, da morajo priveriti Resnico predemj.

»Kako se drzneš trositi po mestu la- ži?« je vprašal emir.

»Jaz ne lažem, jaz govorim resnico,« je dejala Resnica.

»Resnico, praviš? A kaj je resnica?

Kadar se razgovarja s šahom, je res- nica tisto, kar pripoveduje on. Kadar pa jaz govorim s teboj, je resnica to, kar čuješ iz mojih ust. Če hočeš vedno govoriti resnico, mi moraš najprej po-

vedati, če je resnica vobče na svetu.«

»Resnica je, ker sem to jaz,« je de- jala Resnica. »In še enkrat povem, da ti- gra ni bilo v mestu.«

»Kaj pa je to?« je vprašal emir in pokazal na svojo obleko.

»Zlata obleka,« je dejala Resnica.

»Veš li, kako sem jo dobil?«

»Vem. Prinesel jo je tigr.«

»Kako torej moreš reči, da ni bilo tigra?« je vprašal dalje.

»Pa ga le ni bilo,« je dejala Resnica.

»Resnica je, kadar molčiš!« je rekel emir in ukazal, naj se Resnica pobere izpred njegovih oči.

Tako je odšla Resnica z emirjevo dvora. Vsi so se je ogibali. In ker je bilo vsega preveč, je odšla iz mesta.

Ko sta se srečali z Lažjo, ji je ta de- jala:

»Zdaj vidiš, koliko ljudi je srečnih ob tebi in koliko ob meni. Vsi v mestu so srečni, ker so dobili to, kar so želeli. Odkod to? Srečo sem jim prinesla jaz. Koga si pa ti osrečila? Glej, še sama si nesrečna, preganjajo te iz kraja v kraj in bežijo od tebe, ker vedo, da jim ne moreš dati več nego tisto, kar že obstoji. Jaz pa govorim tisto, česar mi- če ne ve in zato me imajo vsi radi.«

In sopotniki sta se razšli, da se ne srečata več tako kmalu.

Viscoun

Bodočnost Britskega imperija

Mnogo je ljudi, ki jim je Britski imperij uganka. Ko je Mr. Henderson pred nekaj dnevi izjavil na zborovanju Društva narodov, da bo britska vlada, preden pristopi k razsodilni pogodbi, predložila to zadevo prihodnji državni konferenci v Londonu, je bila ta izjava v javnosti dokaj slabo sprejeta. Nekateri so videli v njej samo izgovor za odlaganje, drugi pa so ji zamerili dozdnevno podrejanje interesov Društva narodov interesom Britskega imperija. A vendar je bila to zelo naravna izjava, če upoštevamo zgodovino britanskega obsesta narodov. In ne da bi vsaj nekoliko upoštevali prošlost, ne moremo razumeti položaja, ki ga to občinstvo zavzema v mednarodnem življenju današnjih dni.

Zgodovino imperija v zadnjem poldrugem stoletju odpravljajo nekateri kratkoročno kot centrifugalni proces, po katerem se kolonije, kakor hitro se katera naveliča osrednje kontrole, vse bolj in bolj ločujejo od dežele-matice. Ta proces, domnevajo le-ti, se bo končal z razkosanjem, podobnim razkosanju velikega španskega imperija. Mislim, da je to površno gledanje položaja. Tisti, ki tako trdijo, se ne ozirajo na to, da Britski imperij ne sloni na sili, ampak na dobri volji in nekem skupnem čustvu, ki je popolnoma neodvisno od političnih oblik.

Od vojne za neodvisnost, v kateri je (o, felix culpa!) nerodna centralistična vlada izgubila severnoameriške kolonije, ki so se strnile v Združene države, do velike vojne l. 1914., se je načelo samovladanja počasi, a stalno razvijalo v večini ozemeli, ki so jih izsledile in osvojile naših pomorščakov pridružile britski kroni. Osišče tega razvoja je bilo poročilo lorda Durhama o kanadski vladi l. 1838. On je imel dovolj domisljivosti in dalekovidnosti, da je ustanovil načelo kanadskega ministrstva, odgovornega kanadskemu parlamentu. Kanada, ki je bila tisti čas izmed vseh kolonij najbolj napredna, je ostala v vseh stopnjah svojega razvoja zgled zdravega političnega napredka. A mnogo raznih činiteljev je dovelo do ustanovitve glavnih dominijev v njihovi sedanjih oblikah. Politični razlogi so bili odločilni za nastanek Kanadske federacije, dovršene l. 1867, gospodarski za Avstralsko zvezo, ki je šele l. 1900 končno veljavno dobila obliko federacije. Izkušnje tega razvoja so po južnoafriški vojni dovedle do pridružitve Burov na temelju enakosti z britskimi kolonijami v tem kontinentu in do ustanovitve Južnoafriške unije z aktom l. 1909., ki se po večini naslanja na kanadski vzorec.

Tako so bile ob izbruhu svetovne vojne samoupravni dominiji Kanada, Avstralija, Nova Zelandija in Južna Afrika, ter Indija, ki je iz raznih praktičnih razlogov uživala nekakšno enakost z ostalimi. Kanadska ustava se je iznova obnesla kot vzorec pri ustanovitvi Irske svobodne države, ko je na koncu dolgega angleško-irskega spora l. 1922. tudi ta dežela postala dominij.

Med tem pa je silni vpliv velike vojne pospešil to, kar bi se bilo drugače morda izvršilo šele čez pol stoletja, to je, priznanje velikih dominijev ne samo kot notranjih delov Britskega imperija, ampak kot mednarodnih enic v življenju sveta. Uspeh sistema dominijev je bil dokazan po očitni lojalnosti, s katero so bile prisrčno lojalne Veliki Britaniji na pomoč. Njihove vojne žrtve ter pogum in državniška moč, ki so jo bili pokazali v veliki krizi, so jim odprle vrata do pravic in odgovornosti ustanoviteljic miru. In tako so bili vsak posebej zastopani na pariški mirovni konferenci; enako je bilo z Indijo, kateri smo bili na višku vojne obljubili odgovorno vladavo. Preoblikovanje imperija je započeto v Društvu narodov, ki mu, mimo Velike Britanije in njenih kolonij pripadajo tudi Kanada, Avstralija, Nova Zelandija, Južna Afrika in Indija kot posebne države-članice. Enako je svet pozdravil tudi pristopitev Irske svobodne države k Društvu narodov kot znamenje Irske narodne samostojnosti.

Iz imperija se je bila ta skupnost posameznih narodov izpremenila v zvezo. Iz zveze se naglo razvija v nekaj, kar ne bo daleč od zavezniskega razmerja. Že nekaj imperijskih konferenc je zasedalo izza tistega prvega zborovanja zastopnikov kolonij ob proslavi prvega jubileja kraljice Viktorije l. 1887, v katerem imajo svoj izvor. Toda šele l. 1926., ko je bilo irsko vprašanje rešeno in je bilo irsko mirno preceñiti posledice vojne, je prišlo do poizkusa, določiti medsebojno razmerje posameznih delov imperija. Sestrica samoupravnih delov imperija je bila takrat opisana v slovečem poročilu lorda Balfoura kot »avtonomne države v britskem imperiju, s položajem enake, glede na vse svoje domače in vnanje zadeve, v ničemer ne podrejene druga drugi, čeprav v skupnem podaništvu pripojene kroni in svobodno združene v britski zvezi narodov«.

Gotovo se ne motim, če označim to združenje narodov kot nekakšno obliko zaveznitve. Kaj je tisto, kar jo razlikuje od vsakega drugega zaveznitva? Ta razlika je »skupno podaništvu do Krone«. Za tem kratkim stavkom tiči skrivnost resničnega edinstva, ki vključuje različnosti in enakem položaju posameznih delov, vendarle dela, da je ta skupnost ena rodina, katere posamezni člani razumejo drug drugega. Toda formal-

ne vezi skupnosti so rahle in se stalno manjšajo. S tem, da je Irska poslala svojega ministra v Washington, se je že pričela praksa, po kateri dominiji sami imenujejo svoje poslanike v tujih prestolnicah. Konferenca je dobila to prakso, izrazila pa je upanje — ki se je uresničilo, kakor je videti — da naj predstavniki Nj. britskega Veličanstva, kjer jih je dvojje ali več akreditiranih pri kakih tuji državi, postopajo v medsebojni skladnosti. Postopek, ki je obveljal za sklepanje pogodb, ponazarja morda boljše od vsega drugega politično neodvisnost združenih narodov in obenem vitalni pomen Krone kot simbola tega edinstva. »Pri pogodbah, ki zadevajo samo enega izmed delov imperija, naj se ugotovi, da jih sklepa kralj v imenu tistega dela.« »Kar se tiče občega vodstva vnanje politike,« je treba pred vsem upoštevati, da »niti Veliki Britaniji niti dominijem ni moči naložiti priznanja dejanskih obveznosti, razen z izrecnim pristankom njihovih lastnih vlad«. Sodim, da bo na prihodnji konferenci južnoafriška vlada želela razpravljati o pravici dominija, da se odcepi. Nu, če bo kdaj res hotela iti svojo pot, ne bo nihče niti v sanjah mislil na to, da bi jo silil ostati.

To je tedaj stanje, do katerega smo prišli — popolna neodvisnost, izvzemši dolžnost ali prakso posvetovanja v zadevah vnanje politike. Zelo daleč mi je od tega, da bi obžaloval to odkrito priznavanje naravnega procesa, to rast iz »adenitstva v moštvo. Obrodilo je — ne glede na začasna trenja, presenetljiv uspeh — uspeh zato, ker ima britska celota koncem koncev neke skupne pogleda na življenje, neke skupne ideale in smernjenja; in le-ta pomenijo veliko več od vsake politične uniformnosti. O teh mogočnih, čeprav nepretrajljivih oblikah edinstva pričuje ljubezen do vladarja in kraljevske rodbine, ki nikoder ne peša, čeprav ima malokdaj priliko, da se izrazi. Dvomljivo je, ali bi se imperij mogel ohraniti kot republika!

Kralj je tedaj tisti, v čigar imenu se vsak del imperija pogaja z drugimi narodi. A končno je kralj Jurij vendarle samo ena oseba. On ne more biti od drugih dežel kot kralj Združenega kraljestva v takem, kot kralj Avstralije pa v drugačnem odnosu. Zato posvetovanja med samoupravnimi deli imperija niso samo praksa, ampak resnična potreba, da ne pride do nezmišelnih protislovij. Ni dvoma, da je to časih zamudna stvar. A radovoljni pristaneč vsega imperija, ki pomeni četrtino sveta, je bil vreden čakanja, ko je šlo za to, da se s podpisom fakultativne klavzule usvoji načelo obvezne arbitraže. Prepričan sem, da bo tudi z Generalnim aktom tako.

A kakšen je posvetovalni sistem med temi zavezniki narodi? Tu se izkazuje, da ima nova imperijska konferenca koristno nalogo, o kateri upam, da je neprestano naraščajoče vprašanje tarifov ne bo popolnoma odrinilo v ozadje. Mašinerije za posvetovanja v tem trenutku praktično še ni. Mala antanta ima svojo vsakoletno konferenco, ona ima celo razvite, pravilne statute. Društvo narodov ima dodelan in dobro zgrajen sistem za posvetovanje in sodelovanje. Vse, kar imajo britski narodi, je neopredeljena konferenca, ki se vrši navadno vsaka štiri leta enkrat. Ministrski predsednik Združenega kraljestva predstavlja v nekem smislu »spojnega častnika« med posameznimi deli. A mimo teh četverletnih sestankov nima nikakih uradnih možnosti za osebno obsevanje z drugimi ministrskimi predstavniki ali vsaj njihovimi predstavniki. Seveda je tu brzjav. A brzjavke iz Whitehalla, v Ottawa ali Cape Town ne morejo nikoli nadomestiti osebnih pojasnil in razprav. V take namene imajo države poslanike ali ministre druga pri drugi v njihovih glavnih mestih. Res je, da biva v vsakem dominiju generalni guverner, a njegov posel je — in to je prav — da nastopa kot odposlanec ustavnega vladarja. On ne more biti učinkovito orodje za obsevanje med parlamentarnimi vladami. Imamo tudi visoke poverjenike dominijev v Londonu, a njih naloga je, da pospešujejo poslovni promet med dominiji in Britskim otočjem, ne pa da bi pomagali pri določanju vnanje politike.

Strinjam se z generalom Smutsem. Razdobje rušenja je minilo; starega imperijalizma ni več. Zdaj se mora pričeti doba gradbe: Britsko zvezo je treba tako organizirati, da bo njej sami in svetovnemu miru v prid. Kakšne konstruktivne nasvete je moči dati?

Indija je razred zase. Njene izjemnosti in težave so lastne njej sami. Ne bo jih odpravilo Simsonovo poročilo, ki — čeprav smatra, da bo v mnogih pogledih dobrodejno vplivalo — vendarle pušča to širno državo na vzhodu podrejeno oddelku vlade v Londonu in njene notranje zadeve odvisne od stalnih debat v našem angleškem parlamentu. Ali smo v Indiji na pravi poti? Jaz sem popolnoma za avtonomno indijsko vladavo v okvirju imperija. Toda: ali ne bomo prišli po tej poti do zaključka, da naj bi bila Indija rajši resnična država, s podkraljem, ki bi v resnici opravljal funkcije kralja; z drugimi besedami, z režimom, ki bi bil za dogledno bodočnost odkrito monarhičen. Koncem koncev je potreboval britski parlamentarizem za svojo rast nekaj stoletij in poizkusi presajanja dospelih dre-

ves navadno niso zelo uspešni.

Ne vidim razloga, zakaj ne bi ustvarili za Britsko zvezo, sestoječo iz Združenega kraljestva, Indije in ostalih dominijev, podobne mašinerije, kakor jo ima Društvo narodov. Morda bi se dala le stopnjema oživitvoriti. A v sedanjem stanju stvari ne moremo pustiti. Kakor Društvo, mora imeti tudi Britska zveza stalno središče z imperijskim tajništvom, in to tajništvo ne more biti zdaj tu, zdaj tam; biti mora v Londonu. Niti ne bi bilo težko najti načina za bolj pogosta in avtoritativna posvetovanja — na prva vsakoletni sestanek v Londonu, bodi pred ženevskim zasedanjem, bodi po njem. Rad bi videl v Londonu rezidenta-poslanika vsakega dominija s polnimi pooblastili, in britskega poslanika v vsakem dominiju. Take izpremembe bi najbrže povzročile znatna predurčenja v sedanjem ustroju in poslovanju urada za dominije in urade za Indijo.

To je seveda samo očrt. A nekaj podobnega bo treba napraviti. Nemogoče je za nas, da bi še nadalje puščali odnošaje Britskega imperija s tujimi državami v njihovem sedanjem stanju. Že zdaj nastajajo časih neprimernosti in težave med članicami Britske zveze, povzročene po zamudah in oklevanju v našem zadržanju nasproti drugim državam. Eden izmed razlogov, ki so tako dolgo ovirali naš pristop k fakultativni klavzuli, je bil dvom, kaj bodo rekli dominiji. In zdaj vlada glede na Generalni akt podobno stanje. Na srečo so to stvari, ki ne zahtevajo nujne odločitve. A v vnanjih zadevah so možne krize, v katerih bi bilo treba neposredne akcije. Tu bi utegnili biti odlašanje pogubonosno. Nelepo je nasproti tujim državam in usodno bi moglo postati za nas, da nimamo primerne mašinerije za vodstvo vnanje politike imperija. Britski imperij je dal usodi velike varščine. Mir je njemu nemara še bolj potreben kakor drugim državam. Imperijska konferenca bo morala skrbno premisljati o tem, ali sedanja organizacija imperija zadošča, da moremo storiti to, kar je naš delež naloge pri ohranitvi svetovnega miru.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Svetovnoznani dunajski »Rathauskeller« je imel preteklo nedeljo interesantno omizje. Slučaj je zbral na Dunaju celo vrsto šahovskih mojstrov, ki so pri skupnem obedu obnovili stara prijateljstva.

Veliki miz je predsedovala gospa dr. Aljechinova. Svetovni prvak dr. Aljehin, znani vele mojster Spielmann, dunajski mojster Knoch, mladi Američan Kashdan in moja malenkost smo prisideli.

Aljehin je prišel na Dunaj, da dokonča svojo knjigo, ki prinese 100 njegovih najboljših partij iz zadnjih let. Pritegnil je Knoch, ki jako dobro piše in ki mu bo sigurno dosti pomagal ob zadnji redakciji. Knjiga izide še pred Božičem, bo pisana v nemškem jeziku in bo imela naslov »Der Weg zur Weltmeisterschaft«.

Aljehinove knjige so znane po izredni jasnosti, točnosti in pred vsem po instruktivnosti opazk med potezami opisanih partij. Aljehin ni samo velik praktik, temveč tudi izredno podkovan teoretik. Mirno lahko že sedaj priporočam novo knjigo našim šahistom.

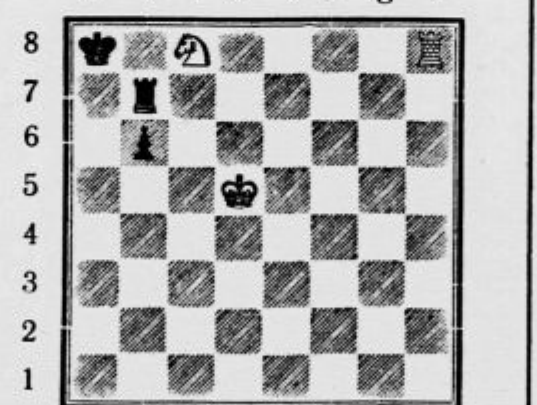
Seveda sem izbral ugodno priliko in igral s svetovnim prvacom nekaj prostih, hitrih partij. Bilo jih je mislim 14 in dobil sem jih 5, tri so bile neodločene. Aljehin je torej odšel s 6-imi dobljenimi partijami.

Že 12. oktobra bo Aljehin v Parizu, koncem oktobra pa v New Yorku. Na Dunaju bo igral še simultanko. V Severni Ameriki bo obiskal vsa večja mesta, predaval, igral s simulkanke — in delal propagando za velik turnir. Pravi, da je zelo verjetno, da se vidimo že drugo leto v Ameriki.

Aljehin in Knoch sta bila v Frankfurtu in opazovala tam našega Pirca. Pohvalila sta ga oba. Oba menita, da se bo razvil v močnega mojstra. Oba pa hvalita pred vsem mladega Kashdana.

Kashdan hoče izzvati sedanjega prvaka Zedinjenih držav Marshalla. Dolgo že kraljuje Marshall v Severni Ameriki in z vsa pravico je stavil težke pogoje za dvoboj. Zdi se pa, da bo Kashdan vseeno nabral tistih 5000 dolarjev, ki so po mnenju Marshalla neobhodno potrebni. Zelo verjetno pa je vrhu tega, da bo Kashdan prevzel žezlo ameriškega šahovskega kraljestva.

Z Dunaja sem prinesel interesantno študijo znanega mojstra H. Wolfa. Pokazal mi jo je v kavarni »Central«, v slovečem zbirališču dunajskih igralcev. Študija ni težka, ima pa zelo ostro vsebino, važno tudi za praktično igro.

Beli: Kd6, Th8, Sc8 (3 figure).
Črni: Ka8, Tb7, b6 (3 figure).
Beli na potez dobi.
Znano je, da v končnicah trdnjave in lova proti trdnjavi, ali pa trdnjave in skakača proti trdnjavi, premoč lahke figure (lovača, oziroma skakača) ne odločuje. Res je, da eksistirajo pozicije, ki vseeno dajejo zmago močnejši stranki, vendar pa gre le za izjeme.

V naši poziciji ima črni še celo kmeta. Črni kralj pa stoji jako neugodno. Študija kaže, da je zmaga belega mogoča prav za prav samo zato, ker ima črni kmeta. Brez kmeta bi bila igra neodločena.

Šah je poln zagonek. V končnicah so kmetje silno važni. Dostikrat pa tudi v končnicah kmetje lastni stranki škodujejo. Da to res mogoče, je hotel Wolf pokazati s svojo študijo, ki je baš s tem dobila svojo posebno vrednost in pomen.

Prva poteza rešitve ni težka. Jasno je, da z direktnimi napadi beli ne opravi ničesar. Na 1. Sc8-d6+ na pr. odgovori črni enostavno 1. — Tb7-b8. Tudi 1. Sc8xb6+ ni dosti vredno. Končnica je potem remis.

Na dlani leži močna poteza:
1. Kd5-c6!
Kralj mora sodelovati. Beli grozi sedaj mat v dveh potezah z 2. Sc8xb6+ in 3. Th8-a8 šah in mat. Samo en odgovor ima črni, namreč:
1. — Tb7-b8

Težko je sedaj nadaljevati napad. Očividno bi 2. Sc8xb6+ ne dalo uspeha. Črni kralj bi šel na a7, skakač bi bil napaden, direktnih udarov bi beli ne imel več na razpolago, igra bi zopet bila remis.

Kaj pa naj beli igra. Trdnjava mu je priklenjena na osmo linijo, skakač nima druge poteze kot ono, ki smo jo pravkar zavrgli. Torej bi morala igrati trdnjava na osmi liniji, ali pa kralj.

Če gre trdnjava na g8 ali f8, bo črni gnal svojega kmeta naprej. Čakal bo, pa vendar pokazal, da neče čakati večno. Prej ali slej bi beli moral vzeti kmeta in igra bi zopet zašla v remis.

Ostane kralj. Kam naj gre. Na c6 stoji izvrstno. Na c7 mu ne bo obstanka, ker ga črna trdnjava takoj lahko navlene. Vse to nas sili na pravo, čeprav navidezno čudno pot. Edina poteza belega je:

2. Kc6-b5!!
Sedaj ima črni težko življenje. Kmet mu je zastavljen. Trdnjava njegova ima samo eno potezo, ki pa vodi do mata: 2. — Tb8-b7, 3. Sc8xb6+, Ka8-a7, 4. Th8-a8+ in mat. Le kralj more potegniti:

2. — Ka8-b7
Izgleda, da je črni prestal vse težave. Skakač je napaden. Kam naj gre?

Tu šele pride pravo presenečenje. Jasno je, da 3. Sc8-d6+ nima smisla. Druge poteze skakač nima. Logično je, žrtvovati nesrečnega skakača. Torej:

3. Th8-a7+!!
Črni mora vzeti skakača. Na 3. — Kb7-a8 bi sledil takoj mat s 4. Th7-a7+.

3. — Kb7xc8
Črni ima v tem trenutku materialno premoč, pa je vseeno izgubljen. Njegove figure stoje prenerodno. Na:

4. Kb5-c6
kar grozi mat, črni nima odgovora. Igral bo seveda v sili:

4. — Kc8-d8
in po:
5. Th7-h8+ Kd8-e7
6. Th8xb8
kapituliral.

Radio

Domači program tega tedna

Med dopoldanskim koncertom radio-orkestra bo pela v nedeljo priljubljena solistka gdč. Stefka Korencanova. Popoldne bodo po koncertu Kuharjevega »šramelkvinteta« igrali šentjakobčani ob 16. uri Novakovo »Ljubosumnost«. Ob 17.30 bo hral humoristično čtivo pisatelj Milčinski. Zvečer pa bosta pela gdč. Roman in Tone Petrovič narodne pesmi s spremljevalnim orkestrom. Sledila bo valčкова ura radio-orkestra. Ponedeljkovo večer je namenjen radio-orkestru, a je hkrati rezerviran za eventualen prenos koncerta pevskega zbora »Ljubljane«. V torek zvečer se vrši prenos iz Zagreba, v sredo zvečer pa prenos simfoničnega koncerta češke filharmonije iz Prage. V četrtek zvečer se bo prenašala iz ljubljanskega narodnega gledališča kot prva opera v tej sezoni »Knez Igor«. V petek zvečer prideja naša postaja svojim poslušalcem pester večer, na katerem nastopijo s harmoniko g. Rakusa, z narodnimi pesmimi v duetu ob spremljevanju klavirja gdč. Stefka Korencanova in Vera Pirčeva ter z novimi slagerji g. Mirko Premelč. Sobotni večer pa je posvečen spominu na slovensko Korosko. Pri »koroskem večeru«, ki se vrši ob tej priliki, nastopijo kvartet Matičarjev, operni tenorist g. Jože Gostič ter pevski zbor Ljubljanskega zbora.

Nedovoljene oddajne postaje v Franciji

Začetkom tega leta je oddajalo v Franciji več kot 400 nedovoljenih oddajnih postaj. Francoska vlada je zato organizirala posebno tajno poizvedovalno službo, ki je dosedaj s svojimi sredstvi, ki jih uporablja, odkrila že polovico teh postaj. Te nedovoljene postaje so oddajale in prenašale ne zasedne brzjavke, tečajne in druge zasebne poročila. S svojimi oddajami so zelo motile tudi oficijelne oddajne postaje. Sedaj pa so razpostavljene po vsej Franciji tajne preiskovalne postaje, 20 po številu. Lastnik nedovoljene postaje, ki ga zasacijo, se obsoja na globo 1000 do 10 tisoč frankov, lahko ga pa tudi kaznujejo z zaporom.

Detektorji v ČSR

Dasi trdijo, da postajajo detektorji že zelo nemoderni, je vendar dejstvo, da je v Češkoslovaški od 282.000 prijavljenih sprejemnih aparatov 60 odst. kristalnih detektorjev in le 40 odst. aparatov na elektronke. Desetina teh aparatov ima priključek na omrežje: 30 odst. vseh aparatov si gradijo amaterji sami. Visoko število detektorjev se da pač razlagati s tem, da so češke postaje zelo jake in imajo vse veliko detektorsko območje.

Izvešček iz programov

Nedelja, 5. oktobra:
LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10. Versko predavanje. — 10.20: Kmetijska aura. — 11: Koncert radio-orkestra. Vmesne spev poje gdč. Korencanova. — 12: Tedenski pregled. — 15: Nasveti za kmeta. — 15.15: Kuharjev »šramelkvintet«. — 16: Novak: »Ljubosumnost«. — 17: Plošče. — 17.30: Humoristično čtivo

Trenchcoate, površnike

jesenske in zimske obleke, najcenejši nakup pri

Drago Schwab, Ljubljana

(Milčinski). — 20: Gg. Roman in Tone Petrovič pojeta slovenske narodne pesmi z orkestrom. — 21: Valčкова ura, igra radio-orkester. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Hawaii-jazz: lahka glasba. Ponedeljek, 6. oktobra:

LJUBLJANA 12: Poročila iz dnevnikov plošče. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19: Poljščina. — 19.30: Higijena mleka. — 20: Večer radio-orkestra. (Rezervirano za prenos koncerta »Ljubljane«). — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 10.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 17.05: Prenos zvočnega filma. — 20: Plošče. — 20.30: Prenos koncerta iz Berlina. — 22: Poročila. — 22.15: Koncert tamburaškega zbora. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos zvočnega filma. — 20.30: Prenos koncerta iz Berlina. — 22.40: Prenos tujih postaj. — PRAGA 16.30: Prenos koncerta iz Bratislave. — 18.40: Plošče. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Berlina. — 22.30: Prenos koncerta iz Moravske Ostrave. — BRNO 16.30: Prenos koncerta iz Bratislave. — 17.30: Plošče. — 20.30: Prenos koncerta iz Berlina. — 22.30: Koncert iz Moravske Ostrave. — VARSAVA 17.45: Godba za ples. — 19.20: Plošče. — 20.15: Offenbachova opereta »Lepa Helena«. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Plošče. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasbeni program za deco. — 19.35: Lahka godba orkestra. — 20.30: Pevski koncert. — 21: Koncert dunajskega simfoničnega orkestra. — Godba za ples. — BERLIN: 19.30: Uverture. — 21.10: Orkestralni koncert. — Lahka glasba. — FRANKFURT: 19.30: Koncert frankfurtskega orkestralnega društva. — 21.15: Sluhoigra. — Lahka glasba. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Koncert komornega orkestra. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 19.30: Prenos vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPESTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17: Koncert opernega orkestra. — 18.15: Koncert ciganske kapele. — 20: Spominna proslava. — Koncert vojaške godbe. — RIM 17: Koncert operne glasbe. — 20.35: Koncert lahke glasbe. — 23: Godba za ples.

Torek, 7. oktobra:
LJUBLJANA 12: Poročila iz dnevnikov plošče. — 13: Napoved časa, borza, plošče. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19: Izjava naravnih sil za delo. — 19.30: Nemaščina. — 20: Zena v literaturi. — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila, plošče.

BEOGRAD 10.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 17.30: Jazz-band. — 20: Koncert radio-kvarteta. — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.45: Prenos lahke glasbe iz kasvarne. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert lahke glasbe. — 20.30: Klavirski koncert. — 22.40: Lahka godba orkestra. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.40: Prenos programa iz Brna. — 20.40: Koncert na saksofon. — 21: Simfoničen koncert. — 22.20: Prenos koncerta iz Moravske Ostrave. — BRNO 16.30: Prenos koncerta iz Prage. — 19.40: Zabaven program. — 20.40: Orkestralni koncert. — 21.30: Koncert komorne glasbe. — 22.20: Koncert iz Moravske Ostrave. — VARSAVA 17.45: Poljuden simfoničen koncert. — 19.50: Prenos opere iz gledališča. — Godba za ples. — DUNAJ 11: Plošče. — 12: Opoldanski koncert. — 15.20: Plošče. — 16.45: Chopinove klavirske skladbe. — 17: Spevoigra »Janko in Metka«. — 19.35: Lahka godba orkestra. — 21: Velike Bachove skladbe za orgle. — 21.40: Večerni koncert orkestra. — BERLIN 19.30: Glasba od Lortzinga do Humperdincka. — 21.10: Igralski večer. — FRANKFURT 19.30: Instrumentni orkestra. — 23: Sluhoigra. — 21.15: Klavirski koncert. — 22: Literaren program. — LANGENBERG 17.30: Priljubljene uverture. — 20: Orkestralni koncert lahke glasbe. — STUTTGART 19.30: Prenos vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPESTA 9.15: Koncert solistov. — 17.30: Orkestralni koncert. — 20.30: Dramski večer. — 21.45: Lahka godba orkestra. — Koncert ciganske kapele. — RIM 17: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.35: Mešan glasbeni program.

ZNATNO ZNIŽANE CENE

Pri dolgi uporabi

se vsak stroj in konstrukcija obrabi. Tudi človeški organizem se obrabi tekom časa. Osvežite izrabljeni organizem z redno uporabo

OVOMALTINE

Velika škatla Din 56, srednja škatla Din 32, mala škatla Din 16. 156

DESINFEKCIJSKA (razkuževalna) sredstva za vse svrhe proizvaja trdika

„CHEMOTECNA“

družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10. 158

Vsakovrstno manufakturno blago

v veliki izbiri in po izredno nizkih cenah prodaja 93

Tekstilbazar. Krekov trg

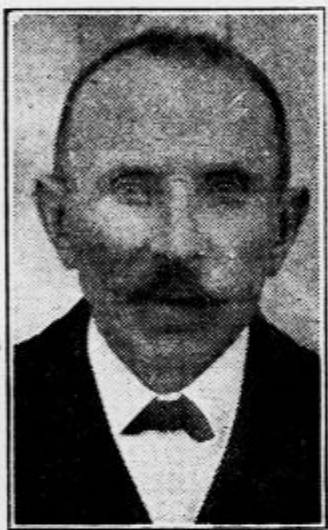
Kje so časi, ki so bili?

Zatrti naši obrti — K 90letnici zadnjega irharja in krznarja v Ribnici na Dolenjskem

Pred sto leti je umelo preprosto slovensko ljudstvo ustreči se marsikateri domači potrebi samo, ne da bi bilo treba seči v možno po denar. To se je go-dilo ne samo glede vsakdanje prehrane, temveč tudi oblačili, pokrivali in obu-vali so se z domačimi izdelki.

Po naših par večjih mestih so se si- cer že klanjali francoski modi in se, po- sebno ženske, ravnali po modnih žur-nalnih. Ali na kmetih je potreba oblačila in lišpanja krila še izključno doma- ča obrtnost najbližje okolice. Navezano na svoj izum in okus je dobivalo naše kmetstvo gospodarstvo snov za najraz- ličnejše kose domače obleke od presli- ce in statev svojih žensk. Moška in še bolj ženska vrhinja obleka in vse ostalo perilo so bili domačega pridelka. Pri tem pa je le vsak kraj nosil na svoji noši posebne znake, ki so se po njih razlikovali sosedje.

O ribniških tržanih piše Valvasor, da se oblačijo napol po hrvatsko. Da, se pred 58 leti je bilo z lanom zasejane 172 johov zemlje ribniškega sodnega okra- ja. Danes o tem lepem delu naših pred- nikov ni ne duha ne sluha več. Trlice, kolovrati in statve ležijo k večjemu še kje med staro šaro na izbi, tudi suši- nice zunaj naselij so se sesule v svojo jamo. Pridne terice pa ročne predice in tkalke in tkalci pa so že davno pomrli. Zadnji, ki je še v trgu šklopotal z br- dom po osnutku od sebe in k sebi je bil pokojni Gregec. Vse domače ruhe, da ne omenim drugega perila, so tudi že potrgane in nastopilo je neomejeno vladno kupnivo platno iz tujine. S tem je izginila tudi lepa in trdna narodna noša in zamrl je obremen znanen del narodno-ljudskega čuta za lepoto in okus.

France Burgar irhar iz Ribnice

Druga panoga oblačilne domače obr- ti in gospodarskega pridobivanja je bilo obdelovanje divje in ovčje kože. Ta pa- noga ni bila nič manj važna od prve. Saj so moški nosili vseprek le irharste hlače, bodisi dolge iz dveh večjih kož ali kratke iz ene velike kozlovine ali dveh manjših kož, pozimi pa so se po- krivali s kosmatimi kapami in ogrinjali v kosmate kožuhe.

Ovčjo kožo so dajale črede drobnice, ovac in koz, katerih reja je bil tedaj še glavni del živinorejskega zanimanja naše dežele. Divja koža pa je prihajala ne le iz naših gozdov, temveč tudi iz sosednje Hrvatske. Na šentpavelskem sejmu, prvi ponedeljek po sv. Pavlu v januarju vsakega leta, so se po starih privilegijih zbirale v Ljubljani ogrom- ne množine te robe in so jo prihajali kupovat Nemci za svoj kožni trg. Te sejmje je zdaj zadržala »Divja koža« sicer znova poživela in se vršijo v ve- liko gospodarsko korist naših krajev vsako leto ob istem času v prostorih ljubljanskega velesejma. Le žal, da gre- do kože v tujino kar surove, neobde- lane.

V posebno veliki meri je bila te vr- ste delavnost razvita v Ribnici, ki leži sredi prostranih, še danes divjaci- nih polnih gozdov. Še l. 1848. je bilo n. pr. je- lenov po dnu Ribnice toliko, da so jih šolarji podili pred sabo po Brezju.

»Ribnica, narlepši terg na Krajskim, tukaj je okoli 26 kerznarskih mojstrov, inu zraven v petih velikih vaseh so vsi lončarji, kulikur je hiš.« To je, kar nam povedati Valentin Vodnik v »Popisu- vanju Krajske dežele« o Ribnici, ki jo je imel priliko spoznati kot kaplan in nabiralec narodnih pesmi l. 1793., pre- den je šel med bohinjske Gorjušmane duše past.

Ne suhorobarji — njih je bilo tedaj še dosti po vsej Sloveniji —, ampak krznarji so torej obrnili nase pozornost predmestnega Ljubljancana. To pa ni čudo, če pomislimo, da je bila tedaj krz- narska vsaka peta tržna hiša in da je po tem delu udarjalo na nos tudi v najbliž- ji okolici cerkve in župnišča; strojilo se je namreč s pomočjo koruzne moke, pri čemur se je razvijal zaradi kisanja moke velik smrad.

Seveda vsi ti obrti niso bili kdo ve kako veliki, saj v njih so delali le hišni gospodarji in k večjemu še domači sin v dnevnih urah, ki so preostale ob delu na polju in v gori. Obrati torej niso imeli značaja moderne meščanske obrti, ampak bila je to vrsta domače obrtne delavnosti, kakor sta n. pr. še danes oziroma spodnjem koncu ribniškega kraja.

Irharji so strojili irhovino in jo proda- jali po sejmihi daleč naokrog. Včasih je prišlo na ribniške sejmje kar po 12 irhar- jev, ne samo domačih, temveč tudi iz Lašč. Višnje gore, Šmartina pri Litiji in Škofljice. Krznarji so šivali kožuhe, ka-

kršni so danes v navadi še pri Hrvatih in Srbih, z dlako navznot, mesnim de- lom, lepo vezanim s pisanimi trakovi, navzven. Ob obilni poljši letini so delali iz vstrojenih polhovih kožic nekdanj- tako sloveče polhovke — zadnji ribniški kapar je bil Makkov stric Anton —, ali pa so kožice šivali v pliahte po osem- krat osem. Ker polhovo krzno je bilo priljubljeno tudi v tujini, da ga je ranj- ki Pauser pošiljal celo na Češko, in je prav po krivem zgubilo svoj sloves.

Strojarska stroka je bila vobče po številu najmočnejša v trgu. In na pred- večer sv. Gregorja, ko se ženijo tiči, so bili strojarski fantje najštevilnejše zbram ob Bistrici. V znak, da se preko poletja ne bo več delalo pri brečih luči, so nam- reč vsako leto na ta večer spustili okus- no narejene ladvice z gorečimi svečami v sredi, da jih je nesla Bistrica mimo gledalcev od tržkega malina do farov- ža.

Ali tudi ta stara obrt in z njo ljudska noša irhovine in kožuha sta se začeli sredi 19. stoletja bližati z naglimi kor- ki svojemu koncu. Ker z razmahom mo- dernega železniškega prometa sta pro- dirali tudi že na deželo vse izenačujoči sili, moda in mesto. Okoli 1860 je začelo kupnivo sukno čedalje bolj prevladova- ti, deželski človek pa je postajal z do- tedanjim načinom življenja čedalje manj zadovoljen in se oprijemal novosti iz tujine in mesta.

Okoli l. 1865. je začela noša kožuhov pojemati in kmetje so si kupovali naj- prej plašče (cirkelmantlje) — »plajšarji« — nato pa so se začeli oblačiti v zim- ske suknje, ki so še danes v navadi. Razumljivo, da je zaradi teh velikih sprememb morala trpeti posebno irhar- ska in krznarska obrt: l. 1860. šteje rib- niški trg samo še tri irharste mojstre, ki so imeli toliko zaslužka, da so plače- vali obrtni davek. Bili so to sami Bur- garji po imenu. Danes pa ima vsa Kran- jska svojega edinega irharja še v go- renjski Radovljici kot zadnji spomin na klasično dobo irhovine in, kožuha.

No, imamo pa v Ribnici vendar še le- po priliko, da si pokličemo v spomin one dobre stare čase. Danes se bo namreč sestala v trgu družba, da praznuje 90. rojstni dan in hkrati god gospoda Fran- ceta Burgarja, p. d. Bajsgarbarjevega strica. Ta mož je zadnji iz vrste irhar- jev in krznarjev, to pa ne samo po stro- ki, ampak tudi po originalnosti in živah- nosti, ki so jo razvijali nekdanji naši sta- ri obrtniki v toliki meri, da je človeku kar milo, če se spomni enega ali druge- ga izmed njih.

Naš redki jubilar se je rodil v Mali mlaki, kjer je danes Kosova hiša. Obi- skoval je l. 1846. šolo, ki je bila nastaj- nena v podstrešju Fegčove, danes Žoržkove hiše. Tu se je trlo v tesni sobi vseh 80 šolarjev skupaj pod enim samim učiteljem Klincem. Vsak učenec je mo- ral prinesiti v šolo po deset krajcarjev na mesec in to je bila učiteljeva plača. Za pol leta se je mali Francek naučil za silo pisati in brati. V tem se je po- zneje mnogo spopolnil po lastnem pri- zadevanju. Saj silna ljubezen do knjige in branja ga ni zapustila niti danes, ko je 90 let star.

Zgodaj se je začel učiti očetove obr- ti, irharstva in krznarstva. Ta obrt je bila v rodovini dedna. Prvi Burgar te stroke je bil njegov praded, doma od gorenjske strani. Bila sta dva brata, ki ju je dal učiti njun stric, ki je bil baje kanonik v Novem mestu, enega za me- sarja, drugega za irharja in krznarja. Prvi se je naselil v Postojno, drugi v Ribnico. Naš oče je torej četrti rod ribniških Burgarjev.

Njegov oče je šel hodil s svojimi izde- ki na sejmje tja na daljino Reko. Da, Reka je bila nekdanj Ribnici in Kočevju najbližje primorsko mesto. Odtam se je tvorilo vino v mehavih, pa sladkor, kava in sol, obratno pa so dajali naši kraji Reki izdelke svoje domače obrt- nosti in služničad, prav tako, kakor še do pred vojne v Trst. Se so mi v spom- nu ženske, ki so hodile na Reko peš. Nikoli ne bom pozabil tudi živahnega pripovedovanja Sušnikovega strica, sta-rega klobučarja, kako si je optil kroš- njo s klobuki in jo ubiral naravnost v hrib mimo »Ribniških svatov«, da je pri- šel v 12. urah do morja. V dokaz, kolike vrednosti so bile te zveze za podvig obče civilizacije naših krajev, naj po- vem samo to, da je oče današnjega ju- bilanta prinesel v Ribnico z Reke prvo »marelo« in prve ribnice.

Vojakov oče Bajsgarbar ni služil, šel pa je po tedanjih navadi s 24. leti »v fremt«, da spozna svet in se spopolni v svoji obrti. Prepotoval je razen Tirol- ske vse alpske dežele Avstrije in se pri tem naučil nemškega jezika. V službi ni ostajal nikjer dolgo, ker je hotel mnogo videti in skušiti, bil pa je povsod pri- ljubljen, da je bil za njim navadno jok, ko se je poslavljaj.

L. 1867. se je prvič poročil in priže- nil svoj sedanji dom. A že po šestih letih si je moral izbrati drugo družico, iz trd- ne kmetiške Tekavčeve hiše v Hrvači. Iz tega zakona živi še petero otrok.

Borna je njegova hiša, tam na Mali mlaki nizko ob Bistrici, da je vsaka več- ja povodenj od l. 1879. prestopila njen prag in ogražala njene prebivalce. In vendar se obračajo danes nanjo oči vseh ribniških tržanov in vaščanov in dajejo odkrito priznanje — delu, delu za hišo, družino in sloves ribniškega imena.

Kaj ne, stric, trdo je bilo Vaš« delo in grenki so bili Vaši občutki, ko Vam je začela nekdanj tako slavna obrt peša-

ti, ne po Vaši krivdi, in je vsi napori pravilne Vaše pridnosti in absolutne poštenosti niso mogli postaviti na trdne noge. Nad marsikatero kožo ste bili sklonjeni z rezilom v rokah in jo obde- lavali sebi v čast, a svoji družini v ko- rist. To korist pa ste znali obrniti tako dobro, da sedita danes poleg Vas, si-vega, a živahnega starčka, in hčerki Ivane, dolgoletne gospodinje, in Marjance omožki. Sbrizaj — tretja, Micka, je ena najuglednejših Slovenk v Newyorku — kar dva sina visokih položajev, starejši France kot notar v Celju, a mlajši Anton kot direktor gimnazije v Kočevju in vr- sta vnukov in vnukinj.

Ni ga Ribničana, ki bi mogel pogledati na svoja leta tako vedrega čela in ki bi imel tako dober spomin v davne ribni- ške čase kakor Vi. Naj Vam tudi Vaš sosed voščo še vrsto jasnih, zdravih dni v opomin in vzgled vsej mladi Ribnici. Čast in slava Vam in Vašemu čudnemu imenu!

J. R.

Krompirjeve noči

Izsušena krompirjevka se črni po njah. Vmes obletele fizičlovke. Ob raz- gonih (na Kranjskem pravijo razori) ru- mene vrste počepočega fižola. Okrog njih zoreče podsolončnice. Od zapada sem smodi veter pozno ajdo. Jesen.

Pred desetimi leti smo sedeli v meseč- nem septemberskem večeru na vrtu celjske bolnice. Toplo nam je bilo in pri- jetno utrujeni smo govorili običajne ne- umnosti. Pa se je preleknil sekundarij dr. Janko Rak, ki preganja sedaj v Gor- njem gradu čvrstim Gorgjencem na- sledke izvirnega greha, in je vzdihnil pri sebi: »Kako lepa krompirjeva noč!« Zvonko se je zasmejala tolstja strežnica: »Kako ste dovtipni gospod doktor.« Splošnega smeha kar ni bilo konec. Kdo bi zameril to civiliziranecem, ki jim usmerja plitvo večerno čuvstvanje: Bledi mesec, tebi tožim ... in »Luna si- je ...« Žal pa mi je bilo teh mladih lu- di, ki so se s svojim aspirinom, protar- golom in tuberkulinom tako odtujili utrupu grude, da jim je bilo iskreno čuvstvanje banalen dovtip. Sram jih je bilo lastne mladosti.

Drdrajo po kolovozih v ranem jutru vozovi polni žensk in polodraslih otrok, na zadnjem koncu voza plug, dvoje bran na katerih jašejo kolca in bingljajo ru- javi košare — locnjavke. Popipan je fi- žol, populjene so podsolončnice, košatih korenin, pokošena krompirjevka in po- grabljena. Izglajen lemež se zarije v ogrobano brazdo in para sam grobe, ker danes ni pred njim črtala, ki bi mu rezalo pot, pa tudi krompir. Kakor val rujava povodnji vre izza plužne deske rahla brazda, se dviga za hip grozeče proti rokam orača, ki varno vodijo plug za ročice, kakor »kormanuš« barko sredi razburkanih valov. Neslišno se razprhavajo brazde za plugom in se beli na njih obilen krompirjev blagoslov. Z enim samim večjim pogledom presodi oča Smon: »Naspol ga bo komaj. Saj je redek nad gošče jajce«. Naprej se beli brazda, z njo rožajo misli orača: Vse je letos naspol, pridelki in njihove cene. Davki pa dvojni in cena obleki kar troj- na. Kar si nekdanj za krono dobil odr- neš danes tri kovače za stvar. Pa go- spodari, kmet! Blagre nam deli gospo- da, češ kmet je kraj. Vidite pač naša polja, travnike, šume, živino in rdeče otroke, krvavih žuljev pa ne vidite. Na naš prestol sedi blekavost revše kar za en dan pa se boš ustil, da je bil proti tebi naš Matija Gubec jokava šleva. Si- novci! Hi-hot! O-o-o. Preveč je pritisnil v zanosu oča Smon na plug s krepko desnico, da je planil na levi lemež iz ogrebka. Krepak sunek nazaj in dalje te- če prsteni potok izza pluga. Kakor mla- de račke plava v njem beli krompir.

Po brazdi so se razvtrstili pobiralci, v eni roki locnjavko mečejo ročno vanjo krompir. Otroci pobirajo kar po vrhu, skrbne ženske pa grebejo kakor babice po materi zemlji, da jim ne zataji kake- ga sadu. »Razgrebajte otroci, kriči nad njimi z zasiganim glasom skrbna Fi- delčka in rje po rahli prsti z rokami, ki so zviti od protina kakor kurji kremp- lji. Otroci pa se malo menijo za njeno jaskanje in hitijo po brazdi. Iz polnih locnjavk se natekajo beli griči ob mejah in se nevajeni solnca stiskajo tesno krompirji.

»Bista-hor — obrnit« se začika v solncu svetli plug na ozarahl. Uvite hr- benice hitijo pred hrskajočimi gobci, da ne postaja po nepotrebnem potna upre- ga. Zrak je prepojen trpega vonja — orečega listja in mladega zdravja, ki va- lovi in trepeče po sočnih brazdah.

Pod večer škripljejo in rskajo po gra- pavih kolovozih težko naložene »kol- marske trge« napeto polne krompirja. Pred kletjo se strese beli blagoslov z voza in pozno v noč ga prebirajo prste- ne roke: na eno plat svinjskega (drob- nega), na drugo ga lepega, ki ga nosi oča Smon v klet. Ropotoma pada krom- pir na oder. V dalji gre fantovska pe- sem, ki jo seka lajež zbuženih psov. Ta- ke so krompirjeve noči, ki jih je polna sedaj vsaka slovenska duša — seveda če je ni sram ...

Janko Kač.

SANOFORM

izvrstno toaletno in čistilno sredstvo se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. 160

Pletenine

najceneje in najsolidneje kupite v modni trgovini 330

F. M. Rozman, Židovska ul. 7

Kmetijski vestnik

Še k trgatvi

V nedeljski številki je bilo omenjeno v sličnem članku, kako se je pripraviti za tr- gatv. Nastopilo je slabo vreme, ki je po- slabšalo obče stanje pridelka. Bati se je, da bo surova gniloba ponekod občutno zmanjšala pridelek, osobito v nizkih legah s težko zemljo, ki so zasajene z domačimi sortami. Dosedaj so dosegli mošči komaj 14 do 15% sladkorja z 11 do 13% (pro- mile) kisline.

Omenjeno je bilo tudi, da je treba sna- ge in reda v vinski kleti. Ker se pa dogaja pri nas, osobito v nekaterih dolenjskih vin- skih gorah, pa tudi ponekod v bivši ma- riborski oblasti, še velike napake, zlasti kar se tiče priprave posode, naj omenimo še to: Ko smo posnažili klet in razno orodje, kakor grozdne mlince, rebjalne mreže, stikalnice, pride na vrsto še p o s o d a. Ples- nivi sodi se morajo najprej na suho po- strgati s krtačo ali strgulo, nato jih je močno zažveplati in zabiti. Šele čez dan ali dva naj se zdrgnejo z vrelo vodo, ki smo ji dodali: prgišče sode (na en škač vze- to). Nato se sod še z mrzlo vodo pomije in izplakne. Če je bila posoda dalje časa prazna in večkrat zažveplana, naj se tudi umije najprej s sodovim lugom in nato iz- plakne z vodo. Ako imamo novo p o s o d o, jo najprej zakuhamo parkrat s so- dovim lugom in tekočina se mora še topla izliti iz sode, ker sicer tako zakuhanje prav nič ne izda. Prav priporočljivo je, da se posoda, ki je bila s sodovim lugom za- kuhana, potem ovini z vrelin moštom ali vinom (ali pa tudi z vodo, ki smo ji dodali nekaj droži ali tropin). Tako dobi posoda prav prijeten vinski duh.

Glede trgatve smo že zadnjič omenili, da je treba ločiti gnilo grozdje od zdra- vega in ga posebej predelati. Iz gnilega grozda se da pripraviti prav dobro vino, ki je v slabih letinah še celo boljše kakor iz zdravega grozja. Važno pri tem je, da se gnilo grozdje takoj iztisne, kajti sicer se navideš mošt slabega duha od raznih bakterij in kvasil, ki so čestokrat vzrok najhujšim vinskih boleznim (cik, zavrelka). Da te opasne bolezni v moštu takoj uni- čimo, nam ne preostane drugo kakor žve- planje. Žveplani dim je najučinkovitejše sredstvo, ki zatve vse te škodljive glivice in kvasila v kali. Zatorej naj se gnilo groz- je takoj spreša, čim smo ga nabrali za eno stikalnico, mošt pa takoj pretočimo v močno zažveplan sod. Vzeti je na 100 litrov mošta vsaj eno tenko azbestno treščico od žvepla. Če smo nabrali za en polovnjak gnilovca, naj se vzame primeren sod, ki smo ga zažveplali, in sicer najprej z eno tretjino azbestnega žvepla. Ko je sod za eno tretjino poln, zabijemo sod in ga valjamo nekaj časa, da mošt dobro vsrka vase ves žveplani dim. Potem sod odpremo in zopet zažveplamo z 1/2 žve- plenega traka in ga napolnimo na dve tret- jini ter ponovimo isto proceduro. Naposled sod zažveplamo v tretji in ga napolnimo z moštom do vrha. Po preteku 24 ur se je blato z vsemi škodljivimi glivicami v sodu sesedlo na dno, nato pretočimo mošt v kad, kjer ga dobro prezračimo, bodisi da smo pritrtili na pipo kak razpršilnik, bodisi da ga mešamo z metlico toliko časa, da iz- puhti žveplena sokislina iz njega. Tako smo pripravili mošt, ki je popolnoma zdrav in sposoben za napravo dobrega vina, ampak le tedaj, če mu dodamo na vsak hektoliter po en liter burno kipečega mošta iz kakega zdravega grozja ali pa primešamo temu moštu čiste droži, ki smo si jih nabavili pravočasno v te namene. Mnogi primešajo pri žveplanju teh moštov tudi epinit, po- sebno tedaj, če imajo že kak duh po ples- nivcu ali čem drugim; zadostuje na 1 hl 3 do 8 dkg epinita.

Pri tej priliki naj omenimo tudi pravil- no uporabo čistih droži. Vsak napreden vinogradnik si bo nabavil pravočasno čiste droži od državnih kontrolnih postaj (v Ljubljani ali v Mariboru), da bo z njihovo pomočjo izvršil čisto in dobro kipenje svojih moštov. Letos bo gotovo v gnilem grozdu nebroj slabih in kvarljivih kipelnih gliv, ki nam lahko pokvarijo vinski pri- delek. Temu se ognemo samo na ta na- čin, da uporabimo čistotestne droži. Sicer se dobe z glivicami vred tudi navodila, ka- ko jih je uporabljati, in te hočemo na krat- ko omeniti. Nekaj dni pred trgatvijo natre- gamo primerno količino zdravega in zre- lega grozja, ki ga sprešamo in na štedil- niku zavremo. Najbolje v kaki pripravi stekleni posodi. Ko se tak mošt potem ohladi na 15 do 18 stopinj C, mu dodamo čistih droži. Čez nekaj dni prične ta mošt močno kipeti in ga uporabljamo za izvedbo čistega kipjenja pri ostalih moštih. Na hek- toliter navadnega mošta se da približno 2 litra čistokipečega. Ako skrbimo potem, da bo toplota v kipelni kleti znašala vsaj 15 do 18 stopinj C, da ne bodo sodi prehladni in da bodo oskrbljeni s kipelnimi vepali, potem se bo gotovo kipenje gladko iz- vršilo.

Važno je tudi, da se poprimejo naši vi- nogradniki moderne naprave vina, to je takojšnja prešana moštov, kajti le na ta način dobimo svetlozelenkasto pi- jačo, ki jo danes zahteva konsum.

Redki so tudi pri nas vinogradniki, ki grozdje reblijačo ali pečlijačo. Kdor nima pripravnega mlina, naj uporablja vsaj snažne žične mreže, ki jih postavi- mo pod mlino tako, da zmleto grozdje lahko s pripravnim orodjem drgnemo in odcep- ljamo.

Kdor nima za napravo črnih vin fran- coske kipelne kadi, naj si jo napravi sam tako, da v navadni kadi pritrdi z za- gozdam preluknjano leseno dno, pod ka- tero se potem drži trop pod površino mo- šta. S tem, da smo nasuli rebjalne tropine v kad in udeli vanjo preluknjano dno ter nalili mošta za penjen visoko nad to dno, smo že delo opravili. Tako pustimo v kadi črtno kipeči štiri do šest dni, ki je od- visno od barve in trpkosti (cvček samo

tri do štiri dni). Tak mošt potem sprešamo in natočimo v osnažen sod, da dokipi po- polnoma pod kipelno veho.

Bog nam je dal pridelek, ravnajmo z njim pravilno! Fr. K.

Poizkusni krožki za smotre- no uporabo umetnih gnojil

Ze nekaj desetletij se trudita kmetijska znanost in praksa, da bi zanesljivo določila pravilno uporabo umetnih gnojil glede na številne okoliščine, ki pri tem sodelujejo. Pri tem se borimo s celimi kompleksi pra- šanj in problemov, ki so med seboj v po- sredni ali neposredni zvezi, ki upliva na ren- tabilnost umet. gnojenja. Predvsem je upo- števati vse svoje lastnosti posamez. kul- turnih rastlin in vrst zemlje, nadalje pod- nebne in vremenske razmere in pojave, ob- seg in vrsto kmetijskih obratov in še celo verigo drugih činiteljev. Praktični cilj gno- jilnih poizkusov je, dognati katera umetna gnojila in s kakimi pogoji se v danih pri- likah najbolj prilagajajo poudnim sadežem, da povečamo pridelek v toliko, da bo dohodek iz zemlje največji. Velikopotezno zasnovani gnojilni poizkusi so danes n. pr. v Nemčiji velevažno sredstvo v hudi borbi za rentabi- lnost kmetijstva in s tem tudi zoper nara- ščajčo agrarno krizo.

Znano je, da so razni činitelji, ki upliva- jo na uspeh umetnega gnojenja, zelo razli- čni glede na pokrajine, okoliše, vasi, kmetija in celo na posameznih parcelah istega po- stava so ti činitelji različni. Ta raznolikost je naravnost pestra posebno v Dravski ba- novini, v kateri imamo v talnih, podnebnih, gospodarskih in tehničnih ozirih toliko raz- ličnosti kakor malokje. Toda tudi v pokra- jah, ki so v tem skorajda izenačene, bi bilo pogrešno, sklepati iz rezultatov nekateri poizkusov na potrebe in način gnojenja po vsej pokrajini. Posplošenje je v tem vzra- temeljna napaka, ki je tem večja, čim bolj so razmere različne. Iz teh razlogov se jo v Nemčiji v zadnjem desetletju uveljavl. si- stem gnojilnih poizkusov, ki prepreča po- krajine s celo mrežo dobro organiziranih prostovoljnih združenj za izvajanje točnih in razmeram prirojenih poizkusov. Tako se vedno bolj izločajo napake posplošnja in pride do zanesljivih izsledkov. Sistem se je uveljavil danes ne samo pri umetnih g- jilih temveč tudi pri preizkušajah raznih sort kulturnih rastlin in je prešel tudi že na pre- izkušne krožke, kmetij-strojnega dela itd. Ta sistem nazivajo »poizkusni krožki« (Ver- suchsringe).

Poizkusni krožek v ožjem smislu je zru- ženje kmetovalcev večjega ali manjšega, če mogoče enotnega okoliša, oziroma kraj ne, s čimbo enakomernimi razmerami, z na o- dno vrši na posevstih svojih članov vsaj ena zaporedoma sistematične poizkuse z umet- nimi gnojili in izsledke poizkusov sprti ne- mudoma priobčevati članom, da se po o- bmočju v prihodnjem gospodarskem letu na čelu poizkusnega krožka je izkušni in ugleden kmetovalec, strokovne posle pa vrši na- gledač za to nameščeni kmetijski strokov- njak, ki ga plačuje združenje z obveznimi prispevki. Osnovatelj poizkusnih krožkov je znameniti profesor Roemer (Halle a. S.), ki je osnoval l. 1921. prvi krožek z 12 vele- posestvi. Posle vodeči strokovnjak organi- zira v sporazumu s člani in vodi na čelu mesta vsa važnejša dela pri poljskih g- jilnih poizkusih ter sestavlja in priobče- ta izsledke. Prav kmalu se pokažejo lepi uspe- ši, in to predvsem zaradi dovršenosti dela in ker se priobčijo dobili podatki takoj po žetvi vsem članom, da se koristijo s temi izkustvi že pri prihodnji setvi.

Prvi poizkusni krožki v Nemčiji so bili omejeni samo na veleposestva in so se vzdr- ževali sami brez subvencij. Že l. 1923. so se pojavili krožki malih in srednjih kmetijskih posestev, organizirani kakor prvo imenova- ni in ki so se tudi vzdrževali sami. Tudi kmetijski poizkusni krožki so imeli takoj prav- lepe uspehe. Ampak v teku časa se je po- kazala neobhodna potreba subvencij s strani države in korporacij. Od l. 1926. dalje stal- no podpirajo država in korporacije ta po- kret, tako da je prišlo v letih 1926. do 1928. do številnih novih ustanovitev. Splošnost je uvidela veliko gospodarsko korist tega gi- banja. V zadnjih letih se je razvilo delova- nje poizkusnih krožkov v takem obsegu, da nameščeni strokovnjak ne samo izvršuje in nadzoruje organizirane poizkuse ter sestav- lja poročila, temveč kot poslovođa krožka je postal kmetom najbližji svetovalec v vseh vprašanjih gnojenja in končno tudi v poglavitnih panogah kmetijstva sploh. To zaupno sodelovanje praktičnega kmetijskega strokovnjaka s kmetovalcem je ustvarilo pravo pot za izrazo znanstveno podprtih praktičnih izkustev v široki kmetijski pra- kti, kar odločno upliva na dvig rentabilno- sti kmetijstva. Na enostaven način se zane- se novejšje praktično znanje in izkustva med široke kmečke plasti. To pot marsikje še danes iščejo in ne najdejo zmerom.

Po vzoru Nemčije bo treba v naši državi čimprej misliti na ustanovitve in širjenje poizkusnih krožkov za poizkuse z umetnimi gnojili. To velevažo številni razlogi, pred- vsem malenkostna uporaba umetnih gnojil v primeri z drugimi državami, a tudi ne- pravilna uporaba (pri našem dosedanjem poizkusništvu pogrešamo sistem kakor tudi dovršenost) ter zlasti v Dravski banovini tako pestra raznolikost kmetij. V Dravski banovini sicer ne smemo niti misliti na to, da bi organizirali poizkusne krožke s stro- kovnim poslovođjo, ki bi ga vzdrževali člani sami. V naših priilikah ni drugega izhoda, kakor da se naša Kmetijska družba, tvornica za dušik v Rušah in Agrikulturno-kemi- ni urad za kaljevo gnojenje v Zagrebu »po- razumejo in začnejo na svoje stroške s snovanji poizkusnih krožkov povsod tam, kjer so dani pogoji. Nedvomno bosta pom- gali trdi država in banovina. Poizkusni krožki so se izkazali kot največkopoteznejša propaganda za uporabo umetnih gnojil. Kjer pa niso dani potrebni pogoji, bi bilo za- enkrat opustiti misel na ustanovitve. Po- glavitni pogoj je, da je na razpolago izku- šen kmetijski strokovnjak, ki mu je mogo- če, da osebnost na licu mesta vodi in stalno

nadzoruje vse poizkuse. Drug važen pogoj je naprednost kmetovalcev samih, ki morajo biti iz prepričanja voljni, ravnanje se stalno po navodilih strokovnjaka. Razumljivo je, da je oživitvenje uspešnih poizkusnih krožkov nelahka naloga. Tehnična izvedba posameznega krožka je težka zadeva, a za strokovno vodstvo je treba celega moža prakse! Lažje bi prišli do cilja, če bi se pri snovanju polzkusnih krožkov posred-

no ali neposredno posluževali tudi kmetijskih zadrug. V zadnjem času kažejo pred omenjeni trije činitelji dobro voljo v tem oziru in upajmo, da se bo posrečilo že v prihodnjem gospodarskem letu organizirati v kranjskem okraju prvi polzkusni krožek za umetna gnojila. Prvi poizkus takega krožka se je vršil v kranjskem okraju v l. 1929-30 in daje veliko pobude za nadaljnjo delo. J. Sustić.

GOSPODARSTVO

Dr. Fran Windischer:

Naša zemlja in tuji

Tujski promet postaja v gospodarstvu vse važnejši tudi za naše kraje, pa je upati, da bo razvoj na tem polju še napredoval, ko bodo naši kraji po zasluženju v velikem svetu izpoznavani; pa se dovršilo snovno in duhovno po potrebi naraščajočega tujskega prometa v tistih pogledih, kjer smo še dokaj zaostali, in pri tem ne pozabimo, da je odločilen moment za prihajanje in ostanje tujih gostov ipak stvar računa in cen. Kupčijsko življenje res ni nobrotovna naprava. Gonilo je bilo in ostane v gospodarstvenem udeleževanju želja po zasluženju, ali je ipak treba vzgoje in discipline ter umerjenosti, pa se je ogibati pretiravanja v cenah, ter pretirane zahteve odbijajo in ustvarjajo nepregledno škodo, zakaj dejstvo je, da se slabe in neugodne vesti širijo dokaj bolj naglo kakor dobre in ugodne. Tujski promet je jako važna točka v našem gospodarstvu, pa je to stroko treba skrbno negovati osobito v časih, v katere smo prišli in v katerih utegnemo za bližnja leta ostati.

Casi lahkini in debelih zaslužkov so minili. Uspenjanje se obeta samo tam, kjer se vidi resno in vredno delo ter umerjene cene. Računati je treba z okolnostjo, da prihaja k nam več ali manj samo srednji sloj, ki ima svoj denar za pot preštet, ga skrbno obrača in ne ljubi presečenega v tujini, zbog katerih bi prišel v zadreg s svojo razpoložljivo. Tudi ni prezreti dejstva, da se polaga velika važnost negi tujskega prometa vsepovsod po svetu. Tekma je ostra in postane predvidoma še ostrejša.

Važno vlogo igra vprašanje jezika, pa je nujno priporočati, da se ljudem, ki imajo opravka s tujci, daje prilika, da se priuče potrebnim tujim jezikom. Gostu iz tujine se jako prikupe in priljubljeni letovišče, kjer nima težav z jezikom. Naš starejši in srednji rod je v tem pogledu v neprimerno ugodnejšem položaju nego naš pomladek, ki nima niti prav posebnega veselja za učenje niti dovolj prilik, da se priuči jeziku za praktično porabo.

Kvaliteta tega, kar nudijo, je največje važnosti za pridobivanje tujcev. Kakor napreduje gibanje proti alkoholu, je ipak dejstvo, da je za alkoholne pijače, ki so kvalitativno dobre, dovolj zanimanja. Produkcija našega vina je velika in so težave za prodajo vsakoletnih pridelkov osobito po ugodnih letinah. Ne more biti dvoma, da se kvaliteta našega pridelka dviga in da je resno stremljenje, pridelovati vedno zlahtnejše pijače, na drugi strani pa je ipak neujatno dejstvo, da je v prometu kaj malo res dobrega blaga, pa tuji gostje, ki so poznavalci dobre kapičice, našim krajem oponašajo, da ne posvečajo tej strani oskrbe zadostne skrbnosti in skrbnosti. Dobro blago ljudje iščejo, za njim gredo in ga tudi neprimerno dražje plačajo nego vinske pobirovce po nizke ceni.

Priporočljivo bo, da se v prizadetih krajih polagoma prične prilagajevati tudi kmetijska proizvodnja potrebam in zahtevam, ki jih prinaša tujski promet v naše kraje.

Problem gospodarskega sodelovanja balkanskih držav

(Iz referata zborničnega tajnika gosp. Ivana Mohoričja.)

Gospodarska politika evropskih držav se je zadnjih pet let tako zamotala, da je tudi svetovna gospodarska konferenca ni mogla razvozlati in uravnati. Pokazalo se je, da so upravljalci agrarne države preslabi, da bi mogle z uspehom braniti svoje interese pred velikimi industrijskimi državami. Potreba skupne obrambe je rodila načrt za otvoritev večjih interesnih skupin na vzhodu in jugu Evrope. Prvi koraki v tem pravcu so bili storjeni v Bukarešti in v Varšavi, ki jima sedaj sledi kot naravni nadaljnji korak balkanska konferenca v Atenah z namenom, da se ustvari osnove za zblizanje in za gospodarsko sodelovanje balkanskih držav. V zadnjih štirih letih se je sklenilo več dvostranskih trgovinskih pogodb na osnovi največje ugodnosti konzularnih konvencij in železniško-tarifnih sporazumov, vendar pa ni došlo doslej do večstranskih dogovorov med balkanskimi državami. To je sedaj treba popraviti in ustvariti organizirano sodelovanje v širšem smislu. Prvi pogoj za to je seveda, da se zagnajo med vsemi balkanskimi državami trgovinske pogodbe. Mi n. pr. se nimamo s Turčijo doslej nikake trgovinske pogodbe, kar predstavlja močno oviro v medsebojnih gospodarskih odnosih.

Zblizanje balkanskih držav bi se moglo vršiti v dveh smereh. Prvič tako, da se gospodarska balkanskih držav dopolnjujejo, da krijejo potrebe svojega uvoza v balkanskih državah in gledajo, da oddajajo preostale svoje proizvodnje tem državam. Drugič pa bi sodelovanje moralo iti za tem, da se doseže skupno nastopanje v zaščiti skupnih gospodarskih in izvoznih interesov glede na izvenbalsanske države. Kakor izgleda v teoriji ti načrti pravilni, vendar je treba ugotoviti, če se v praksi in v dinamiki dnevnih promet dejansko običujeta tudi potreba za tako sodelovanje in če bi bili večstranski dogovori bolj od današnjega stanja najvišje ugodnosti. Odgovor na to ni baš tako enostaven, kakor se zdi, zato tudi ni pričakovati že kar končnih rezultatov. Velik uspeh bo že, če se pripraviti kot zblizanju balkanskih narodov, ki se v ekonomskem pogledu še kaj slabo poznajo. Treba je temeljito pregledati in presoditi medsebojne gospodarske prilike in v tem pravcu razviti propagando. Čeprav so med balkanskimi državami sličnosti v gospodarski strukturi in v kmetijstvu, vendar to ne izključuje možnosti okrepitve gospodarskih odnosov.

Balkanske države predstavljajo gospodarsko področje 825.735 kvadrat. km (več ka-

kor Italija in Španija skupaj) s 45 milijoni prebivalstva, katerih potreba in poraba iz leta v leto raste. Balkan je skupina držav, ki so po dolgih vojnah šele prišle z gospodarskim delom in gradnjo prometna pota za izvoz pridelkov in industrijskega podjetja za predelavo gospodarskih sirov in za domačo uporabo in tudi za izvoz. Mnogo se je že storilo v tem pravcu, vendar je to šele začetek velikega dela za gospodarski napredek Balkana. V novem desetletju se bo še povečala potreba po izvršitvi javnih del, spopolnjevanju železniških mreže, moderniziranju prometnih potočev in pospeševanju tujkega prometa. Dobro služijo cenemu prometu zelo razčlenjena morskala obala, vendar pa je treba zgraditi še mnogo medsebojnih železniških zvez. Jugoslavija gre s svojim železniškim gradbenim programom za tem, da omogoči s sosedi čim boljše zveze, ker ravno slabe ceste in slabe zveze dražijo prevoz po suhem in ovirajo izmenjo blaga.

Trgovinski promet balkanskih držav med seboj ne odgovarja ne njihovim gospodarskim kapaciteti iz ne njihovim konsumnim potrebam. Udeležba poedinih balkanskih držav v trgovinski bilanci sosednih balkanskih držav, je v primeru z izven balkanskimi državami prav nerazodna. Po statističnih podatkih Društva narodov iz l. 1928, so se udeleževale pri vsem bolgarskem uvozu balkanske države z 9,4 % in na izvozu s 15 %, pri tem pa se udeležuje še sama Nemčija pri bolgarskem uvozu z 21,2 %, pri izvozu pa s 27,9 %, odnosno Češkoslovaška pri uvozu z 10,7 %, pri izvozu pa s 2,9 %. Potemtakem je izvoz Bolgarske v balkanske države procentualno za 50 % večji, nego uvoz iz teh držav. V grškem gospodarstvu so leta 1928, sodelovale balkanske države skupaj s 15,3 % uvoza in samo 2,2 % izvoza, pri tem pa znaša delež Severnoameriških Zedinjenih držav na grškem uvozu kljub veliki oddaljenosti 16,3 %, na izvozu pa 20 %. V Albaniji je odstotek udeleževanja balkanskih držav pri uvozu 11,7 odstotka, pri izvozu 21,3 %, pri tem pa znaša delež Italije same pri uvozu 48,3 %, pri izvozu pa 60,7 %. V Jugoslaviji sodelujejo po naši statistiki iz leta 1929, balkanske države z 22,2 % pri izvozu in s 3,6 % pri uvozu. Pri tem pa prevzame sama mala Avstrija 15,9 % našega izvoza in da 17,5 % uvoza. Seveda se ne dajo ne orientacije eksportne politike in tudi ne stare poslovne zveze preko noči menjati. Zato je prav verjetno, da bo kljub intenzivni propagandi za sodelovanje balkanskih držav ostalo še dolgo leta pri starem in si ne smemo domišljavati, da se bodo odnosi v korist balkanskih držav dali doseči brez truda.

V izvoznih trgovini Albanije igrajo glavno vlogo sledeči predmeti: sirove kože 20,6 %, sir 16,8 %, jaja 10,6 %, drobnica 7 %, oljivo olje 7,3 %, sirova volna 6,8 % in olive 5,9 %. Teh 7 pridelkov predstavlja po vrednosti 75 % vsega albanskega izvoza. Na Grškem odpade polovico vrednosti izvoza na tobak (51,1 %), nadaljnjih 13,3 % na suho grozdje in 7,8 % na vino. Za Bolgarsko predstavlja izvoz tobaka dobro tretjino vrednosti celega izvoza (36 %); na drugem mestu se nahaja izvoz jaje (9,1 %), na tretjem repično seme (6,5 %). Ti trije predmeti predstavljajo po vrednosti še sami čez polovico izvoza. V Rumuniji se slika zaradi izvoza žitaric menja po rodovitnosti leta. Pri tem tudi ni izvozna trgovina tako enostavno usmerjena na 1 ali 2 predmeta, kakor pri Grčiji, temveč kaže veliko večjo razčlenjenost. Tako znašata bencin in gradbeni les za l. 1928, po 12,8 % vsega izvoza, koruza 11,4 %, jemen 10,1 %; potem pridejo pšenica, sirova in prečiščena nafta, živina itd., vsi s prav znatnimi odstotki. Za Jugoslavijo nazadnje je najvažnejši izvoz gradbenega lesa z 18,4 %, živine s 13,7 %, jaje s 7,3 % in ostalih proizvodov žarnarstva s 7,1 %. To stanje iz l. 1928, se je v l. 1929, znatno spremenilo. Te številke so same na sebi dovolj, da nam jasno predločijo, kako zamotano je vprašanje sodelovanja pri tako različnih interesih in pogledu izvoznih smeric, kakor tudi zaradi same strukture izvozne trgovine v poedinih balkanskih državah. V uvozni trgovini vseh balkanskih držav so na prvem mestu tekstilije, Ali dočim znaša uvoz tekstilij v Rumuniji 30,1 %, znaša v Grčiji le 15,2 % vsega uvoza. Nasprotno pa predstavlja uvoz žita za Grčijo 20 %, a uvoz koruze za Albanijo 9,1 % vsega uvoza. V Jugoslaviji in Bolgarski znaša uvoz kovin 12,2 %. V vseh balkanskih državah pa je uvoz strojev zaradi velike investicijske aktivnosti zelo znožen. Medsebojni trgovinski obrat bi se moral povečati potemtakem le v pogovoru poljskih proizvodov, živine, proizvodov kmetijske industrije, posebno sladkorja, kakor tudi mineralnih olj. V vseh ostalih skupinah pa bodo ostale balkanske države še nadalje navezane na uvoz iz industrijskih držav, v katere bodo še nadalje, kakor do zdaj morali izvažati presežke svojih pridelkov.

Lesni trg

Tudi zadnje tedne ni bilo na našem lesnem trgu bistvenih sprememb. Stagnacija traja trdnostno dalje; čeprav se opaža zmanjšanje za posamezne vrste lesa. Zaradi nejasne situacije, ki dalje vlada na lesnem trgu, pa ne pride do sklepa večjih količin. Še vedno se išče le blago za takojšnjo porabo in za najnujnejšo potrebo ter se naročajo le manjše partije po strogo določenih pogojih. Edino drva se izvažajo v večjih količinah; navzile temu pa je še mnogo tega blaga pri nas na zalozah. Ker je ponudba precej velika in se cene gibljejo dokaj nizko, bo letošnja produkcija drv mnogo manjša, kar utegne imeti za posledico, da bo spomladaj primanjlovalo drv. Tudi v veliki hrvatski in bosanski lesni industriji vlada zastoji, ki se zrcali zlasti v zadnjih licitacijah šum, ki so večinoma ostale brez rezultata. Najboljše so nizke cene bukovine, ki so v zadnjih treh mesecih padle za skoro 30 %.

Mednarodna lesna trgovina že leto dni z nervoznostjo zasleduje razvoj ruskega izvoza lesa in njegovih dumpinskih cen. Ko so bila lani v jeseni brez uspeha prekinjena pogajanja med ruskim lesnim sindikatom in uvožno organizacijo angleških les-

nih importerjev, je nastopilo na mednarodnem trgu pesimistično razpoloženje, ki je sprožilo krizo v lesni trgovini in padanje cen. Pri negotovosti glede ruskih cen je v mednarodni lesni trgovini nastopila velika rezerviranost, ki jo je še poostrišla svetovna gospodarska kriza. Vsi ti pojavi so do gotovosti mere neugodno vplivali tudi na srednjeevropski lesni trg. Kakor poročajo sedaj iz Londona, je za prihodnje leto negotovost v rasko - angleški lesni trgovini iz deloma tudi nesigurnosti glede cen za ruski les odpravljena. Med ruskim trustom za izvoz lesa in med uvožno družbo angleških lesnih importerjev Central Softwood Buying Corp. Ltd. je bila pred dnevi sklenjena pogodba, po kateri bo ta družba fiksno prevzela vso količino ruskega izvoza mehkega lesa v Anglijo. Ugotovljene prevzemne cene niso znane, pač pa se zadržuje, da je količina uvoza določena na 600.000 standardov. Gre torej za velik del ruskega lesnega izvoza, ki je za prihodnje leto vezan. Strokovni tisk pripisuje tej pogodbi veliko važnost za bodoči razvoj mednarodne lesne trgovine, češ, da bo ta sporazum zagotovil mirnejši razvoj trgovine v prihodnjem letu. Zlasti se poudarja, da je pogodba dokaz angleškega trgovskega duha, ki vedno računa z realnimi dejstvi.

Naš letošnji sezonski izvoz znatno manjši nego lani

Kakor smo že predvčerajšnjim kratko poročali, je naš izvoz v avgustu znašal 419.348 ton lani v avgustu 605.077 ton v vrednosti 569,2 milijona Din nasproti 1006,2 milijona Din v avgustu prejšnjega leta. Nasproti juliju tek. leta smo v avgustu sicer nekaj več izvozili, nasproti lanskemu avgustu (ko smo dosegli rekordni izvoz) pa je letos naš izvoz močno zostal, in sicer kar za 437 milijonov Din. Ker še ni izdana podrobna statistika, nam ni mogoče točno ugotoviti, v katerih predmetih je izvoz letos manjši, le toliko je mogoče ugotoviti, da smo lani v avgustu izvozili za 372 milijonov Din pšenice, letos pa le za 97 milijonov Din. V tekočem letu se je naš izvoz gibal naslednje (vse v milijonih Din):

	1929.	1930.
I. četrtletje	1310,2	1066,0
april	615,0	615,8
maj	583,7	512,6
junij	580,2	508,0
julij	621,3	513,9
avgust	1006,2	569,2
januar - avgust	4616,6	4890,2

Do maja je presežek našega letošnjega izvoza znašal skoro 400 milijonov Din, v juniju pa je naš izvoz že zaostal za lanskim izvozom za 22, v juliju za 107 in končno v avgustu za 437 milijonov Din, tako da imamo za prvih 8 mesecev tek. leta že primanjkljaj nasproti lanskemu letu v višini 172 milijonov Din. Kakor je podoba, se naš izvoz v letošnji izvozni sezoni še ni mogel prav razviti. Vendar pa je treba tudi opozoriti, da imamo za prvih 8 mesecev tek. leta še vedno za 515,6 milijona Din večji izvoz kakor za isto razdobje l. 1928.

— Izvozna tarifa za drva. 15 odstotno znižanje tarife za izvoz drv je s 30. septembrom prenehalo, ne da bi bilo obnovljeno. Zato se je Savez industrije in trgovcev šumskih proizvodov v Zagrebu obrnil na trgovinsko ministrstvo s prošnjo, da se znižanje tarife obnovi, zlasti ker so zaloge drv pri nas zelo velike in se je izvozna sezona komaj pričela.

— Pričetek avtovskega tečaja v Mariboru bo v ponedeljek 6. oktobra. Vsi prijavljeni naj se javijo ob 8. jutraj v delavnici ključavničarskega mojstra Franca Kumerca, Maribor, Taborska ulica 10. Vsa naj prinese s seboj nekaj kovinskih predmetov, primernih za vezbanje v varanju. — Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani.

— Povišanje diskonta na Poljskem. Poljska Narodna banka je z veljavnostjo od petka zvišala diskonto stopnjo od 6,5 na 7,5 %. Ta ukrep je v zvezi z ostalimi ukrepi za zaščito deviznih rezerv, ki so se v zadnjem času močno skrčile.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 4. oktobra.

Po večmesečni izredno slabi potrebi po devizah opažamo zadnje tedne znatno povečanje deviznega prometa na ljubljanski borzi. Tako je minuli teden znašal devizni promet kar 27,5 milijona Din nasproti 19,7, 13,6, 11,9 in 14,4 milijona Din v zadnjih 4 tednih. Tečaj deviz so tekom tedna le deloma nekoliko popustili, sicer pa je ostala situacija nespremenjena. Zagrebško elektno tržišče je bilo v znamenju nazadovanja tečajev državnih papirjev. To nazadovanje pa je posledica splošnega nazadovanja evropskih državnih papirjev v New Yorku (zlasti nemških in avstrijskih), ki je zadelo tudi naše Blairovo posojilo. Vojna škoda se je v početku tedna trgovala še po 437, večer pa je po 432,5, 7 % Blairovo posojilo je popustilo od 84,5 na 83,5, 7 % ešlmanovo posojilo Drž. hipoalekanske banke pa od 83,775 na 82,5 do 83 (zaključki).

Med zasebnimi vrednotami ni bilo večjega prometa. Nekaj več so se trgovale le delnice Prastredion po 922,5 - 924. Med industrijskimi vrednotami je Trboveljske dalje slaba in se je trgovala v početku tedna po 386 - 387, večer pa po 380 - 382.

Ljubljana. (Prosti promet.) Amsterdam 22,75, Berlin 13,445, Budimpešta 9,885, Curiah 10,65, Dunaj 7,927, London 274,39, New York 56,365, Pariz 221,6, Praga 167,37, Trst 295,55.

Curiah. Zagreb 9,12875, Pariz 20,22, London 25,045, New York 515, Bruselj 71,875, Milan 26,98, Madrid 53,35, Amsterdam 207,75.

Žitni trg

Ljubljana, 4. oktobra. Nervoznost, ki je nastopila zadnji teden zaradi ponovnega nazadovanja žitnih cen v Chicagu in v Budimpešti, je tekom minulega tedna popustila. Pšenica, ki je še nedavno dosegla v Chicagu za december najnižjo notacijo 73 in pol centa, se je zopet okrepila na 82 in tudi v Budimpešti, kjer je bil še v ponedeljek zabeležen za oktober tečaj 14,98 se je danes pšenica pri živahnem prometu naglo okrepila na 15,95. Pri nas to zblizanje tendence še ni prišlo popolnoma do izraza, čeprav so se tudi na novosadski borzi danes cene okrepile. Zadnje težko situacijo na žitnem trgu je povzročila predvsem Rusija, ki je na ameriških terminskih borzah prodala velike količine blaga. Dobro poučeni krogi pa so mnenja, da ta situacija ne bo mogla dolgo trajati, ker bodo morali Rusi skoro pričeti pokrivali svoje spekulativne prodaje. Pri nas so nadalje dovozi zelo slabi in je po nudiha samo iz druge roke, ki mora prej kupljeno blago prevzeti.

ŽITO

+ Novosadska blagovna borza (4. t. m.) Tendence prijazna. Promet: 17 vagonov pšenice, 8 vagonov moka, 25 vagonov koruze, 10 vagonov otrobov. Pšenica: baška, 79,80 kg 147,5 - 150; gornjebaška, polska, šlep, 79,80 kg 155 - 157,5; gornjebaška, Bega, ladja Dunav, 79,80 kg 150 do 152,5; banaška, polska, šlep, 79,80 kg 145,5 do 147,5; sremska, slavonska, 78 kg 137,5 do 140. Oves: baški in sremski 130 - 135. Jčmen: baški in sremski, 63/64 kg težki 107,5 - 112. - Koruza: baška in sremska 102,5 - 107, banaška, Begej 102 do 107. Moka: baška »0g« in »0gg« 272 do 280, »2« 242 - 252,5, »3« 210 - 220, »6« 167,5 - 172,5, »7« 115 - 120, »8« 85 - 90. Otrobi: baški, sremski in banatski, v jutastih vrečah 65 - 70. Fižol: baški in sremski 310 - 320.

+ Budimpeštanska terminska borza (4. t. m.) Tendence čvrsta, promet živahen. Pšenica: za oktober 15,93 - 15,95, za marec 16,93 - 16,95, za maj 17,36 - 17,38; rž: za oktober 8,92 - 8,94, za marec 9,92 - 9,94; koruza: za maj 12,92 - 12,94, tranzitna za maj 11,70 - 11,80.

ZIVINA

- Na včerajšnji svinjski sejem v Mariboru so prignali 504 svinje. Prodali so jih 201. Cene so bile za mlade do leta dni stare prašiče 89 do 650 Din, za 1 leto stare 900 - 1000 Din, za kg žive teže 11-13 Din, za kg mrtve teže 15 do 17 Din.

Sport

Današnje prvenstvene tekme

Ilirija : Hermes Primorje : Svoboda

Jadran : Slovan

Danes, v nedeljo, nastopita na igrišču Primorja v prvenstvenem tekmovalju dva prvorazredna para, a odigra se tudi drugorazredni derby.

Nogometna prvenstvena sezona je v polnem teku. Klubi so izbrali vse čase, ki jim je bil na razpolago, za trening. Pričakovati je torej zanimivih tekem, posebno ker nastopita oba vodilna, ali pravilneje povedano: štirje vodilni ljubljanski klubi.

Kot prvi par si bosta stala nasproti Slovan in Jadran. Da bosta moštvu vložili vse sile, je umljivo, saj zvisi od izida te tekme tako rekoč možnost prestopa iz II. v I. razred. Sile so izenačene, izid je negotov.

Tej tekmi sledi borba med Ilirijo in Hermesom. Siskarji so polni nade v lep uspeh in ker je v nogometu izenačenje že nekaj običajnega, se lahko nadejamo za nimeve tekme.

Kot zadnji par nastopita Svoboda in Primorje. Svoboda je svoje moštvo nekoliko pregrupirala in postavila v napadalno vrsto in obrambo ambiciozne sile. Primorje, ki jutri prvič nastopijo v prvenstveni jenski kampanji, so jeseni še neznani. Marsikdo je radoveden, v kaki formi te bivši prvaki.

Tekme prične ob 12.30 in se odigrajo vse na igrišču ASK Primorja.

Amater : Trbovlje

Danes popoldne se sestanejo po dolgem presledku lokalna rivala Amater : Trbovlje v borbi za prvenstvo, v tekmi, ki je vedno silno napeta in vseskozi zanimiva ter privabi na igrišče staro in mlado, ki ta na način pokaže simpatije do svojih igračev.

Prvenstvo si je že 3 leta priborila agila enajstorica Amaterja, ki je tudi letošnji sezono odigra nekaj težkih tekem ter dosegel lepe rezultate. Vsi ti rezultati dajejo Amaterju prvenstvo do zmage, pokazati pa bo moral svojo rutino in znanje.

Tudi SK Trbovlje letos vidno napreduje po zaslugi agilnega odbora, ki je članstvu prinesel mnogo dobre volje za prosep kluba. Enajstorica je sestavljena iz prav dobrih igračev, le v skupni igri še ni dobro vigrana, posebno napadalna vrsta vse premalo strelja. Upamo, da bo Trbovlje po rednem in vztrajnem treningu na današnji tekmi pokazalo zopet enkrat dobro formo, kar mu gotovo doprine uspeh. Od obel moštev pa pričakujemo discipline in časten nastop za barve svojega kluba.

Tekma se odigra ob vsakem vremenu na igrišču Amaterja ob 16. V predtekmi ob 14. bo igral SK Hrastnik poskusno tekmo s SK Doberno.

Za sportni prostor industrijskega Zagorja

Zagorje, začetkom oktobra.

Vsi večji kraji, posebno oni z razvito industrij, so s pravim umevanjem za sport že uredili primerna igrišča za nogomet in gredo s širokogrudnostjo na roko vsem tozadevnim stremljenjem mladine. Za zgled naj omenimo v Zasavju Litijo, kjer je predljudica odstopila potrebni prostor, dala na razpolago potrebni material in prsne kopeli. V Trbovljah imajo nogometni klubi zagotovljeno igrišče ob malenkostni najemini za neomejeno dobo. Povsod se mladina oklepa sporta, ki ji nudi, bilo razvedrilno, bilo pravo sportno vzgojo. Energija se pravilno usmerja, za neumnosti ni toliko časa in priložnosti. Da se v Zagorju ne more usidrti sportno življenje, posebno nogomet, je vzrok ta, da doslej ni bilo mogoče dobiti primerne stalnega prostora v to svrhu.

Edino kolesarstvo, ki ni vezano na urejen stalen prostor, se goji v dolini že od 1900 sem. Tečaj je bil ustanovljen »Klub zagorskih kolesarjev«: celo svojo »korarnico«: je imel; kompoziral jo je takratni kapelnik istoimenskega orkestra Zanuškarskega. Tudi veslanje na Savi je dobro uspevalo. Razna strankarska nasprotstva so razkrjala vsak polet pozneje ustanovljenih klubov - enodnevnic. Tudi sankanje je bilo hvala ugodnim razmeram nekaj časa priljubljen sport. Zadnje čase je pa g. L. Mrnuh na prošnjo kolesarjev organiziral nov klub, ki je še sprejel v »Kotaraški savez«. Knalu nato se je že 12 vozačev udeležilo zveznih dirk, kjer so si pridobili prvo mesto. Takoj naslednje nedeljo so se udeležili naši kolesarji 10 letnice »SK Diska«: v Domžalah, ki je bila obenem tudi prvenstvena dirka »Kolesarskega kluba Zagorje«. Prvo mesto je dosegel g. Stanko Sušnik klub defektu, ki mu je vzel 15 minut; drugo mesto je zasedel g. Lapuh, tretje g. Barli, četrto pa g. Savjov. Sitrinasti dni za tem je klub na prvenstvenih dirkah »Triglavskega pododborca«: 21. t. m. na progi Grosuplje - Višnja gora - Grosuplje dosegel tretje in šesto mesto.

Ti uspehi so našli odmev tudi v sportni javnosti vse doline. Enodušno se je želel

pokret za osnovanje kluba, ki bi združil vse življenja zmnožne sportne sekcije pod eno streho. Preteklo nedeljo se je zato vršil ob močni udeležbi šestanek pri Weinbergerju, kjer je bilo ukrenjeno vse, kar naj pokliče v življenje zdravno sportno delo. Predsednik pripravljalega odbora g. Mrnuh je čital pravila »SK Ilirije«: ki bodo sprejeta na ustanovnem obnem zboru. Glavno jedro pri slučajnostih je tvorilo vprašanje primerne igrišča, ki je temeljno vprašanje bodočega klubovega življenja. Tem potom apeliramo na vse, ki morejo oživeti in fundirati pokret, da mu bo zagotovljen obstanek, da gredo s pravim razumevanjem na delo, ker je tudi njih moralna dolžnost, da ne čakajo moledovanj, temveč naj pridejo sami naproti od pol pota. Mnogo bi lahko storila občina, bodi z denarnimi podporami ali pa bi skušala zamenjati svoj svet v rebri s primerntm v ravni. Tega naj bi potem za malenkostno odškodnino dala na razpolago. Kolikor je znano, je svoj čas g. Mihečič tako zamejaval ponudil, v poštev je prišla košnja na obštemem sejmišču. Ne zadnja, prva, ki bi lahko pomagala, je TPD, Ravšina od Svo-povne do Dolenje kaj vase med tirom in Medijo bi bila kar najidealnejši prostor. Polovica bi zadostovala. Ravnatelj TPD g. Loskot je sam kot sportaš temu gibanju gotovo naklonjen, morda bi našel način kako zagotoviti tak prostor za dalj časa. Ker tak prostor nam je potreben, ne morda za leto ali dve; iz razumljivih vzrokov - ne gre ustanavljati zopet kakega kluba - gosti. Čas za to je pa kar pičlo odmerjen. V par letih bodo vsi primerni prostori razidani in potem z bogom vsi upi. Prosimo, da skoro zahtevamo, da store vsi, ki količkolj morejo, prav vse v ta namen: doba zahteva svoj tribut, v dolino bi pa pošiljal nov žarek solca, ki je nam dolinec kaj skopo odmerjen. Dajte mladini kar je za njen razvoj potrebno, dajte ji sportni prostor in zagotovite ji ga trajno, ker ni sport od danes več luksusa, nego je vsakdanji kruh tega veka.

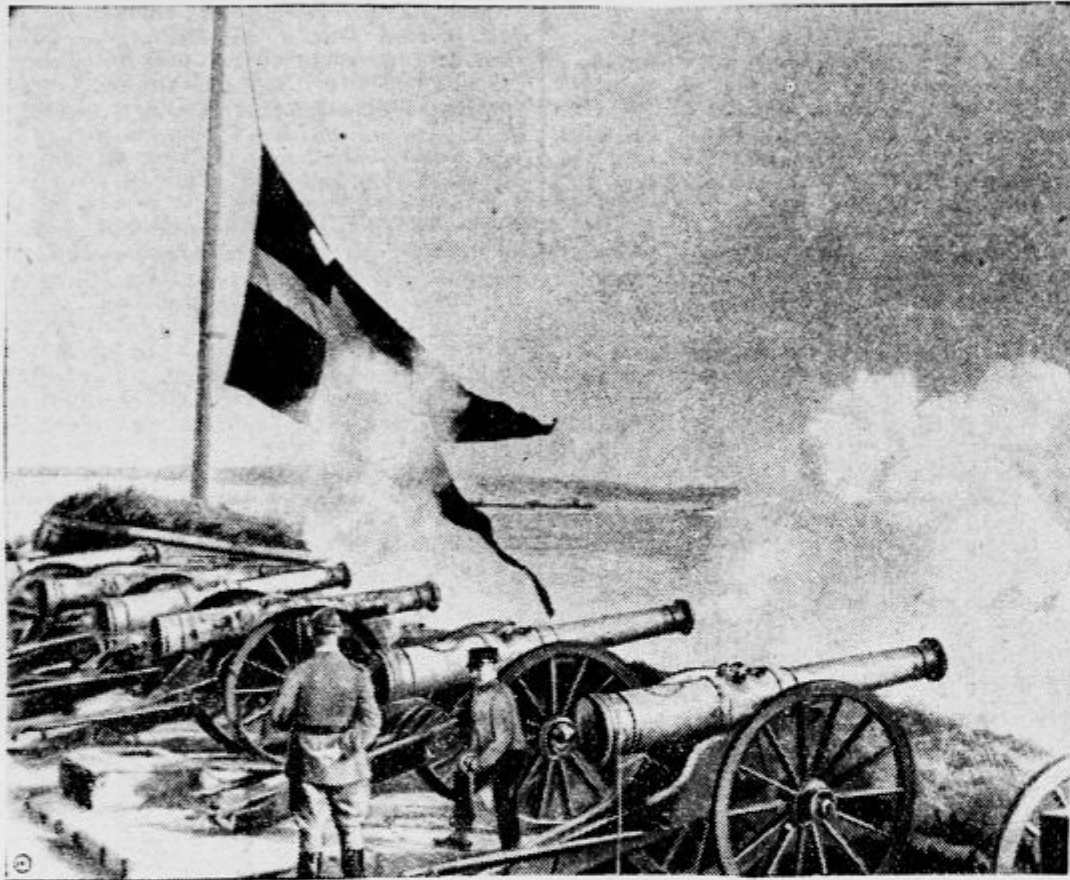
Ami.

Združene srednje šole : ljubljanska univerza 4 : 0

Prejeli smo: Pod tem naslovom smo štali v »Jutru« dne 2. t. m. kritiko tekme med navedenima reprezentancama. Kapetan univerzitetnega moštva je v svojem poročilu orisal tekmo kot neko šaljivo dogodivščino. Nikakor ne gre, da kritizira tekmo igralcev in če jo kritizira, naj se v svoji kritiki izraža jasno in resno, tako da bo vsak čitatelj imel pregled cele tekme. Dejstvo je, da je reprezentanca ljubljanske univerze bila prepričana, da bo zmaga na njeni strani. Toda srednješolci so s svojim moštvom: Trampuz, Zirovnik, Jamnik, Fayer, Wilfan, Otruba, Jesih, presenetili. V moštvo sta igrala samo dva reprezentanta (Otruba in Trampuz), dočim je univerza nastopila s petimi slovenskimi reprezentanti (Sketelj, Tuma, Sever, Kolar, Bleiweis) in g. prof. Kuljšem, bivšim državnim reprezentantom na čelu. Srednješolsko moštvo si je z zmiselnostjo in voljo popolnoma zaslužno priborilo zmago. Pohvalo zasluži celo moštvo, kajti borili so se vsi kot en moštvo.

Univerza je s svojim moštvom: Stofla, Sketelj, Tuma, Kuljši, Sever, Kolar, Bleiweis popolnoma razočarala svoje pristase. Ne bomo iskali vzrokov poraza, mislimo pa, da tiči edini vzrok v podcenjevanju Kapetana univerzitetnega moštva naj se drugič v svojih poročilih resneje izraža, da se ne bo sportni publik, ki tekme ni videla, zdelo, da so se akademiki šalili in da so rezultat 4 : 0 sred

Iz življenja in sveta

Povratak Andréjeja v domovino

Slika nam kaže prizor v danski trdnjavi Kronborg, s katere grme topovi v pozdrav ladji »Svenskund«, ki vozi na krovu krste z zemeljskimi ostanki polarnih junakov Andréjeja, Strindberga in Fränkela.

Dogodivščina z balonom

Grozovito dogodivščino, ki pa je na vso srečo ostala brez hujših posledic, sta doživela dva učenca angleške zračne čete, ki sta imela opazovati iz privezanega balona strelske vaje angleških topničarjev v mestu Bali na Skotskem. Vaja je bila že končana in moža sta se spustila z balonom na tla. Preden pa sta uspela izstopiti, se je balon nenadoma odtrgal in z bliskovito naglico šinil v višavo. Kmalu nato pa ga je pograbila zračna struja in ga nesla preko pustega gorovja Areniškega. Vojaka v balonu, letalski oficir Pelham Groom in narednik Robinson, sta sicer odprla ventile in izpuščala plin, ali kljub temu se nista mogla toliko približati tlu, da bi lahko skočila iz balona. Po nesrečnem naključju pa je balon drvel ravno proti elektrovodu visoke napetosti, ki odvajala električno silo iz Skotske na jug. Moža sta se močno prestrašila, kajti pričakovati sta morala, da bosta umrla strašne smrti v plamenih. Usoda pa jima je bila le še naklonjena in balon je zletel preko elektrovida le par palcev nad žico. Kmalu nato se je balon približal zemlji

in prvi je skočil iz njega narednik Robinson, ki se je pri tem lahko rnil na očesu. Ko je čez par trenutkov pogledal po tovarišu, je na svojo veliko grozo opazil, da se Pelhamu odskok ni posrečil. Častnik se je zapletel v vrvi ter tičeč z eno nogo v vrvišču gondole, visi z glavo navzdol. Robinson je z naporom vseh sil tekel za balonom, ki se je v nižji legi kretal že znatno počasneje. Parkrat je bil že blizu na tem, da zagradi kako vrv in reši tovariša. Kakih deset minut je šla ta gonja preko grmovja, skalovja in potokov. Popolnoma izčrpan je narednik končno le dohitel balon in ga obdržal, da se je tovariš lahko rešil iz nevarnega položaja. Bil pa je tudi že skrajni čas, kajti komaj je bil častnik rešen, že je nov sunek vetra dvignil balon do oblakov, nakar je balon izginil vojakoma izpred oči.

Razkrojalec atomov

Že več let so poznali nemški znanstveni krogi dr. Friedricha Jonasa, ki je s pomočjo komplicirane aparature in razkrajanja atomov pridobival vodik iz vode. Našel je polno bogatih oseb,

ki so se zanimali za njegov izum in kmalu je ustanovil družbo z veliko glavnico, ki naj bi ta izum izkoriščala. Stvar bi bila vsekakor velikega pomena. Jonas se je baš radi tega pomena bal, da bi se mu ne zgodilo kaj hudega s strani konkurence, da bi mu ne ukradli njegove skrivnosti, zato je stopil, ko je dogradil svojo tovarno v mestu Malchowu na Meklenburškem, ki županu, da bi ta poskrbel za njegovo varnost. Oba sta odpotovala v Berlin, in sta na policijskem predstvedstvu dosegla obljubo, da bodo poslali v Malchow nekoliko kriminalnih uradnikov nalašč zaradi varnosti Jonasovega podjetja. Ti kriminalni uradniki so prišli, a namesto da bi Jonasa zastražili, so ga — aretirali. Na berlinski policijo so ga bili ob njegovem obisku namreč neopazno fotografirali in ko so potem fotografijo primerjali s fotografijami v albumu zločincev, so odkrili, da je Jonas identičen z nekim Jonasom brez »dr.«, ki je bil pred leti presedel 4 letno kazen v prisilni delavnici. Pri preiskavi so našli v kleti njegove tovarne bombe z vodikom in tako so ugotovili, na kakšen način je on ta plin »pridobival« s pomočjo »razkrajanja atomov« iz »vode«.

Pogin Sodome in Gomore

Po poročilih carigraskih listov nadaljujejo jezuiti po naročilu papeškega biblijskega instituta izkopavanje na mestu, kjer se izliva Jordan v Mrtvo morje ter so v zadnjem času dosegli odkritja, ki v polni meri potrjujejo katastrofo mest Sodome in Gomore, o kateri poroča židovsko sv. pismo. Raziskovalcem se je posrečilo najti sledove in ostanke teh dveh prazgodovinskih mest. Izkopali so razvaline hiš, med njih zidovi pa so našli človeška okostja in razno domače orodje. Debela plast pepela, ki leži nad temi razvalinami, govori za to, da sta bili obe mesti uničeni po ognjenem dežju. Slog uničenih poslopj kaže na 3000 let pred našim štetjem, po arheoloških raziskavanjih pa sta bili mesti, ki sta le poldrugi kilometer vsakebi, uničeni okoli leta 2000 pred našim štetjem.

Iz množice najdenih predmetov se dajo izjaviti zanimivi zaključki o življenju pravih prebivalcev obeh porušenih mest. Izkopanine bodo prenesli v papeški muzej v Rim. Izkopavanje pa bodo skrbno nadaljevali in učenja, ki so zelo radovedni na nadaljnje najdbe.

Komarji zakrili solnce

Mesto Berndorf in njegovo bližnjo okolico so obiskali te dni tako gosti roji komarjev, da so baje zakrili solnce. Na ljudi in vprege so legali oblaki neprijetnih žuželk, tako da so morali v kakšnem hipu ustaviti ves promet. Ljudje se jih niso mogli ubraniti. Seveda so jih bila tudi stanovanja polna. Po ulicah in dvoriščih so zakurili ognje, da bi jih prepodili z dimom. Izginili pa so komarji sami od sebe. Menijo, da je roje prinesel veter iz kakšne močvirne pokrajine na jugovzhodu.

Nov hormon

Prvi hormon trebušne slinavke je znani inzulin, ki slovi kot sredstvo proti sladkorni bolezni. Sedaj pa je odkril nemški profesor Frey v tej žlezi drug hormon, ki je aktiven v slinavki in seči, v tkivu in v krvi pa ga je dobiti v vezani obliki. Novi hormon kaže zdravilne učinke pri boleznih, ki so v zvezi z zoževanjem in krčenjem dovodnih žil; v takšnih primerih se utegne tedaj izkazati za nadomestljivo lečilo.

Več dečkov nego deklic

Budimpeštanec dr. Teodor Szel je priobčil zanimiv članek o porodih v Budimpešti in drugih evropskih prestolnicah. V tem članku ugotavlja, da je število novorojenih moških otrok v državah, ki so se udeležile vojne, za 5 do 10 odst. večje nego število otrok

ženskega spola. Szel navaja kot vzrok to, da se povojni moški poroče v bolj dozoreli dobi nego prejšnje čase, ženske pa v mlajših let. Znano pa je, da čim starejši je oče napram materi, tem sigurneje se rodi moški potomec. Szel končuje svoj članek z ugotovitvijo, da je povojno moško potomstvo v splošnem odpronejšo nego žensko in zato je tudi njegova umrljivost manjša nego pri ženskem potomstvu.

Tempel Tiska

V Bremenu so ustanovili društvo, ki hoče nad grobom izumitelja tiska, Gutenberg, zgraditi veličastno, templu podobno zgradbo, ki bo nosila ime »Tempel Tiska«. L. 1940. bo 500 let, od kar je bil storjen ta izum, zato naj bi tega leta tudi položili temeljni kamen za zgradbo nad Gutenbergovim grobom v Mainzu kot spomenik hvalačnosti vseh narodov. Tako pravi v svoji ustanovitveni spomenici omenjeno društvo, ki bo zbiralo prispevke ne samo v Nemčiji, temveč po vseh deželah sveta.

Nemški klovn Grock

Priljubljeni genijalni komik, ki zapušča oder, da se umakne v zasebno življenje. Grock je po rodu Švicar in se imenuje z meščanskim imenom Adrian Wettach.

Izseljevanje v Ameriko nazaduje

Iz Washingtona poročajo uradno, da ni v preteklem računskem letu niti ena evropska država izkoristila do konca svoje priseljeniške kvote. Nemčija je n. pr. na kvoto 25.957 izdala samo 4012 vizumov, Angleška in Irska na kvoto 63.721 samo 5004 vizumov, Poljska (kvota 6534) samo 1116, Sovjetska Rusija (kvota 2784) samo 558. Države, ki dajo glavni kader priseljencev v Zedinjene države, so od

Sijajna plača nogometaša

Najboljši nogometni vratar sveta Ricardo Zamora je prestopil iz barcelonskega društva v madridsko. Madrid je moral plačati barcelonskemu društvu za igralca 780.000 dinarjev, od katerih je Zamora dobil 500 tisoč dinarjev, plače pa ima v Madridu vrhutega še 26.000 dinarjev mesečno.

143.714 dovoljenj izkoristile samo 13.378, tedaj niti desetino. Ne samo svetovna, ampak tudi kriza v Zedinjenih državah se zrcali v teh številkah.

60 ribišk ladij izginilo

Kakor poroča francoski marnariški urad je izginilo med zadnjim viharjem ob francoski obali kakšnih 60 ribiških ladij. Ker je bilo v vsaki ladji najmanj po 6 mož, se boje, da je vihar zahteval do 400 človeških žrtv.

Dejanje kitajskih roparjev

Pred mesecem dni je napadla velika tolpa kitajskih roparjev mesto Lizien na jugu dežele Kanzu. Prebivalci pa so se jim postavili v bran in cele štiri tedne so jih morali tolovajji obtežati. Te dni so ti vendarle vdrli v mesto in poklali 8000 oseb. Samo mlada dekleta so pustili živa in jih odvedli s seboj.

Zora voda

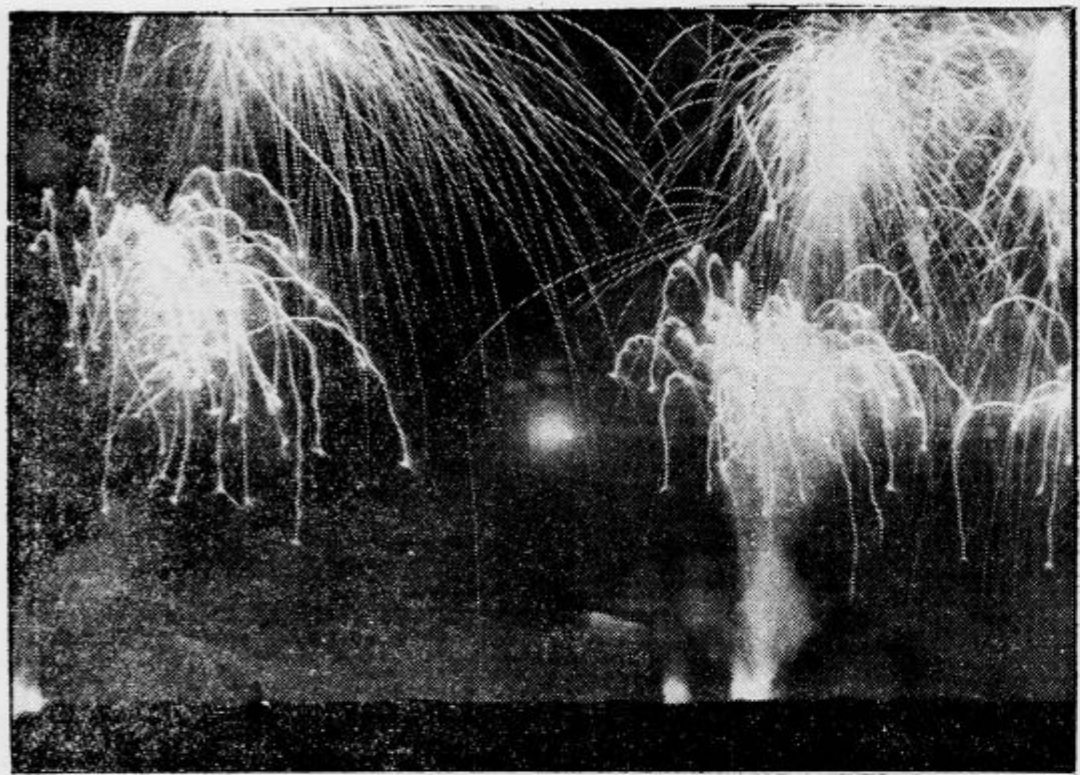
proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašt. Odbrena od zdravstvenega odsaka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenici brez pošt-nine Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radićeva (Duga) ul. 32.

Poslujemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Noč umetalnega ognja v Berlinu

V proslavo 83. obletnice rojstva predsednika so na berlinskem vežbališču v Tempelhofu priredili velikanško večerno slavnost z umetalnim ognjem

N. A.:

Maud

Oče je sporočil Ervinu, da pričakujejo sorodnice, s katero so bili otroci zadnjič skupaj pred enajstimi leti. Pristavil je tudi, da ostane ta sorodnica dalj časa pri njih, morebiti celo za vedno; njegova želja je bila, da bi se Ervin in Maud vzela in postala mož in žena. Po očetovem naročilu je moral Ervin na postajo, da sprejme svojo sorodnico iz otroških let. To ga je tako vznemirilo, da si je želel, naj bi vobče ne prišla. In ko je v takih in podobnih mislih korakal sem in tja po peronu, je zažvižgala lokomotiva, vlak je prihrumel na postajo, se je ustavil in iz vagoeniat se usuli potniki v obilnem številu. Se preden se je do dobra zavedel, je videl pred seboj visoko, elegantno plavalosko, damo, ki mu je ugajala na prvi pogled. »Maud!« je vzkliknil Ervin ves srecen, da mu je usoda dala doživeti ta trenutek.

»Kdo pa ste, gospod, ki me ogovarjate?« je vprašala dama.

»Tvoj sorodnik vendar... sorodnik Ervin... oče mi je naročil, naj te sprejemem, ker bo tvoj znak šopek rdečih vrtnic...«

»Saj res,« je dejala ona in se ozrla po rdečih vrtnicah. »Ti si torej Ervin?«

»Bože moj, ali sem se tako strašno izpremenil v teh enajstih letih?«

»Zelo, zelo, Ervin. Tako lep in eleganten si, da bi te bila kmalu zgrešila...«

»Ti, Maud, ti si šele lepa in očarljiva! Ko sem te videl pred enajstimi leti, mi nisi bila niti malo pogodu. Zdaj pa sem neskočno zadovoljen, da si prišla!«

Tako sta se Ervin in Maud razgovarjala in se nekaj trenutkov gledala, ne da bi rekla besedico.

»Maud!« je nagovoril Ervin damo čez čas, »ali bi mi hotela storiti uslugo? Imam predlog zate.«

»Če ni kaj nemogočega,« se je izvijala Maud.

»Maud, ne želim, da bi se takoj odpravila k mojim roditeljem. Obsuli bi te z vprašanji, silili vate z vseh strani. Veš kaj! Stopiva kam skupaj! Ali si že zajtrkovala?«

»Se ne.«

»Glej nu, saj to je kakor nalašč! Stopiva tja na zajtrk in na kratek razgovor! Bova vsaj lahko odkrito kakšno rekla!«

In Maud se je obesila Ervinu na kolenec. Zavila sta v restavracijo, kjer je Ervin naročil zajtrk in med tem pripo-

vedoval, kako je bil nezadovoljen, ko ga je oče poslal na postajo, da sprejme njo, toli draga sorodnico... potem pa, ko jo je zagledal, so se njegova čustva dočela spremenila.

Ko sta si oteščala dušo, je Ervin povzel:

»Maud, zdaj se bom tepel za to, da ostaneš kar najdelj tukaj. Skušali bomo urediti zadevo sploh tako, da se ne vrneš več tja, odkoder si prišla... In še nekaj, draga Maud: idejo imam, imenitno idejo — samo zate.«

»Kakšna je ta ideja?« je vprašala Maud z zapeljivim glasom.

»Telefoniral bom domov, da nisi prišla s tem vlakom, da si sporočila svoj prihod šele jutri...«

»Kakor izvoliš,« je dejala sladko.

»Tako bova ves dan prosta... Posvetila se bova lahko drug drugemu... Kaj praviš k temu?«

»Temu sijajnemu vabilu se gotovo ne smem odreči,« je odvrnila Maud.

»Tako je, tako, saj vidim, da si sijajno dekle, Maud!« je govoril Ervin in ganjen poljubil mladi dami roko.

Ervin je odvedel Maud v hotel, kjer je najel sobo, domov pa je telefonično sporočil, da se je pripeljal namestu Maud neki njegov prijatelj, s katerim bosta skupaj prebila dan. Dan, ki ga je

preživel v Maudini družbi, pa je bil resnično najsrečnejši dan v njegovem življenju.

Pozno ponoči sta se Maud in Ervin razstala. Spremil jo je v taksiju do hotela in ko je izstopila, jo je vroče poljubil na usta.

Domov je prišel ob rani zori.

Srečal je očeta, ki ga je pozdravil z zaspanim glasom.

»Odkod ti?« ga je sprejel roditelj na pragu.

»S prijateljem sva nekoliko pokrokala.«

»Tako, tako. Nu, zdaj si pa prinesel mačka domov, kaj ne?«

Ervin je bil tako omamljen od misli na Maud, da ni nič odvrnil.

»Sinko, zakaj si pa včeraj telefoniral, da ni prišla? Pripeljala se je vendar točno ob rečeni uri! Držala je v roki šopek rdečih vrtnic.«

Ervinu se je zdelo, da je zasačen in da bo najbolje, če prizna resnico.

»Prav imaš, oče! Maud je res prišla. Imela je v rokah rdeče vrtnice,« je dejal Ervin.

Oče je začudeno pogledal sina.

»Kako pa to veš?«

»Vse vem, vse vem, oče, bila sva včeraj ves dan skupaj. Skladava se naravnost divno!«

Kdo vendar?«

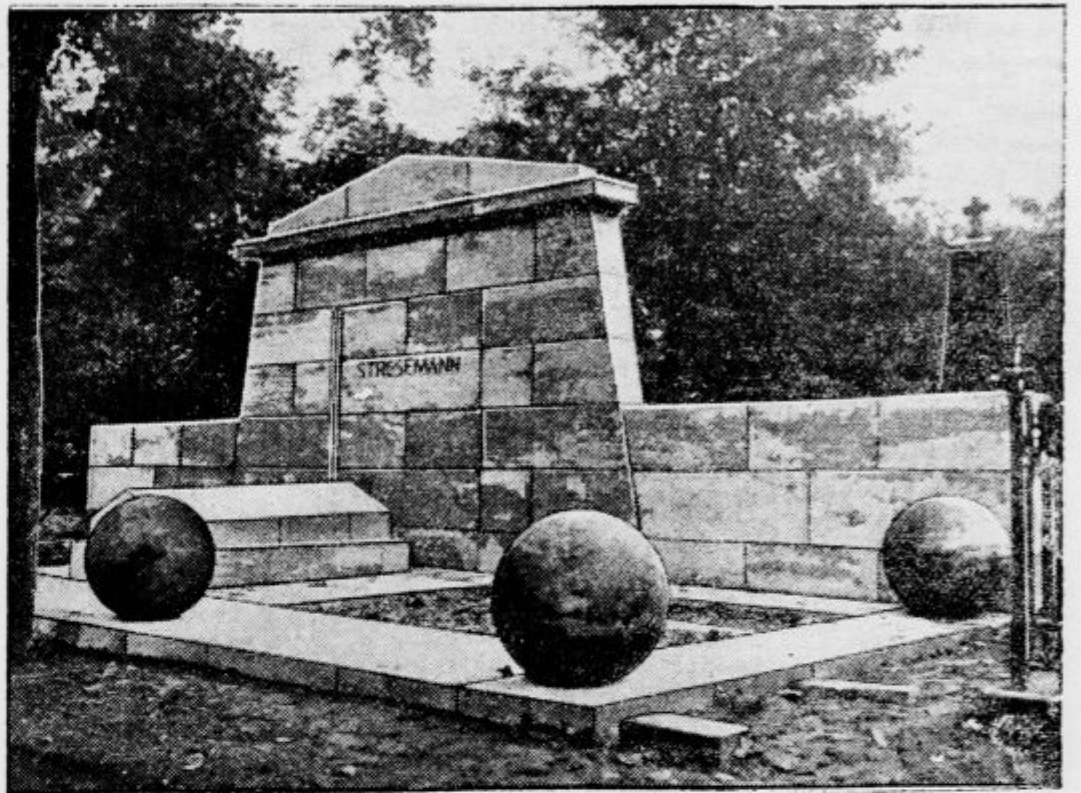
»Kdo? Maud in jaz!«

»Ali si znorel, ali imaš takšnega mačka, da ne veš, kaj blebečeš! Maud je prišla nekaj minut zat eboj k nam. Saj ni napravila koraka iz hiše — kako si jo videl?«

Res, Maud je prišla. Ko jo je Ervin zagledal, ga je osuplost skoro treščila ob tla. Bila je ista Maud kakor pred enajstimi leti. Brez besede se je Ervin zasukal po peti in sedel v taksiju ter se z bliskovito naglico odpeljal v hotel.

Vratar se mu je nemo priklonil. Vi-deč, da drevi gospod po stopnicah, je ustno stekel za njim, ga ustavil in mu izročil pismo. Ervin je razburjen raztrgal omot in čital:

»Ljubi moj, mislim, da je najbolje, če se odpeljem. Bodite prepričani, da ste mi dali najsrečnejši dan v mojem življenju... Slučaj je hotel, da je bilo tudi meni ime Maud in da sem imela v roki rdeče vrtnice, ki mi jih je dal... pot moj mož. Pozdravljeni in zahvaljeni za vse. Če se še kdaj srečava v življenju, se bova spoznala po tihem nasmehu. ki nama bo obudil spomin na ta edinstveni doživljaj, ki je prišel tako nepričakovano...«

Stresemannov nagrobni kamen

Preprosti, toda resni nagrobni spomenik, ki so ga blagoslovili na dan prve obletnice smrti zaslužnega nemškega pacifista na berlinskem pokopališču

W. Mastermann:

Kdo jo je umoril?

Roman

»Eden izmed mojih kolegov ni znal molčati in malo je manjkalo, da ni prišla vsa istorija na dan. Vsekako se mi je zdelo priporočljivo, da za nekaj časa zapustim pozorišče svojega delovanja. Obrnil sem Indiji hrbet in odpotoval v staro Anglijo, na Susseško.

Sinclairjevo srce je bilo hitreje utripati, a izdal se ni.

»Nesreča je bila v tem, da sva imela z mojim prijateljem malo denarja. Vedej sem, kakopak, da bom pobasal ženino imetje, kadar mine skandal. A dotlej je bilo treba živeti. Zato je moj prijatelj sprejel službo osebnega tajnika. Zanj sem nastopil pri neki veledestojni rodbini v Terapiji. Na Angleškem bi nama bila samo v napoto. Zanimalo vas bo nemara, da sem prisostvoval prvi obnavnavi o nekem slovečem umoru. Seveda ne v tej obleki.

»Bili ste v Littleworthu? Tega vam ne verjamem,« je rekel Sinclair, ki mu je hotel izvesti kar moči mnogo.

»Ali mi verjamete ali ne, tega mi je kaj malo mar, prijatelj. Oprizil sem, da ste dobili brzojavko, zato sem vam sledil v London. Tam sem stanoval pri svojem prijatelju — saj veste, koga mislim.

Malopridneževa neznosna domišljavost je šla Sinclairju na živce. Komaj se je premagoval in stiskal zobe.

»Vozil sem se z vami v orijentekspresu, če vas zanima.«

»To vem. Bili ste tisti dozdevni Francoz, ki sem ga srečal v vlaku.«

»Uganili ste. Imel sem prostor v oddelku vašega cimeravega prijatelja Barrata. Če je človek že zločinec, naj bo vsaj vesel.

»Mar ga imate za zločinca?«

»Slišal sem, kako ste mu izvalili priznanje. Vsega seveda nisem mogel razumeti. Za moj okus je to kaj dolgočasen dedec.«

Barrat je bil z detektivom vred v nočnem lokalu. Forester ga je bil moral spoznati. Sinclair si ni mogel pojasniti vloge, ki jo je igral Barrat.

»Nadaljujmo,« je rekel Forester. »Imel sem dva zvesta, vdana služabnika. Tale je eden izmed njih, a drugega ste videli v plesalnici. Poslal sem ju v Terapijo z naročilom, naj pripeljeta mojo lepo sopogo. A ni šlo tako izlaha. Neki Turek je bil vrgel nanjo oči. Moral jo je odkuriti v raj, ki je itak cilj hrepeneja vseh muslimanov. Njo smo potem izprijemili v Evropko. Videli ste jo, ko je večerjala z »enoj. Kar slast ju je bilo gledati, kako sta s Stevensonom slovesno stikala glavi. Vsebinsa vajinega razgovora mi je popolnoma znana, zakaj umetnost čitanja besed na ustnicah imam v malem prstu. In potlej, v rezervuarju bi vas bil skoro že dobil, a tam ste se vedli prekleto pametno. Čast, komur čast! Trih z vašo dozdevno smrtno je bil izvrsten in mene ste z njim res speljali na led. Mislim, da sem vas takrat v postelji za zmerom ohladil.«

»Tedad ste bili to vi?«

»Seveda! Tako važnih zadev nikoli ne prepuštam podrejenim ljudem.« Forester se je čutil žaljenega v svoji policijski časti. Da je le mogel kaj takega misliti o njem!

»A na srečo je stal eden izmed mojih Indijcev na straži, čeprav sem moral

sam dokaj nenadoma odjadrati iz hotela in sem v naglici celo pozabil plačati račun. Ponudil se je, da bo pomagal, in čeprav so ga osorno zavrili, se je pri tem vendarle utegnil prepričati, da ni šlo za pravega mrlja.

Jaz sem seveda takoj vedel, da pojedete k Stevensu, in od tistih dob vas niso moji ljudje niti za trenutek spustili izpred oči. Lahko bi vas bil spravljal s poti, a najprej sem hotel videti, kakšne namene imate. Semili ste se pa kar izvrstno. Vaš »Francos« je bil prava mojstrovina. Vsa čast vam! Nu, in ostalo veste. In kaj mislite, kaj je najbolj zabavno pri vsej stvari? To, da je bila vaša igra, ko ste se naredili mrtvega, popolnoma uspešna. Zdjaj vas imajo vsi za mrtvega. Nu, in najbrže vam ne bo veliko do tega, če umrete še enkrat, da bo bolje držalo. Vašega groba ne bodo nikoli našli. Ali me želite še kaj vprašati? Vaš čas bo namreč kmalu potekel.

»Kaj se je zgodilo s tisto Armenko?«

»Oh,« je malomarno rekel Forester in si prizgal cigareto. »Preveč je bila zvedava, pa nam je postala nadležna. Nekega večera sem jo srečal na samem — ob nabrežju — seveda povsem slučajno. Kraj je bil zelo nevaren in majhen sunek je zadoščal, da je štrbunknila v vodo.«

»Lopov! Tedaj ste jo umorili?«

»Čemu rabite tako grde besede? S poti sem jo spravil — voila tout.«

»Vi peklenšček! Ali imate nemara tudi umor Kitty Lakeove na vesti?«

»To bi radi vedeli, kaj? A mene prav nič ne miče, da bi ustrezal vaši radovednosti. Sicer vam bo pa itak lahko sama povedala — poslati vas mislim namreč tja, kjer je ona.«

Sinclair se je ozrl na Zanjio in videl, kako sta se zasvetili v njenih očeh sovraštvo in strah. Očividno je bilo med stvarmi, ki jih je bila pravkar slišala.

maršikaj novega zanjo. Ubožica je morala že zdaj slutiti, da tudi njeno življenje ne bo več dolgo trajalo, kakor hitro se Forester polasti njenega imetja. A vkljub temu je njegova volja tako nepremagljivo vplivala nanjo, da ni niti poizkusila uiti.

»In zdaj, gospod detektiv,« je rekel Forester in vstal, ne da bi se prenehal smehljati, »zdej vas imam dovolj. Moje skrivnosti so vam sicer znane, a mrtvi navadno ne govorijo.«

Sinclair mu je pogledal naravnost v oči. Videl je, kako je zločinec vzdignil samokres in pomeril.

Nato so dogodki sledili drug drugemu z vrtoglavo drzino. Nekaj je prasknilo in oknice za Sinclairjem so se razletele. Detektiv je nehote okrenil glavo. Tisti mah sta počila dva strela. Soba se je napolnila z dimom in Sinclair je izgubil zavest.

18. poglavje

Dirka s časom

»O Bog! Prišla sva prepozno!« Stevens je skočil v sobo in vrgel svoj samokres na mizo. Barrat se je priril skozi razbite oknice in pogledal okoli sebe. »Bojim se, da ga je ubil. Zakaj nisva prišla vsaj pet minut prej!«

Stevens je pokleknil k Sinclairju, ki je nepremično ležal na tleh. »Ne, ni mrtve, saj diha. Kaj vam pa je?«

Vzdignil je oči: Barrat je trepetaje sklonil ob zidu. Njegov obraz je bil ves blede. »Takoj mi bo odleglo. Takih stvari nisem več vajen, odkar sem bil na vojni.« Komaj se je upal pogledati na krvaveče truplo, ki je ležalo pred njim. »Poglejte si raji Foresterja,« je hladnokrvno rekel Stevens. »Mislim, da je pošteno izkupil. Jaz ne streljam slabo.«

Barrat je premagal svojo slabost in pogledal ležečega zločinca. Takoj je videl, koliko je ura. Mož je bil mrtve.

Mlada Indijka se je bila molče in brez

solza sedela v kot. Njene široko odprte oči so strmele v truplo moža, kateremu je bila podložna. Indijski sluga je bil izginil.

Edini Stevens je ostal hladnokrvnen. Njegova žepna rutica ni zadoščala, da bi bil ustavil kri, ki je curljala Sinclairju iz rane na glavi. »Obvezil potrebujeva«, je dejal.

Zanja je drgetaje vstala, kakor da se je šele zdaj zavedala. Lahko bi bila pobegnila, zakaj moža sta imela preveč posla, da bi se bila utegnili znenit zanj — a videti je bilo, kakor da niti ne misli na to možnost. Čez minuto se je vrnila z mušlinasto ruto in jo podala Stevensu. Barrat je med njeno odsotnostjo pregrnil Foresterjevo truplo z namiznim prtom. Končno je bil tudi to človek, ki je pravkar še dihal, in Barrat ni bil policijski uradnik.

»Urno po zdravniku! Preklete! Indijec je ušel. A to nič ne da. On je bil samo orodje: tu leži pravi krivec.«

»Čujte,« je rekel Barrat, »snoči, ko je zadel Sinclairja «kap», je tale rekel, da ga hoče spraviti v francosko bolnico. Nemara bi tudi midva ...»

»Seveda, to bo najboljša,« ga je prekinil Stevens. »Pokličite izvoščaka in zapeljite ga tja. Moje ljudi pošljite neutegoma semkaj, počakal jih bom.«

»A kaj, če se Indijci vrnejo?« Stevens se je zarežal. »Nič drugega si ne želim.«

Barrat je spravil ranjenega detektiva v francosko bolnico. Stevensovo ime mu je odprlo vsa vrata.

Med tem, ko so zdravniki preiskovali ranjenca, je on nemirno hodil po dvorišču sem ter tja. Šele nekaj dni je bilo tega, kar ga je bila Madelina nagnala v to divjo prigodo. Včeraj je bil prišel, pripravljen na dolgo in utrudljivo iskanje, — in glej, zdaj je bil Sinclair najden in njegovo življenje rešeno, in Barrat sam je bil pogledal smrti v oči!

Ni Vas
ne stane

če si ogledate pravkar dospel zalogo jesenskega in zimskega blaga za moške in ženske obleke.

Imam veliko izbiro, lepe vzorce v res solidnih cenah.

Tudi če trenutno ne rabite obleke, si vseeno ogledajte zalogo, ker niste obvezni, da kaj kupite.

A. Žlender.

Ljubljana, Mestni trg 22.

Elektroinženjer

vešč tudi vseh pisarniških poslov, dobi mesto pri večji elektrarni na deželi. Ponudbe pod »Elektroinženjer« na oglasni oddelček »Jutra«. 13421

Kameninaste cevi

v vseh dimenzijah in oblikah ima stalno na zalogi

MATERIAL
d. z. o. z.

LJUBLJANA, Dunajska c. 36.
Telef. 27—16. Brzjav: Material

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 86

Glasba osrečuje ...!

če je slisate, prav posebno pa, če se sara z njo baviš! NI TREBA, DA JE VAS DOM BREZ GODBE! Če stopite z nami v stik in si izberete kakšen poceni instrument. Zahtevajte neobvezno ponudbo in brezplačni veliki katalog. Dobavimo vam direktno iz tovarne v Nemčiji, od nosno prodajne podružnice v Mariboru. Pišite takoj na naslov:

MEINEL & HEROLD
MARIBOR ŠT. 101-B

POTNIKI

železničarji in dijaki so z aktovkami, kovčgi in podobnim najsolidneje ter najceneje postreženi pri

A. PREKUH,

LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 26.
ki izdeluje vse to čisto po poljubnih željah ter prevzema popravila. 312

štofe, kangarne

in točne za moške obleke, dvojbe za povsemne, dežne plašče, izgovinjene moške obleke in obleke po meri kupite najceneje pri trditvi

IVAN KROŠELJ
LJUBLJANA, Šmartinska št. 15 (prej Martinova) in Zaloška 8.

Češki porcelan

kakor tudi pristno emajlirano kuhinjsko posodo dobite zopet pri stari trdki

ANA KUS

Sv. Petra cesta 38 13105

Katera lesna industrija v Sloveniji

želi otvoriti v Zagrebu skladišče žagane in tesanega materiala in na ta način plasirati na leto

4000—5000 m³ pod vodstvom prvovrstnega lesnega strokovnjaka, ki razpolaga z garancijo od

Din 300.000.— v gotovini, naj se izvoli javiti na Interaklam d. d. Zr. greb, Marovska ul. 28 — pod »Drvo, K—1507«. 13442

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani

Opr. št. 1000/13-1930-2.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, zastopan po Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani bo oddal pri gradnji uradnega posloja ekspoziture v Mariboru

dobavo in izpeljavo električnih napeljav.

Ponudbe kolkovane s kolekom Din 100 in z vsemi predpisanimi prilogami naj ponudniki vložijo v posebni začetnih ovogh z napisom »Ponudba za dobavo in izpeljavo električnih napeljav pri zgradbi uradnega posloja ljubljanskega okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru opr. št. 1000/13-1930-2.«

Vse ponudbe naj se vložijo v vložišču Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20, soba št. 205

do 20. oktobra 1930., do 10. ure dopoldne.

Javna ponudna licitacija za ta dela se vrši dne 20. oktobra 1930. ob 10. uri dopoldne v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, soba št. 200. Ponudbe, ki ne bi odgovarjale vsem stavljenim pogojem, kakor tudi vse neakadno došle ali brzojavno prijavljene ponudbe se ne bodo upoštevale.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani ni dolžan sprejeti niti ene ponudbe in tudi najcenejše ne in ni dolžan utemeljiti izvolitve izvolitelja.

Vse za razpis potrebne pripomočke, dobe reflektanti v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani za Din 100.—

Nacrti za izpeljavo električnih napeljav se lahko vpogledajo v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, soba št. 201, odnosno pri nadzornem inženjerju arh. Saši Dev-u v Mariboru, Maistrova ulica št. 1/L.

Ljubljana, dne 4. oktobra 1930.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. 13478

Prvovrstne težake in tesarje

sprejme takoj stavbeno podjetje

J. Slavec,
gradbeno vodstvo
Bled.

13461

Autokleparstvo ter emajlirane Lucove peči

stavbinsko kleparstvo in instalacija strelododov

Se priporočava

Srebotnjak - Kančar

Ljubljana

Gosp. osvetilska cesta 18

SISACKA MINERALNA VODA

PTESLIC

Alkalni blatni jedni vrelec

Pijača sama, z vinom, mlekom ali sadnim sokom

OZDRAVI iznemoglost, arterijsko-krvo, kožne, ženske in očesne bolezni, potem bolezni žlez, črevesa, želodca, sopil, spolnih in sečnih organov, ledvične in želodčne kamne, živčne bolezni, vnetje sluznic, golšo, hemoroide in neplodnost.

Zahtevajte in dobili boste povsod Sisacko mineralno vodo!

Popravite in čuvajte svoje zdravje!

Merse

Nudimo kot dobro priliko nakupa:

Mešano naravno drobno perje kg Din 18
Pisano kurje drobno, novo perje » 25
Rumeno kurje drobno, novo perje » 35
Puljeno nar. meš. novo perje kg » 40
Čisto belo kurje drobno perje kg » 58
Puljeno gosje perje, puh itd.
Perje je v vrečkah po ½, 1 in 2 kg.
Odjemalec zunaj Zagreba pošiljamo na zahtevo od vsake vrste brezplačno vzorce. 13391
Naj zahteva, kdor ga še nima, naš novi zimski katalog. V njem dobite na 108 velikih straneh obsežno izbiro predmetov, potrebnih za Vas in Vašo hišo.

Trgovska in odprema hiša
Kastner & Öhler
ZAGREB, Illica 4. 13391

GOSPODJE

Zabranjen voh!

vsakovrste emajlirane plošče z napisom za zdravnike, odvjetnike, pisarne, državne in občinske urade, hotele itd. NAJČEŠČE IZDELUJE

Zephier d. d., Subotica
tvornica peč in emajla.

Orožje

municijo in lovske potrebščine Vam nud v največji izbiri in po najnižjih cenah:

FR. ŠEVČIK,

Ljubljana, Židovska ulica 8

Belgijske dvocevne puške od Din 900.— naprej

Belgijske Hamerles dvocevne puške » » 1400.— »

Flobert puške, 6 mm, risane » » 250.— »

Automatske pištole, kal. 6.35 » » 250.— »

Lovske stročnice, 100 komadov » » 45.— »

Patrone 6.35, 100 komadov » » 80.— »

En-Ge alarm pištole » » 50.— »

Puške: »Bayard«, »Darnec«, F. N. Browning, Borovelske, Suhlske, Lovske patrone »Tiger« z nemškim Troisdorfer-smodnikom, kakor vse drugo orožje za sport in obrambo po nanižjih cenah.

Za cenik 1930 poslati Din 6.— v poštini znamkah.

Trgovcem najnižje en gros cene.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena leta 1900

Delniška glavica: Din 50.000.000.—

Skupne rezerve cca. Din 10.000.000.—

Telefonske številke: 2861, 2413, 2502, 2503

Centrala: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

PODRUŽNICE: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad,

Novo mesto, Ptaj, Bakič, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Zagreb

Brzjavni naslov: BANKA

Brzjavni naslov podružnic

LJUBLJANSKA BANKA

39a

Se pr. poroča za vse bančne posle

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglaševanje, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelki »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglaševalec pripravljen plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglaševanje trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati obnemem s naročilom, sicer se oglaševalec pripravlja plačati pristojbino za šifro 5 Din. Hranilnica v Ljubljani, 11842.

Naslovi malih oglasov

In druge informacije tičečo se oglasov, se dobijo tudi v podružnicah

Novem mestu in na Jesenicah

Ljubljanska cesta št. 42

pri kolodvoru št. 100

Male oglase in inserate naročite v naših podružnicah.

Službe dobi

Dobro pletiljo
sprejemam s 16. oktobrom.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«.

Kuharica
perfektna dobi stalno službo
v hotelski restavraciji v
Ljubljani. Ponudbe na oglaš.
odd. »Jutra« pod šifro
»Varnost«.

Pekovskega vajenca
okoli 16 let starega, posre-
dova in zdravstveno sprejem
partija pekarna v Dolenjem
Logatcu.

Kroj. pomočnika
provrstnega za velike ko-
mode sprejme v stalno delo
»Elegance«, Maribor, Alek-
sandrova 48.

Hlapec
vešč dela, voljan in zmožen
dobi dobro stalno službo
v hotelu Bellevue v Ljub-
ljani. Ponudbe se mora
pri govorji živiti in na
vrtna dela.

Vzgojiteljico
ednosmerno učiteljico sprejem-
am k 6 let starima fantka.
Plača po dogovoru. Julija
Krošelj, Ljubljana, Smar-
tinska cesta 15.

Organizatorja (ico)
pripravnega nastopa, spre-
jemam in anglažna išče kaj-
zvezo podjetje. Prednost
imajo literarno usposobljeni.
Služba je stalna. Ponudbe
na oglaš. odd. »Jutra«
v Ljubljani pod šifro »Kaj-
zvezo organizatorja«.

Lesostrugarje
sprejme v stalno delo večje
specijalne podjetje. V ofe-
rijah je navesti vsajeno za-
htevkov in priložiti spriče-
vala ter poslati na oglaš.
odd. »Jutra« pod šifro
»Izvedba«.

Slasličarskega
pomočnika
provrstnega samostojnega
delavca, ki dobro zna
trgovati, sprejemam na oglaš.
odd. »Jutra« pod
»Dobro slasličarje«.

Vajenca
sprejemam elektronske Ar-
har, Celovška cesta št. 80
»Jutra«.

Dobro veziljo
za svilen perilo sprejem
takoj trg. Hlad. Sare, Ljub-
ljana, Selenburgova ul. 5.
»Jutra«.

G. Th. Rotman:
Sambo in Joko
Vesela levja zgodba.

15. 10. 1930

16. 10. 1930

17. 10. 1930

18. 10. 1930

19. 10. 1930

20. 10. 1930

21. 10. 1930

22. 10. 1930

23. 10. 1930

24. 10. 1930

25. 10. 1930

26. 10. 1930

27. 10. 1930

28. 10. 1930

29. 10. 1930

30. 10. 1930

Pečar. pomočnika

samostojnega delavca spre-
jemam takoj proti dobri plači
v trajno delo Dermastja
Fran, Ljubljana, Glušica ul.
št. 11.

Gospodinj
dobro kuharico, ki ljubi
delo in otroke, zdravo in
čisto, posreduje preteklo-
sti, z dobrih spričevali,
sprejme samostojna go-
voja, otroke. Ponudbe na oglaš.
odd. »Jutra« pod šifro
»Dobra gospodinja«.

Dekle
zdravo, prično, posre-
dova, nad 35 let staro, lično ru-
nanost, ki je skrajno
snažna, zna pripraviti ku-
hati, prati, likati, živati in
je sploh vezirana v vseh
domačih delih — išče dru-
žina 2 oseb brez otrok. —
Plača po dogovoru. Naslov
v oglasnem oddelku »Ju-
tra«.

Strojvodjo
kvalificirano, treznega in
zanesljivega za lokomotivo
na ožkotni progi, išče
radnik. Nastop takoj. —
Služba stalna. Pisemne po-
nudbe na oglaš. odd. »Ju-
tra« pod »Strojvodja«.

Brivski pomočnik
perfektno v moški postre-
žbi, Slovenec, dobi stalno
mesto. Ponudbe na oglaš.
odd. »Jutra« pod šifro
»Postrežnik«.

Mizar. pomočnika
veščega strojnega polir-
nega mizarstva, ki dobro
izvezuje, sprejemam An-
ton Stofa, strojno posre-
dovanje, Domžale, Solška
ulica.

Mizar. vajenca
sprejme v svojo obrt v hi-
ši Lud. Jug, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje 21.

Pletiljo
samostojno, sprejemam v stal-
no službo Javornik, Volja-
nska 2, Maribor. 41338-1

Učenico
iz dobre družine se spre-
jemam v trgov. z mehanik-
nim delom. Vprašati v podru-
žnici »Jutra« v Mariboru.

Šafarja ali oskrbnika
kateri je vešč v poljedel-
stvu, pri travnikih, živin-
ogojstvu in gozdarstvu, išče-
mo za večje posestvo na Sta-
jerskem. Išli mora biti
marljiv, pošten in mora
imeti izkušenj. Ponudbe
se predloži spričevala na oglaš.
odd. »Jutra« pod »Sta-
jerska«.

Varuhinjo
pošteno, zanesljivo, staro
od 17 let naprej, zmožno
razen slovenske tudi per-
fektno nemščine, sprejemam
k fantoma, 3 in 6 let sta-
rim. Ponudbe s sliko in
navedbo zahtevkov je po-
slati na M. Modic, lesna
industrija, Nova vas pri
Rakeku.

2 kroj. pomočnika
za fino veliko delo sprejem-
am takoj Leopold Krol, Liti-
ja Godbenik imajo prednost.

Trg. sotrudnik (ca)
agilna in zanesljiva moč s
kavljem 20-30.000 Din dobi
takoj mesto. Ponudbe na
oglaš. odd. »Jutra« pod
»Dobra moč 22«.

Likarico
dobro izveščano sprejem-
am v govoru in pisavi tudi
nemščine, išče veltrogo-
vina v Celju. Oferte,
pisane poleg v sloven-
ščini in srbohrvaščini
poslati v nemščini je po-
slati na »Edine« Witten L.
Kohlmessegger 8. V
oferti je navesti refe-
rence in zahtevano pla-
čo.

Učenico
za damsko krojaško spre-
jemam modni atelje M. S. a. r. e.
Ljubljana, vila »Trnovska«,
Rutarjeva ulica — med Ti-
voljem in Vrtačo. 41474-1

Dekle
vajeno tudi nekoliko kupa-
nje, sprejemam za vsa hru-
dela. Naslov pove oglaš.
odd. »Jutra«.

Služkinjo za vse
sprejemam na Mirju, Bugi-
čeva ulica 5.

Lesostrugarja
zmožnega samostojnega ob-
ravnavanja, sprejemam v
trajno zaposlitev, pripravi-
mo na oglaš. odd. »Ju-
tra« pod »Lesostrugar«.

Mesto hišnika
razpisuje Sokolsko društvo
v Škofji Loki. — Prednost
imajo oženjeni brez otrok
Ponudbe na oglaš. odd. »Ju-
tra« pod »Praktični spre-
jemni izpiti«.

2 vajenca in 2 kle-
parska pomočnika
samostojna delavca sprejem-
am takoj v trajno delo Fran
Zušek, Bled 1.

2 kroj. pomočnici
izurjeni moški konfekcij
dobiti stalno delo pri Ot-
marju Bukovniku, Ljubljana
Kongresni trg 5.

Trgov. pomočnika

kateri bi z 1. I. 1931 kup-
pil isto trgovino za mal-
denar, išče dobro vpeljano
trgov. usposobljeno robo.
Naslov: T. Baisner, Breži-
ce.

Pletiljo
izurjeno za nogavice, —
sprejme takoj Bonac, Stre-
liška 24.

Akadem. in konser-
vatorist inštruktor
poučuje za brezplačno sta-
novanje. Samo boljša dru-
žina. Ponudbe na oglaš.
odd. »Jutra« pod šifro
»Akademik in konservato-
rist«.

Pridno dekle
popolnoma zdravo, ki bi
zapravljala vsa gospodinj-
ska dela pri mali družini
sprejemam v službo. Pred-
nost ima ona, ki zna živati
in ki se razume tudi vsaj
nekaj pri kuhi. Plača po
sposobnosti. Vprašati: Ma-
ribor, Vrbanova ul. 63-1.

Učenico
ki zna že nekoliko šivati
perilo, sprejemam. — Vsa
oskrba v hiši. Ponudbe na
področju »Jutra« v Tr-
bovljah pod šifro »Poste-
nost 24«.

Postrežnik
išče za dnevno 2 uri do-
polne. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«.

Dve dobri pletilji
sprejemam. A. Gamsar, Za-
greb, Sveti Duh 44.

Mladenko
veščo kuhanja in gospodinj-
stva, ki dobro zna kuhati,
blizu Ljubljane. Ponudbe
pod šifro »Najboljše ravnar-
je« na oglaš. odd. »Ju-
tra«.

Boljšo kuharico
mlajšo, z letnimi spričevali,
sprejemam k trem osebam
poleg hišne; mora pomagati
v gospodinjstvu in go-
voriti nemško. Oglasiti
gen. ravni. Josip Dekleva,
Gvozdi 19.

Učenico
za damsko krojaško spre-
jemam modni atelje M. S. a. r. e.
Ljubljana, vila »Trnovska«,
Rutarjeva ulica — med Ti-
voljem in Vrtačo. 41474-1

Varuhinjo
pošteno, zanesljivo, staro
od 17 let naprej, zmožno
razen slovenske tudi per-
fektno nemščine, sprejemam
k fantoma, 3 in 6 let sta-
rim. Ponudbe s sliko in
navedbo zahtevkov je po-
slati na M. Modic, lesna
industrija, Nova vas pri
Rakeku.

2 kroj. pomočnika
za fino veliko delo sprejem-
am takoj Leopold Krol, Liti-
ja Godbenik imajo prednost.

Trg. sotrudnik (ca)
agilna in zanesljiva moč s
kavljem 20-30.000 Din dobi
takoj mesto. Ponudbe na
oglaš. odd. »Jutra« pod
»Dobra moč 22«.

Likarico
dobro izveščano sprejem-
am v govoru in pisavi tudi
nemščine, išče veltrogo-
vina v Celju. Oferte,
pisane poleg v sloven-
ščini in srbohrvaščini
poslati v nemščini je po-
slati na »Edine« Witten L.
Kohlmessegger 8. V
oferti je navesti refe-
rence in zahtevano pla-
čo.

Učenico
za damsko krojaško spre-
jemam modni atelje M. S. a. r. e.
Ljubljana, vila »Trnovska«,
Rutarjeva ulica — med Ti-
voljem in Vrtačo. 41474-1

Dekle
vajeno tudi nekoliko kupa-
nje, sprejemam za vsa hru-
dela. Naslov pove oglaš.
odd. »Jutra«.

Služkinjo za vse
sprejemam na Mirju, Bugi-
čeva ulica 5.

Lesostrugarja
zmožnega samostojnega ob-
ravnavanja, sprejemam v
trajno zaposlitev, pripravi-
mo na oglaš. odd. »Ju-
tra« pod »Lesostrugar«.

Mesto hišnika
razpisuje Sokolsko društvo
v Škofji Loki. — Prednost
imajo oženjeni brez otrok
Ponudbe na oglaš. odd. »Ju-
tra« pod »Praktični spre-
jemni izpiti«.

2 vajenca in 2 kle-
parska pomočnika
samostojna delavca sprejem-
am takoj v trajno delo Fran
Zušek, Bled 1.

2 kroj. pomočnici
izurjeni moški konfekcij
dobiti stalno delo pri Ot-
marju Bukovniku, Ljubljana
Kongresni trg 5.

Prekajevalec

provrstnega samostojnega dela
več dobi takoj namestitev
Ponudbe na oglaš. odd. »Ju-
tra« pod šifro »Prekajevalec«.

Postrežnik
čisto in pridno sprejemam za
kratkotrajno delo. Naslov
v oglasnem oddelku »Ju-
tra«.

Hallo, godbeniki!
Za kavarno angažiram za
čimprej nastop prvotno-
steno trio (violino, čelo, kla-
vir) za daljšo dobo. Na-
zlo pove oglaš. odd. »Ju-
tra«.

Šiviljo
samostojno v finem dam-
skem delu sprejemam takoj
L. Vrtačo, Rajhenburg.

Prodajalko
sprejemam v špecijalno tr-
govino v bližini mesta Ljub-
ljane. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«.

Pleskarja
s prakso v polihistu, spre-
jemam mizarstvo »Sava« v Ko-
lovorski ulici št. 18.

Mizarja
za izdelovanje foteljev
sprejemam mizarstvo »Sava« v
Kolovorski ulici št. 18.

Pletilje in šivilje
izurjene sprejemam. V
prošnji naj se navede
tudi ako je zmožna na
navaden stroj ali za-
kard. Ponudbe na oglaš.
odd. »Jutra« pod
»Pletilja 50«.

Trgovski pomočnik
dobro prodajalec, vešč
manipulacije, špecijal-
ne in železninske stro-
ke, prva moč, dobi me-
sto. Ponudbe na oglaš-
nem oddelku »Jutra« pod
»Agilni prodajalec«.

Kroj. pomočnika
dobrega in tudi nekoliko
vajenca v damskem kro-
ju, sprejemam takoj A. J. A.
Babnik, Kranj št. 18-11.

Šofer
trezen in zanesljiv, z nekaj
prakse, želi mesto. — Med
prostim časom bi opravljal
tudi druga dela. Ponudbe
na oglaš. odd. »Jutra«
pod šifro »Kamorkoli«.

Perfektno kuharico
iščem za čez dan. Naslov
v oglasnem oddelku »Ju-
tra«.

Vajenca
sprejemam podružnica Julio
Meini, Ljubljana, Selenbur-
gova 3.

Kuharico
ohenen samostojno gos-
podinj sprejemam takoj Zvan,
loški upravitelj —
Komenda.

Kavarn. vajenca
(pikolo) sprejemam kavarna
»Slova« v Ljubljani. 41382-1

Mizarskega vajenca
sprejemam Jose Zadnik, Ro-
vškova 48, Ljubljana VII.

Prodajalko
popolnoma verzirano v
modni trgovini, sprejemam
takoj, event. pozneje. Po-
nudbe le pisemne na po-
družnico »Jutra« v Celju
pod »Modna trgovina v Ce-
lju«.

Mlajšo pisarn. moč
moško ali žensko, even-
tuelno zacetnika, ozil-
nega zacetnega zmožnega
pomočnika slovenske ali
srbohrvaščine, išče veltrogo-
vina v Celju. Oferte,
pisane poleg v sloven-
ščini in srbohrvaščini
poslati v nemščini je po-
slati na »Edine« Witten L.
Kohlmessegger 8. V
oferti je navesti refe-
rence in zahtevano pla-
čo.

14-letno deklico
poštenih in ubožnih staršev
sprejemam takoj k otroku Ju-
la Pavšnar, Kokra nad
Kranjem.

30 dobrih zidarjev
sprejemam Emil Tomajžl,
gradnja sole v Škofji Loki.

Mlajšo pisar. moč
event. zacetno, zmožno
poleg enega državnih
jezikov, išče namščine v
govoru in pisavi išče
veltrogovina v Celju. —
Ponudbe v katerih je
navesti reference in pla-
čo, ki se zahteva, je po-
slati na »Jutra« v Celju
pod šifro »Praktični spre-
jemni izpiti«.

Otmena velika zdrav-
stvena institucija v
velikom gradu dunaj-
ske banovine traži za
upravnika gl.

lečnika - hirurgja
za kapitalom. Inter-
esna institucija daje obave-
ščenje Schimmer Béla,
Subotica, Sienkiv-
čeva 10.

Šiviljo, ozir.

prikojevalko
za damsko obleke. Ponudbe
pod »Prvotna moč« na
oglaš. oddelku »Jutra«.

Poštena kuharica
želi mesto gospodinj, ali
gore tudi za otroška oglaš.
financ. stanico. Ponudbe na
oglaš. oddelku »Jutra« pod
šifro »90«.

Akademik
išče s 15. oktobrom lepo,
solino in ceneno sobo.
Ponudbe na oglaš. odd. »Ju-
tra« pod »Možnost in
struktije«.

Kot trg. učenec
veščo trgovino na delu
želi mlajši fant boljše
družine iz Ljubljane. Dopise
na oglaš. odd. »Jutra«
pod »Trgovski učenec«.

Mlekar
izvešan v vseh mlekar-
skih poslih, z večletno prak-
so. Išče službo za takoj ali po
dogovoru. Vseame tudi mlaj-
karno v najem. — Ponudbe
na oglaš. odd. »Jutra«
pod šifro »Mlekar«.

Na veleposvestu
ali graščini želi kako po-
možno mesto 38 let star
trgovski uradnik. — Ponudbe
na oglaš. odd. »Jutra«
pod »St. 1178«.

Gospodična
trgovsko izobražena, želi
vstopiti h kakšni boljši
gospodinj, kjer bi se
učila nemškega jezika.
Na plačo se ne odira. Gre
tudi izven Ljubljane. Na-
slov v oglasnem oddelku
»Jutra«.

Trgov. pomočnik
železninar, vešč slovenske-
ga in nemškega jezika, išče
službo. Ponudbe na oglaš-
nem oddelku »Jutra« pod
»Vesten železninar«.

Šofer
trezen in zanesljiv, z nekaj
prakse, želi mesto. — Med
prostim časom bi opravljal
tudi druga dela. Ponudbe
na oglaš. odd. »Jutra«
pod šifro »Kamorkoli«.

Mesto sluga
ali kaj silnega iščem. Sam
vojaški prot. grem ka-
morkoli. Ponudbe na oglaš-
nem oddelku »Jutra« pod
šifro »Zanesljiv in trezen«.

2 tesar. pomočnika
iščeva tesar, delja najraje
na Dolenjskem. Sva za-
nesljiva pri vsakem delu.
Imava parletna spričevala.
Ponudbe na oglaš. odd. »Ju-
tra« pod »Tesarje«.

Prodajalka
mešane stroke išče službo.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«.

Godbo bi ustanovil
na novo tam, kjer dobim
stalno službo. Ponudbe se
prosi na področju »Ju-
tra« v Trbovljah pod
»Brezplačna godba«.

Slasličarski
pomočnik
samostojen delavec, išče
službo. Ponudbe na oglaš.
odd. »Jutra« pod šifro
»F. J.«.

Vzgojiteljica
vrtnarica z znanjem slo-
venske, nemške, deloma
francoske in klavirja
išče mesto k finejši ob-
čini. Čejeje dopise poslati
na oglaš. odd. »Jutra«
pod »Vzgojiteljica deca«.

Vzgojiteljica
išče mesto k otrokom.
Vešč je nemškega slo-
venskega in hrvaškega je-
zika ter zna šivati. Naslov
v oglasnem oddelku »Ju-
tra«.

Krojaški pomočnik
pošten in zanesljiv, izve-
šan za male kose in delal
tudi že velike kose, išče
dela s hrano in stanova-
njem v hiši. Naslov v
oglasnem oddelku »Ju-
tra«.

S 1. januarjem
bi rada premenila službo in
samostojna moč v vseh po-
slih. Išče mesto v boljšem
ateleju. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«.

Prodajalka
mešane stroke. Išče služ-
bo v mestu ali na delu.
Naslov v podružnici »Ju-
tra« Jelenice.

Strokovnjak
v knjižovedstvu
vzoren organizator raznih
vleindustrijskih podjetij,
želi primerno namešče-
nje. Čejeje dopise poslati
na oglaš. odd. »Jutra«
pod »Vzgojiteljica deca«.

Gospodična
pridna in zanesljiva, išče
za takoj ali pozneje mesto
v pekarni ali slasličar-
stvu. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«.

Vzgojiteljica
z znanjem slovenskega,
nemškega in srbohrva-
škega jezika išče me-
sto k otroku. Ponudbe
na oglaš. odd. »Jutra«
pod »Vzgojiteljica deca«.

Fotograf
prvorazredna in popolnoma
samostojna moč v vseh po-
slih. Išče mesto v boljšem
ateleju. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«.

Gospodična
pridna in zanesljiva, išče
za takoj ali pozneje mesto
v pekarni ali slasličar-
stvu. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«.

Vzgojiteljica
z znanjem slovenskega,
nemškega in srbohrva-
škega jezika išče me-
sto k otroku. Ponudbe
na oglaš. odd. »Jutra«
pod »Vzgojiteljica deca«.

Gospodična
pridna in zanesljiva, išče
za takoj ali pozneje mesto
v pekarni ali slasličar-
stvu. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«.

Vzgojiteljica
z znanjem slovenskega,
nemškega in srbohrva-
škega jezika išče me-
sto k otroku. Ponudbe
na oglaš. odd. »Jutra«
pod »Vzgojiteljica deca«.

Gospodična
pridna in zanesljiva, išče
za takoj ali pozneje mesto
v pekarni ali slasličar-
stvu. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«.

Gospodinja

starejša, inteligentna gos-
pa z večletnimi spričevali,
vešč slovenskega in nemške-
ga jezika, gre k samostoj-
nemu gospodu ali vdovu.
Ponudbe na oglaš. odd. »Ju-
tra« pod »Starejša
gospodinja«.

Učenec
ki je dovršil tri gimnazije,
želi stopiti v vaj. ket
elektrotehnik, avtomobanik
ali strojni ključavničar. —
Naslov v oglasnem oddel-
ku »Jutra«.

Šoferja za avtotaksi
zanesljivega, znanega po-
pravil ter kaveje sprejem-
takoj. Ponudbe na oglaš.
odd. »Jutra« Maribor
pod »Dobro kalkulac.«.

V solcu in vetru
— prošim pište ponovno
Vase pismo izgubljeno. Po-
sred. »Cez drn in strne«
41361-24

Volga 20
dvignite dopis pod isto ru-
briko v oglasnem oddelku
»Jutra«. 41307-24

Osamljenka
želi spoznati nad 50 letne-
ga inteligenta. Dopis pod
»Skrbna gospodinja« na
oglasni oddelku »Jutra«. 41347-24

Varana
Kaj dveh ne more imeti.
Ne misli, da je izgovor,
sem dovolj prepričana.
41418-24

Dama
želeč znanja, dopolnjevanja,
plesa, lepote zimskih
večerov z mladim, vsega
lepega tejnim inteligentom,
naj piše podružnici »Jutra«
v Mariboru pod »Vrjem
ne osrečevanje«. Neano-
nimno! Diskretna zjam-
čena! 41514-24

Mlad fant
— stalno službo želi znanja
in dopolnjevanja z de-
kletom, starim 17-20 let.
Ponudbe na podružnici
»Jutra« Jelenice pod znač-
ko »Postena mladenka«. 41403-24

Zakaj
tako sama srčkana dama?
— Mlad gospodinja, izobra-
žena, želi spoznati z Vami v
vrhu poštenega spozna-
nja. — Dopis pod »Vrjem
ne osrečevanje«. Neano-
nimno! Diskretna zjam-
čena! »Jutra«. 41418-24

Dva mladeniča
— dežele, preprosta, osam-
ljena in nepokvarjena, se
želita zaljubiti v dve isto-
taki mladenici (17-21 let).
Cen. dopise pošlji na ogl.
odd. »Jutra« pod »Pia-
tonična ljubezen«. 40633-24

Dve mladi dami
Inteligentni želi znanja z
inteligentima, ki bi ju na-
čela plesati. Resne po-
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko 17-
20 letne. 41443-24

Državni uradnik
želi znanja z inteligentno
mladenko. Cen. dopise s
polnim naslovom na oglasni
odd. »Jutra« pod »Vrjem
ne osrečevanje«. 41511-24

**Gosp. višji carinski
uradnik**
Pismo prejela prepozno.
Pridem v nedeljo zve-
čer ob isti uri kot je
bilo določeno za petek
3. t. m. pred glavni vhod
Tabora. 41523-24

Ženitve
Slovenka
želi poročiti gospoda, ni-
jega poklica. Stara je 20
let, lepe zunanosti, čvrste
postave. Sla bi tudi izven
Slovenije. Le resne ponu-
dbe na oglasni oddelku »Ju-
tra« pod »Dolenja«. 41354-25

**Mlada trgovsko
naobrazena**
bi rada moša z lastnimi
lokalni ali potrebnimi
premoženjem. Cen. dopise s
polnim naslovom »Jutra«
pod »Trgovina 412«. 41045-25

Uradnica
simpatična, ljubeča znanja-
na, želi spoznati gospoda, ni-
jega poklica. Stara je 20
let, lepe zunanosti, čvrste
postave. Sla bi tudi izven
Slovenije. Le resne ponu-
dbe na oglasni oddelku »Ju-
tra« pod »Dolenja«. 41354-25

Mlada kristijanka
dobra gospodinja z znatnim
premoženjem in nepremični-
m premoženjem iz posestniške
obitelji se želi poročiti. Ne
bozavna, v vrhu poštena
in karakternega znanja-
ga, ki bi cenil tudi njo,
ne samo njeno premoženje.
Ponudbe s polnim naslovom
na oglasni odd. »Jutra«
pod »Značaj nad vse«. 40910-27

Mlad obrtnik
mehanik z lastno delavnico
in trgovino, želi znanja z
gospodino, s kapitalom, v
vrhu poštenega obrata.
Ženitev takoj. Le resne po-
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Mehanik«
41339-25

Gospod
srednjih let, v stalni službi
in premoženjem želi
— spoznati svoj dom z isto-
tako gospodino, staro do
30 let. Samo resne ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Srečen zakon«. 41406-25

Gospodična
stara 35 let, neomagovalna
preteklosti, inteligentna
in gospodinsko izobražena,
s 50.000 Din premoženja —
želi znanja z dobročrtnim
gospodom, v vrhu poštenega
— najraje z državnim urad-
nikom. Le resne ponudbe s
polnim naslovom na oglasni
odd. »Jutra« pod »Eigene Hei-
me«. 41573-25

Lastnik podjetja
dobrodošlega, v Ljubl-
jani, star 36 let, išče
radi pomanjkanja znanja
tem potom gospodino ali
vodo staro do 35 let, ki je
gospodinja in ki bi za
razširjenje obrata vlo-
žila v podjetje 50.000
Din. V slučaju har-
monije sredi ženitve.
Ponudbe s polnim na-
slovom na »Jutra«
pod »Resno živ-
ljenje«. 41562-25

Simpatični mladenič
želi dopisovati v vrhu
kamenje ženitve, s isto
tako gospodino do 20.
let. Cen. dopise pošlji na
oglasni oddelku »Jutra«
pod »Vrjem ne osrečevanje«
»Vesela pomlad«. Slika
se na zahtevo vrne, taj-
nost častna stvar. 41539-25

Železniški uradnik
se želi seznaniti radi
ženitve z gospodino
staro od 25-50 let.
Primorko, trgov. na-
obrazeno. Ponudbe s
polnim naslovom po-
šlji na oglasni oddel-
ku »Jutra« pod »Re-
snično«. 41572-25

Klavir
dobro ohranjen, s železnim
oklopom kupimo. Ponudbe
z navedbo znamke in cene
direktno na naslov: Sokol-
sko društvo v Cerklju.
41287-26

Lep kratak klavir
dunajske firme in krasna
zbirka rogov, nekaj inozem-
skih napredaj v skladu
Ranzinger. 41231-26

Klavir
(ne pianino) dobre znamke
in le v dobrem stanju, po
možnosti črn, sprejem ob
ugodnih pogojih v brambo.
Ponudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Zanesljivi
va hramba«. 41124-26

**Pianino ali kratak
klavir**
kupim. Plačam takoj. Do-
bra, Maribor, Franciškan-
ska 21. 41312-26

Pianino
malo rabljen, kupim. Po-
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Plačam takoj«
41410-26

Klavir
že rabljen, kupimo. Po-
nudbe z opisom in navedbo
cene na Sokolsko društvo
Moste v Mostah. 41440-26

**Pianino ali kratak
klavir**
proti gotovini kupi Koller,
Maribor, Tattenbachova 4.
41032-26

Gostilničarji!
Orchestra (godbeni avto-
mat) po zelo nizki ceni na
prodaj v gostilni New York
na Glincsh — Trška cesta
409-26

KLAVIRJI!
Svarim pred nakupom na
vrednosti blaga — ocenim
klavirji.
Kupite ga obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrikate:
Bösendorfer, Steinway, För-
der, Höpfl, Stingl originalni
in se osoporne najboljše
(Lahla, precizna mehanika)
Prodaja jih izključno
le soim izvedenice in bivši
učitelj »Glabene Matice«
ALFONZ BREZNIK
Mestni trg št. 3.
Velikanska zbirka vseh
glasbil in strun
Najcenejša izposojalnica 193

Specijalna delavnica
za popravila in ugaševanje
klavirjev ter drugih instru-
mentov. Joep Bajde, Go-
sposvetska cesta št. 12,
v bližini gostilne »Novi
svet«. 40936-26

Kupim klavir
Ponudbe s ceno na oglasni
odd. »Jutra« pod »Sre-
čna 7«. 40999-26

Kovčeg-gramofon
posebno pripraven za gosti-
lno, s ploščami vred poceni
prodaj. Naslov na oglasni
odd. »Jutra« pod »Sre-
čna 7«. 41485-26

Izboren gramofon
malo rabljen, s ploščami
takoj prodaj. Naslov na ogl.
odd. »Jutra«. 41510-26

Pianino
Höhl & Heitzmann, v tr-
vstnem stanju, prikladen
radi močne rezonance za
večje dvorane, ugodno na
prodaj. Naslov na oglasni
odd. »Jutra«. 41524-26

Klavirji
Preden kupite klavir,
si oglejte mojo bogato
zbirko prvotnih klavir-
jev. Prodajam najceni-
jeje, na najmanjše ob-
roke, z garancijo. Najceni-
jeje izposojalnica!
Warbinek, Gregorčičeva
ul. 5. Rimska cesta 2.
41508-26

Velik gramofon
angleške znamke, v odlični
salonske omare, za gostilno,
restavracije ali dvorane zelo
ugodno prodaj. Naslov
na oglasni oddelku Jutra
41577-26

Živali
Jazbečarje
Elastične, prvotnih lev-
skih starih proda Likov-
v Kranju. 41319-27

Mlad volčjak
za 300 Din napredaj. Takša
že plačana. Jez. Cesta na
Loko, Ljubljana. 41419-27

Molžno kozo
proda Ladiha, Vodovodna
cesta — Mestna jama. 41412-27

Psa volčjaka
3-6 mesecev staroga kupim
Ponudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Čuvaje«. 40927-27

Izgubljen
Črn pled
som pozabil v vlakcu in St.
Jovencu do Ljubljane. —
Posten najditelj naj ga pri-
nese v Larako Gosposvet-
ska c. proti nagradi.
41388-28

Knjiga
»Pariške skrivnosti«
izkazalo Kogoj se je iz-
bubila od Matice do Prul-
čičev. Poročilo. Ponudbe s
polnim naslovom po-
šlji na oglasni oddel-
ku »Jutra«. 41429-28

Trgovca je pozabil
v straziku vagona III. raz-
reda večernega broviaka
Jesenice—Ljubljana
listnico
v kateri so bili razni trgov-
ski papirji, note, davčni
potrdilo etc. Najditelj, za
kateroga so te stvari brez
vrednosti, se prosi, da od
da listnico pri vrtarju ho-
tela Union, kjer dobi za to
primerno nagrado. 41489-28

Stroji
Pletilni stroj
št. 10 napredaj. Moste pri
Ljubljani — ob železnici
št. 1. 41368-29

Pletilni stroj
Jaquard 10/80, s petimi le-
piimi kartami, brezhiben,
ugodno napredaj. Naslov
na oglasni oddelku »Jutra«.
41396-29

Strojne civerke
(Moens) za platene čev-
lje in 41368-29

Šivalce
za stroj »Rapid«, perfek-
ten, v uporabi, Trakasta taga
»Vulkan« v Kranju. Pred
stavi se lahko vsaki čas.
41390-29

Stroj
v dobrem stanju nahajajo-
či, in sicer: Trakasta taga
(Bandsäge), stružnik in
»Abriht-maschine«, napre-
daj po ugodni ceni zaradi
opustitve kolarske obrti.
Isto tako se proda tudi več
suhih plošč in masel ob-
delane lesa. Več se izve
v Kandiji 75, Novo mesto
41394-29

Pletilje, pozor!
Pletilni stroj 8/80, prav do-
br po ceni napredaj, — tudi
na obroke. Istotako napre-
daj stroj za porie (lajste)
na ročni pogon, za 1800 Din
ali s motorčkom za 2700
Din. Prodajam pa tudi ne-
kaj lepih sprednjih delov
po 30 Din in nekaj voln-
za rokavice po Din 60 kg.
Naslov pove oglasni oddel-
ku »Jutra«. 41411-29

Pozor, čevljarji!
Radi boleznim poceni prodaj
dobro ohranjen stroj »Sin-
ger« (levoročni). Ana Jazbec
Sv. Jari ob južni železnici.
41489-29

Lanz-lokomobila
grajena leta 1924, 17/25
HP, 10 Atm., s 12 m³ ogre-
valne površine, v zelo do-
brem stanju, s popolnoma
novo pripravo za kurjenje
s žagovino (Treppenrostvor-
feuerung) ugodno napredaj.
Na ogled vsaki čas na tagi
gručine Boštanj pri Šev-
nel. 40316-29

Pletilna stroja
Popp 8/60 in drugih 8/60
ugodno prodaj Ang. Babnik,
Zg. Siska 42 — Ljubljana.
41517-29

Navijalni stroj
na električni pogon, že
rabljen kupim. Ponudbe
na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko
»ASA«. 41534-29

Žimnice
otomane, divane, fotole, vse
tapetistične izdelke. Vam na-
di najsolidnejše in najceneje.
Ignacij NAROB, tapetnik,
Ljubljana, Gosposvetska ce-
sta 16 (pri »Levu«). 332

**Ključavničarji in
kovači — pozor!**
Vseled opustitve obrti raz-
prodajam za ključavničarsko
delavnico potrebne orodje
in stroje. Natančni naslov
pri podružnici »Jutra«
v Celju. — Ugodna prilika!
41419-30

Igralcem harmonik
Naxnanjam, da sem prišel
izdelovati nove harmonike
kakor tudi popravilam in
uglašujem stare harmonike.
Anton Železnik, izdelova-
tel harmonik, Vrbnika,
40719-30

Usnjate suknjice
barva strokovno in poceni
unajnarna Podgoršek v Dem-
zalah. 41030-30

Amaterska dela
(razvijanje in kopiranje) in
foto-materijal je najcenejši
pri foto Joško Smuc Wol-
fova 12, podružnica Bied-
vile Töslas. 242

Urarska popravila
izvršile najceneje in naj-
precejše
Franc Wölfling
urar. Gosposvetska c. 12

Pletilstvo
Viljudno naznanjam,
da sem ustanovil ple-
tarno ter se priporo-
čam trgovcem za izde-
lovanje raznih plete-
nin, kakor ženskih in
moških lopic, sport-
nih zimskih in letnih
nogačev po najnižji ceni
ni po vzorcih.
Spoštovanjem Mulej
Franc, pletilstvo, Le-
sca pri Biedu. 41557-30

Barve, firme, lake
in dr. prisimamo najbolje
in najcenejše dobite le pri
»Lustra« V. Laznik
Gosposvetska cesta št. 12
(poleg restavracije »Novi
svet«). 36

Prekleli!
Podpisana izjavljam, da
moj sin Franc Zore nima
nobene pravice za mene
sprejemati denar. Vsaka
taka plačila smatram za
mene neveljavna. Terezija
Zore, Kamnik 72. 41202-31

Izjava
Podpisani izjavljam, da
ni sem plačnik za dolgove, ki
bi jih naredila moj sin Jo-
sip ali hči Zdravka, Josip
Pavlič, železničar, D. M.
v Polju. 41478-31

Izjava
Podpisani izjavljam, da
ni sem plačnik za dolgove, ki
bi jih naredila moja žena,
Anton Mavšer, mesar v
Trbovljah. 41545-31

Pridelki
Fižol
krompir, orehe in jabolka
kupi Nabavljajna zadruga
uslužbenec državnih želez-
nic, Ljubljana 7. 41419-33

Sladke mrve
in detelje
200 metr. centov po dogo-
voru prodaj Intihar Janez,
Gorica št. 27 — pošta Celje
41026-33

Suhe gobe
zadnje rasti plačuj se naj
boljše Proda d. z o. t.,
Ljubljana, Prečna ulica 6.
41523-33

Lepega krompirja
prodajam 10.000 kg po 1
Din, dostavljeno na
Krajec, »Bar Amerikan«,
Schmuck, Stale št. 3,
pošta Črmošnjice.
41550-33

Dražbe
**Prostovoljna javna
dražba**
osebne vsebine se vrši v
torek in sredo, 7. in 8. t.
m. ob 9. uri v Kapljiški
ulici 3 — dvorišče. 41463-32

Sadje
Namiznih jabolk
kupim večje množino. Po-
nudbe na naslov: Franjo
Krajec, »Bar Amerikan«,
Ljubljana, Vodnikovov
41423-34

2 vagona jabolk
mošanske, večje množine
jedilnega kostanja in ore-
bor prodaj Villa Baché
Pragersko. 41428-34

Jabolk
namiznih kakor tudi za
mošt, vagonsko množino,
proti takojšnjemu plačilu
in promptnemu prevzemu
kupl Stajerska sadjarstva
zadruga v Mariboru. Mi
kloščeva ulica 2, telefon
2581. 40696-34

Brinje, orehe
in domači kostanj
na d. zelo poceni Ehren-
freund Siskak. 41549

Vrednoti
Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 3.
38

Najboljše
PEČI NA
ŽAGOVINO
so peči sistema
R. Jakelj
Slovenjgradec

Ker se ne kadé, ker se ne od-
teka iz njih destilirana voda od
moke žagovine, akoravno je ta
mokra, zato ne povzročajo no-
benega smrada. 238

PLAŠČE
ODEJE
vseh vrst, podložene s kožuvinno ali brez,
dobite že od 260 Din do 1000 Din.

ŠIVILJE
dobe vse potrebščine, okraske, ovratnike
in druge drobnarije po zelo nizki ceni.

ŽELEZNIČARJI
132%
Za službene obleke in za plašče nudim Vam isto blago kot
ste ga prej dobivali od železnice, garantirano zelo trpežno.
Priprajate se ter boste uvideli solidnost cen in trpežnost
blaga!

I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38
od postaje na levo, konec Resljeve ceste.

Lepi lasje
moja in čene kras. Pošlji-
te oglas »sinec«. 13150-37

Razno
Kdor želi razvedrila
naj pride danes v Dravljke
k Debeljaku. Na trgatve
grozja. Solidna postrežba,
dobro in kvasno, kvasne
mešene klobase, godba
in ples. A. N. Debeljak.
41454-37

**Louci in
športniki!**
Gojzere in športne
čevlje prvovrstnega
domačega izdelka ima
vedno v zalogi in izde-
luje po meri
ZALOKAR,
Gosposvetska c. 8.
229

Absolventka
trg. tečaja
z znanjem nemškega
in slovenskega jezika
in obeh stenografij,
strojenjstve, ščice pri-
mernu službo. Cenjene
ponudbe pod »Perfek-
ta« v nemščini na
oglasni odd. »Jutra«. 41553-2

**Vsa plesarska, ličar-
ska in slikarska dela**
izvršuje najsolidnejše
in po nizki ceni
ANGELO JELCIC
pleskar in ličar
Celovška c. 65. Spre-
jema tudi vsa v to
stroko spadajoča dela
na deželi. 32

Export pristnih
kranjskih klobas
od 5 kg naprej po po-
šti ali železnici razpo-
šilja v vsaki množini
po nanizji dnevni ceni
proti povzetju

Franc Fister
Ljubljana, Zaloška
cesta 10.
11622

Teod. Korn
Ljubljana
Poljanska c. št. 8.
(prej Henrik Korn)
krovec, stavbnik, ga-
lantijski in okrasni
klepar. — Instalacija
vodovodov in central.
kurjave. — Naprava
strelodvodov; kopališke
in klosetne naprave.

peči
Velika zaloga
samo
Ing. Guzelj
Ljubljana - Siska
Belaška ul. 4, Celovška
cesta 58
Telefon 8358

6 tonski
priklopni voz
k tovornemu avtomobilu ter železne sode
(barele), rabljene, kupi stavbna tvrdka
SLOGRAD — LJUBLJANA.

Najboljše
PEČI NA
ŽAGOVINO
so peči sistema
R. Jakelj
Slovenjgradec

Ker se ne kadé, ker se ne od-
teka iz njih destilirana voda od
moke žagovine, akoravno je ta
mokra, zato ne povzročajo no-
benega smrada. 238

PLAŠČE
ODEJE
vseh vrst, podložene s kožuvinno ali brez,
dobite že od 260 Din do 1000 Din.

ŠIVILJE
dobe vse potrebščine, okraske, ovratnike
in druge drobnarije po zelo nizki ceni.

ŽELEZNIČARJI
132%
Za službene obleke in za plašče nudim Vam isto blago kot
ste ga prej dobivali od železnice, garantirano zelo trpežno.
Priprajate se ter boste uvideli solidnost cen in trpežnost
blaga!

I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38
od postaje na levo, konec Resljeve ceste.

Nikoprost
Vas odvrta kajeno takoj.
Stane franko 76 Din.
Razpošilja: Josip Lindič,
Ljubljana, Komenskoga 36
33060

Ako želite kupiti
na obroke
obrnite se na
Kreditno zadrugo
detajljnih trgovcev
t. a. s. o. z. v Ljubljani,
Cigaletova 1. straven sodnišje
282

Ležalne stole
po 140. do povzeto 150 Din

Spalne fotelje
po 140. do povzeto 150 Din

peči
Velika zaloga
samo
Ing. Guzelj
Ljubljana - Siska
Belaška ul. 4, Celovška
cesta 58
Telefon 8358

peči
Velika zaloga
samo
Ing. Guzelj
Ljubljana - Siska
Belaška ul. 4, Celovška
cesta 58
Telefon 8358

peči
Velika zaloga
samo
Ing. Guzelj
Ljubljana - Siska
Belaška ul. 4, Celovška
cesta 58
Telefon 8358

peči
Velika zaloga
samo
Ing. Guzelj
Ljubljana - Siska
Belaška ul. 4, Celovška
cesta 58
Telefon 8358

peči
Velika zaloga
samo
Ing. Guzelj
Ljubljana - Siska
Belaška ul. 4, Celovška
cesta 58
Telefon 8358

peči
Velika zaloga
samo
Ing. Guzelj
Ljubljana - Siska
Belaška ul. 4, Celovška
cesta 58
Telefon 8358

peči
Velika zaloga
samo
Ing. Guzelj
Ljubljana - Siska
Belaška ul. 4, Celovška
cesta 58
Telefon 8358

peči
Velika zaloga
samo
Ing. Guzelj
Ljubljana - Siska
Belaška ul. 4, Celovška
cesta 58
Telefon 8358

peči
Velika zaloga
samo
Ing. Guzelj
Ljubljana - Siska
Belaška ul. 4, Celovška
cesta 58
Telefon 8358

ŽENSKA LEPOTA JE MOČ ŽENÂ!

Krema CITRON

iz pravega limoninega soka. Najnovejša krema, izdelana na znanstveni podlagi.

Dobiva se povsod in v Ljubljani: A. Florjančič, drogerija — Alex. Gjud, salon za dame.

Krema ETOILE NOIRE

osvobodi kožo vsake nečistoče in napravi polt nežno in svežo.

Krema NARTE

doseže ob času vse kožne luknjice a ne vsebuje nikakega astringirajočega sredstva.

GELLÉ FRÈRES, Paris 6, Avenue de l'Opera

WARNSDORFSKA TEKSTILNA TOVARNA

ki izdeluje izvoza zmožne predmete, ISČE

SERIJOZNEGA ZASTOPNIKA

za Slovenijo event. za Hrvatsko - Slavonijo, Bačko in Banat. Javijo naj se samo gospodje, ki so — dokazno — zelo dobro vpeljani pri manufakturistih in konfekcionarjih. Ponudbe z referencami pod »Erst-klassige« na anončno ekspedicojo Franz Schneider, Warnsdorf, C. S. R. 13432

Pozor, peki in trgovci!

Najboljša gornjebačka

MOKA

priznana prvorazredne marke

DESIDOR FORGACS

Honigov Paromlin na valjke, Bačka Topola zmleta iz same čiste gornjebačke pšenice. Zahtevajte ponudbe od

GOSPODARSKA ZVEZE, r. z. z. o. z., 13396 Ljubljana.

Klobase

13473

kranjske, priznane najboljše kakovosti — nudi v vsaki množini priznana trrdka

MARIJA URBAS nasl., LJUBLJANA, Komenskega ulica 16. — Telefon 2865.

Praktična novost!

Gost inčaril! — Gospodine!

Patentirana 294

plošča za brzo pečenje

Izpeče vsako meso v nekaj minutah

Velik približno masti, časa in truda

Stane samo Din 25.-

Napoj in vsaki trgovini z železnino.

Transmisije

osovine, jermenice, ležišča, konsle, sklopke, zobčnice, traverze, tračnice, U-železo, pločevino, cevi, jeklo in drugo rabljeno uporabno železo prodaja poceni

»JUGOFURDA«

Miroslav Kras, Zagreb, Miramarski

Podvoznjak, tel. 66-49.

Isto podjetje kupuje vse vrste starin kovin in avtogum, 13463

PLETENINE in TRIKOTAZO

(zimsko perilo) raznovrstne nogavice, dolčenice, rokavice, čepice, kravate, ovrtnike, čipke in trakove ter drugo galanterijo, sko in modno blago nudi najceneje

OSVALD DOBEIC

Ljubljana, Pred škofijo 15.

Velika zaloga D. M. C. prejice, kvačkanca in krpanca

Na debelo!

Na drobno!

Lepota nog

Nogavice in gume dajejo nogi vitko in grazično obliko. Danesnja moda zahteva lepo in grazično obliko noge, a to se doseže samo s nošenjem gumnatih nogavic. Noga se ne struja, a obenem so pokrite vse nake, kalci tudi krčne žile (Krampele). Nogavice in čipke ameriške gume brez šiva, tenke, popolnoma prozorne dajejo lepo vitko obliko noge. Brez šiva, v barvi kože (Fleischfarbe) par 100 Din. Pletene gume, nogavice in trakovske trikoje za klobase do kolena par 100 Din; nogavice brez kolena in stegno samo po meri od 310 Din naprej.

in izpušanje las je najprej neuredu, za staro in mlado V 34 urah razstavimo izpušanje las za vedno, pripravimo vse prilaj, zvez, hraste in nesogno a »ESPARCETE« šile do kolena par 100 Din; nogavice brez kolena in stegno samo po meri od 310 Din naprej.

od dr. Dornale & Cie., Pariz — Lasje bodo ozirali in zopet bomo rasti — Za upeh garantiramo — Garnitura stane 60 Din

CENTIFOLIA, kozmetički savod, Zagreb, Jurjeveva 8.

Zahtevajte takoj brezplačno ilustracijo cenik!

Ljubljana

kupi suhe gobe, tižol in orehe po najvišji dnevni cen.

J. Stjepušin, Zagreb

Jurjevska ulica 57

priloga najboljše tamburice — strune, partitura, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila. Olikovan na na riški založbi

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Naznanilo

S 1. septembrom sem prevzel restavracijo

Zorin Dom v Karlovcu

Za obilen obisk se priporoča

Jože Wiedenig

13460

Iščemo

umetnega vrtnarja

za veliko rudarsko podjetje v Srbiji

prvovrstnega, strokovno šolanega, za vse vrste vrtnarstva, za zimske vrtove, zelenjavo in za vodstvo male ekonomije.

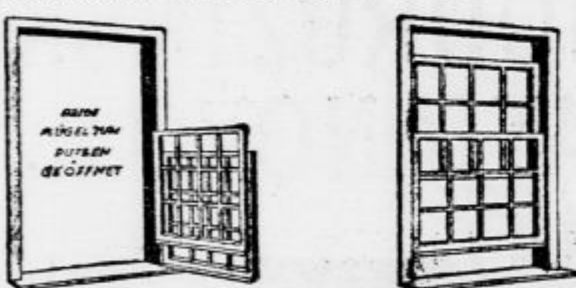
Plača in drugi pogoji dobri.

Ponudbe pod šifro »Strokovnjak 222« na oglasni oddelek »Jutra«. 13331

Stürmannova

premična okna in vrata

Državni nemški in mnogi inozemski patenti. — Posebno se priporoča za hotele, restavracije, vile, zaprte verande, šole, društvene domove in bolnice.

Premakljiva dela obojestransko v kovinastih členskih tračnicah tekoča dajeta sigurnost: polnega zapaha, lahkega teka brez trenja, ker se les in barva ne dotikata, popolnega higijenskega zračenja in lahkega premikanja, čiščenja brez vsake nevarnosti, ker se da sta oba dela na znotraj odpreti.

Oglej si originalno okno pri proizvajalcu za Jugoslavijo, specialna mizarška tvornica

M. GOGALA, Bled I.

Telefon šte. 52.

295a

M. Geršak

Ljubljana

kupi suhe gobe, tižol in orehe po najvišji dnevni cen.

J. Stjepušin, Zagreb

Jurjevska ulica 57

priloga najboljše tamburice — strune, partitura, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila. Olikovan na na riški založbi

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Ceniki franko

Moderna in popolna oprema

za izdelavo ČOKOLADNIH BONBONOV IN ČOKOLADE V NOVEMŠADU napredaj pod zelo ugodnimi pogoji. Popis strojev in ceno lahko dobite in izveste pri Centralni banki, Zagreb, Preradovičeva 1/I. 13341

Poletje Vam je

izsušilo lasišče. »INES« dá lasem zopet lep sijaj, prepreči izpadanje, pospešuje rast las. 1 lonček Din 38. — Razpošiljalnica »INES«, Ljubljana, erodna ulica 1—12 (Zabjek). 13150

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Najcenejša izvirna vina

domačih zidanic!

Velik padec vin! Zopet znižanje cen! — Vsakomur ustrezemo, ker se toči deset vrst vin. Točijo se dalmatinska vina po 10, domača po 10, 12, 14 in 16 Din. — Piška porcija samo 7 Din. Poleg tega velika izbira vsakovrstnih jedil. Od sedaj naprej se koljejo vedno prašiči in hiši. Vsakdo naj poskusi danes fino prirejene domače klobase. Danes na razpolago tudi pečene race, purmani in gosi. — Komfortno urejene sobe po 20 Din.

Priporoča se hotel in restavracija

pri Belem Kranjcu — Kajfež

LJUBLJANA, Florjanska ulica 4. — Telefon 2625.

Najcenejše otomane so pri tapetniku

SITAR KAROL

LJUBLJANA, Wolfova ulica 12 — Oražnov dijaški dom (na dvorišču)

Najsolidnejša izdelava vseh v stroko spadajočih tapetniških izdelkov po konkurenčnih cenah, in to: spodnje modroce na peresih Din 300.—, zgornje Din 240.—, otomane 570.— do 850.— Din. Izdelujem spalne divane in turške otomane najmodernejših kreacij, fotelje in klubske garniture v usnju in blagu. — Na deželo pošiljam po pismenem naročilu. — Popravila točno in najceneje. — Zahtevajte vzorce! 13474

Pohištveno mizarstvo

Slavnemu občinstvu javljam, da sem se naselil v Domžalah, kjer bom izvrševal vsa v pohištveno stroko spadajoča mizarška dela. — Sprejemam in izvršujem naročila za pohištvo po tuzemskih ter inozemskih vzhorih.

Za točno in solidno izdelavo jamčim! — Cene nizke!

Anton Štolfa,

13475

strojno pohištveno mizarstvo, DOMŽALE, Šolska ulica 3

FRANC JAGER

TAPETNIŠTVO

Ljubljana, Sv. Petra nasip 29.

Priporoča svoje najmodernejše spalne fotelje, vseh vrst modroce, otomane itd. 12890

Najmodernejša oblika!

Dr. Schley Franc

naznanja,

da je otvoril svojo odvetniško pisarno v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 6/II.

Prevozni triciklji

se izdelujejo za trgovce, peke in mesarje v različnih modelih. — Ceniki franko. Prodaja na obroke.

»Tribuna« F. B. L., Ljubljana. 5

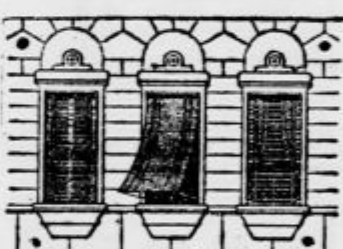
ŽALUZIJE.

lesene tekstilne rolete (drvonitke), rolete iz gradla, samonavijalce in lesene rolete »Esslinger« v vsaki konstrukciji izdeluje solidno in najceneje trrdka 59

PETER KOBAL

Kranj — Slovenija

Brzjavke: Kobal. Tel. interurb. 32.

Se vedno je čas, da si nabavite prvovrstne emajlirane PEČI po znižanih cenah pri trrdki

A. GOLOB & Ko.,

Ljubljana, Puharjeva ulica št. 3

Zaloga šamotne opeke in emajliranih napisnih tablic.

V popravila prevzemamo vse vrste Lucovih in pločevinastih peči.

Sigurno zdravilo za lase!

Za istinitost doli navedenega je na razpolago i živih reklam i zahvala, poleg tega je dobila na t. l. razstavi v Parizu grand prix z zlato kolajno. To je pomada »MICHEL«, zdravilo za lase, ki zaustavi izpadanje in osivenje las, odpravi prhljaj, srbečico, hraste in lišaje, kakor tudi posinjenje las. Povrne in pogladi nove prirodne lase, izleči lasno tkivo in klice.

Pošilja po povzetju na vse banovce; depu za Jugoslavijo: MISEL, BEOGRAD, Kosmajška br. 1. — Prodaja angleška drogerija, Knez Mihajlova 33. Tel. 27-95 in lekarna Delini, Beograd, Knez Mihajlova 1. Doze po Din 115.—, 150.—, 185.— in 290.—. — Doze so prirejene kakor je bolezen, čim večja tem jačja, kakor je pač komu bolj ali manj obolelo lasno tkivo ali klice. — Oseba, ki uporabi dozo za 290.— Din, a slučajno ne bi bila popolnoma zadovoljena, dobi v našem depozu zastoj isto količino. — Poština je vračunana. 334

Tiskana navodila so priložena vsakemu ovitku.

Harmonija barv plašča in nogavic

je temeljni pogoj za dobro oblečeno damo. Najnovejša divne varijacije barv Vam pri-nasa

NOGAVIC iz

Bernberg

svile. 13343

OBLEKE

za gospode

po meri izdelujem po najnovejšem kroju. Površniki, paletoji, zimske suknje, mikadi. Hubertus pelerine in plašči za loyce in turiste iz pravega tirolskega lodna. — Klobuki, srajce, ovrtniki, kravate, naramnice, gamaše, ovovke, čepice, volneni telovniki, nogavice, rokavice, dežni plašči, nahrtniki. — Cene konkurenčne, točna postrežba.

JERNEJ LOŽAR,

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 20.

Telefon 32—73. 13359

»SPLIT« A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT.

Salomit

ZA POKRIVANJE STREH ZA OBLAGANJE STEN ZA ELEKTRIČNE IZOLACIJE CEVI ZA KANALIZACIJE

Generalno zastopstvo »Alpeko«, trg. industr. društvo, Ljubljana, Masarykova 23

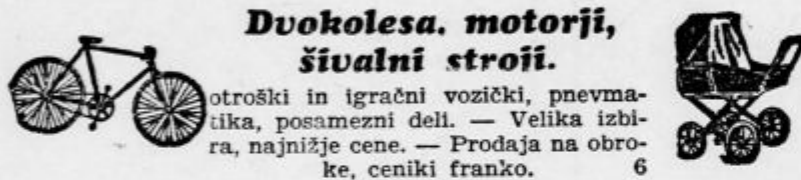
1 žlico JECOVITOLA namesto 3 žlic ribjega olja!

JECOVITOL (v lila-rumenem zavitku) je najbolje ribje olje, čegar učinkovitost se zaradi dodatka D-vitamina, ki je za razvoj organizma posebno važen, zelo poviša. Nepogrešljiv za rahitične in malokrvne otroke, škrofulozne in tuberkulozne, za rekonvalescente, za noseče matere itd.

JECOVITOL-emulzija (v črno-zelenem ovitku) prihaja zaradi svojega prijetnega okusa tudi za one v poštev, ki ribjega olja ne prenese. Učinek JECOVITOL-emulzije je enakreden onemu JECOVITOLA.

Dobiva se v vseh lekarnah.

13369

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji.

otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. — Velika izbira, najnižje cene. — Prodaja na obroke, ceniki franco.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

ZA PLETILJSTVA

nudi po najnižjih cenah in najpovoljnejših pogojih vsakovrstno volno, bombaž v kopsih, Regina, Knitting, Mako, svilo, sukanec, gumbe kakor ves ostali pribor za pletenje, trdka

ANTON ADAMIČ v KRANJU

Zahtevajte vzorce in ponudbo!
Barvna karta gratis!

12864

Najugodnejši nakup pletilnih strojev, novih in rabljenih. — Na zalogi stalno igle, krtačice (Rauhkarden) in vsi ostali strojni deli.

Damske obleke

dopoldanske
popoldanske
večerne!
Dunajski
in pariški
modeli.

Velika izbira
najnižje cene

Oglejte si
boгато zalogo!

Nikar se ne bojte smehljaja!

11843

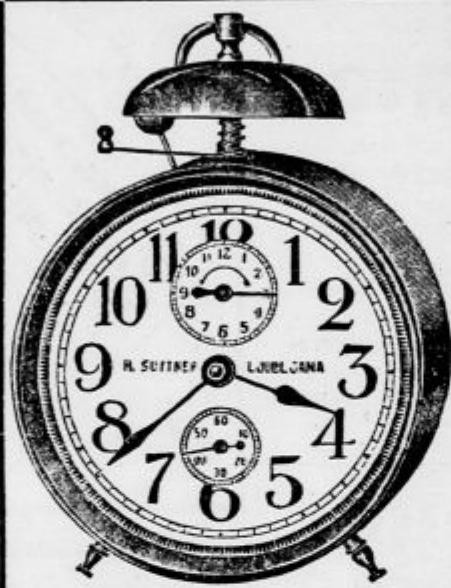
Nobeno umetno sredstvo ne more skrivati pri smehljaju nepopolnih zob. Erasmic Savon Dentifrice napravi in ohranja Vaše zobe tako neizrečeno belim, tako da se nikdar ne trebate bati svojega lastnega smehljaja.

Redovna uporaba Erasmic Savon Dentifrice varuje lepoto Vaših zob, ohranja jih čistim in bleščečim belim ter osvežuje Vaša usta z dobrodišečo peno.

ERASMIC SAVON
DENTIFRICE

Manufaktura
Rebord
... DA, ALI VAŠ INTERES
zahteva, da se obvezete kupovati manufakturno blago samo na
ŠESTMESECNE OBROKE
zato, ker kupujete **ZA NIZJE CENE**
kot pri daljšem odplačevanju.
Posetite nas! — Zahtevajte potnika!

Ljubljana, Aleksandrova cesta 8.

Budilke, stenske in žepne ure

271

kupite najbolje in najceneje pri

H. Suttner

Ljubljana 4,

PREŠERNOVA ULICA ŠTEV 4.

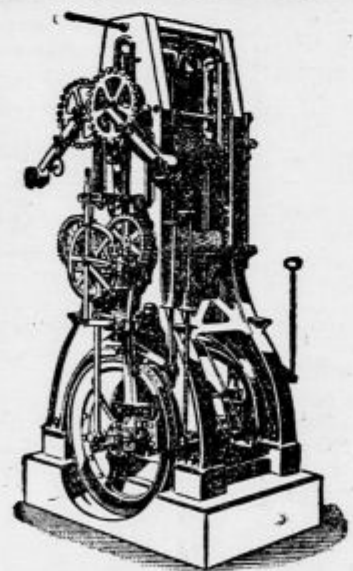
— Lastna protokolirana tovarna v Švici. —
Zahtevajte cenike zastoj in poštne prosto.
BUDILKE od Din 49.— naprej. BUDILKE iz lesa
od Din 84.— naprej. — STENSKE URE, ide 14
dni, z bitjem, od Din 380.— naprej.

G. Topham & Co.

dr. z o. z.

tvornica strojev in železolivarna
Wien, XI., Hauptstrasse 36

Brzotekoči polnojarmenik
tipe Bruna

Naš v žagah največ uporabljeni jarmenik zreže v enem letu pri enoslojtnem delu 8000 do 10.000 m³ okroglega lesa. Pri uporabi naših preizkušenih brzosponskih vozičkov z gonilno pripravo se more kapaciteta jarmenika zvišati za 30%. Za upravljanje jarmenika potrebna samo dva moža. Vsakovrstni stroji za žage in obdelavo lesa, kakor tudi mehanične transportne naprave.

Tehnična posvetovanja ter obisk inženjerja brezplačno.

Zastopstvo: Inženerski biro JULIO BREITWIESER,
ZAGREB, Vodnikova 11, Tel. br. 26-89.

Preselitveno naznanilo!

Tovrdka J. Gorec nasl. dr. z o. z.

cenjenemu občinstvu vljudo sporoča, da se je PRESELILA iz dosedanjih prostorov na Dunajski cesti

na Miklošičevo cesto št. 30.

vogalna stavba Miklošičeve ceste in Pražakove ulice

kjer bo pod trvdko

J. Gorec nasl. Auerhammer - Ogrin družba, z o. z.

svojo trgovino nadalje vodila v istem obsegu kot do sedaj.

Vsled znižanja režijskih stroškov bomo zamogli cenjene odjemalce zadovoljiti z znižanimi cenami poleg prvovrstne kvalitete v blagu ter se za nadaljnji poset v novih prostorih priporoča

J. GOREC nasl. AUERHAMMER - OGRIN, družba z o. z.,
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 30. 13040

PEČ

13260

PEČI

ORIGINALNE

trajno goreče

AMERICAN HEATING PEČI

prodaja edino le

TRGOVSKA GOSPODARSKA DRUŽBA

Z O. Z.

LJUBLJANA, CIGALETOVA UL. ŠT. 1 (poleg sodnije)

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

AMERICAN HEATING

ZAGREB, MAROVSKA ŠT. 15

Oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

Lovske puške
floberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lovske in ribiške potreščine ima vedno v zalogi
F. K. Kaiser. puškar
LJUBLJANA, Kongresni trg št. 9. 111

Potujočemu občinstvu in domačinom vljudo naznanjam, da sem

otvoril

v Trebnjem na Dolenjskem

HOTEL

Vse sobe sem na novo opremil in sploh poskrbel za vso udobnost in domačnost tujcev in gostov. Gostilno sem založil z izbornimi vini. Vsak čas pa bodo na razpolago izvrstna topla in mrzla jedila. — Garaža na razpolago.

Za cenj. obisk se priporoča

Nace Bukovec

Predno se
odločite
za nakup
parket

P
A
R
K
E
T
I

vseh
vrst in
velikosti

zahtevajte naše brezobvezne oferte, oglejte si naše blago. Storitve to v svojem lastnem interesu! Naši parketi priznajo izvrstne kvalitete in najpreciznejše izdelave Vas bodo zadovoljili v najvišji meri! Cene absolutno konkurenčne.

IVAN ŠIŠKA

tovarna parket in parne žage

LJUBLJANA

Metelkova ulica 4. Telefon
int. 2244.

REVMATIZMA
TRGANJA
GLAVOBOLA
ŽIVČNIH BOLEČIN

se rešite naglo, ako uporabljate francosko žganje: Radium vinski cvet

„Elevator“

Ako ga ne dobite v svoji lekarni ali drogeriji, tedaj pišite edino pooblaščenemu proizvajatelju

„PIRETRIN“ D. D. ZAGREB

Branimirova ul. 43,

ki Vam pošlje po povzetju 5 malih steklenic za Din 50. 12963

Za izgradn o naše prodajne
organizacije sprejmemo še

DVA GOSPODA

kot zastopnika

Ce štejete marljivost, močno voljo in cilja se zavedajoče delo med svoje lastnosti, tedaj pošljite obširno oferto z referencami v nemškem jeziku in sliko na: Van Berkelov patent d. d. Zagreb, Radišina 11. 13441

ENODRUŽINSKO MATJANOVO VILO

na Fužinah
pri Ljubljani

obstoječo iz 5 do 7 sob, kuhinje in vseh pritliklin, kopalnice, z vodomom in elektriko, velikim umetnim in zelenjadnim vrtom ter sadovnjakom — oddamo samo resnemu reflektantu za zmerno najemnino takoj v najem. — Slikovita lega, avtobusna zveza z Ljubljano.

Ogled mogoče po prijavi pri oskrbniku Antonu Kmetu, mlinarju v Zgornji Hrušici št. 15.

Ponudbe pod »Z. P.« na oglasni oddelek »Jutra«. 13445

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompti in inkaso menie ter nakasila v tu- in inozemstvo sale - deposits itd. itd. itd.

Brajojavke: Kredit, Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2806 87-L